

Årsrapport 2015

Fylkesmannen i Vestfold

Innhold

I - Fylkesmannens beretning	Side 3
II - Introduksjon til embetets hovedtall	Side 5
III - Årets aktiviteter og resultater	Side 9
IV - Styling og kontroll i embetet	Side 13
V - Vurdering av framtidssikter	Side 14

I - Fylkesmannens beretning

Vestfold gikk inn i 2015 med 14 kommuner, men vi vet nå at fylket om kort tid vil ha maksimalt ni kommuner, kanskje færre. Ingen av kommunene vil ha mindre enn 6000 innbyggere. Småkommuneproblemet i Vestfold er dermed løst, men det oppfyller ikke alle Stortingets mål for kommunereformen. Vi fortsetter derfor å arbeide med kommunereformen i 2016, i tråd med oppdraget.

Vestfolds gode resultater beror ikke minst på at kommunene har tatt den nasjonale reformen på alvor. Våre egne bidrag har støttet systematisk opp om lokale initiativer og prosesser. Fylkesmannen har valgt å være aktiv, blant annet ved å stille opp på nær sagt alle forespørsler om bistand, fra politisk og administrativ ledelse, men også alle andre interesserte aktører. Vi har lagt vekt på å være prosessveiledere for alle.

Etter valget høsten 2015 gjennomførte Fylkesmannen en omfattende folkevalgtopplæring, knyttet til Fylkesmannens rolle og forholdet til kommunene. Tilbudet ble tatt godt i mot. Tilbakemeldingene er gode. Denne opplæringen bidrar forhåpentlig til å forebygge misforståelser og konflikt i samspillet mellom embetet og Vestfolds kommuner. På denne måten bygges en tillit og en samvirkekultur mellom stat og kommune som den norske forvaltningsmodellen er avhengig av for å fungere godt og til innbyggernes beste.

Sammen med KS-Vestfold arrangerer Fylkesmannen fortsatt de månedlige fredagsmøtene med politisk og administrativ ledelse i kommunene og berørte statsetater. Fra 2015 vil jeg fremheve tema som kommunereformen, flyktninger og bosetting, areal, samfunnsikkerhet og bekjempelse av svart arbeid og arbeidslivskriminalitet. Denne arenaen fungerer smidig og godt, og bidrar til informasjonsutveksling og felles virkelighetsforståelse.

Krevende for kommunene

Kommunenes oppgaver blir stadig mer omfattende og krevende, og behovet for sterkere fagmiljøer øker tilsvarende. Tjenestene blir mer kompliserte og sammensatte, både på grunn av demografien og kunnskapsutviklingen i seg selv. Kommunenes rolle som samfunnsplanleggere blir også mer krevende. Mange legitime, men også til dels motstridende hensyn, må avveies. Folkeveksten er et gode, samtidig som det er en utfordring å holde en tilstrekkelig høy utbyggingstakt.

Fylkesmannen i Vestfold er spesielt opptatt av at kommunene skal styrke sin kompetanse på plan. Befolkningsøkning, klimaendringer, strandsone, store samferdselsprosjekter, skogvern, vern av matjord og naturvern er stikkord som beskriver hvorfor arealplanlegging er spesielt viktig i Vestfold.

Arealsaker utgjør også en betydelig arbeidsoppgave for Fylkesmannen, både for Miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen, Landbruksavdelingen og Juridisk avdeling. Det er heldigvis få konflikter om areal i Vestfold, til tross for at det er et betydelig potensial for dette i et fylke med tett bosetting og mange konkurrerende formål for bruk av svært attraktive arealer. Vi legger stor vekt på å løse uenighet gjennom dialog, og ved å være tidlige, tydelige og forutsigbare. Vi formidler til kommunene hvilket handlingsrom de har, og hva lover og nasjonale retningslinjer bestemmer.

Flyktnings situasjonen

Høsten 2015 økte antallet flyktninger som ankom Norge dramatisk, og det krevde en ekstraordinær innsats fra myndighetene på sentralt, regionalt og lokalt nivå. Hos Fylkesmannen i Vestfold nedsatte vi en tverrfaglig gruppe med representanter fra alle relevante fagområder, og arbeidet ble ledet av beredskapsenheten.

I Stokke kommune ble det etablert et akutt innkvarteringstilbud med plass til 1000 personer. Intensjonen var at det kun skulle være kortvarige opphold her, men slik situasjonen utviklet seg ble mange boende i inntil to måneder. Dette krevde en innsats fra lokale myndigheter og frivillige organisasjoner som vi ikke var forberedt på da mottaket ble etablert. Situasjonen ble enda mer krevende da det ble registrert et utbrudd av svineinfluensa.

Fylkesmannen tok initiativ til samordning og dialog mellom berørte etater som Stokke kommune, politi, brannvesen, helsevesen og frivillig sektor. Vi bisto Stokke kommune med kompetanse og rådgivning på en rekke fagområder. Frivillige organisasjoner, spesielt Røde Kors, gjorde en uvurderlig innsats for å gi flyktningene et godt helsetilbud, særlig på det psykososiale feltet. I tillegg til dette gjennomførte Fylkesmannen omfattende kartlegging av ressurser i øvrige kommuner på oppdrag fra DSB og UDI.

Vårt beredskapsarbeid ble testet på flere måter i 2015, blant annet da fylket ble rammet av ekstremvær ved tre tilfeller.

Hendelsene vi har hatt det siste året har gjort det svært tydelig at det er behov for en regional aktør som arbeider

med samfunnssikkerhet i full bredde, slik Fylkesmannen gjør, og som kan sørge for koordinering og god informasjonsflyt. Fylkesmannen har oversikt og fullmakter til å samordne beredskapsarbeidet i fylket, noe vi mener er avgjørende i en rekke situasjoner.

Velferd, tjenester og oppvekst

Kompleksiteten i tilsynssakene er økende, og mengden dokumenter i hver enkelt sak blir større. Flere saker er sammensatte og kan omfatte flere virksomheter og flere involverte ansatte/fagpersonell. Fagavdelingen har i 2015 vært særlig oppmerksom på private leverandører av helse- og omsorgstjenester som arbeider på oppdrag fra kommunene. Dette er et område som trenger økt oppmerksomhet, ikke minst fordi de yter tjenester til sårbare grupper.

Embetet kjenner seg igjen i det alvorlige utfordringsbildet Djupedalutvalget beskriver om mobbing i skolen, men vi stiller spørsmål ved medisinen som foreskrives. I stedet for å rokke ved ansvars- og rolledelingen som i dag understreker og tydeliggjør skolen og skoleeiers ansvar, så mener vi embetene bør oppfordres tydeligere til en tidligere og en mer aktiv rådgivning og veiledningsinnsats overfor skolene, i samarbeid med skoleeierne.

Naturformidling

Vestfolds beliggenhet i landet gjør at vi har et stort mangfold av naturtyper og arter. Tønsberg er den eneste byen i Europa som har to Ramsar-områder innen gangavstand fra sentrum. Ved et av disse vernede våtmarksområdene har Fylkesmannen i mer enn 25 år drevet et informasjonssenter, og aktiviteten der er økende. Ett tusen barnehagebarn og skoleelever deltok i det pedagogiske tilbudet i 2014. I tillegg er det en rekke åpne arrangementer. Dette området er nå under press, da det planlegges en ny fastlandsforbindelse til Nøtterøy i umiddelbar nærhet.

Vi bidrar også til oppbygging av det nye nasjonalparksenteret på Verdens ende i Færder nasjonalpark.

Fylkesmannen i Vestfold har et spesielt ansvar for hule eiker, som er en prioritert art. Det er et stort antall gamle eiketrær i hager, ved veier og i jordbruksområder, og det oppstår ofte tvil om hvilke tiltak som kan gjøres i nærheten av eiketrærne. For å gi bedre informasjon til utbyggere, bønder, hageeiere og kommuner har vi opprettet nettsiden www.hule-eiker.no.

Frivillig skogvern

Fire skogsområder i Vestfold ble vernet under ordningen med frivillig skogvern i 2014. Den vernede skogen er i stor grad varmekjær løvskog som bare finnes i den sørligste delen av landet. Vi prioriterer dette arbeidet høyt, og er nå i dialog med flere grunneiere om vern av nye områder og utvidelse av eksisterende.

Internt i embetet

Det er høy aktivitet i embetet, og vi har flere arbeidsoppgaver enn det finnes ressurser til. Vi må derfor stadig revurdere våre arbeidsmåter for å se om vi kan løse oppdragene enda smartere. Men budsjettkuttene vi har fått de siste årene merkes nå godt, og ytterligere innsparinger vil ramme aktiviteten. For å møte denne situasjonen trenger vi større mer fleksibilitet og mindre detaljstyring fra embetets oppdragsgivere, slik at vi får mer rom til å prioritere de viktigste innsatsene for de viktigste resultatene.

Embetet har mange svært dyktige og engasjerte medarbeidere, og vi har et godt tilfang av søkere når vi lyser ut ledige stillinger. Sykefraværet er fortsatt lavt. Arbeidsmiljøet er preget av godt samarbeid. Fylkesmannsskolen er fortsatt et viktig virkemiddel for å introdusere nyansatte til den sammensatte fylkesmannsrollen. Embetet sysler nå med tanken om et «Fylkesmannsakademi», et slags påbygg for interesserte medarbeidere, basert på interne krefter.

Fylkesmannen i Vestfold mener at det i framtiden vil være naturlig at fylkesmannsembetene overtar ansvaret for kulturminneforvaltningen fra fylkeskommunene. Dette er en statlig oppgave, og hører naturlig sammen med andre oppgaver som er tillagt Fylkesmannen.

Erling Lae (Sign)
fylkesmann

II - Introduksjon til embetets hovedtall

Fylkesmannen er statens representant i fylket og har ansvar for å følge opp vedtak, mål og retningslinjer fra Stortinget og Regjeringen. Embetets samfunnsoppdrag er hovedsakelig gitt gjennom Fylkesmannsinstruksen, fastsett ved kgl. res 7.8.1981, endret ved kgl. res 10.11.1988 og 6.7.1999, og Instruks for fylkesmannens og Sysselemannen på Svalbards arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering, fastsatt ved kgl. res. 19. juni 2015.

Styringen av fylkesmannsembetet bygger på at ansvaret for virksomheten er delt mellom Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og oppdragsdepartementene. Flere av departementene har lagt etatsstyringen av fylkesmannsembetene til underliggende direktorater og tilsyn. Det samordnende og administrative ansvaret er lagt til KMD. Oppdragsdepartementene er direkte overordnet fylkesmannen på sine respektive fagområder og har faglig instruksjonsmyndighet overfor fylkesmannen, og fagstatsrådene har parlamentarisk ansvar for arbeidet som utføres i embetene. Vi utfører også enkelte oppgaver for kongehuset og Stortinget. Vi utfører fagoppgaver for elleve departementer og ti direktorater/tilsyn.

Grunnlaget for fylkesmannens arbeid ligger i de oppgavene som embetene skal løse i henhold til lover, forskrifter og særlige politiske prioriteringer i de årlige styringsdokumentene. Fylkesmannens faste og lovbestemte oppgaver beskrives i virksomhets- og økonomiinstruksen, mens tildelingsbrevet årlige prioriteringer og styringskrav.

Fylkesmannens sentrale oppgaver er å:

- Ivareta rettsikkerheten for enkeltpersoner gjennom tilsyn og klagebehandling
- Formidle og bidra til gjennomføring av nasjonal politikk
- Sørgje for samordning av statlige styringssignaler til kommunesektoren og formidle statlige forventninger konsistent, tydelig og helhetlig
- Spille en aktiv rolle i det regionale plan- og utviklingsarbeidet
- Være et talerør for Vestfold overfor sentrale styresmakter
- Ivareta tilskuddsforvaltning og andre forvaltningsoppgaver på en god måte

Fylkesmannen i Vestfold arbeider aktivt med kommunikasjonsarbeid. Vi bygger på statens kommunikasjonspolitikk, og søker å bruke kommunikasjon som et virkemiddel til å sikre innbyggernes rett til medvirkning, bidra til en åpen og opplyst offentlig debatt, og forebygge konflikter.

Finansiering

Fylkesmannens faste oppgaver finansieres over det felles budsjettkapitlet 525. Finansieringen skjer i hovedsak gjennom overføring av midler fra departementenes fagkapitler til kap. 525 i tråd med gjeldende finansieringsordning for Fylkesmannen. Det fagdepartementet som har instruksjonsmyndighet på et område har også ansvaret for ressursituasjonen der. Dette ansvaret omfatter nye oppgaver som legges til fylkesmannen, men også endringer i eksisterende oppgaver, samt endringer i underliggende behov som for eksempel når flere klagesaker gjør at arbeidsmengden øker. Kontorer og støttefunksjoner som IKT, arkiv, personal, regnskap mv er en forutsetning for at arbeidsoppgavene kan utføres på de ulike fagområdene. Finansieringsansvaret til oppdragsgiverne omfatter således en forholdsmessig andel av administrative kostnader i fylkesmannsembetene.

Organisasjon

Fylkesmannsembetet i Vestfold ledes av fylkesmann Erling Læ og assisterende fylkesmann Bernt Lasse Berggreen. Fylkesmannen i Vestfold er organisert i fem fagavdelinger, en administrasjonsstab og en fagstab. Administrasjonsstaben utfører oppgaver på vegne av og for alle avdelingene. Fagstaben har fem rådgivere med hvert sitt arbeidsområde, blant annet koordinering av Fylkesmannens kontakt med kommunene, og kommunikasjon.

• Helse- og sosialavdelingen

Avdelingen behandler saker etter helse- og sosiallovgivningen. Det omfatter blant annet å ivareta innbyggernes rettsikkerhet på helseområdet og gir råd og veiledning til pasienter, pårørende og helsepersonell. Avdelingen gjennomfører tilsyn med helsepersonell og helsetjeneste og behandler klager etter lov om pasientrettigheter og enkeltklager på helsepersonell eller helsetjenester. Avdelingen følger opp hendelser som gir mistanke om svikt i pasientsikkerheten. Helse- og sosialavdelingen har oppgaver med lokal iverksetting av statlig politikk som gjelder rus, psykisk helse, omsorgstjenester og sosiale tjenester i NAV. I tillegg avgjør avdelingen saker om dispensasjon på grunn av helseforhold etter førerkortforskriften.

• Juridisk avdeling

Avdelingen arbeider i hovedsak med juridiske spørsmål. Avdelingen behandler klager på kommunenes vedtak innen fagområder som plan- og bygningsrett, forvaltningsrett, vergemål, alkoholloven, (skjenkebevillinger og åpningstider), offentlighetsloven osv. Avdelingen har også ansvar for å behandle saker om fri

og åpningstider), Orienteringsloven osv. Avdelingen har også ansvar for å behandle søklager om til rettshjelp, separasjon og skilsmisse, askespredning og tilskudd til trossamfunn. I tillegg veileder avdelingen personer og kommuner i offentligrettslige spørsmål.

- **Landbruksavdelingen**

Avdelingen skal bidra til å gjennomføre den nasjonale landbruks- og matpolitikken i fylket. Oppgavene omfatter både saksbehandling og utviklingsarbeid innen jordbruk, skogbruk og bygdeutvikling. Avdelingen er et kompetansesenter for kommunene og bidrar til at kommunene opprettholder god forvaltningspraksis. I tillegg er avdelingen en pådriver for nærings- og bygdeutvikling, leder arbeidet med regional næringsstrategi, og har et ansvar for å ivareta hensynet til jordvern og kulturlandskap i arealforvaltningen. Avdelingen fører kontroll med tilskuddsforvaltningen i landbruket.

- **Miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen**

Avdelingen forvalter 156 verneområder i Vestfold, behandler søkander fra bedrifter og enkeltpersoner om tillatelse til drift etter forurensningsloven og skriver uttalelser til kommunale planer som er til høring etter plan- og bygningsloven. Innen samfunnsikkerhet arbeider avdelingen med samordning av beredskap, risiko- og sårbarhetsanalyse og forebyggende arbeid tilknyttet samfunnsikkerhet.

- **Oppvekst- og utdanningsavdelingen**

Ansvarsområde er barnehage, barnevern og skole. De ansatte på avdelingen er organisert i arbeidslag på hvert av disse områdene. Arbeidsoppgavene er i all hovedsak tilsyn, klagebehandling, veiledning og informasjon.

- **Fagstab**

Fagstaben omfatter fem rådgivere som har oppgaver som går på tvers av fagavdelingene, blant annet kommunal styring og fornying, kommuneøkonomi, kommunikasjon, samarbeid med næringslivet og bistand til fylkesmannen.

- **Administrasjonsstab**

Administrasjonsstaben omfatter økonomi, IKT, personal, arkiv, servicetjenester og drift av Statens Park.

Overordnede mål/strategier for embete i 2015:

- **Utsatte barn og unge – samordnet tilbud**

Oppdrag fra fire departementer må håndteres på tvers av avdelingene, avveid mot eksisterende tiltak.

- **Krisehåndtering**

Embetets kriseledelse må øves oftere og mer.

- **Sikre bedre utnytting av teknologiske muligheter/digitalisering.**

Embetet må utnytte det lokale handlingsrom, og samtidig optimalisere bruken av sentrale løsninger.

- **Kommunereform**

Videreføre arbeidet med kommunereformen.

- **Kommunedialog**

Utvikle og sjøsette problemstillinger på tvers av avdelingene (folkevalgtopplæring, kommunalt selvstyre, gode beslutningsgrunnlag m.v.).

Strategiske fokusområder

- Informasjonssikkerhet
- Tilskuddsforvaltning
- Sikkerhetsloven - oppfølging av avvik etter tilsyn
- Plansamarbeid internt
- Modernisering, effektivisering og sentralisering av administrative oppgaver.

Samarbeid - faglige nettverk

Fylkesmannen i Vestfold har et godt samarbeid med Fylkesmannen i Oslo og Akershus og Fylkesmannen i Østfold om GIS-oppgaver knyttet til Fylkesmannens saksbehandling og oppgaveløsning.

Femfylkessamarbeidet innen barnehage og utdanning Barnehage- og utdanningsavdelingen i Vestfold samarbeider tett med fylkesmannsembetene i Telemark, Østfold, Buskerud og Oslo- og Akershus. Samarbeidet er koordinert både mellom medarbeidere innen samme fagfelt og mellom lederne/utdanningsdirektørene. Samarbeidet skal sikre en mer lik praksis og forhindre uønsket forskjell i klagesaksbehandlingen og gjennomføring av blant annet tilsyn. Samarbeidet er også egnet for erfaringsdeling embetene i mellom.

Plannettverket for Oslofjorden Miljøvern avdelingen og Juridisk avdeling er representert i Plannettverket for Oslofjorden, der fylkesmennene i Vestfold, Oslo og Akershus, Østfold, Buskerud og Telemark deltar. Formålet med nettverket er å bidra til kompetanseoverføring og erfaringsutveksling mellom fylkene og Miljødirektoratet.

Nettverk for byggesaksbehandlere Vi deltar i et nettverk mellom byggesaksbehandlere hos fylkesmennene i

Kap 525/Økonomi

	Samlet bevilgning	Budsjettavvik (kr)	Budsjettavvik (%)	Driftsutgifter	Lønnsandel av driftsutgifter	Husleie	Husleie(% av driftsutgifter)
FMVE	66645000	-131429	-0,2	66776429	86,96	5915100	8,86

Regnskapstall sortert på poster

	052501	052521	Post 01 (untatt 052501)	Post 20-29 (untatt 052521)	Post 30-39	Post 40-49	Post 60-69	Post 70-79	Post 80-89
FMVE	67812643	18780854	18043139	44087054	820000	0	74817430	12447974	1846252

Administrativ kostnadsdekning

	Totalt	% av lønn (andre kap enn 525.01)
FMVE	5358717	0

Sykefravær

	Totalt(%)	Kvinner(%)	Menn(%)	Egenmeldt(%)	Legemeldt(%)
FMVE	3,85	6,95	1,5	1,4	2,45

Ansatte

	Antall årsverk totalt	Antall kvinner	Antall menn	Antall årsverk midlertidige ansatte
FMVE	115	70	45	9

Aldersfordeling

	Gjennomsnitt	Under 20	20-29	30-39	40-49	50-59	Over 60
FMVE	50,74	0	3	22	43	37	29

Lønn per 31.12

	Lønnsutgifter per årsverk(alle kapitler)	Gjennomsnitt per årsverk Kvinner	Gjennomsnitt per Årsverk Menn
FMVE	522906	483360	593760

Stillingskoder

	Stillingskode	Stillingsbetegnelse	Gjennomsnittslønn per stillingskode	Gjennomsnittslønn per stillingskode Kvinner	Gjennomsnittslønn per stillingskode Menn
FMVE	1072	Arkivleder	560400	560400	0
FMVE	1059	Underdirektør	0	0	0
FMVE	1211	Seksjonssjef	0	0	0
FMVE	1060	Avdelingsdirektør	739160	757600	739160
FMVE	1061	Assisterende direktør	0	0	0
FMVE	1062	Direktør	0	0	0
FMVE	1538	Fagdirektør	711500	0	711500
FMVE	1063	Førstesekretær	0	0	0
FMVE	1065	Konsulent	394407	394407	0
FMVE	1408	Førstekonsulent	397970	397970	0
FMVE	1363	Seniorkonsulent	412434	412434	0
FMVE	1068	Fullmektig	0	0	0
FMVE	1069	Førstefullmektig	0	0	0
FMVE	1070	Sekretær	0	0	0
FMVE	1409	Sekretær	0	0	0
FMVE	1433	Seniorsekretær	0	0	0
FMVE	1071	Kontorleder	0	0	0
FMVE	1411	Avdelingsingeniør	0	0	0
FMVE	1084	Avdelingsingeniør	0	0	0
FMVE	1275	Ingeniør	0	0	0
FMVE	1085	Avdelingsingeniør	0	0	0
FMVE	1083	Ingeniør	0	0	0
FMVE	1087	Overingeniør	462699	415599	509799
FMVE	1181	Senioringeniør	533509	527763	545000
FMVE	1088	Sjefingeniør	0	0	0

Årsrapport 2015 Fylkesmannen i Vestfold - Innhold:

FMVE 1434	Rådgiver	489222	491824	484011
FMVE 1364	Seniorrådgiver	555353	544605	570061
FMVE 1113	Prosjektleder	494300	0	494300
FMVE 1117	Fagarbeider	0	0	0
FMVE 1203	Fagarbeider m/fagbrev	0	0	0
FMVE 1362	Lærling	0	0	0
FMVE 0129	Assisterende fylkesmann	1018299	0	1018299
FMVE 0431	Fagkonsulent	0	0	0
FMVE 0382	Fylkesagronom	0	0	0
FMVE 0434	Fylkesskogmester	0	0	0
FMVE 0822	Fylkessykepleier	0	0	0
FMVE 1261	Fylkesjordsjef	0	0	0
FMVE 0435	Fylkesskogsjef	0	0	0
FMVE 0774	Ass. fylkeslege	911050	0	911050
FMVE 0779	Fylkeslege	1040499	0	1040499
FMVE 1057	Informasjonssjef	0	0	0
FMVE 1184	Kokk	0	0	0
FMVE 1127	Husholdsleder	0	0	0
FMVE 1129	Renholdsbetjent	0	0	0
FMVE 1130	Renholder	0	0	0
FMVE 1132	Renholdsleder	0	0	0

Turnover

	Turnover(%)
FMVE	9,42

Andel administrasjon av totalt antall årsverk

	Økonomi(%)	Lønn(%)	Innkjøp(%)	IKT(%)	Personal(%)	Arkiv(%)	Resepsjon(%)	Sentralbord(%)
FMVE	1,26	0,57	0	1,56	1,04	6,3	2,26	0

Medarbeiderundersøkelsen(hvert annet år), score på følgende spørsmål

	I vårt embete stimuleres det til læring og samarbeid på tvers av avdelingene	I vårt embete utvikler vi oss faglig ved gjensidig kontakt med andre embeter
FMVE	0	0

III - Årets aktiviteter og resultater

Tallene viser at det er svært høy aktivitet i embetet. Vi ser en stadig økning av både inngående og utgående saker. Den største økningen av saker er knyttet til vergemålsreformen. I 2015 hadde vi totalt 35 468 inngående- og 27 633 utgående saker i embetet. Med dagens knappe driftsbudsjett til embetet i Vestfold, som følger av dagens budsjettfordelingsmodell, er aktivitetsøkningen krevende å håndtere. Færre detaljkrav i embetsstyringen vil gjøre tilpasning og prioritering enklere, og aktivitetsstyringen mer treffsikker i forhold til oppdragene.

Plan og areal

Plansakene løses av en felles plangruppe for hele embetet. Erfaringen er at dette gir en mer effektiv saksbehandling enn om hver fagavdeling skulle behandle sakene separat. På samme måte som i 2014 har det også i 2015 vært et høyt aktivitetsnivå i planleggingen i fylket, både hva gjelder kommuneplaner og reguleringsplaner. Fylkesmannen har avgitt uttalelser til 128 varsler om regulering, 78 reguleringsplaner til offentlig ettersyn, ti kommuneplaner (arealdelen) og seks kommunedelplaner. Det ble fremmet innsigelser til alle kommuneplanene, tre reguleringsplaner og to kommunedelplaner. I tillegg har Fylkesmannen avgitt uttalelse i 291 dispensasjonssaker. Seks av disse ble påklaget.

Forsøket med samordning av innsigelser har ført til tydeligere og mer konkrete innsigelser. Antallet innsigelser har ikke nødvendigvis gått ned, men dette har sammenheng med det høye antallet kommuneplaner som har vært ute til offentlig ettersyn i 2015. Regjeringsskiftet høsten 2013 har nok i en overgangsfase ført til noen mer krevende arealplanforslag fra lokalpolitikere, med henvisning til det kommunale selvstyrets økte vekt, og et tilhørende ønske om å få sakene «sine» prøvd av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i en innsigelsesak. Over tid vil en tilpasset normering antakelig utvikle seg.

Samfunnssikkerhet

Flyktningssituasjonen høsten 2015 krevde store ressurser fra embetets enhet for samfunnssikkerhet. Vi håndterte situasjonen etter beredskapsplanverket, og forvaltningen ble støttet av beredskapsressurser og -tiltak.

Til tross for en svært krevende høst, løste vi alle våre oppdrag på samfunnssikkerhet. Enkelte av oppdragene ble løst med noe lavere ambisjonsnivå enn vanlig, fordi vi måtte prioritere å bidra i den akutte situasjonen.

Vestfold ble rammet av ekstremvær tre ganger i 2015. Skadeomfanget ved siste hendelse er anslått til 160 millioner kroner, i hovedsak flomskader på eiendommer, infrastruktur og landbruk. Ekstremværhendelsene har gjort det lettere å nå frem med budskap lokalt og regionalt om å ta inn klimatilpasning i forebygging og beredskapsplanlegging. Konsekvensene av klimaendringene er nå blitt merkbare.

Tilsyn og øvelser med kommunene er den høyest prioriterte oppgaven for embetets arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Med bakgrunn fra erfaringer i fylket har embetet endret noe på vår policy ved tilsyn. Vi påpeker nå feil og mangler som avdekkes, uavhengig av omfang og størrelse. Det vil likevel alltid være rom for faglig skjønn. Vi har en tydelig målsetting om at vi alltid skal bidra til at kommunene blir bedre forberedt på krisesituasjoner, og til å håndtere dem, samt at beredskapen i fylket som helhet blir sterkere.

Gjennom hendelsene vi har hatt i Vestfold i 2015 er næringslivet, frivillige organisasjoner, Høgskolen Sørøst-Norge (HSN) og bondeorganisasjonene blitt trukket tettere inn i embetets arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Nettverksbygging, deltakelse i fylkesberedskapsrådet, bistand ved varsling, informasjonsdeling osv. er eksempler på samarbeid som nå er fast etablert, et arbeid som har vært under utvikling en periode. I juni samlet vi 300 deltakere fra regionen til *Beredskapsdagen 2015* på HSN - Campus Vestfold. Konferansen var et tiltak for å styrke kunnskap om hverandre, og styrke beredskapsarbeidet i regionen.

Vi har evaluert alle større hendelser det siste året. Fylkesmannen vil understreke at det kreves ressurser til å følge opp funn som gjøres etter hendelser og øvelser. Embetet legger derfor nå stadig større vekt på læring underveis ved for eksempel øvelser og krisehåndtering. Embetet vil særlig trekke frem gevinsten ved å gjennomføre korte diskusjonsøvelser for egen kriseledelse. Dette krever mindre ressurser til planlegging og ledelse, men det resulterer i refleksjon og bevisstgjøring.

Landbruk

Jordbrukets hovedoppgave er å produsere og sikre tilgang til maten som forbrukeren etterspør. Dette skal skje på en miljømessig og bærekraftig måte. Landbruksavdelingen satser fortsatt på økt grøfting for å øke matproduksjonen og redusere utslipp. Entreprenører har investert i utstyr, og grøftekapasiteten i fylket er god. Vi har tatt initiativ til et agronomiprojekt som handler om jordpakking. Det er flerårig og drives av Norsk Landbruksrådgiving Viken.

Vi ønsker å stimulere frukt- og bærproduksjonen rundt Oslofjorden, fordi det er rom i markedet for slike

produkter. Avdelingen har vært sterkt delaktig i etableringen av produsentnettverket Oslofjorden Frukt og Bær som ble stiftet 05.11.15. Det er en klynge/prosjektsamvirke av engasjerte og dyktige produsenter. Areal og antall produsenter øker.

Veinettet er viktig for skogbruket. En gjennomgang av det offentlige veinettet i fylket som ble gjort i samarbeid med Vegvesenet viste at de aller fleste veier kunne oppgraderes til å tåle 60 tonn og 24 m vogntoglengde. Takket være gode tilskuddsordninger lykkes vi med å oppgradere og fjerne flaskehals på skogsbilveinettet. 26 veiprosjekter fikk støtte i 2015. Utfordringen nå er flaskehals på det kommunale veinettet.

Det siste året har vi fått inn data som tyder på at produksjonsevnen i skogen i Vestfold har økt. Det har fram til nå vært vanskelig å kartlegge tilveksten, men ny teknologi som tar i bruk laser-scannere har gitt oss et tydeligere bilde av situasjonen. Denne metoden er resultat av et pilotprosjekt som avdelingen i sin tid tok initiativ til. Vi vil arbeide videre med dette i 2016.

Omdisponeringen av dyrket areal i Vestfold var i 2015 på "bare" 154 daa. Dette er, blant annet, også et resultat av aktiv innsats fra fylkesmannen, plangruppa og landbruksavdelingen, ikke minst sammen med kommunene. Vi arbeider for å skape forståelse for betydningen som jord-arealressursen i Vestfold har for matproduksjon, og som grunnlag for annen næringsvirksomhet/næringsmiddelindustri.

Som foregangsfylke for økologisk grønnsaksproduksjon og forbruk er vi aktive i å spre ervervet kunnskap til resten av landet. Det er en utfordring å øke areal og antall produsenter.

Helse- og sosial

Helse- og sosialavdelingen har i 2015 videreført et høyt aktivitetsnivå, og har håndtert 15 088 dokumenter, 8 621 inngående og 6 467 utgående. Avdelingen har oppfylt måltallet om planlagte tilsyn (systemrevisjoner). Saksbehandlingstiden for hendelsesbaserte tilsynssaker og rettighetsklager er innenfor tidsfristene. Kompleksiteten i tilsynssakene er økende, og mengden dokumenter i hver enkelt sak blir større. Flere saker er sammensatte og kan omfatte flere virksomheter og flere involverte ansatte/helsepersonell. Avdelingen har i 2015 hatt særlig oppmerksomhet på bruk av private leverandører av helse- og omsorgstjenester etter oppdrag fra kommunene.

Stor tilstrømming av asylsøkere og flyktninger til landet har innvirket på avdelingens arbeid fra september og ut året. Avdelingen har samarbeidet med andre avdelinger hos Fylkesmannen, med statlige direktorater, kommuner og andre aktører. Avdelingen har bidratt til gjennomføring av konferanser og møter om temaet, og har bistått med rådgivning og veiledning.

Helse- og sosialavdelingen har fulgt prosessen med kommunereform, og har hatt dialogmøter med fagsektorene i kommunene som først vedtok sammenslåing. Samhandlingsreformen anses å ha gått fra prosjekt til driftsfase, og Fylkesmannen har i samråd med aktørene utviklet lokalt samhandlingsforum. Landsomfattende samhandlingstilsyn er gjennomført, og ble fulgt opp med en egen erfaringskonferanse for samtlige kommuner.

Behandling av saker som er knyttet til helsekrav for førerkort utgjør en betydelig del av avdelingens arbeid. Endringer i lovgivningen har vært utsatt flere ganger. Lovendringer har ikke hatt betydning for arbeidet i 2015, og vil ventelig heller ikke få praktiske konsekvenser i 2016.

Helse- og sosialavdelingen forvalter flere statlige tilskuddsordninger. Vi ser at det er et klart behov for bedre samordning og styring av de ulike tilskuddsordningene. Det er fortsatt mange aktører og ulike ordninger på området. Nåværende ordning med tilskuddsforvaltning har vært meldt inn som en tidstyv fra embetet.

Innenfor NAV-området vurderer avdelingen at det stadig er en utfordring å finne en god håndtering for de kommunale sosiale tjenestene i et system som i økende grad skal tilpasses sentral styring, markedstenkning og selvbetjeningsfokus.

Vergemål

Vergemål er fortsatt en oppgave som krever større ressurser enn vi blir tilført. Saksbehandlingssystemet ARVE er lite brukervennlig, og vi håper at innføringen av VERA vil føre til bedring i situasjonen i 2016.

Saksbehandlingstiden for opprettelse av nye vergemål og for bytte av verge har økt noe i årets siste måneder. Det er stor arbeidsbelastning på medarbeiderne, og vi har også i 2015 hatt mange sykemeldinger og høy turnover. Til tross for det, mener vi at vi har hatt god måloppnåelse i 2015.

Barn og unge

Oppvekst- og opplæringsavdelingen (OO) har også i 2015 hatt et år med høy aktivitet innenfor områdene barnevern, barnehage og skole. Vi har oppfylt våre resultatkrav på alle områder..

Fra september 2015 og ut året ble også OO utfordret på de oppgaver vi naturlig hadde i forbindelse med det store antall flyktninger/asylsøkere som kom til landet. I Vestfold ble det opprettet et akuttmottak, Oslofjord Convention Center i Stokke kommune, med plass til 800 asylsøkere. Selv om mottaket i sin første dialog med UDI ble informert om at oppholdet skulle dreie seg om tre til fem dager for de berørte, ble fem til sju uker likevel en realitet for mange.

Fylkesmannen i Vestfold registrerte at det i begynnelsen av denne perioden var noe manglende koordinert informasjon sentralt. Blant annet ble det av UDI gitt en feilaktig lovtolkning av barns rettigheter etter opplæringsloven. Selv om dette relativt raskt ble rettet opp, bidro det til en viss usikkerhet i kommunene som hadde transitt- eller akuttmottak. Fylkesmannen fylte derfor en viktig rolle ved å gi både kommuner og mottak riktig og god informasjon. I perioden fra september og ut året 2015 fikk vi dessuten erfare til fulle den fordel et Fylkesmannsembete har i kraft av sin brede og sektorovergripende portefølje. Vi satte raskt ned en gruppe på tvers av embetets avdelinger, og vi kunne på en konstruktiv måte bidra med samlet og bred informasjon til mange berørte aktører i en hektisk og noe uoversiktlig situasjon.

Det kom mange unge enslige asylsøkere til landet. De som var under 15 år ble plassert i omsorgssenter. OO har tilsynsansvar for omsorgssentrene. Vi fikk derfor nesten fordoblet antall institusjoner som det skulle føres tilsyn med på kort tid, uten ekstra ressurstildeling. Selv om vi i Vestfold har ført tilsyn med omsorgssenter tidligere, lå dette noen år tilbake. Vi hadde nok i en tidlig fase kunnet tenke oss mer oppdatert kunnskap, eller en veileder, for bedre å kunne utføre gode tilsyn med institusjoner for en gruppe med spesielt sårbare barn.

Kommuner og kommunereformen

I Vestfold har kommunereformens løp 1 gitt 4 søknader om frivillige sammenslåinger. Det var en intens veiledningsaktivitet og mye kontakt i forkant av søknaden fra SAS-kommunene primo februar 2015. Våren 2015 hadde embetet også utstrakt kontakt med Lardal-Larvik prosessen og Fylkesmannen v/ ansvarlig fagdirektør ledet styringsgruppen for utredningsarbeidet i den aktive slutfasen. På grunnlag av utredningsmaterialet framforhandlet de to kommunene en politisk plattform i løpet av noen uker i april og mai. Denne lå til grunn for Lardal kommunestyres behandling av saken i juni 2015, der det ble bestemt at saken skulle endelig avgjøres av det nye kommunestyret, etter lokalvalget. Et forslag om rådgivende folkeavstemning ble avvist. Dermed ble ev kommunesammenslutningen hovedspørsmålet i valgkampen i Lardal.

Det var også mye kontakt med Hof, knyttet til prosessen som endte med søknaden om sammenslåing med Holmestrand, etter valget. Tilsvarende var det tett kontakt med Tjøme og Nøtterøy, i det arbeidet som nå har endt med søknaden om å danne Færder kommune.

Fylkesmannen deltok på flere folkemøter også våren 2015, helt fram til sommerferien, på forespørsel fra de berørte kommunene. Vi har også skrevet en del avisinnlegg, i all hovedsak for å bringe korrekte opplysninger til torgs, og korrigerer ev misforståelser og/eller feil. I slike sammenhenger er det ofte naturlig kort å omtale reformens motiver og sakens bakgrunn for en nødvendig innramming av resonnementer og vurderinger. Da har det tidvis dukket opp påstander om den «politiserende fylkesmann». Dette har imidlertid vært nokså sporadisk, knyttet til noen gjennomgående aktører. Vårt hovedinntrykk er at Vestfold-kommunene jevnt over er meget tilfreds med den rollen fylkesmannen og embetet har spilt i kommunereformen og den aktive prosessveiledningen vi har utført. Gode tilbakemeldinger og mye støtte og takk har dominert de budskap som er formidlet til oss.

Perioden etter valget 14. september var preget av svært omfattende veiledning og kontakt med politisk og administrativ ledelse i flere av de kommunene som, i månedene som fulgte, valgte å søke om sammenslutning i løp 1, Lardal – Larvik, Hof – Holmestrand og Tjøme – Nøtterøy. Spørsmålene var mange, fra teknisk/juridiske formaliteter knyttet til vedtakskrav, fellesnemnd, valg/utpeking av nye kommunestyre fra 1.1.2018, osv., til repetisjon av kommunereformens grunnlag, motiver, mål og innretning, herunder økonomiske ordninger. Det var både nye ordførere og svært mange nye kommunestyremedlemmer, i enkelte av kommunene.

Parallelt med dette arbeidet ble prosessen fram mot vedtaket om å overføre Vear fra Stokke til Tønsberg fullført, og en utredning og anbefaling til KMD ferdigstilt fra embetet. Det kan konstateres at arbeidet med grensereguleringer kan fortone seg som akkurat / minst like krevende og mangfoldig som prosessveiledning om kommunesammenslåinger!

Det kan med bred penn hevdes at Vestfolds fire sammenslutningssøknader i løp 1 først og fremst hviler på lokale politiske lederskap som virkelig har tatt ansvar for de svært krevende prosesser som har ført fram til positive resultater. Debatten har tidvis vært hard og språkbruken røff. Å gå i «bresjen» for å «legge ned sin egen kommune» som noen har kalt det, er antakelig en av de tyngste oppgavene en ordfører kan stille seg i spissen. Selv om motivet er innbyggernes beste, kan budskapet være krevende å formidle. Dette er ett viktig grunnlag for å forstå hvorfor Fylkesmannen i Vestfold har vært valgt å være meget aktiv, bl.a. ved å stille opp på enhver forespørsel om bistand fra politisk og administrativ ledelse under kommunenes arbeid med reformen. Det må

tilføyes at embetets prosessveiledning har vært ytt til alle som har etterspurt den, fra det politiske og administrative lederskapet, via kommunestyrerepresentanter og politikere flest, til innbyggere, lag og foreninger.

Høsten 2015, etter valget, gjennomførte fylkesmannen og fagdirektøren en omfattende runde med folkevalgtopplæring, knyttet til Fylkesmannens rolle og forholdet til kommunene. Tilbudet ble tatt godt i mot og tilbakemeldingene er gode. Denne opplæringsrunden bidrar forhåpentlig positivt til å forebygge misforståelser og konflikt i samspillet mellom embetet og Vestfolds kommuner. På denne måten bygges en tillit og en samvirkekultur mellom stat og kommune, som den norske forvaltningsmodellen er avhengig av for å fungere godt, til innbyggernes beste.

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
Arbeids- og sosialdepartementet	kr 712 080,39	kr 1 647 866,67
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	kr 3 402 713,39	kr 803 511,32
Helse- og omsorgsdepartementet	kr 11 526 481,20	kr 3 303 819,82
Justis- og beredskapsdepartementet	kr 3 121 848,23	kr 8 907 707,89
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	kr 26 704 773,71	kr 1 526 972,65
Kunnskapsdepartementet	kr 5 656 458,82	kr 1 581 472,00
Landbruks- og matdepartementet	kr 6 970 296,16	kr 0,00
Klima- og miljødepartementet	kr 7 901 433,44	kr 2 220 932,29
Andre	kr 788 089,09	kr 0,00
Sum:	kr 66 784 174,00	kr 19 992 282,00

IV - Styring og kontroll i embetet

Vi har stort fokus på tidstyv- og effektiviseringsarbeider. Vi automatiserer, sentraliserer og digitaliserer de prosesser hvor dette er teknisk og praktisk mulig. I 2015 ble sentralbordtjenesten overført til Statens servicesenter i Engerdal. Vi har også inngått rammeavtale med reisebyrå og leverandør av frankeringstjenester. Vi har også digitalisert alle avisabonnement og gjort disse tilgjengelig på våre intranettsider. Administrasjonen utgjør nå bare 13 % av alle ansatte, men styring og internkontrollarbeidet blir stadig bedre. Digitaliseringen medfører i mange tilfeller til flytting av arbeidsoppgaver fra en sted til et annet. Spesielt arkivsiden har fått et større arbeidspress. Det er svært viktig at arkivkompetanse blir benyttet ved utvikling av digitale skjemaer og ved anskaffelser av nye systemer. Vi er avhengige av å ha gode metadata i digitale skjemaer og at nye systemer har god integrasjon med ePhorte. I dag må mye av arbeidet gjøres manuelt.

Embetet har tatt i bruk Riskmanager som ROS-verktøy og har gjennomført flere større analyser i 2015. Vi skal avholde internkurs med ledere og nøkkelpersonell slik at vi kan bruke Riskmanager fullt ut. Vi planlegger nå å fase ut Kvalitetslosen som har vært vårt kvalitetssystem til nå.

Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjon i embetet

Embetet står de nærmeste årene foran store utskiftninger i personalet ved at mange erfarne medarbeidere går av med pensjon. Dette gir oss både utfordringer og muligheter. Vi har de siste årene tilsatt mange nye medarbeidere med høy kompetanse. Faglig opplæring og erfaringsoverføring fungerer godt i avdelingene, men det er en risiko for at embetet i årene som kommer vil miste mange kultur og rollebærere. Vi har ønsket å gjøre noe aktivt for at nye medarbeidere skal bli kjent med embetets historie og betydning i samfunnet, og ha kunnskap om oppgavene som utføres i alle avdelingene.

Introduksjon til embetets nøkkeltall

I årsverksberegningen er standard rapport (yhr_aarsverk) benyttet. Denne rapporten tar hensyn til flesible data (sykefravær) noe som innebærer noen begrensninger i bruken av nøkkeltallet.

Økonomi

Regjeringen varselet i Prop. 1 LS tillegg (2013-2014) punkt 8.1 at det skulle igangsettes et arbeid med nettoføringsordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen. Ordningen ble implementert med virkning fra 1. januar 2015. Det var knyttet stor usikkerhet til hvor stort utslag dette ville få for budsjettildelingen. Fylkesmannssekksjonen i KMD ba embetene om å estimere hvor stor denne andelen var. Årsregnskapet for 2013 ble lagt til grunn for denne beregningen. På dette tidspunktet var ikke alle regler og retningslinjer for ordningen klarlagt. I ettertid ser vi at det ble beregnet for mye mva fra vårt embete, noe som medførte at vi fikk en redusert budsjettildeling. Vi signaliserte tidlig på året at reduksjonen i budsjettet var for høy. Dette er kommunisert til KMD flere ganger muntlig og skriftlig. Da det ikke har vært mulig å få en avklaring fra KMD på om embetet får tilbake det som er trukket for mye, har vi derfor vært nødt til å redusere aktiviteten noe. Det er totalt trukket kr 813 000,- for mye i mva. Dette er årsaken til at vi har et merforbruk på kr 131 430 på post 01 (Note A, B). Avvik tilsvare 0,2 % i forhold til total tildeling på kap 0525.01.

Det søkes om en omfordeling mellom embetene, slik at dette beløpet ikke blir trukket fra tildelingen for 2016. Differansen mellom merforbruk og det som er trukket for mye i mva utgjør kr 682 000. Vi anmoder om et supplerende tildelingsbrev for dette beløpet i 2016. Vi anmoder i tillegg om at merverdiavgift ifm nettoføringsordningen blir justert ifm tildelingen for 2016.

Refusjon som følge av sykefraværet var iht budsjett. Det er iverksatt en avbryåkratiserings- og effektiviseringsreform som reduserer tildelingen vår. Vi planlegger derfor med å redusere med 3 årsverk i 2016 for å tilpasse driften til den reduserte tildelingen. Dette skal skje ved naturlig avgang. Dette vil kunne få konsekvenser for oppdragsløsningen på enkelte områder. Dersom ikke mva ifm nettoføringsordningen kompenseres i forhold til faktisk forbruk i 2015, må vi vurdere ytterligere bemanningsreduksjon i 2017.

Fagutvalg

Representanter fra Fylkesmannen i Vestfold har i 2015 ledet tre fagutvalg:

- Kommunikasjonsforum
- Fagutvalg sak og arkiv
- Kontaktutvalget (for kommunesaker)

Lederne for disse fagutvalgene rapporterer tilbake til oppdragsgiver i egne årsrapporter.

V - Vurdering av framtidsutsikter

Offentlig sektor er nå inne i en periode som preges av store endringer, og det gjelder også fylkesmannsembetene. Digitalisering, effektivisering og strukturendringer krever at både ledelse og medarbeidere viser vilje til å arbeide på nye måter, ta i bruk nye verktøy og tilpasse seg til strukturendringer. Fylkesmannen i Vestfold har omstillingsdyktige medarbeidere. Vi gjennomfører nå en rekke tiltak som skal sikre at vi opprettholder en høy servicegrad, både internt og eksternt.

Reduksjonen i økonomiske tildelinger de siste årene merkes nå godt, og driften må tilpasses de nye kravene. Våre tildelinger er basert på et inntektssystem som blant annet tilgodeser areal og antall kommuner. Vestfold kommer uheldig ut sammenliknet med våre nabofylker. Vi ber KMD om å vurdere en finansieringsmodell som i større grad legger vekt på antall innbyggere i fylket, da saksmengden i større grad har sammenheng med antallet innbyggere enn antallet kommuner.

Datasenteret vårt har kapasitet til å betjene et langt større antall brukere enn vi gjør i dag. Løsningen baserer seg på virtuelle klienter, og vi kan tilby datatjenester gjennom fjernaksess til andre embeter i en krisesituasjon. Løsningen stiller få krav til hvilket utstyr brukeren logger seg på med.

Kommunikasjon

Fylkesmannsembetenes kommunikasjonsarbeid bør tilføres større ressurser. En økende digitalisering av tjenester vil kreve at vi intensiverer arbeidet med å utvikle nettsidene våre, som er «førstelinja» mot publikum, kommuner og andre samarbeidspartnere.

En god nettside kan redusere belastningen på saksbehandlere, fordi brukerne da kan få svar på spørsmålene sine uten å ta kontakt på telefon eller epost. Flere store organisasjoner har påvist dette. Digitalisert saksbehandling må følges av en nettside som gjør det enkelt for brukerne å benytte selvbetjeningsløsninger. Det hjelper lite å utvikle nye elektroniske tjenester hvis de ikke blir tatt i bruk.

Det krever ikke bare teknisk tilrettelegging, men også at struktur, tekster og annet innhold er tilpasset brukerne. Dette arbeidet faller «mellom stolene», da Fylkesmannen i Sogn og Fjordane først og fremst har teknisk kompetanse og kapasitet, og mindre på innhold. Det må gjøres en grundigere arbeide med brukerundersøkelser, og svarene brukerne gir må få konsekvenser for videre utvikling.

Fylkesmannsembetene bør i større grad samarbeide om noen kommunikasjons tiltak. Det kan i enkelte saker være behov for en sterkere styring fra KMD.

Kommunereformen

I Vestfold har kommunereformens løp 1 gitt fire søknader om frivillige sammenslåinger, og 14 kommuner er på vei til å bli 9, og dernest 8 (Svelvik – løp 2). Småkommuneutfordringene i Vestfold er derfor i stor grad løst, forutsatt at den pågående prosessen mellom Svelvik og Drammen fører fram..

Men når vi legger Stortingets og regjeringens hovedmål for reformen til grunn, er det fortsatt utfordringer som gjenstår i Vestfold. En gjelder delingen av bysamfunnet Tønsberg (kommunegrensen mellom Tønsberg og dagens Nøtterøy/nye Færder kommune). Denne grensen gjør planlegging og håndtering av infrastrukturbygging krevende. En annen gjelder Sande og Re, som kanskje kan sies å representere fylkets fremtidige potensielt sårbare kommuner både faglig og økonomisk, ikke minst dersom revisjonen av inntektssystemet vil følge prinsippene i den fremlagte skissen. De to kommunene kan også komme til å merke at de ikke vil ha den samme kraft bak sine kommunale stemmer, etter hvert som de blir omgitt av sterkere kommuner. En tredje gjelder Svelvik, se over.

Flere steder kan det være aktuelt med grensereguleringer. Vår erfaring, bl.a. fra folkemøtene, er at mange innbyggere synes å ha et nokså nøkternt forhold til spørsmål om grenseregulering, fordi de ser på nærhet til tjenestene som viktigst. Men, erfaringene fra Vestfold viser at det lokale politiske lederskapet ofte ønsker å holde de etablerte kommunene samlet, også ved sammenslutninger.

Kommunereformen bygges nedenfra. Det gir en god anledning til å utvikle og bygge samfunn nedenfra, i regi av kommunene selv. På den annen side gir denne tilnærmingen den eller de som vil minst, størst makt, ved en de facto vetorett. Det kan føre til at vi fremover får ufrivillig små kommuner, fordi naboen(e) ikke ville, med negative konsekvenser for både tjenester og økonomi. Dette kan komme til å by på atskillige utfordringer i de kommende år.

Som illustrasjon kan nevnes nye Holmestrand kommune. I prosessen som ledet fram til søknaden fra Hof og Holmestrand om å slå seg sammen, deltok som kjent Re fra starten av, og dernest kom Sande med et stykke ut i løpet. De to kommunene falt fra, etter rådgivende folkeavstemning 14. september 2015, sammen med valget, og

påfølgende vedtak i kommunestyrene og å ta resultatet til følge / til orientering. Dette har ført til kommentarer fra nye Holmestrand og at den dessverre kommer til å bli ufrivillig liten, fordi deres egen analyse tilsier behov for ytterligere styrking, slik den opprinnelige ambisjonen la til grunn

Tilsyn – oppvekst

I fjorårets rapportering ble det redegjort for et utviklingsprosjekt i Oppvekst- og opplæringsavdelingen knyttet til tilsyn. Internt kalte vi prosjektet «Hvordan gjøre gode tilsyn enda bedre». Prosjektet ble videreført våren 2015. Erfaringen har medført at avdelingen har kunnet spille inn aktivt overfor våre oppdragsgivere. På styringssamtalen embetet hadde med Utdanningsdirektoratet høsten 2015, var avdelingen opptatt av å formidle sitt syn på to områder knyttet til tilsyn og klagesaksbehandling.

Det er vår oppfatning når det gjelder tilsyn at de forholdene der vi skal undersøke og konkludere med lovbrudd eller ikke, er på et detaljnivå der kommunene med rette opplever det underlig at begrepet lovbrudd er dekkende. Utdanningsdirektoratet er av den oppfatning at også begrepet regelverksbrudd kan nyttes. Avdelingen mener imidlertid at de kravene som stilles til kommunene i det pågående store nasjonale tilsynet om elevenes læringsutbytte, er for omfattende og for detaljrike. Fylkesmannen i Vestfold ser det derfor slik at deler av dette tilsynet er mer egnet som utgangspunkt for veiledning, mens andre deler er godt egnet for tilsyn. Verktøy og virkemiddel bør tilpasses hensikt og mål!

Alvorlige saker knyttet til mobbing og krenkelser har vært mye omtalt i ulike medier, og Djupedalutvalgets rapport er under politisk behandling. I den sammenheng har også fylkesmennenes rolle fått mye omtale. Fylkesmennene har både tilsyn og klagesaksbehandling på dette området, også omtalt som 9a-saker. Det er lett å forstå og si seg enig i at mange saker skulle og burde vært løst bedre og på et tidligere stadium. Det er likevel vår oppfatning at diskusjonen også har vært preget av manglende rolleforståelse for Fylkesmannens oppgave i denne sammenhengen. Kritikken mot fylkesmennene har blant annet bidratt til at Utdanningsdirektoratet har bedt embetene om i større grad å fatte vedtak med tiltak. Eksempler på slike tiltak kan være klassebytte, lærerbytte, skolebytte m.m.

Fylkesmannen i Vestfold ga i styringssamtalen i fjor uttrykk for at vi var uenig i en slik utvikling. Vi begrunnet det blant annet med at det er kommunen og skolen som har ansvaret for elevenes skolemiljø. De er førstelinje, og de er også de som har den totale oversikt over «problemet» og virkemidlene. Det er dessuten slik at dersom fylkesmennene fatter vedtak med tiltak, og tiltaket ikke virker, gir det elev/foreldre nye muligheter for å klage. Da skal fylkesmennene behandle sine egne forslag til tiltak, og vil slik sett bli inhabile. Det kan også være slik at dersom en kommune / skole blir ilagt et tiltak gjennom Fylkesmannens vedtak, og dette er et tiltak kommunen/skolen av ulike grunner er uenig i, kan det stilles spørsmål ved den lokale motivasjonen til å gjennomføre og dermed til å oppnå ønsket resultat.

Fylkesmennene har mulighet til å være tettere på kommunen i 9a-saker. Vi kan innkalle til hastemøter, vi kan gi veiledning eller på annen måte bidra. Det gjør vi i stor grad i dag. Dersom det er en oppfatning av at det er for mange barn som blir krenket, er det viktig å framholde at det først og fremst er fordi kommunene / skolene ikke lykkes, og ikke fordi klageordningen er innrettet slik den i dag er innrettet. Det er også fullt mulig å styrke førstelinjens arbeid med 9a-saker, enten med fylkesmennenes eller andre instansers bidrag. Fylkesmannen i Vestfold er positiv til en styrket rolle, også for egen del.

Det utfordringsbildet Djupedalutvalget beskriver er alvorlig, men medisinen som foreskrives er feil, etter vårt syn. I stedet for å rokke ved ansvars- og rolledelingen som i dag understreker og tydeliggjør skolen og skoleeiers ansvar, så bør embetene oppfordres tydelig til en tidligere og en mer aktiv rådgivning og veiledningsinnsats overfor skolene, i samarbeid med skoleeierne.

Helse- og sosial

Kommunereformen vil få konsekvenser på flere av våre arbeidsområder, for eksempel sosialtjenesten i NAV og den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Først skal kommunene gjennom omstillingsfasen, og deretter blir de større enheter med andre utfordringer enn de vi ser i dag.

På NAV-området vil det være flere spørsmål knyttet til organisering, tilgjengelighet, skillet mellom kommunale og statlige oppgaver, og ikke minst spørsmål om hvilke oppgaver større kommuner skal/bør/kan overta fra staten. Det er viktig å ta hensyn til at de svakeste brukerne svært sjelden har bruk for eller kan gjøre seg nytte av sentrale, strømlinjeformede løsninger hvor telling og markedstenkning er det viktigste.

De ulike kommunene har ulike dokumentasjonssystemer. Ved sammenslåing vil dette by på store praktiske utfordringer. Tjenestene skal være forsvarlige også i omstillingsfasen, og det gir tilsynsmyndighetene utfordringer.

Antallet tilsyn som lykesmannsembetene om paragt a gjennomføre, er ikke knyttet til antall kommuner. De senere årene har Vestfold hatt et pålegg om å gjennomføre 15 tilsyn knyttet til kommunal helse og omsorg, tre tilsyn knyttet til spesialisthelsetjenesten og fem tilsyn knyttet til sosialt arbeid. Ved en halvering av antall kommuner, vil det bli utfordrende med så mange pålagte tilsyn pr. kommune pr. år. Vi mener derfor at tilsynsstrukturen / frekvenskrav bør endres.

Vergemålsområdet er fortsatt krevende. Vi ser positivt på at Justis- og beredskapsdepartementet har endret kriteriene for ressurstildelingen, og at Vestfold kommer bedre ut i 2015 enn vi gjorde i 2014. Vi mener også at vi har team som er faglig sterkt, og som er godt motivert til å løse utfordringene fremover. Den største vanskeligheten er den stadig økende saksporteføljen, og at vi må avsette mer ressurser til arkiv- og støttefunksjoner. Stor arbeidsbelastning over tid medfører stor slitasje på de ansatte, og er sårbart hvis nøkkelpersoner blir sykemeldte eller finner seg andre jobber.

Miljø

Vestfold har et stort biologisk mangfold, og mange arter som finnes her har begrenset utbredelse i Norge. Den største trusselen mot naturmangfoldet er utbyggingspress.

For å bevare viktige miljøverdier og et rikt artsmangfold er det en forutsetning at det gis tydelige styringssignaler fra sentralt hold, og at det foreligger et godt kunnskapsgrunnlag for de beslutningene som skal fattes. Det er nødvendig å arbeide med et langsiktig perspektiv i arealforvaltningen. Dette er en krevende arbeidsoppgave som må prioriteres.

Vestfold har mange små verneområder som ligger nær befolkningstette områder, og vi får mange henvendelser og søknader om dispensasjoner og tiltak i og nær verneområdene. Det er derfor viktig å få på plass forvaltningsplaner for verneområdene for å sikre en forutsigbar, rask og god håndtering av henvendelsene/søknadene, og for å sikre at ikke verneverdiene forringes litt etter litt. Økte ressurser til naturforvaltningsarbeidet bør prioriteres for å jobbe forebyggende og overordnet. Vi ønsker også å kunne sette i verk flere skjøtselstiltak i verneområdene.

Vi er sterkt engasjert i naturformidling og har et bredt samarbeid med andre myndigheter og frivillige organisasjoner på dette feltet. Aktiviteten på Besøkssenter våtmark Ilene øker, og i 2014 deltok 1000 barnehagebarn og skoleelever i det pedagogiske tilbudet. Det nye nasjonalparksenteret på Verdens ende gir også store muligheter for naturformidling, og vi er en sentral aktør i oppbyggingen.

På fagområde forurensning er det fortsatt et høyt antall saker som behandles. Det er en økende mengde saker som handler om overflatevann og avløp. Det lykkes oss i liten grad å prioritere annet viktig arbeid, for eksempel oppfølging av lokaliteter der det er grunnforurensning, og opplæring av kommunene. Det er også stort behov for gjennomgang av tillatelser som er knyttet opp mot vannforskriften, og til samordning, blant annet krav til overvåking og likere håndtering av saker på tvers av fylkene.

Landbruk

Landbruksoppdraget har stor bredde og løses hos oss med kun 12 årsverk. De fleste medarbeidere arbeider med forvaltnings- og utviklingsoppgaver på flere fagfelt. Dette gjør oss sårbare for ressursnedgang, men det er samtidig en styrke i stor breddekompetanse i avdelingen. Vår rolle som kompetansesenter for kommunene er viktig og økende, da det er lav bemanning og kompetanse i flere kommuner.

Vi mener at blandingen av utviklings- og forvaltningsoppgaver er en styrke for å løse oppdraget, både som lyttepost for departementene og for å formidle/sette politikk ut i livet. Vi er politisk nøytrale og har vi troverdighet og respekt i næringen og samfunnet. Det samme gjelder i arealforvaltningen.

Et klart og utvetydig regelverk en forutsetning for at vi skal kunne utføre kontroller, og for at bonden skal forstå regelverket og kontrollvirksomheten. Vi kan bidra med erfaring fra vårt ståsted i forvaltningen til Landbruksdirektoratets regelverkarbeid.

Det kan produseres mye mat i Vestfold fylke, spesielt rett-i-munnen-mat som frukt, bær, grønnsaker og matkorn. Vi ser at kornarealene nå reduseres til fordel for grasproduksjon. Vi tror det skyldes for svak kornøkonomi sammenlignet med salg av fôr, men også at kjøttproduksjon av ammeku er økt. Det er underskudd på storfekjøtt for øyeblikket, men vi er usikre på om det er riktig å bruke de beste matkorn- og grønnsaksarealene til gras, når store deler av landet «bare» kan dyrke gras.

Areal

Vestfold er et lite fylke med høy befolkningstetthet. Samtidig er arealene preget av viktige nasjonale interesser innenfor både naturmangfold, landbruk, strandsoner og friluftsliv. Fylkesmannen ser at det er et sterkt press på arealene, og det er derfor viktig å få til en samlet og langsiktig planlegging både i kommunene og i regionen.

Stortinget har besluttet at omdisponeringen av dyrka mark skal reduseres fra 6000 daa til 4000 daa pr år, og Stortinget har bedt regjeringen sørge for at målet nås gradvis innen år 2020. Dette innebærer at Fylkesmannen må legge betydelig vekt på jordvernet fremover, slik vi har gjort de senere årene.

Det planlegges nå nye store infrastrukturprosjekter som vil øke presset på arealene ytterligere. Dette gjelder særlig Vestfoldbanen, ny kryssing av Oslofjorden og ny fastlandsforbindelse fra Nøtterøy.

Fylkesmannen forventer også at presset på utbygging i strandsonen vil fortsette i tiden fremover. Fylkesmannen legger til grunn en streng praktisering av byggeforbudet. Samtidig har alle kommunene gjort en stor jobb med fastsetting av byggegrense langs sjø, så vi forventer er at antallet dispensasjonssaker vil bli noe redusert.

Klimaendringer og planarbeid

Fylkesmannen mener at kommunenes kompetanse om klimaendringer må økes. Det må skapes en større forståelse for hvilke konsekvenser klimaendringene må få for kommunes planarbeid, og for kravene til beredskap.

Kommunalt selvstyre har fått økt betydning det siste året, og dermed er det lagt et stort ansvar på kommunenes beslutningstakere. Da må det samtidig overføres kunnskap og kompetanse.

Klimautfordringene må møtes gjennom kommunal planlegging og tilpasning. Det gjelder både reduksjon av klimagassutslipp og tilpasning til det klimaet som kommer. I regjeringens *Nasjonale forventninger* er ansvaret for gjennomføring lagt til kommunene, blant annet gjennom oppfølging av statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging. Samtidig er terskelen for å fremme innsigelser hevet, og Kommunal- og moderniseringsdepartementet har gjennom sine avgjørelser vist at det skal mye til før denne typer innsigelser vinner fram. Det understreker betydningen av å ha høy kompetanse i kommunene.

Fylkesmannen i Vestfold vil ha et spesielt fokus på klima i planleggingen fremover, med særlig vekt på økt kompetanse og kunnskap i kommunenes administrasjon og blant politikerne.

Samfunnssikkerhet

Norge var i liten grad forberedt på det store antallet flyktninger som ankom høsten 2015. Situasjonen var krevende for Fylkesmannsembetene. Det ankommer fortsatt et stort antall flyktninger til Europa, og vi vet ikke hvilke konsekvenser det vil få for Norge det kommende året. Dersom det oppstår en liknende ekstraordinær situasjon i 2016, vil vi bli nødt til å nedprioritere andre oppgaver på beredskapsfeltet.

Hendelser som har rammet oss de siste 10-15 årene viser at vi med stor sannsynlighet ikke er i stand til å forutse den neste store hendelsen. Fylkesmannen legger derfor vekt på å arbeide for en god grunnberedskap. Nettverksbygging, målretta øvelser og kunnskap om ressurser og håndtering er stikkord.

Fylkesmannen i Vestfold vil særlig trekke frem følgende tema hvor landet og fylket har høy sårbarhet eller mangelfull beredskap:

- Utfall av strøm/ekom. Bortfall av ekom vil ramme hardt, da store deler av samfunnet er totalt avhengig av det. Dette er en sårbarhet som er innebygget i vår samfunnsstruktur.
- Forsyningssikkerhet/matberedskap. Det er i dag få eller ingen regionale beredskapstiltak for å sikre tilstrekkelig tilførsel av viktige varer som mat og petroleumsprodukter. Beredskapen består stort sett av de varene som er hos forhandler eller under transport. Samfunnets utholdenhet er lav. Jordvern er derfor et høyt prioritert mål for Fylkesmannen i Vestfold.
- Ekstremværhendelsene i 2015 viste at vi mangler mobilt flomvern. Lettere utstyr som er lagret og kan brukes av for eksempel Siviltforsvaret, vil gi en styrket beredskap. Myndighetene, forsikringsbransjen og eiere kan alle bidra til finansieringen. Deler av skogbrannberedskapen kan være modell for finansiering og beredskap, eventuelt etter modell fra akutt forurensning. Dette krever nasjonale beslutninger.
- Fylkesmannen har etterlyst en prosess som vurderer hvilke konsekvenser endringene i forsvarsstrukturen i regionen påfører det sivile samfunnet. Endringer i territoriell beredskap, overvåking og militær tilstedeværelse og kontroll har betydning for sivil-militært samarbeid.
- Kommunereformen og endringer i regional stat, særlig politireformen, gir økt mulighet for å styrke regional samordning og ledelse. Regionreformen gir muligheter for samarbeid mellom fylkene også innenfor samfunnssikkerhet og beredskap.
- Fylkesmannen ser oftere eksempler på saker som krever en bred vurdering av samfunnsutviklingen. Hvordan skal samfunnet balansere behovet for sikkerhet mot ønsket om åpenhet? Skal vi godta at vi går mot et samfunn der innbyggerne oftere møtes av fysiske stengsler når de oppsøker myndighetene, eller skal vi beholde en større grad av nærhet og åpenhet, og dermed tåle noe lavere sikkerhet? Flere tilfeller av trusler mot skoler og offentlige kontorer i vårt distrikt det siste året viser hvor aktuell denne problemstillingen er.

Ledelseskommentarer til regnskapet

Fylkesmannen er Kongens og regjeringens representant i fylket og skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp. Fylkesmannens ansvar er fastsatt i Instruks for Fylkesmenn, gitt ved kgl. Res. 7.8.1981, endret ved kgl. Res. 10.11.1988 og 6.7.1999. Fylkesmannen er underlagt Kommunal- og Moderniseringsdepartementet. I tillegg til ordinær tildeling fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet mottar Fylkesmannen i Vestfold en rekke belastningsfullmakter fra ulike fagdepartement og direktorater. Dette er midler som brukes til tilskudd og ulike prosjekterrelaterte tiltak.

Fylkesmannen er et statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet. Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser i Reglement for økonomistyring i staten og Virksomhets- og økonomiinstruks for Fylkesmannen, fastsatt av KMD 27.06.2014, og rundskriv R-115 fra Finansdepartementet. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Fylkesmannens disponible bevilgninger og regnskapsførte utgifter og inntekter, eiendeler og gjeld.

Når det gjelder driftstildelingene og tilhørende regnskapstall, er disse synliggjort i bevilgningsrapporten på utgiftskapittel 0525 og inntektskapittel 3525, og oppsummert i note B. Her fremkommer det et merforbruk på kap/post 052501 som utgjør kr 131 430, og et underforbruk på kap/post 052521 kr 1 226 670. Overforbruket knytter seg til nettoføringsordning av merverdiavgift som ble innført med virkning fra 1. januar 2015. Estimater på forventet mva ble beregnet for høyt og budsjettildelingen ble redusert tilsvarende. Vi er totalt trukket kr 812 603,- for mye i mva. Mye av mindreforbruket på 21-posten knytter seg i hovedsak til drift av statens Park. I årsmøtet for 2013 ble etatene enige om å sette av midler i 2014 til ladestasjoner for el-bil, renovering av garderobe/dusjfasiliteter og investering av nytt utstyr til kantinene. Pga eierskifte i Statens Park er etablering av ladestasjon for el-bil satt på vent.

Omsetning

I 2015 har Fylkesmannen i Vestfold samlet disponert kr 242 145 598 på utgiftssiden. På inntektssiden har vi mottatt kr 29 849 830 jfr. bevilgningsrapport

Lønn (Note 2)

I 2015 utbetalte vi kr 85 608 814. Sykepenger og andre refusjoner har endret endret rapporteringsmåte fra 2014. I praksis differansen en økning på kr 237 967.

Andre driftsutgifter (Note 3)

Vi har hatt en reduksjon på andre driftsutgifter med kr 5 170 286 i forhold til 2014. Hovedårsaken er en reduksjon av kjøp av fremmede tjenester.

Utbetalinger (Note 5)

Vi har hatt en økning av investeringer av driftsmidler. Dette er knyttet til oppgradering og moderisering av et konferanserom som benyttes ifm kriseberedskap.

Innkrevingsvirksomhet (Note 6)

Dette gjelder ubenyttede tilskuddsmidler.

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten (Note 7)

Det er kun små endringer mht utbetaling av ulike tilskudd til organisasjoner, kommuner, private osv sammenlignet med 2014.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjon er ekstern revisor og vil bekrefte årsregnskapet for Fylkesmannen i Vestfold. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d. men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2016.

Erlig Lae (Sign),
Fylkesmann i Vestfold

Prinsippnote

Årsregnskap for Fylkesmannen i Vestfold er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten, fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 18. september 2013. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og Virksomhets- og økonomiinstruks for Fylkesmannen fastsatt av KMD av 27.06.2014 og brev av 02.10.2014 fra KMD

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen. Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

Regnskapet følger kalenderåret

a) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret

b) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp

c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet.

Sumlinjen *“Netto rapportert til bevilgningsregnskapet”* er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.8.1. Ordinære forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte virksomheter) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Fylkesmannen har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som Fylkesmannen har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser Fylkesmannen står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post. Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kombinasjon av kapittel/post (belastningsfullmakter) vises også i kolonnen for samlet tildeling. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Artskontorrapporteringen

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Fylkesmannen har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Fylkesmannen har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres og vises derfor ikke som inntekt til oppstillingen.

Note 8 til artskontorrapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 25.12.2015

Utgiftskategori	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2015	Merutgift (-) og mindretutgift
0525	Fylkesmannsembetene - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	1 725 000	18 780 854	-17 055 854
0225	Tiltak i grunnopplæringen - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		120 000	120 000	0
0225	Tiltak i grunnopplæringa - særskilte driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		910 000	901 283	8 717
0225	Tilskudd til oppl. av barn og unge i statl. asylm	64	Diverse		5 055 000	4 117 869	937 131
0225	Tilskudd til leirskoleopplæring	66	Diverse		1 315 000	1 268 310	46 691
0226	Spesielle driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		6 222 795	5 997 796	224 999
0226	Kvalitetsutvikling i grunnskolen - videreutdanning for lærere og skoleledere	22	Diverse		13 166 316	13 166 316	0
0231	Utviklingstiltak barnehage	21	Spesielle driftsutgifter		5 277 000	4 921 553	355 447
0310	Tilskudd til tros- og livssynsamfunn	70	Tilskudd		0	8 215 830	-8 215 830
0469	Vergemålsordningen - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		9 037 984	9 037 984	0
0469	Vergemålsordningen - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		0	7 228 034	-7 228 034
0470	Fri retts hjelp - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		0	5 844 799	-5 844 799
0500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet - spesielle forsknings- og utredningsoppdrag	21	Spesielle driftsutgifter		800 000	800 000	0
0525	Fylkesmannsembetene - driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A,B	66 645 000	67 812 644	-1 167 644
0571	Rammetilskudd til kommuner - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		900 000	900 000	0
0621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		1 981 140	1 981 140	0
0621	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeliggjorte	63	Diverse		5 131 155	5 131 155	0
0718	Varer og tjenester	21	Spesielle driftsutgifter		348 913	348 913	0
0719	Annet folkehelsearbeid - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		25 000	25 000	0
0721	Statens helsetilsyn - Driftsutgifter	01	Driftsutgifter		732 000	732 000	0
0734	Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustiltak - driftsutgifter Kontrollkomisjonene	01	Driftsutgifter		0	2 308 356	-2 308 356
0734	Tvungent psykisk helsevern	70	Tilskudd		0	490 119	-490 119
0761	Tilskudd forvaltet av sosial- og helsedirektoratet	21	Spesielle driftsutgifter		699 600	699 600	0
0761	Omsorgstjeneste - Kompetanse og innovasjon	68	Diverse		13 116 568	13 114 740	1 828
0762	Primærhelsetjeneste - forebyggende helsetjenester	60	Diverse		1 000 000	950 000	50 000
0762	Forebygging av uønsket svangerskap og abort	73	Tilskudd		375 000	375 000	0
0765	Psykisk helse og rusarbeid - spesielle driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		485 600	485 600	0
0765	Psykisk helse og rusarbeid - kommunale tjenester	60	Diverse		2 230 000	1 861 546	368 454
0765	Psykisk helse og rusarbeid - kompetansetiltak	61	Diverse		1 420 200	1 420 200	0
0765	Psykisk helse og rusarbeid - rusarbeid	62	Diverse		18 121 610	18 121 610	0
0781	Forsøk og utvikling mv - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		0	3 784	-3 784
0783	Personell - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		645 000	645 000	0
0854	Tiltak i barne- og ungdomsvern - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		1 425 865	1 279 111	146 754
0854	Kommunalt barnevern	60	Diverse		28 832 000	28 832 000	0
1144	Miljørettet prosjektarbeid m.m.	77	Tilskudd		160 000	157 976	2 025
1400	Miljøverndepartementet - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		75 000	75 000	0
1410	Miljøovervåking og miljødata	21	Spesielle driftsutgifter		912 400	912 400	0
1420	Miljødirektoratet - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		2 280 500	2 210 500	70 000
1420	Statlige vannmiljøtiltak	22	Diverse		306 000	306 000	0
1420	Klima, naturmangfold og forurensning- oppdrags- og gebyrrelatert virksomhet	23	Diverse		1 200 025	1 200 025	0
1420	Tiltak i verneområder	31	Diverse		830 000	820 000	10 000
1420	Erstatning for betedyr tatt av rovilt	72	Tilskudd		150 000	99 050	50 950
1420	Forebyggende og konfliktdempende tiltak i roviltforvaltningen	73	Tilskudd		10 000	10 000	0
1420	Friluftsmål	78	Tilskudd		2 640 000	2 640 000	0
1420	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte naturtyper	82	Diverse		1 862 500	1 846 327	16 173
1425	Tilskudd til fiskeformål	70	Tilskudd		310 000	310 000	0
1425	Tilskott til viltføremål	71	Tilskudd		150 000	150 000	0
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Driftsutgifter		3 490 177	3 490 177	0
Sum utgiftsført					198 630 171	242 145 598	-43 515 427

Inntektskategorier	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2015	Merinntekt og mindretinntekt (-)
3525	Inntekter ved oppdrag	01	Driftsinntekter	B	18 282 524	18 282 524
3525	Ymse inntekter	02	Ymse	B	1 036 214	1 036 214
5309	Tilfeldige inntekter, ymse	29	Ymse		252 636	
5605	Renter av alm. Fordringer	83	Ymse		75	75
5700	Arbeids giveravgift	72	Arbeids giveravgift		10 278 380	
Sum inntektsført					0	29 849 830
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet					212 295 768	
Kapitalkontoer						
#### Norges Bank KK /innbetalinger					25 004 181	
#### Norges Bank KK/utbetalinger					-237 360 296	
#### Endring i mellomværende med statskassen					60 347	
Sum rapportert					0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (25.12)						
Konto	Tekst		2015	2014	Endring	
6260	Aksjer		0	0	0	
####	Mellomværende med statskassen		-3 303 686	-3 364 033	60 347	

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.

Virksomhet: AI - Fylkesmannen i Vestfold

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
052501	1 413 000	65 232 000	66 645 000
052521	1 725 000		1 725 000
xxxxxx			0
xxxxxx			0

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastningsfullmakter (-)	Merutgift(-)/ mindretgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht merinntektsfullmakt (justert for eventuell mva.)	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
052501		-1 167 644		-1 167 644	1 036 214			-131 430	-131 430	
052521		-17 055 854		-17 055 854	18 282 524			1 226 670	1 226 670	1 226 670
xxxx21	"kan nyttes under post 01"			0				0	[5% av årets tildeling i note A]	
xxxx45				0				0		
xxxx45	"kan overføres"			0				0	[Sum årets og fjorårets tildeling]	[ts og fjorårets tildeling]
xxxx70				0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
xxxx75	"overslagsbevilgning"			0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Fullmakten til å overskride driftsbevilgningen på kap. 525 post 01 med inntil 2% av bevilgningen på posten mot tilsvarende merinntekter på kap. 3525, post 02. Jf Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 1 og Finansdepartementets R-110/2013, pkt 2.4.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgningen på kap. 525 post 21 mot tilsvarende merinntekt på kap. 3525 post 01, jf Romertallsvedtak II Prop. 1S (2013-2014). Videre fullmakt til å nettoføre refusjoner av utgifter til fellestjenester på kap. 525 post 21 hvor embetet samordner utgiftene, jf Romertallsvedtak III i Prop. 1S og Innst 16S (2013-2014)

Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr med inntil 5% av bevilgningen på kap 0525 post 01/post 21, når dette er ledd i rutinemessig fornyingsprosess. jf Bevilgningsreglementet § 3fjerde ledd og Finansdepartementets rundskriv R-110/2013, pkt 2.2.

Salgsinntektene bokføres som inntekt i kontoklasse 3 på bevilgningsregnskapet på post 01 eller 21, slik at det er mulig å kontrollere at grensen på 5% ikke blir overskredet.

Fullmakt til å bruke standard refusjoner av lønnsutgifter til å overskride utgifter

Oppstilling av artskontorrapporteringen, 25.12.2015

	Note	2015	2014
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	4 049 593	4 004 185
Salgs- og leieinnbetalinger	1	15 269 145	16 476 579
Andre innbetalinger	1	0	0
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		19 318 738	20 480 764
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	85 608 814	82 858 106
Andre utbetalinger til drift	3	41 897 628	47 067 914
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		127 506 441	129 926 020
Netto rapporterte driftsutgifter		108 187 703	109 445 255
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	-245	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		-245	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	929 231	678 309
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		929 231	678 309
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		929 476	678 309
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m,m,	6	82 353	623
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		82 353	623
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	110 219 504	109 778 732
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		110 219 504	109 778 732
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		170 359	165 519
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		10 278 380	9 806 251
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		-3 490 177	0
<i>Sum rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		6 958 562	9 971 770
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		212 295 768	209 929 903
Oversikt over mellomværende med statskassen **			
Eiendeler og gjeld		2015	2014
Fordringer		0	40 170
Kasse		4 000	4 000
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk		-3 307 686	-3 410 234
Skyldige offentlige avgifter		0	0
Annen gjeld		0	2 031
Sum mellomværende med statskassen	8	-3 303 686	-3 364 033

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Byggesaksgebyr	0	0
Tilsynsavgift elsikkerhet	0	0
Gebyrer / avgift omsetning produksjon sprengstoff første omsetningsledd	0	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra statlige virksomheter	4 049 593	3 729 185
Tilskudd fra kommunale og fylkeskommunale etater	0	275 000
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	4 049 593	4 004 185
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri	13 556 796	14 811 247
Inntekter av oppdrag, utenfor avgiftsområdet	1 483 517	1 440 985
Leieinntekt fast eiendom, unntatt avgiftsplikt	228 832	224 348
Sum salgs- og leieinnbetalinger	15 269 145	16 476 579
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	19 318 738	20 480 764

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2015	31.12.2014
Lønn	70 924 253	67 689 191
Arbeidsgiveravgift	10 278 380	9 810 082
Pensjonsutgifter*	0	0
Sykepenger og andre refusjoner(-)	-2 720 744	-2 418 996
Andre ytelser	7 126 924	7 777 829
Sum utbetalinger til lønn	85 608 814	82 858 106
<i>* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.</i>		
Antall årsverk:	115	115

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2015	31.12.2014
Husleie	7 866 250	8 451 044
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	632 723	133 692
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	6 899 316	7 651 154
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	251 781	453 577
Mindre utstyrsanskaffelser	201 731	392 026
Leie av maskiner, inventar og lignende	512 290	749 591
Kjøp av fremmede tjenester	15 981 887	19 575 360
Reiser og diett	2 740 580	2 277 603
Øvrige driftsutgifter	6 811 072	7 383 868
Sum andre utbetalinger til drift	41 897 628	47 067 914

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	-245	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	-245	0

	25.12.2016	25.12.2015
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	0

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	929 231	678 309
Sum utbetalt til investeringer	929 231	678 309

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2015	31.12.2014
Renteinntekter	75	622
Tilfeldige og andre inntekter	82 278	0
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	82 353	623

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2015	31.12.2014
Tilskudd til kommuner	90 986 328	90 054 628
Tilskudd til fylkeskommuner	4 291 836	4 785 016
Tilskudd til private	1 438 270	925 813
Tilskudd til organisasjoner	12 806 820	13 517 732
Tilskudd til statsforvaltningen	696 250	495 543
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	110 219 504	109 778 732

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2015	31.12.2014	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0		
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	185 592	0	185 592
Andre fordringer	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	4 000	4 000	0
Sum	189 592	4 000	185 592
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-1 835 568	0	-1 835 568
Skyldig skattetrekk	-3 307 686	-3 307 686	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	0	0	0
Sum	-5 143 254	-3 307 686	-1 835 568
Sum	-4 953 662	-3 303 686	-1 649 976

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervesdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
<i>Aksjer</i>							
Selskap 1							
Selskap 2							
Balanseført verdi 25.12.2015							0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Innhold

Kongehuset	Side 2
Arbeids- og sosialdepartementet	Side 2
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	Side 6
Helse- og omsorgsdepartementet	Side 12
Justis- og beredskapsdepartementet	Side 22
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Side 27
Kulturdepartementet	Side 46
Kunnskapsdepartementet	Side 47
Landbruks- og matdepartementet	Side 68
Klima- og miljødepartementet	Side 79
Samferdselsdepartementet	Side 85
Statens Helsetilsyn	Side 85
Utenriksdepartementet	Side 89
Andre	Side 89

Fylkesmannsembetene utfører fagoppgaver for flere departementer og direktorater/tilsyn. Hvert departement er faglig overordnet embetene på det aktuelle fagområdet. I årsrapporten del III er det gitt en kort omtale og vurdering knyttet til hvert departementsområde. Nedenfor følger embetets mer utførlig resultatrapportering knyttet til embetsoppdraget for de ulike departementene.

Kongehuset

Resultatområde 00 Kongehuset

00.1 Kongelige besøk

Det har vært 2 besøk fra kongehuset i 2015.

H. M. Dronning Sonja foretok den offisielle åpningen av Færder nasjonalparksenter på Verdens Ende 27.06.2015

H. K. H. Kronprinsesse Mette Marit var til stede under åpningen av Stella Røde Kors Kvinnesenter i Tønsberg 18.11.2015

Afternoon Tea på Slottet: I 2015 plukket vi ut 4 ildsjeler over 67 år fra Vestfoldkommunene Tønsberg, Sandefjord, Lardal og Tjøme, som deltok på det årlige arrangementet på Slottet.

00.2 Saksforberedelse av tildeling av ordener og medaljer

Kongens fortjenstmedalje/St. Olavs Orden:

Saksforberedelse av 7 saker

Behandling av Krigsminnemedalje-søknader fra kommunene:

Det ble behandlet og tildelt 49 minnemedaljer.

Arbeids- og sosialdepartementet

Resultatområde 73 Sosiale tjenester

73.1 Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Behandling av rettighetsklager, hendelsesbasert tilsyn og planlagt tilsyn blir løpende rapportert til Statens helsetilsyn gjennom NESTOR (jf. rapporteringskrav i embetsoppdraget).

Vi behandlet 223 rettighetsklager i 2015 der gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 0,3 mnd. 212 saker hadde en saksbehandlingstid under 1 mnd.

73.2 Sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen – formidlingstiltak og

kompetanseutvikling

Etter ferdigstilling av ny veileder «Hvordan fatte vedtak på tjenesten opplysning, råd og veiledning?» fra Arbeids og velferdsdirektoratet i 2014, rettet vi en henvendelse til alle NAV kontorene med tilbud om opplæring ved det enkelte kontor. To kontorer har utsatt opplæringen til 2015. To medarbeidere hos Fylkesmannen har medvirket i opplæringen ved hvert kontor. Vi vurderer at arbeidsformen og den lokale tilpasningen har vært viktig for å oppnå størst mulig dialog og drøfting av spørsmålsstillinger med berørte medarbeidere.

Vi har i samarbeid med NAV Vestfold etablert et felles kompetanseteam for å planlegge og samordne opplæringen lokalt. Ved siden av deltakere fra NAV Vestfold og Fylkesmannen, deltar representant fra NAV kontorene som arbeider med kompetanseutvikling i eget kontor. Vi har utarbeidet en felles kompetanseplan for 2015 og en aktivitetskalender som viser opplæring i løpet av året. For å gjennomføre kompetanseplanen har vi også i 2015 i fellesskap engasjert kompetanseveiledere som skal stå for opplæringen både på det statlige og kommunale tjenestefeltet. Fylkesmannen har delfinansiert stillingene. Vi har lagt vekt på at kompetanseveilederne i første rekke skal gjennomføre planlagt opplæring og kurs. Ved siden av samarbeid om to dagers «Introduksjonskurs» for nyansatte i NAV har det vært gitt grunnkurs i sosialtjenesteloven og særskilt opplæring i spesifikke tema som økonomisk stønad, vilkår osv. Kursene er holdt flere ganger. Både NAV Vestfold og Fylkesmannen har, etter å ha evaluert ordningen med kompetanseveiledere, besluttet at den ikke blir videreført fra 2016.

Utover planlagte kurs, har det vært gitt opplæring på fire NAV-kontor i etterkant av tilsyn som har gitt grunnlag for avvik. I forbindelse med landsomfattende tilsyn om sosiale tjenester til personer mellom 17 og 23 år, ble lovreglene for tilsynet gjennomgått i et felles møte med de tre kontorene som deltok i tilsynet. Det har også høsten 2015 vært gjennomført opplæring i utlendingers rettigheter etter sosialtjenesteloven.

I 2015 besluttet vi at det fra 2016 vil bli opprettet et fagnettverk for sosiale tjenester i NAV som vil bli driftet av Fylkesmannen. Det legges opp til nettverkssamlinger to ganger pr. år hvor det er ønskelig med en fast deltakergruppe fra NAV-kontorene, fortrinnsvis faglige ansvarlige på sosialtjenesteområdet. Samlingene vil bl.a. bli brukt til å formidle oppdateringer på lovverk og erfaringer gjennom tilsyn og klagesaker. Første samling er i mars 2016.

All annen opplæring i regi av Fylkesmannen, blant annet på rus og psykisk helsefeltet og økonomisk rådgivning, har vært koordinert med NAV Vestfold. Samarbeidet innebærer orientering om innhold, omfang og målgrupper, tidlig informasjon til NAV lederne og egnede tidspunkt for å unngå konflikt med NAVs øvrige satsinger og arrangementer.

Samarbeidet med NAV Vestfold er ellers videreført i Samarbeidsforum NAV der KS også deltar. Det har vært to møter i løpet av året.

Råd, veiledning og annen formidling til kommunene/NAVkontorene.

Gjennom løpende kontakt med NAVkontorene har vi gitt råd og veiledning i lov om sosiale tjenester. Spørsmålene har blant annet vært knyttet til lovforståelse, prinsipielle avklaringer og håndtering av vanskelige enkeltsaker. Henvendelsene skjer både pr. telefon, post og epost, og vi har i løpet av året prioritert å være tilgjengelig for slik veiledning og dialog med kontorene. Annen informasjon om nasjonale satsinger og prioriteringer, øremerkede tilskudd, faglige konferanser, opplæringstilbud og tiltaksutvikling er gitt på ulike møter og samarbeidsarenaer som Samarbeidsforum NAV, Forum for rus og psykisk helse i Vestfold og møter med ledelsen i enkeltkommuner.

Levekårsutvikling i kommunene

Vi følger med på og benytter KOSTRA og Folkehelseinstituttets folkehelseprofiler for å vurdere levekårsutvikling i den enkelte kommune. På grunnlag av disse vurderes behovet for særskilte tiltak, øremerkede tilskudd og andre særlige satsningsområder. Flere kommuner i Vestfold har over tid hatt betydelige levekårsutfordringer. Vi deltar i arbeidet med kommunale og regionale planprosesser, og enkelte risikoområder tas opp som tema i kommunesamtaler som gjennomføres av ledelsen i embetet.

Samordning av tilskuddsforvaltning

Vi har orientert skriftlig og muntlig om tilskuddsordningene ved informasjon på vår hjemmeside, orientering på møter med NAV-ledere og e-poster til berørte kommuner som allerede mottar tilskudd. Dette gjelder tilskudd med delvis overlappende målgrupper, som styrking av tilbudet for personer med boligsosialt arbeid og reduksjon av barnefattigdom. Internt i kontoret samarbeider vi både om slik formidling og om søknadsbehandlingen for å sikre best mulig samordning. Kommunene er godt kjent med tilskuddsordningene. Flere av dem har mottatt tilskudd i flere år slik at tilskuddsperioden nå er avsluttet, mens nye er oppfordret til å søke

73.3 Kvalifiseringsprogrammet

Kompetansehevende tiltak: I 2015 samarbeidet FM med Nav Fylke om felles kompetanseplan og drift av kompetanseveiledere som jevnlig gir opplæring til NAV-ansatte – herunder på KVP-området. Det var planlagt oppstart av eget fagnettverk på KVP-området i 2015. Vi henvendte oss til samtlige Nav-kontor i fylke og ba om innspill til temaer på samling. Vi fikk ingen innspill fra kommunene og har derfor bestemt at det etableres et fagnettverk fra 2016 på området sosiale tjenester hvor også KVP inngår som tema.

Klagesaker: I 2015 har FM ikke mottatt klagesaker på KVP.

Planlagt tilsyn: Det har ikke vært tilsyn på KVP i 2015.

Rapportering: I tråd med embetsoppdraget har FM i 2015 rapportert om KVP-arbeidet i Vestfold til Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Råd og veiledning: Gjennom løpende kontakt med Nav-kontorene har vi gitt råd og veiledning, men FM mottar i liten grad henvendelser fra Nav-kontorene om støtte/veiledning i KVP-arbeidet.

Samarbeidsarena Nav: KVP er fast tema i Samarbeidsarena Nav (Nav Vestfold, FM, KS, Rådmannsutvalget).

KVP-tall for Vestfold: Pr. 30. november 2015 var det totalt 166 deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Antall deltakere har vært noe stigende fra 136 deltakere pr. 31. januar. Vestfold har 14 kommuner og av disse er det 4 kommuner som ikke har noen deltakere.

73.4 Økonomisk rådgivning

Det er gjennomført et 2-dags grunnkurs for ansatte på NAV-kontor i Vestfold og Telemark i mars 2015 med ca. 40 deltakere.

I samarbeid med fylkesmannsembetene i Buskerud og Telemark er det er arrangert et 2-dagers videregående kurs. Fra Vestfold deltok 24 ansatte fra NAV-kontor som jobber som økonomiske rådgivere. Regionkontaktene hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus som stod for det faglige innholdet på begge samlingene. Deltakerne på disse samlingen har gitt svært gode tilbakemeldinger på det innholdet. I tillegg er det arrangert en 2-dagers fagsamling for økonomisk rådgivere i samarbeid med Fylkesmannen i Telemark. Fra Vestfold deltok 27 ansatte fra NAV-kontor.

Det er etablert et faglig forum for økonomiske rådgivere i Vestfold og Telemark. Forumet møtes 3 til 4 ganger i året. Det er deltakerne selv som lager dagsorden og innkaller aktuelle forelesere. Regionkontaktene i Oslo og Akershus deltar på de fleste av møtene med ansvar for faglige temaer. Avhengig av om møtet arrangeres i Telemark eller Vestfold, deltar fylkesmannens kontaktperson fra det aktuelle fylket.

Fylkesmannen sender jevnlig ut aktuelt fagstoff, bl.a. statistikk på gjeldsordningsloven til alle NAV-kontorene. Fylkesmannen er kjent med at det er stor variasjon i NAV-kontorenes kapasitet til økonomisk rådgivning. Både i forhold til tilgjengelighet og saksbehandlingstid.

Det er gjennomført et landsomfattende tilsyn med bl.a. tilgjengelighet og tildeling av tjenesten råd og veiledning som tema, herunder økonomisk rådgivning. Tilsynet ga grunnlag for en merknad. I tillegg har tre NAV-kontor gjennomført en egenvurdering av sin praksis knyttet til tilsynsområdet.

73.5 Boligsosialt arbeid

Vi har på Fylkesmannens hjemmeside informert kommunene om muligheten til å søke om tilskudd til boligsosialt arbeid, og i tillegg sørget for at informasjonen er sendt ut til NAV-kontor i NAV-Vestfolds ukemail. NAV-kontor/kommuner som fikk tilskudd i fjor har dessuten fått egen e-post fra vår kontaktperson på dette området.

Fylkesmannen vurderte ni søknader om tilskudd fra syv kommuner og fremmet innstilling til direktoratet. Seks søkerkommunene fikk tildelt tilskuddsmidler for 2015. Fem av søknadene gjaldt videreføring av prosjekter som

Fylkesmannen deltar i et såkalt Regionalt råd hvor regionale etater i region Sør deltar, sammen med Agderforskning. Rådet er etablert etter initiativ fra Husbanken Sør og har som formål å etablere et samarbeid mellom etatene for å oppnå en mer helhetlig og effektiv innsats i arbeidet med strategien «Bolig for velferd».

Gjennom klagesaksbehandlingen, henvendelser fra tjenestemottakere eller andre kilder, som f.eks. media, følger vi med på hvordan kommunene ivaretar boligbehovet til den enkelte, og understreker dette i våre skriftlige og muntlige tilbakemeldinger til kommunene og NAV-kontorene. Behovet for å opprette tilsynssaker om tildeling av midlertidig botilbud blir vurdert løpende.

73.6 Barn og unge

Fylkesmannen skal se sine sektoroppdrag overfor utsatte barn og unge i sammenheng. Fylkesmannen i Vestfold har gjennom flere år hatt et uformelt, men regelmessig samarbeid mellom oppvekst- og opplæringsavdelingen og helse- og sosialavdelingen (kalt Ovalen). Her har "God oppvekst-programmet" blitt drøftet samt andre felles satsinger og prosjekter. Fra 2015 er det etablert to fellesmøter i året mellom avdelingene.

Etter at det ble presentert felles oppdrag fra flere departementer og direktorater på barn- og ungdomsfeltet, ble det nedsatt en arbeidsgruppe bestående av ansatte fra oppvekst- og opplæringsavdelingen (OO), og fra avdeling helse og sosial (HSO). Målet har vært å legge grunnlaget for - på våre ansvarsområder - å bidra til å ivareta barn og unges perspektiv i planer, utviklings- og endringsprosesser og selvsagt i enkeltsaker. Ved å bedre samordningen internt, vil vi i større grad bidra til at FM har et helhetsperspektiv, og snakker med «en stemme» utad. Vårt perspektiv og felles satsinger, presenteres i de ulike nettverkene som allerede er i sving på aktuelle områder (s. Lederforum skole, barnehageforum, helsesøsternetverket, barnevernlederforum, folkehelsenettverk mfl.) - se ellers 83.2.

Fylkesmannen bistår arbeids- og velferdsdirektoratet med faglige vurderinger av søknader om tildeling av tilskudd til barnefattigdom. 4 kommuner i Vestfold mottok tilskudd til barnefattigdom i 2015. Som ledd i oppfølging av kommunene, gjennomfører vi årlige møter med og besøk hos samtlige tilskudds-kommuner.

En av tilskudds-kommunene har mottatt ekstra tilskuddsmidler i 2015 knyttet opp mot arbeidet med å styrke barneperspektivet ved Nav-kontoret.

Helse- og sosialavdelingen samarbeider med avdeling for oppvekst og opplæring om Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom som forvaltes av Buf-dir.

I 2015 arrangerte FM en tilskudds-konferanse for alle kommunene i fylket. Det ble gitt informasjon om tilskudd til barnefattigdom og ulike prosjekter ble presentert.

Fylkesmannen ved helse- og sosialavdelingen og avdeling for oppvekst og opplæring er representert i styringsgruppen for prosjektet «NAV veiledere i VGS». Fylkesmannen har i samarbeid med NAV Vestfold og Vestfold fylkeskommune bidratt til å rekruttere NAV-kontor og videregående skole til prosjektet. Det vises for øvrig til årsrapport høst 2015 fra styringsgruppen for forsøksprosjektet som er oversendt til direktoratet.

Helse- og sosialavdelingen samarbeider med avdeling for oppvekst og opplæring om Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom som forvaltes av Buf-dir.

Fylkesmannen har også hatt særlig fokus på barn og unge i behandling av klagesaker etter sosialtjenesteloven.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
73.3 Kvalifiseringsprogrammet	kr 0,00	kr 0,00
73.9 Andre oppgaver – Sosialtjeneste (rest 73)	kr -19 013,19	kr 1 417 617,49
74 Tilsyn etter lov om sos. tj. i NAV	kr 731 093,58	kr 230 249,18
Andre oppgaver under ASD	kr 0,00	kr 0,00
Sum:	kr 712 080,00	kr 1 647 866,00

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Resultatområde 42 Familierett

42.1 Ekteskapsloven

730 separasjoner, 801 skilsmisser (inklusive utenlandske) og 4 skiftefritak

42.2 Anerkjennelsesloven

Vi har hatt 55 saker som er godkjent i 2015.

42.3 Barneloven

Fylkesmannen har behandlet 5 saker vedrørende stadfestelse av avtaler om foreldreansvar, barnets bosted og samvær slik at avtalene får tvangskraft, jf. barneloven § 55. I disse sakene har vi hatt fokus på barneperspektivet og om det er snakket med barna der alder og modenhet tilsier dette.

Vi har behandlet klage på vedtak om avslag på opplysninger om barnet, jf. barneloven § 47.

Vi har fått to anmodninger om fastsetting av fordeling av reiseutgifter, jf. barneloven § 44. Disse er reurnert, da de har manglet samtykke fra den andre foreldren.

Vi har notert oss en økning av klager på barneverntjenesten for deres innblanding eller manglende innblanding, i saker som gjelder konflikt mellom foreldre etter barneloven.

42.4 Veiledning og informasjon

Når det gjelder veiledning om barneloven gjøres dette i all hovedsak per telefon, da publikum selv ringer inn med spørsmål. Veiledningen gis i all hovedsak per telefon, men vi har også eksempler på at foreldre møter opp hos Fylkesmannen .

Spørsmålene dreier seg om reiseutgifter ved samvær, fastsettelse av samvær og gjennomføring av samvær, foreldreansvar og daglig omsorg.

Vi har ved flere anledninger sendt ut brosjyre som gjelder regelen i barneloven om fordeling av reiseutgifter ved samvær. Vi vurderer at vi i stor grad får gitt den veiledningen publikum er i behov av.

Vi ser en økning av saker som gjelder både reglene i barneloven og barnevernloven. Vi har veiledet de kommunale barneverntjenestene i enkelte regler i barneloven som det forutsettes at ansatte i barneverntjenestene er kjent med i sitt arbeid, herunder regler for foreldreansvar, bosted, daglig omsorg og samvær.

I løpet av 2015 har vi brukt ca to ukesverk på denne veiledningen.

Resultatområde 43 Føre tilsyn med kommunenes plikt til å sørge for et krisesentertilbu

Samtlige kommuner i Vestfold, bortsett fra Svelvik og Sande, inngår i et vertskommunesamarbeid der Tønsberg kommune er vertskommune. Det er ett krisesenter i fylket og det ligger i Tønsberg.

Fylkesmannen i Vestfold gjennomførte tilsyn med kommunenes plikt til å ha et krisesentertilbud i 2015.

Fylkesmannen førte tilsyn med kommunenes oppfyllelse av pliktene etter krisenterlova §§ 2, 3, 4 og 8 (krav til krisesentertilbudet, individuell tilrettelegging av tilbudet, samordning av tjenester og internkontroll).

Tilsynet ble gjennomført som et kartleggingstilsyn ovenfor 3 kommuner, Sandefjord, Andebu og vertskommunen Tønsberg. Det ble gjennomført stedlig tilsyn ved krisesenteret.

Det ble ikke avdekket lovbrudd under tilsynet. Det ble funnet grunnlag for å gi merknad knyttet til vertskommunens rutiner for avviksrapportering internt på Krisesenteret. I tillegg satte Fylkesmannen spørsmålstegn ved deltakerkommunenes oppfølging av sine forpliktelser, regulert i samarbeidsavtalen.

Begge de omtalte forholdene er utbedret og kommentert, og tilsynet er avsluttet.

Resultatområde 44 Føre tilsyn med familievernkontor

Fylkesmannen gjennomførte i 2015 tilsyn med begge familievernkontorene i Vestfold.

Tema for tilsynet var likt ved begge kontorene; barns rett til å bli hørt (jf meklingsforskriften og lov om barn og foreldre), opplysningsplikten til barnevernet (jf lov om familievernkontorer), og adgang til journalopplysninger (jf forskrift om føring av klientjournal og meklingsprotokoll)

Det ble gjort releativt likelydende funn ved begge kontorene. Det ble avdekket ett lovbrudd på hvert familievernkontor knyttet til adgang til journalopplysninger. Fylkesmannen fant at dagens system ikke i tilstrekkelig grad sikrer at bare den som jobber med en sak skal ha tilgang til den i det fysiske arkivet. Kontorenes elektroniske journalsystem (FADO) sikrer dette, ved at tilgang til de enkeltesakene er styrt fra enten merkantil eller leder.

Når det gjelder de andre revisjonsområdene ble det ikke avdekket lovbrudd. Fylkesmannen gav innspill knyttet til kontorenes rutiner for registrering av samtaler med barn, og dokumentasjon av vurderinger der man velger ikke å snakke med barn som er berørt i den enkelte sak.

Fylkesmannen har sendt ut foreløpige rapporter, og avvner kontorenes tilbakemeldinger på hvordan de vil rette opp lovbruddet.

Resultatområde 45 Barn og unge

45.1 Veiledning og samordning

Hos Fylkesmannen i Vestfold har vi internt et samarbeidsforum kalt "Ovalen". I dette forumet som har deltakere fra Helse- og sosialavdelingen og Oppvekst- og opplæringsavdelingen, vurderer vi hva vi skal koordinere, samhandle og samarbeide om. Ovalen orienterer ledergruppa jevnlig, og minst to ganger i året, om saker de arbeider med.

Fylkesmannen deltar sammen med alle kommunene i Vestfold, Vestfold fylkeskommune, statlige etater og arbeidslivet i handlingsprogrammet God oppvekst 2008-2018. God oppvekst bidrar gjennom nettverksarbeid, faglige konferanser og arbeidsgrupper på spesielle temaer til at barn og unge i Vestfold skal lære å mestre livet, fullføre utdanning og komme seg i arbeid.

Fylkesmannen koordinerer arbeidet og leder en styringsgruppe som skal virke som pådriver og koordinere innsatsen i God oppvekst. God oppvekst er i sitt vesen samordnende i betydning all tematikk knyttet til barn og unge som kommer naturlig inn i et godt oppvekstperspektiv, tas opp uavhengig av etat eller fag. Den mest spesifikke oppfølgingen av kommunene og fylkeskommunen skjer i nettverket for kontaktpersoner i God oppvekst. Erfaringsdeling i nettverket viser at et flertall av kommunene nå organiserer den samlede innsatsen for barn og unge i en egen oppvekstetat. Fylkesmannens inntrykk er at samarbeid mellom ulike profesjoner er bedre

samordnet enn tidligere, og at tiltakene overfor utsatte barn blir satt inn tidligere og er mer treffsikre. NAV, psykiatrien i Vestfold og politiet bidrar også inn i nettverket.

Fylkesmannen har deltatt i samarbeidet om implementering av barnekonvensjonen i fylkesmannsembetene gjennom Sjumilssteget. Det er gjennomført en samlet kartlegging av status i embetet, og rapporten fra kartleggingen er oversendt til BLD via arbeidsgruppen ledet av Fylkesmannen i Troms. Det er behov for videreføring av de tiltak som er foreslått i rapporten både lokalt, regionalt og nasjonalt i 2016.

Fylkesmannen i Vestfold har mottatt flere henvendelser som gjelder samarbeid omkring barn og unge med funksjonsnedsettelser i barnevernet, med spørsmål om lovforståelse og ansvarsfordeling. Fylkesmannen har i 2015 avgitt hørings svar til Bufdirs forslag til veileder for ansatte i barneverntjenesten, og tilknyttede tjenester.

"God skole er godt barnevern" ble arrangert i samarbeid med Bufdir, og var en svært vellykket konferanse som ga praktiske verktøy for samhandling mellom skole og barnevern for barn under tiltak av barnevernet. Samme type konferanse ble arrangert i alle landets fylker og resulterte i en Veileder på området. Utdanningsdirektøren sitter i den sentrale styringsgruppa for "God skole er godt barnevern".

Fylkesmannen i Vestfold satte i 2015 ned en tverrfaglig gruppe sammensatt av saksbehandlere fra fagområdene barnevern, skole, barnehage og helse med sikte på å arbeide med felles embetsoppdrag. Denne arbeidsgruppen har vist at det har vært behov for å få bedre innsikt i hverandres arbeidsoppgaver for å kunne koordinere arbeidet med bedre samhandling og systematisk samarbeid mellom tjenestene i kommunene. Fellesoppdraget fra HOD;BLD;KD og ASD har i sin ordlyd mange likheter, men de daglige oppgavene/arbeidsfeltene vi jobber med i avdeling oppvekst og opplæring og avdeling for helse og sosial er ofte svært forskjellige. Det var viktig å komme frem til en felles forståelse og felles konkretisering av oppdraget. Vi har i fellesskap laget en foreløpig oversikt over arbeidsfelt i avdelingen rettet mot barn og unge. Arbeidsgruppen hadde som mål å løfte frem aktuelle og konkrete tema. Samarbeidsorganet Ovalen utvidet, på bakgrunn av faglig råd fra denne gruppa, antall medlemmer fra fire til åtte personer. Ovalen vil ha vårt felles embetsoppdrag som en av sine viktigste samarbeidsoppgaver, eventuelt sette ned undergrupper ad hoc.

Fylkesmannens kjennskap til kommunenes barneverntjenester er ofte basert på informasjon gjennom tilsyn, negativ omtale og klager, som i hovedsak dreier seg om få kommuner. For å få oversikt over situasjonen i barnevernet i alle kommuner i fylket, ble samtlige kommuner bedt om å svare på spørreskjema om ulike erfaringer i barneverntjenestene. Områdene det ble spurt var følgende:

- hva fungerer godt/ positive erfaringer/(suksesshistorier)
 - hvilke utfordringer eller forbedringsområder er dere særlig oppmerksomme på
 - nye prosjekt/organisering/utviklingsplaner
 - vakanser/sykefravær/rekruttering
 - ansattes kompetanse/erfaring
- andre forhold som Fylkesmannen bør kjenne til

Vi fikk svar fra 10 av 11 barneverntjenester, og fikk nyttig informasjon om hva den enkelte kommune håndterer bra og hva de sliter med. Kommunene ga tilbakemelding på at de har økt sin kompetanse på flere områder, som barnesamtalen;MST,Kvello, Marte Meo og andre veiledningsmetoder. Kommunene rapporterte også at antall akutt plasseringer er redusert, samtidig som det er mer bruk av familie og nettverk ved plassering. Familieråd benyttes i flere saker enn tidligere. Når det gjelder utfordringer, opplyser kommunen om stor pågang av meldinger, stort arbeidspress, etterslep av dokumentering og journalføring. Problemer knyttet til kulturforståelse er også en utfordring i mange saker.

Vi har tre til fire årlige møter med barnevernlederne og teamlederne, hvor vi gjennomgår lovendringer, gir generell informasjon fra departementet og veileder i temaer som vi vurderer er aktuelle og nødvendige. Hvilke temaer vi veileder i, er basert på ønske fra kommunene, vår områdeovervåking, og aktuelle temaer innenfor barnevernområde.

Videre veileder vi mye, både privatpersoner og kommunene, på telefon. Kommunene gir positiv tilbakemelding på muligheten til å drøfte og få informasjon.

Vi har hatt et møte med barnevernlederne og deres ledere hvor vi hadde innlegg og orienterte om vergemålsreformen, utfordringer i barnevernet (et risikobilde), Barnehuset og samarbeid politi og barnevern. Når det gjelder flyktnings situasjonen i fylket har vi gitt både informasjon og veiledning. Vi har også ved flere anledninger gjennomgått enkelte bestemmelser i forvaltningsloven, som taushetsplikt, habilitet, enkeltvedtak mm.

Mye av den samme tematikken ble også tatt opp på et "fredagsmøte", en arena der alle fylkets ordførere og rådmenn er samlet

Vi har hatt møter med enkelte kommuner. Disse møtene har oppstått etter forespørsel fra kommunen eller fordi vi etter en ROS vurdering finner det nødvendig å samtale med barneverntjenestens leder og ledelsen i kommunen om områder vi finner bekymringsfulle.

Vi gir i tillegg omfattende veiledning på telefon til ansatte i de kommunale barneverntjenestene.

Fylkesmannen deltok på en felles samling i en kommune, for ansatte i barnehage og barnevernsektoren, hvor vi holdt et foredrag om samarbeid mellom etatene, med fokus på regelverket.

Vi er seks ansatte i avdelingen som jobber på barnevernområdet, arbeidslag barnevern. Arbeidslaget har ukentlige møter hvor alle innkomne klager og henvendelser blir vurdert i forhold til videre behandling. Videre orienteres det om alt nytt på området.

Arbeidslag barnevern samarbeider med fylkesmennene i region sør. Vi Vi har to dagers samlinger to ganger i året. Her deltar også Helsetilsynet.

45.2 Fritak for taushetsplikt

Se 77.2 Skiller ikke mellom de ulike fritak for taushetsplikt

45.4 Biologisk opphav

I 2015 mottok Fylkesmannen **24 saker** om ettersøking etter biologiske foreldre. I fem saker gjelder henvendelsen biologiske foreldre eller annen familie til adopterte barn, som ber om at den adopterte får opplysninger om at familien ønsker kontakt dersom han/hun søker etter biologisk opphav. Disse henvendelsene arkiveres på adopsjonssaken.

I noen saker bes det om kopier av dokumenter. Der vi ikke finner saksdokumenter i eget adopsjonsregister, oversendes forespørslen til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet/Det sentrale adopsjonsregisteret.

45.5 Opplæringstilbud i å samtale med barn om vold og seksuelle overgrep i undersøkelser

a) Tverrfaglig opplæringsprogram for relevante faggrupper om å samtale med barn om vold og seksuelle overgrep

Fylkesmennene i Vestfold har i samarbeid med politiets barnevoldsteam arrangert en fagdag for barnevernledere med sikte på gjensidig informasjon og sikre gode samarbeidsrutiner.

b) Nasjonalt opplæringsprogram om undersøkelsessaker i barnevernet

Vestfold fikk plass til seks deltakere i Bufdirs opplæringsopplegg i EuroAdad, som er et kartleggingsverktøy der ungdom og deltakelse er i fokus.

Fylkesmannen har arrangert en fagsamling for barnevernledere og teamledere, i alt 40 deltakere, der et tema var å dele kommunenes erfaringer med Kvellos undersøkelsesmal.

45.7 Tilskudd til kommunalt barnevern

Fylkesmannen har i perioden 2011-2014 fordelt midler til 41,4 stillinger til styrking av kommunalt barnevern. Midler til disse stillingene er blitt videreført i 2015. I tillegg har Fylkesmannen i 2015 fordelt midler til en fast og en midlertidig stilling, fra 1.07.2015, etter totalvurdering av situasjonen i kommunene. Svelvik kommune ble tildelt midler til begge stillingene.

Resultatområde 46 Universell utforming

Resultatområde 47 Integrering av innvandrere

47.1 Statsborgerseremonier

Fylkesmannen har gjennomført to seremonier, vår og høst 2015.

Når embetet mottar liste over nye statsborgere, sendes invitasjon ut til samtlige nye statsborgere. På bakgrunn av påmeldingsskjema som følger med invitasjonen, sendes det ut program til de påmeldte. Til nå har selve seremonien funnet sted på Teie hovedgård i Tønsberg. Hit inviteres også ordførere fra de kommunene som har størst andel av nye statsborgere, fylkesordfører, Nav, LO, NHO, IMDI og politimesteren. Fra Fylkesmannen deltar Fylkesmannen og assisterende fylkesmann, i tillegg til fire medarbeidere som etterhvert har lang erfaring med gjennomføring av slike seremonier. En medarbeider ved embetet har hovedansvaret for selve resultatområdet, og det er denne som deltar på samlinger i regi av IMDI. Programmet for seremonien består av tale fra Fylkesmannen, samt en gjestetaler, kulturinnslag, avlegging av trosskapsløftet og utdeling av gaveboken "Velkommen som ny i Norge". Etter servering av fingermat, frukt og kake med hyggelig prat rundt bordene, avsluttes seremonien med gruppefotografering av alle nye statsborgere som ønsker å være med på bilde. Bilde sendes i posten i etterkant til de som er med. Fylkesmannen får veldig gode tilbakemeldinger fra de nye statsborgerne som deltar. De synes det er en veldig ærverdig seremoni som de er glad for å bli invitert til, noe som også gjenspeiler seg i lokalpressen som dekker seremonien godt. Andelen nye statsborgere er større på våren enn høsten, og vi ser nå utfordringer med å i møte komme ønsket om høyere andel påmeldte, samtidig som lokalet vi har brukt begrenser antallet. På bakgrunn av dette, vil vi i 2016 samle listene til én seremoni om høsten, som vi da vil arrangere i et større og godt egnet lokale hos Quality Hotel Klubben sentralt i Tønsberg. Da vil vi kunne jobbe enda mere målrettet også for å oppnå en økning i antall deltakere, noe som Fylkesmannen i Vestfold gjerne ønsker.

Statsborgerseremonier

Embeter	Antall seremonier	Prosent nye statsborgere som har deltatt
FMVE	2	24
Sum	2	

47.2 Bosetting av flyktninger

Fylkesmannen i Vestfold har samarbeid med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) om bosetting av flyktninger. Fylkesmannen har arrangert ledermøter og fagkonferanser om temaet, og har hatt flere kontaktmøter med IMDi.

47.3 Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

Fylkesmannen har i løpet av året behandlet fire klager på vedtak etter introduksjonsloven. Det er en nedgang på to saker fra i fjor.

Temaene i klagen har vært kommunens stans av program (3) og spørsmål om deltagelse i program (1). Alle vedtakene ble stadfestet.

Vestfold Flyktning Forum, som er et selvdrevet forum for dem som arbeider med tjenester til flyktninger i kommunene/NAV kontorene, har kun hatt ett møte i løpet av året. Det er grunn til å tro at økt press på arbeid med bosetting har gjort at slike møter blir nedprioritert. Foruten informasjon og erfaringsdeling omkring bosettingsspørsmål, var det innlegg/foredrag fra IOM, som var tema på møtet. IMDI inviteres til møtene og Fylkesmannen medvirker med formidling av ny informasjon, endringer i regelverk og tilbakemelding om erfaringer fra klagesaker og tilsyn, og med praktisk tilrettelegging av møter med lokaler og lunsj.

Det gis for øvrig råd og veiledning til kommunene på telefon og epost, om anvendelse av loven.

47.4 Opplæring i norsk og samfunnskunnskan for voksne innvandrere og norskopplæring for

asylsøkerere

En medarbeider hos Fylkesmannen har hovedansvaret for å informere og veilede kommunene i deres forvaltning av opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og asylsøkere.

Et ledernetverk for ledere i voksenopplæringen og norskopplæringen har eksistert over mange år, og medarbeider fra Fylkesmannen deltar i møter med nettverket flere ganger i året. Nettverket er velfungerende og det tas opp problemstillinger, erfaringsutveksling og de er selv med på å utforme programmet for etterutdanningskursene som Vox bevilger midler til.

Medarbeideren får en god del henvendelser fra voksenopplæringen angående tolkning av regelverket for denne gruppen, gjerne sett i sammenheng med opplæringsloven.

Fylkesmannen i Vestfold arrangerte også i 2015 et todagers etterutdanningskurs for ledere og lærere. Tilbakemeldingen fra deltakerne viser at dette er en høyt prioritert og nyttig samling.

Fylkesmannen deltok på samtlige møter Vox inviterte til. Vi anser at Fylkesmannen i Vestfold har god kompetanse på området og at vi har løst oppgavene som Fylkesmannen er gitt i embetsoppdraget.

47.5 Tilsyn med kommunenes gjennomføring av introduksjonsloven

Det er i 2015 gjennomført skriftlig tilsyn med to kommuner. Et av tilsynene resulterte i at det ble påpekt lovbrudd på de områdene som er fastsatt som tema av IMDi for 2015. Kommunen har i løpet av 2015 lagt fram en plan for lukking av lovbruddene som Fylkesmannen anser som egnet. Tilsynene anses som lukket fra Fylkesmannens side.

Saksgangen i tilsyn utført av Fylkesmannen i Vestfold:

Fylkesmannen sender ut varsel om tilsyn, sammen med en oversikt over dokumentasjon som skal sendes inn. Etter mottatt dokumentasjon fra kommunene, ble det gjennomført møter med kommunene. Deretter ble det utarbeidet en foreløpig rapport, som den enkelte kommune kunne uttale seg om innen en gitt frist. Deretter ble endelig rapport sendt kommunen med en frist for å sende inn plan for å rette lovbruddene. Kommunene sender inn en plan hvor Fylkesmannen vurderer om tiltakene er egnet for å lukke de lovbruddene vi har påpekt. Dersom tiltakene vurderes som egnet, sender Fylkesmannen brev til kommunen der vi informerer om at vi lukker tilsynet. I motsatt fall, tar vi ny kontakt med kommunene, for eksempel møte, der vi på nytt gjennomgår regelverket, rapportene og våre funn. Kommunen får ny frist til å sende inn en ny plan.

Resultatområde 48 Fremme likestilling og motvirke diskriminering

Fylkesmannen i Vestfold oppfatter embetsoppdraget knyttet til resultatområde 48 Likestilling som todelt:

1. Som offentlig myndighet skal Fylkesmannen fremme likestilling knyttet til bl.a. kjønn, etnisitet, religion, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering på de politikkområder Fylkesmannen har ansvar for.

Likestilling som kjønn har tradisjonelt vært sterkt vektlagt i Norge. Fylkesmannen i Vestfold startet i 2012 arbeidet for en bredere tilnærming til likestillingsbegrepet internt og med å få bedre samsvar mellom det vi selv gjør i embetet og det vi formidler eksternt.

Dette arbeidet er videreført i 2015, men det er i liten grad gjennomført spesielle tiltak. Unntaket er barnehagefeltet jf rapportering for resultatområde 32.

Å bygge kompetanse og øke bevissthetsnivået i personalet om toleranse og økt aksept for ulikhet i etnisitet, religion, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering som del av likestillingsbegrepet er viktig, og trenger økt fokus i 2016. Det samme gjelder tydelig intern ansvars plassering og lederoppfølging.

2. Fylkesmannen skal være en pådriver for at kommunene arbeider aktivt for å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag og se til at tiltak som gjennomføres på de politikkområdene

Fylkesmannen har ansvar for, og skal se til at kommunene også fremmer likestilling og motvirker diskriminering iht. aktuell lovgivning.

Aktuelle fora for å ta opp likestillingsspørsmål med kommunene er Lederforum, rådmannsutvalg, fredagsmøter med ordførere og rådmenn, kurs og konferanser, kommunesamtaler, tilsyn, politiske fora og media.

Det er vanskelig å styre den politiske utviklingen. I Vestfold er det i inneværende periode 13 mannlige og en kvinnelig ordfører. Fylkesmannen i Vestfold vil tilrå at sammensetning av kommunestyre, formannskap, råd og utvalg drøftes på tvers av embetene, og tas opp med kommunene i forbindelse med kommunereformen.

Det kan også være aktuelt å analysere rapporter om likestillingsarbeidet i kommunene.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
41 Tilsyn og klagebehandling etter barnevernloven	kr 2 312 369,38	kr 803 511,32
42 Familierett	kr 453 785,13	kr 0,00
43.1 Tilsyn med kommunale krisesentertiltak	kr 0,00	kr 0,00
43.9 Andre krisetiltak	kr 0,00	kr 0,00
44 Tilsyn med familievernkontor	kr 0,00	kr 0,00
45 Barnevern	kr 272 773,53	kr 0,00
47 Integrering av innvandrere	kr 363 785,35	kr 0,00
47.5 Tilsyn med introduksjonsloven	kr 0,00	kr 0,00
Andre oppgaver under BLD	kr 0,00	kr 0,00
Sum:	kr 3 402 713,00	kr 803 511,00

Helse- og omsorgsdepartementet

Resultatområde 76 Samhandling, kvalitet og helseberdskap

Se avsnitt nedenfor

76.1 Samarbeid mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten

Samhandlingsreformen har fra 2012 vært fulgt opp gjennom et internt prosjekt i helse- og sosialavdelingen der formålet har vært å holde oversikt over utviklingen. Prosjektet har i 2015 hatt 2 møter med representanter fra aktørene (sykehus, kommuner, fylkeskommune) Samtalene med aktørene har tatt utgangspunkt i Helsedirektoratets følge-med-rapport, og er gjennomgått i lys av status i fylket. Det har også vært avholdt interne møter for informasjonsutveksling og områdeovervåking. Prosjektet er avsluttet per 31.12.2015.

Intensjonen med samhandlingsreformen syntes å fungere stort sett tilfredsstillende i Vestfold, men det mangler fremdeles noe i forhold til informasjonsutveksling mellom aktørene. Dette ble også bekreftet gjennom landsomfattende tilsyn på området.

Fylkesmannen i Vestfold har gjennomført tilsyn med samhandling ved utskrivning av pasienter fra Sykehuset i Vestfold HF, til kommunene Larvik og Tønsberg. Tilsynet avdekket svikt i sykehusets overføring av nødvendig informasjon om legemidler til kommunene ved utskrivning av pasienter med behov for helsetjenester i hjemmet. Vi bemerket også at sykehuset og kommunene har et forbedringspotensial hva gjelder den systematiske oppfølgingen av samarbeidsavtalen om utskrivinger.

Kommunene Re, Holmestrand og Hof har planlagt ØHD tilbud ved den nye interkommunale legevakten i Tønsberg. Legevakten forventes først å stå ferdig i 2017 og kommunene vil sannsynligvis løse dette ved å kjøpe plasser i andre kommuner (se særskilt rapportering)

76.2 Kvalitetsforbedring i helse og omsorgstjenesten

Råd og veiledning brukt til kvalitetsforbedring og fokus på internkontroll ivaretas løpende ved konkrete

Det tette og gode samarbeidet mellom Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) har fortsatt i 2015. I fellesskapet har det fortsatt vært satset på opplæring og kompetanseheving innenfor paragraf 4 A - både ved generell grunnopplæring, opplæring av ressurspersoner og oppfølging av overordnede faglige ansvarlige (OFA).

Satsingen på etisk kompetanseheving sammen med USHT og KS, ble videreført - ikke minst ved at "filmen om Thorbjørn" har vært promotert.

Fylkesmannen har også i 2015 bidratt til USHT's prosjekt knyttet til Ferdighetssenteret som nå er på vei over i drift.

Fylkesmannen deltar etter i de nettverkene (5) som USHT driver hvis nettverkene selv ønsker vår deltagelse.

Sykehjemsleger:

Samarbeidet mellom Utviklingssenteret og Fylkesmannen har også vært videreført ved gjennomføringen av opplæringen for sykehjemsleger. Det har blitt arrangert 4 nye kurs i 2015. Kravet til kurstimer for kompetanseområdet i sykehjemsmedisin er nådd og kursrekken er nå avsluttet. Det er nå konkrete planer for å danne et sykehjemslegeforum i Vestfold og det er oppnevnt et interimstyre for å arbeide videre med dette.

Pasientsikkerhet:

Fylkesmannen har helt siden "Pasientsikkerhetskampanjen" ble opprettet, hatt et tett samarbeid med USHT om pasientsikkerhetsarbeidet; - både ved møter og faglig oppfølging og ved tilskuddstildeling til USHT for å drive nettverk på området. De presierte oppdraget til oss av mars 2015, betyr således ikke nye oppgaver for oss.

Som en oppfølging av utvidet oppdrag knyttet til "Pasientsikkerhetsprogrammet - i trygge hender", har vi i tillegg til tidligere arbeid inngått et mere formalisert samarbeid med KIV-lederforum helse - som er et forum som er opprettet av rådmannsutvalget i Vestfold. I KIV-lederforum sitter 12 av fylkets 14 helse- og sosialsjef/kommunaldirektører på helse- og omsorgsfeltet. Dette trekant-samarbeidet (FM - USHT-KIV lederforum) vil i mars 2016 arrangere en stor konferanse om pasientsikkerhet i kommunene. Planleggingsarbeidet har pågått i 2015.

Gylne måltidsøyeblikk - matglede:

Landsbruks- og matdepartementet utlyste høsten 2015 en konkurranse blant sykehjemmene i landet knyttet til "Gyldne måltidsøyeblikk". Selvom landbruksavdelingen hos fylkesmannen ble hovedkontakt for dep., er mye av arbeidet rundt konkurransen, bedømming av søknadene, oppfølging og overrekkelse av diplomer osv. falt på helse- og sosialavdelingen.

Et sykehjem i Vestfold ble blant landets tre beste. Det ligger nå forutsetninger om at Fylkesmannen i 2016 skal følge opp dette arbeidet med konferanser m.m. Dette er et arbeid som ikke kommer fram i det oppdraget som HOD/Helsedirektoratet har gitt til embedene.

IPLOS:

Vi har trukket fram IPLOS i relevante møter og vi deltok på Helsedirektoratets informasjonsdag. IPLOS er også jevnlig tema i helse- og omsorgsnettverket i vår helseregion.

KOSTRA:

Rapporteringen følges og benyttes i den grad den er relevant. En del av tallene viser feil og dette medfører en del ekstra arbeid for Fylkesmannen.

76.3 Felles digitalt nødnett

Nødnettet for helsetjenesten er nå i drift også i Vestfold etter flere utsettelse knyttet kompatibilitet med andre systemer. Disse er nå løst og systemet fungerer tilfredsstillende. Systemet muliggjør en mer hensiktsmessig kontakt med fastlegene som et ledd i den akuttmedisinske kjeden.

Smittevern situasjonen følges fortløpende og fra tidlig høst mottas jevnlig rapporteringer fra mikrobiologisk avdeling på sykehuset. Det overvåkes på:

- Influenza A+B og parainfluenzavirus
- RS-virus og metapneumovirus
- Mycoplasma pneumonia, chlamydia pneumonia og kikhoste
- Adeno- og rotavirus
- Calicivirus

Det rapporteres ukentlig og utviklingstrender synliggjøres i kurveformat.

Det er rapportert om 7 utbrudd i VESUV:

- 4 i kommunal helse- og omsorgssituasjon - Norovirus
- 1 i restaurant - Bacillus cereus
- 1 i hotell - agens ukjent
- 1 i kantine yersinia enterocolitica

Fylkesmannen i samarbeid med Utviklingssenteret, Helsedirektoratet og Folkehelse arrangerte 03.11.2015 en smittevernkonferanse for helsepersonell i Vestfold. Konferansen ble avholdt på Park hotell Sandefjord. 100 deltakere i 3 parallellsesjoner.

Det er i samarbeid med avdeling for Miljø- og samfunnsikkerhet gjennomført tilsyn og øvelser i 4 kommuner.

76.5 Personell og kompetanse

Kompetanseløftet 2015

Se egen rapportering til Helsedirektoratet 1. mars 2015, der vi beskrev status og hovedutfordringer for kompetanse - og personellsituasjonen i Vestfold.

Vi har fortsatt størst bekymring for rekruttering av helsefagarbeidere. Knapp tilgang på personell i fremtiden er tema på hvert møte med kommunene. En interkommunal utredning av beregnet behov for helsepersonell ble ferdig i 2013, men kommunene opplever at det er vanskelig å beregne og planlegge for framtidig rekrutteringsbehov. Utfordringene består fortsatt i høy andel ufaglærte i mange kommuner, økt kompleksitet i forhold til oppgaveforskyvning ved Samhandlingsreformen, og ikke minst utfordringer i kommuneøkonomien.

Vi har avholdt møte med samtlige kommuner vedrørende Kompetanseløftet 2015 i forbindelse med rapportering per 1. februar. Tilskuddsrammen for Kompetanseløftet var større i 2015 enn tidligere, og ble i hovedsak tildelt direkte til kommunene til kompetanseheving og planlagte prosjekter rettet mot måltall i Kompetanseløftet 2015. Tilskudd til en del felles satsninger som for eksempel Demensomsorgens ABC og ulike fagnettverk ble overført til Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjenester på vegne av alle Vestfoldkommunene.

Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd ble tildelt i tråd med føringene fra Helsedirektoratet. Det samme gjaldt tilskudd til kompetanseheving knyttet til BPA.

Turnustjeneste for leger:

Det er ca 20 turnusstillinger for leger i kommunehelsetjenesten i Vestfold. Fylkesmannen har ansvar for gruppeveildning, og har i 2015 også gjennomført felles turnuslegkurs for turnusleger i Vestfold, Buskerud og Telemark. Ansvaret for dette kurset går på omgang mellom de tre fylkene. Fylkesmannen i Vestfold har også gjennomført aktuttmedisinkurs.

De fleste tilsettingene i turnuslegestillinger er uproblematisk, men det har vært noen enkeltsaker med turnusleger som skal tilbake fra permisjon, bytte av stilling og utlysning av restplass.

76.6 Rettssikkerhetsarbeid

Tallene framgår av rapporteringen til Statens helsetilsyn.

Fylkesmannen har jevnlig møter med overordnet fagelig ansvarlige (OFA) både for pasrl kap. 4 A og hol kap. 9

Kap. 9:

Uforutsette hendelsesbaserte tilsynssaker og fylkesnemndssak medførte økt saksbehandlingstid og færre stedlige tilsyn enn planlagt.

Gjennom råd og veiledning har vi bidratt til utvikling av opplæringsprogram i forhold til kapittel 9, som nå er lagt ut på KS-opplæringsportal. Dette arbeidet ble ledet av utviklingscenteret (USHT) og kommunene i Vestfold. Samtlige kommuner i Vestfold deltok i arbeidet. Vi har gjennomført samarbeidsmøter med kommunens overordnet faglig ansvarlig, deltatt på møter, og samarbeidet med utviklingscenteret som planlagt.

Mål for 2016:

- Gjennomføre LOT 16 innen juli 2016 (3 systemrevisjoner)
- Gjennomføre 8-10 stedlige tilsyn
- Gjennomføre 4 selvvalgte systemrevisjoner (ressursavhengig), andre halvår 2016
- Følge opp kommunens bruk av KS-læringsportal og målkrav fra OFA'ene til bo-ledere
- Bistå spesialisthelsetjenesten, utviklingscenteret og kommunene med etablering av kap.9 - ressurspersoner for hver enkelt kommune.
- Opprettholde fokus mot stedlige tilsyn, planlagt en betydelig økning fra 2015
- Ha jevnlig samarbeidsmøter med 2.linjen
- Opprettholde samarbeid med utviklingscenteret og ofa-gruppen på samme nivå som i 2015.
- Gjennomføre fagdager
- Tilby opplæring til kommunene i forbindelse med nytt rundskriv
- Jobbe videre med harmonisering av behandling av dispensasjonssøknader (skjerpe kravene i kombinasjon med råd og veiledning til kommunene).

Se ellers pkt. 82.9

Resultatområde 77 Andre oppdrag

Se punktene nedenfor

77.1 Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMVE	28	2
Sum	28	

77.2 Særfradrag

Særfradrag for utgifter til behandling utenfor den offentlige helsetjenesten. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid.

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMVE	1	124
Sum	1	

77.3 Førerkortsaker

Saksbehandlingstiden kan hentes ut av rapporteringen til direktoratet. Vi har ikke tallene tilgjengelig.

Førerkort. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
---------	--------------	------------------------------------

FMVE	2136	
Sum	2136	

77.4 Pasientjournaler

Helsedirektoratet har fått i oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet å utrede problemstillinger knyttet til oppbevaring av pasientjournaler hos landets fylkesmenn. Bakgrunnen for oppdraget er at departementet over tid har mottatt flere innspill på at dagens praksis med oppbevaring av pasientjournaler hos landets fylkesmenn ikke fungerer tilfredsstillende, og at dagens regelverk bør endres.

Fylkesmannen i Vestfold har gitt tilbakemelding til Helsedirektoratet i mars 2015.

Pasientjournaler. Antall saker.

	Embeter	Antall
FMVE		2
Sum		2

Resultatområde 83 Folkehelsearbeid

Folkehelsearbeid går på tvers av mange arbeidsområder, og folkehelseperspektivet forsøkes innarbeidet i plansaker.

83.1 Folkehelsearbeid generelt

Status for kommunenes systematiske folkehelsearbeid

Vestfold har fra 2014 vært «Erfaringsfylke for oversiktsarbeid i kommunen» som et prosjekt med fylkeskommunen i regi av Helsedirektoratet, og det er utarbeidet en rapport som viser status i Vestfold på dette området. Ved kartleggingen høsten 2014 hadde ingen av kommunene et oversiktsdokument (fireårsdokument) i tråd med veilederen, men arbeidet er startet opp i kommunene og utviklingen er positiv. Både ressursinnsats og intern organisering er viktige faktorer for å lykkes med oversiktsarbeidet. Vi har forventning om at kunnskapsgrunnet vil være bedre ved inngangen til neste planprosess.

Høsten 2015 ble «Folkehelseundersøkelse – helse og trivsel 2015» gjennomført i Vestfold, Vest-Agder og Aust-Agder i samarbeid med Folkehelseinstituttet.

Fylkeskommunen arrangerte også Erfaringskonferanse om folkehelse i Vestfold i juni 2015.

Innkomne plansaker:

I 2015 har vi gitt uttalelser til 2 samfunnsplaner, 10 arealplaner og 3 by-/sentrumsplaner samt 2 reguleringsplaner.

Tiltak for å øke deltakelsen i FRI-programmet.

Dette er et samarbeid med tannhelsetjenesten i fylkeskommunen. Fylkesmannen overfører midlene til formålet og tannhelsetjenesten ivaretar kontakten med skolene. I tillegg har tannhelsetjenesten dette som tema i 1:1- kontakten med hver ungdomsskoleelev. Fylkesmannen har 2 årlige kontaktmøter med tannhelsetjenesten hvor bla dette er tema.

Alkoholloven:

I samarbeid med Borgestadklinikker og Juridisk avdeling hos Fylkesmannen i Vestfold er det gjennomført opplæring i alkoholloven for saksbehandlere i kommunen. Folkevalgteopplæring skal gjennomføres vinteren 2016.

83.2 Barn og unge: forebygging, oppfølging og behandling

Fylkesmannen skal se sine sektoroppdrag overfor utsatte barn og unge i sammenheng. Fylkesmannen i Vestfold

har gjennom flere år hatt et uformelt, men regelmessig samarbeid mellom oppvekst- og opplæringsavdelingen og helse- og sosialavdelingen (kalt Ovalen). Her har "God oppvekst-programmet" blitt drøftet samt andre felles satsinger og prosjekter. Fra 2015 er det etablert to fellesmøter i året mellom avdelingene.

Etter at det ble presentert felles oppdrag fra flere departementer og direktorater på barn- og ungefeltet, ble det nedsatt en arbeidsgruppe bestående av ansatte fra oppvekst- og opplæringsavdelingen (OO), og fra avdeling helse og sosial (HSO). Målet har vært å legge grunnlaget for - på våre ansvarsområder - å bidra til å ivareta barn og unges perspektiv i planer, utviklings- og endringsprosesser og selvsagt i enkeltsaker. Ved å bedre samordningen internt, vil vi i større grad bidra til at FM har et helhetsperspektiv, og snakker med «en stemme» utad. Vårt perspektiv og felles satsinger, presenteres i de ulike nettverkene som allerede er i sving på aktuelle områdene (så som Lederforum skole, barnehageforum, helsesøsternetttverket, barnevernlederforum, folkehelsenettverk mfl.) - jfr ellers punkt 74.6.

Forøvrig:

- HSO har et medlem inn i arbeidsgruppen i «GOD OPPVEKST» (fra 2014)
- Fulgt opp økningen i de kommunale rammene til helsestasjonene og orientert om dette i ulike fora
- Rekruttering av kommunepsykologer – fulgt med på antall søknader og hvilke kommuner som har søkt

I regi av Helsedirektoratet har vi vært medlem i arbeidsutvalget knyttet til Opptappingsplanen på rusfeltet

I 2015 har fokuset vært på "barn/unge og samarbeid". Det er gjennomført 2 møter og i 2 fagsamlinger i år. Au's mandat og nåværende innretning ble avsluttet høsten 2015.

«Forum for rus og psykisk helse i Vestfold» er allerede utvidet med barn/unge fokuset. Det har vært to samlinger gjennom året med følgende tema:

- «Psykisk helse i et livsløpsperspektiv» Åsgårdstrand 28, 29 mai
- «Psykisk helse og ungdomsutfordringer» 13 mars.

Helsesøstertjenesten:

HSO-avdelingen har i 2015 deltatt på 3 av 4 møter i nettverket for ledende helsesøstre. Kvalitet og kapasitet i helsesøstertjenesten har vært tema.

Ny retningslinje for svangerskapsomsorgen, - hvordan avdekke vold (IS-2181) er blitt presentert og gjennomgått i nettverksmøtet

Miljørettet helsevern:

Helse- og sosialavdelingen har arrangert 2 dagers konferanse i samarbeid med Helsedirektoratet, Utdanningsdirektoratet, Direktoratet for byggkvalitet og Arbeidstilsynet hvor temaet var det fysiske miljøet i skoler og status for godkjenningsarbeidet etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Fylkesmannen avga høringsuttalelse i forhold til ny veileder i tilsyn med miljørettet helsevern.

Resultatområde 84 Kommunale helse- og omsorgstjenester

Det vises til omtale nedenfor:

84.1 Allmenhelsetjenesten

Fylket har god dekning av fastleger og det er mange ledige plasser på listene, selv om mange leger har fulle lister. Antall fastleger har øket med 5 fra 2013. Det er etter hvert god kvinne dekning, se tabell. I tillegg er det 18 turnusleger i fylket.

Det har ikke vært rekrutteringsproblemer til fastlegehjemler som har vært utlyst.

NBNB TABELL

Kommune	Antall leger	Andel kvinner	Fulle lister	Ledig i kommune
----------------	---------------------	----------------------	---------------------	------------------------

Kommune	Antall ØHD	Antall ØHD	Antall ØHD	Antall ØHD
Andebu	4	2	3	117
Hof	2	2	1	31
Holmestrand	11	2	7	924
Horten	21	9	13	1913
Lardal	2	0	0	80
Larvik	37	12	21	5272
Nøtterøy	15	7	8	695
Re	9	4	6	63
Sande	5	2	3	325
Sandefjord	38	12	29	1703
Stokke	10	4	6	177
Svelvik	5	1	2	1150
Tjøme	4	2	3	213
Tønsberg	30	8	18	1474
Totalt i Vestfold	194	67	120	14137

Fastlegene uttrykker tilfredshet med det elektroniske meldingssystemet som nå er etablert med helse- og omsorgstjenesten i kommunene. Begge parter opplever at det er lettere å komme i kontakt med hverandre og oppfølgingen fra fastlegene oppleves generelt god med korte responstider.

Bruk av ØHD tilbudet blant fastlegene er fremdeles for lavt og selv om beleggsprosenten har bedret seg noe er det tydelig at fastlegene fremdeles foretrekker å legge pasienter med øyeblikkelig hjelp behov inn i sykehus.

Fastlegene er i liten grad kjent med samarbeidsavtaler som ligger til grunn for samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene knyttet til både utskrivningsklare pasienter og ØHD tilbudet. Det er så langt gjort lite for å integrere fastlegene på en mer hensiktsmessig måte i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Turnuslegeordningen

Den nye ordningen med tilsetning av turnusleger har gått seg til og Fylkesmannens rolle i tilsettingen i stor grad faset ut. Turnuslegene tildeles nå i første omgang fylke, dvs Sykehuset i Vestfold og kommunetildelingen skjer så i etterkant. Loddrekning benyttes fremdeles i noe utstrekning for å gjøre det mest mulig rettferdig.

Legevakt

Driften er videreført på samme nivå ved fylkets 4 interkommunale legevakter. Gitt volum av henvendelser er det få klagesaker. Ny akuttforskrift har gitt klarere føringer for utstyr, samarbeid den akuttmedisinske kjeden, bemanning, kompetanse og behov for bakvakt for turnusleger.

Det er utarbeidet konkrete planer for ny interkommunal legevakt i Tønsberg som også vil innbefatte ØHD tilbudet for de deltagende kommunene. Legevakten vil bli utvidet med Holmestrand og Hof kommuner

84.2 Helsetjenesten til innsatte i fengsel

Fylkesmannen i Vestfold gjennomførte i 2015 to tilsyn med fengselshelsetjenesten. Ved begge tilsynene ble det gitt avvik på at kommunene ikke sikrer at innsatte med behov for langvarige og koordinerte helse- og omsorgstjenester får rett til individuell plan.

Ved ett av tilsynene ble det i tillegg påpekt at det ikke sikres at innsatte med fremmedspråklig bakgrunn får forsvarlig helsetjeneste ved at de ikke har implementerte rutiner for bruk av tolk.

84.3 Helse- og omsorgstjenester i et flerkulturelt samfunn

Fram til høsten 2015 var det ikke noen aktiviteter på dette området og heller ingen etterspørsler fra kommunene.

I forbindelse med den store økningen i flyktningestrømmen og den utbredte etableringen av akuttmottak, har deler av embetet fått store ekstraoppgaver på dette feltet. Det gjelder både koordinering av informasjon til/fra sentral stat og private aktører/kommuner, gjennomføring av møter med deltakelse fra UDI/IMDI/Bufdir og konkrete skriftlige henvendelser og telefonforespørsler knyttet til håndtering av helse- og sosialsituasjonen. Mve av

Samordningsforumet og tannhelsetjenesten knyttet til håndtering av helse- og sosialomsorgsjonen. Mye av arbeidet knyttet til koordineringen, er tillagt vår beredskapsenhet, men det er også mye merarbeid knyttet til det helse- og sosialfaglige arbeidet.

Elektronisk årsrapport 2014. Brukerveiledning finner du [HER](#)

84.4 Forebyggende helsetjenester

Det er nå 10 av 14 vestfoldkommuner som har etablert et frisklivstilbud med varierende omfang og aktiviteter. Tilskuddsordningen bidrar til videre utviklingen av frisklivssentralene.

Det er opprettet et fagnettverk hvor helse- og sosialavdelingen inviteres og får tilsendt referat. Fylkesmannen har i 2015 arrangert fagdager der også Helsedirektoratet og Frisklivssentralen i Modum bidro med informasjon. I tillegg har vi arrangert et halvdagsmøte der også lærings- og mestringssentre var invitert.

Vi har kontakt med andre fylkesmenn i regionen, men det har ikke vært lagt opp til mere formalisert samarbeid.

84.5 Tannhelse

Fylkesmannen har 1-2 årlige kontaktmøter med tannhelsetjenesten. Temaer er blant annet flyktningssituasjonen, tannhelse i sykehjem og hjemmetjeneste, tannbehandling i narkose, kapittel 4A, FRI-programmet, odontorfobiteam.

84.6 Habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator

I Vestfold er det etablert nettverksforum med ledere av Koordinerende enhet(KE) i alle 14 Vestfoldkommunene, sammen med representant fra KE i Sykehuset i Vestfold. Det har vært avholdt to dagsseminar i 2015, og FM har deltatt med innlegg om følgende tema: -intensjon med KE, KE forankring i lovverket og hvordan forholde seg til skole/barnehagesektoren, samt gjennomgang av ny veileder for habilitering og rehabilitering. Videre har vi gitt veiledning og råd i forhold til drift av KE.

Fylkesmannen har også arrangert egen opplæringsdag for koordinatorene i kommunene den 17. desember, der 70 personer deltok.

Vi har gjennomført rapportering på personer mellom 18 og 49 år som oppholder seg i sykehjem.

84.7 Omsorg 2020

Omsorgsplanens strategier er kommunisert til kommunene gjennom det årlige forventningsbrevet, og gjennom våre ulike arenaer for dialog. Vår aktivitet på dette området er nedfelt i en egen virksomhets- delplan som fagsjef, assisterende fylkeslege, og rådgivere med arbeidsflate mot Omsorg 2020, Samhandlingsreformen og folkehelsearbeidet samarbeider om.

Samordningsforum for omsorgsplan møtes 2-3 ganger per år for å samordne strategier og arbeid mot felles mål, og består av representanter for ledelse i kommuner, sykehus, fylkeskommunens utdanningsavd., Opplæringskontoret for offentlig sektor, 3 fagforeninger, høgskole, KS og NAV. 2015 har fokus vært særlig rettet mot kompetanse og forankring av felles satsninger, blant annet «Menn i helse».

Forumet har også på nytt evaluert seg selv og bestemt at forumet skal videreføres med et noe annet navn og med en bredere deltakelse fra kommunene LISHT og med representanter fra brukerne

Omsorg 2020 og Demensplan 2020 er presentert for ordfører og rådmenn og i andre aktuelle fora der kommunene deltar. Statistikk for tilskudd til dagaktivitetstilbud følges opp og kunngjøres på nettsidene når statistikk kommer fra Helsedirektoratet.

Vi har vært deltakende på relevante konferanser, seminarer bla NHS Helsetjenester til eldre, fagkonferanser, og halvårslige samlinger med Helsedirektoratet. Vi har også deltatt i AU for Omsorgsplan 2015, regionnettverk sørøst, samt bidratt i en arbeidsgruppe under nettverket for utvikling av verktøy til bruk ved gjennomgang av kommuneplaner. Kommuneplaner gjennomgås med henblikk på kommunens oppfølging av morgendagens omsorgsutfordringer i sitt planverk.

Vi har også deltatt i evalueringen av K2015 som NIBR har fått i oppdrag, både ved møte og ved svar på kartlegging.

Difi har gjennomført en konferanse knyttet til tilskuddshåndtering. Fagsjef i helse- og sosialavdelingen deltok som innleder.

Velferdsteknologi er satt på dagsorden i Vestfold-kommunene, og vi arrangerte en stor innovasjon- og velferdsteknologikonferanse med ca 350 deltakere fra ulike nivå i kommunene, og med samarbeidspartnere som Høgskolen, Husbanken, Hjelpemiddelsentralen mfl, samt brukerorganisasjoner. Formålet var å skape forankring og felles plattform for det videre arbeidet med innovasjon og utvikling av velferdsteknologi i Vestfold-kommunene på tvers av kommunegrensene. Som et resultat av konferansen, har rådmannsutvalget (som representerer 12 av 14 Vestfoldkommuner) tatt initiativet til en fellessatsing på feltet og Fylkesmannen mottok søknad om midler til dette ultimo 2015.

FM deltar forøvrig i et velferdsteknologi-nettverk som ble etablert av kommunene i Vestfold i 2014. Det samarbeides med fagstab hos Fylkesmannen om søknader til velferdsteknologisprosjekter via skjønnsmidlene.

Fylkesmannen deltar fortsatt i regionale møter med Husbanken og holder oversikt over investeringstilskudd til utbygging av sykehjem og omsorgsboliger. For 2015 er det innvilget investeringstilskudd til 11 boliger i Vestfold. På tross av et lavt antall innvilgelser siste året, har Vestfold et høyt antall for hele periode fra 2008: her ligger fylket over de måltall som var forutsatt. Det lave innvilgestallet fr 2015 speiler heller ikke aktiviteten på feltet. Det er mange henvendelser. Det er ellers viktig å merke seg at det reelt store antall planlagte kommunesammenslåinger i fylket får store innvirkninger på de vurderinger som må gjøres når nybygg og investeringer skal planlegges.

Fylkesmannen har deltatt på befaringer sammen med Hsbanken og også noen sentrale oppstartsmøter.

Vi opprettholder et tett samarbeid med USHT som dels gjennomfører opplæring på våre vegne, dels deltar som medarrangører få samlinger og opplæringer som initieres av Fylkesmannen.

Vi har også gitt tydelige innspill til evaluering av Utviklingssentra for sykehjem og hjemmetjenester som vi mener er svært viktig å opprettholde som kommunalt organiserte kompetanse- og utviklingssentra. Utviklingssenternes målgruppe bør/må i større grad også omfatte legene i kommunene . jfr primærhelsemeldingen. Det første skrittet til dette er nå tatt i Vestfold der sykehjemslegene nylig har etablert sitt eget fagforum (i kjølevannet av Fylkesmannens 4 årige opplæringsprogram) i samarbeid med USHT.

84.8 Psykisk helse og rus

Veiledning-, kvalitets- og kompetanseutviklingstiltakene er koordinert og samordnet med de nasjonale og regionale kompetansemiljøene, bruker- og pårørendeorganisasjonene og spesialisthelsetjenesten på fag- og tjenesteområder med sammenfallende målgruppe.

I regi av regionalt samarbeidsforum som består av fylkesmennene i Vest-Agder og Aust-Agder, Telemark, Buskerud og Vestfold, helseforetak-region Sør, samt KORUS Sør, er det gjennomført opplæring-/utviklingstiltak i tråd med oppdragsbrev, herunder blant annet innføringskurs i motiverende intervju (MI), og introduksjonskurs i kognitiv atferdsterapi. Alle kommunene i Vestfold har fått opplæring og oppfølging av kartleggingsverktøyet "Brukerplan".

Fylkesmannen har bidratt til videreutvikling av "Forum for rus og psykisk helse i Vestfold". Forumet har per 01.01.2016 ca. 95 faste deltakere fra kommuner (inkl. NAV), spesialisthelsetjeneste, kompetansesentre og

brukerorganisasjoner. Forumet har i 2015 arrangert en åpen fagsamling, og en samling for forumets faste medlemmer. Følgende tema/fagområder er belyst:

- Videre implementering av veileder «Sammen om mestring»
- «Eldre og rus» med blant annet presentasjon av rusavdelingen ved Stokka sykehjem, Stavanger, samt det å bli «eldre i LAR»
- «Pasientforløp for skadelig bruk og avhengighet av alkohol»
- «Lavterskel hjelpetiltak for barn og unge». Tema barn og unge er viet stor oppmerksomhet i 2015

Den særskilte rapporteringen er gjennomført som pålagt.

Resultatområde 85 Specialisthelsetjenesten

Se omtale punktvis nedenfor:

85.1 Abort- og steriliseringsnemndene

Det er rapportert til Helsedirektoratet i henhold til de rapporteringskrav som framgår av embetsoppdraget

85.2 Lov om transplantasjon

Ingen saker - ingen rapporteringskrav

Antall saker

Embeter	Antall
FMVE	0
Sum	0

85.3 Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep

Ingen saker

Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMVE	0	0
Sum	0	

85.4 Behandling av klager etter psykisk helsevern

Ingen rapporteringskrav i embetsoppdraget - enkeltsakene rapporteres i Nestor

85.5 Øvrige oppgaver knyttet til det psykiske helsevern

Ingen rapporteringskrav i embetsoppdraget

85.6 Kontrollkommisjonsoppgaver

Har fortløpende behandlet oppnevning av nye medlemmer til kommisjonen når det har vært behov for det.

Fylkesmannen gjennomførte samarbeidskonferanse for Kontrollkommisjonene i fylket og aktuelle avdelinger ved Sykehuset i Vestfold med relevante fagtema.

85.7 Hjemsendelse, hjemhenting og gjennomføring av tvungen psykisk helsevern for pasienter som ikke har bosted i riket

Antall saker om hjemsendelse til utlandet i 2015: 0

Antall saker om hjemsendelse fra utlandet i 2015: 1

Antall saker hvor det er dekket utgifter til gjennomføring av tvungent psykisk helsevern i norske sykehus: 0

Vi erfarer at samarbeidet med helseforetaket fungerer godt

Ressursrapportering

Ingen særlige bemerkninger

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
82 Tilsyn og klagesaksbeh. etter helsetj. loven	kr 4 636 753,23	kr 398 957,34
83 Folkehelsearbeid	kr 444 682,25	kr 0,00
83.1 Folkehelsearbeid generelt	kr 0,00	kr 0,00
83.2 Tilsyn etter folkehelseloven	kr 0,00	kr 0,00
84 Kommunale helse- og omsorgstjenester	kr 2 353 722,52	kr 341 515,99
85 Spesialhelsetjenesten	kr 1 036 879,54	kr 2 345 478,73
76 og 77 Kvalitet og samhandling og Andre oppdrag	kr 2 900 763,79	kr 217 867,76
Andre oppgaver under HOD	kr 153 679,87	kr 0,00
Sum:	kr 11 526 481,00	kr 3 303 819,00

Justis- og beredskapsdepartementet

Resultatområde 51 Siviladministrasjon og borgerrettigheter

51.2 Vergemålsloven og utlendingsloven kap. 11 A

Overordnede utfordringer og status:

Som tidligere rapportert er ARVE lite brukervennlig, og dette har også preget oss i 2015. Desember var dessuten mye preget av driftsstans i forbindelse med konvertering til VERA. Vi har også avsett en saksbehandler til utvikling av og opplæring i VERA. Selv om vi har fått kompensasjon fra SRF/JD, har avsatte ressurser vært større enn kompensasjonen. Vi ser imidlertid positivt på et nytt datasystem, og fordelene ved å ha en saksbehandler som kjenner systemet svært godt.

2015 har også vært preget av mye sykemeldinger og at nøkkelpersonell har sluttet. Arbeidsbelastningen har vært stor på de ansatte, og mange merker «hardkjøret». Ved mye fravær, vakante stillinger og konstant opplæring av nye medarbeidere, blir også presset større på de andre saksbehandlerne. Vi har derfor sett oss nødt til å prioritere hva vi faktisk får gjort, også i forhold til lovpålagte oppgaver. Det er spesielt kravene om å sikre at vergeapplikasjonen ARVE inneholder relevant og riktig informasjon, og gjennomgang av eldre vergemål som er nedprioritert. Ut fra bevilgningsfullmakten for 2016 ser vi at det mest sannsynlig må foretas stramme prioriteringer også fremover. Vi vil bl.a. vise til den betydelige økningen i antall vergemål, som hele tiden har løpende oppfølgingsbehov. For Vestfold sin del har vi per 31.12.2015 3258 løpende vergemålssaker, som er ca. 1000 flere enn ved reformstart (økning på ca. 43 %!). I tillegg har vi hatt en formidabel økning i midler som forvaltes av Fylkesmannen. Per 31.12.2015 var det innestående ca. 1,1 milliard kroner, fordelt på 2051 kapitalkonti – en økning på ca. 450 millioner kroner og 850 konti (økning på henholdsvis 69% og 71%!). Vi kan ikke se at denne formidable økningen av antall saker og kapital til forvaltning er hensyntatt i budsjettene for 2014 og 2015, og heller ikke i 2016. I tillegg må det avsettes betydelige ressurser til arkiv. Ut fra beregninger foretatt av vår arkivleder utgjør journalpostene for vergemål ca. en tredjedel av embetets totale journalposter, og utgjør alene to stillinger på arkivet. Denne merbelastningen ble også finansiert fra vergemålsmidlene i 2015. Dette sier noe om omfanget av vergemålsoppgavene, og tildelingen fra Justisdepartementet står ikke i forhold til oppgaver og utfordringer.

Saksbehandling:

I forhold til saksbehandlingen viser tall hentet ut fra ARVE at gjennomsnittlig saksbehandlingstid på opprettelse og endring av vergemål samt bytte av verge (voksne) var 27 dager. Saksbehandlingstiden har imidlertid økt utover i året, og for de siste fire månedene er gjennomsnittlig saksbehandlingstid 35 dager. For EMA- sakene viser tallene i ARVE at vi ikke har hatt saksbehandlingstid (behandlet samme dag som de er fordelt til saksbehandler), for øvrig har vi hatt kun 67 EMA-saker i 2015. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i saker som gjelder Fylkesmannens samtykke var 15 dager. For godtgjøring- og utgiftsdeknings sakene var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 30 dager. Det er ikke mulig å ta ut statistikk på saksbehandlingstiden isolert til de ulike hastesakene. Foruten EMA- saker er det ikke mulig å ta ut statistikk i de såkalte hastesaker. Vi har en tilfredsstillende beredskapsordning for hasteoppnevninger av faste verger og representanter. Det er spesielt utvalgte i vårt faste vergekorps som stort sett oppnevnes i disse sakene. Dommeravhør/tilrettelagte avhør for mindreårige haster ofte mest, og her har vi også innført en rutine hvor arkivet melder fra på epost når en sak ligger klar i innkurv. Vi overholder SRFs beredskapskrav om at embetet må klare å få oppnevnt en setteverge innen to timer. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for oppnevning av sette-/midlertidige verger generelt var fire dager i 2015.

Trygghet i kapitalforvaltningen:

I forhold til kapitalforvaltning følges de rutinene som ARVE legger opp til. Alle transaksjoner følger stort sett alltid saksflyten i ARVE. Der hvor overføringer skjer manuelt, skriver regnskapsmedarbeider under sammen med fagsjef eller avdelingsdirektør på meldingen til banken. Vi har en erfaren regnskapsmedarbeider som posterer alle overføringene inn og ut fra konto, slik at tallene i ARVE er oppdatert. Bankkonto opprettes fortløpende etter behov. Vi syns for øvrig at ordningen med at vergen selv skal velge konto i forkant er tidkrevende. Ofte får vi ikke inn skjema. I mange tilfeller oppretter vi konto i bank med høyest rente, og oppfordrer vergene om å bytte hvis ønskelig.

FMVE har videre gjennomgått 15 % av samtlige løpende regnskapspliktige vergemål i forbindelse med den årlige regnskapskontrollen. Avvik ble fulgt opp ved purring. Det er ca. 70 verger som ikke har sendt inn tilstrekkelig regnskapsdokumentasjon, og da etter gjentatte purringer. Det er lagt en plan for at disse vil bli byttet ut i første halvdel av 2016. Revisjonsrapporten viste at det er et forbedringspotensiale i forbindelse med vår gjennomgang av regnskapene, og at vi i større grad må stille krav til det som sendes inn fra vergene, med de utfordringer dette medfører i forhold til veiledning og saksbehandling. I tillegg til den årlige regnskapsgjennomgangen, følger vi opp samtlige regnskapspliktige vergemål som avsluttes eller hvor vergen byttes ut.

Øvrig rapportering/oppgaver:

Vi har foretatt en gjennomgang av alle vergemål i januar 2015 for å kvalitetssikre opplysninger i ARVE. Gjennomgangen var først og fremst i forhold til regnskapsplikt. Vi fanget likevel opp dødsfall, som ble avsluttet, og vi endret også mappe for en del saker som ikke var riktig, men ikke alle. Vi har ikke fått gjennomgått eldre saker i forhold til å endre mandat. Dette skal imidlertid prioriteres i 2016 i tråd med konkretiserte oppgavene i fullmaktsbrevet.

I forhold til avvikling av forvaltning for formue under 2 G hadde vi et samarbeid med overformynderiene om dette før 1. juli 2013. Overformynderiene avsluttet svært mange slike saker før reformen trådte i kraft. Det er ikke foretatt en systematisk gjennomgang i 2014 eller 2015, men vi følger opp de sakene vi avdekker i forbindelse med ordinær saksbehandling.

Når det gjelder midler overført fra overformynderiene er vi prisgitt den informasjonen som er gitt. Vi kan ikke gå god for at samtlige midler er overført, men der vi har opplysninger er disse kontrollert. Vi har også slitt med å få overført samtlige midler fra Drammen kommune, og klarte å løse en sak som gjaldt renteinntekter til pmv så sent som i november 2015. Vi har også slitt med å få inn regnskapene fra alle overformynderiene, men vi fikk inn mesteparten i løpet av 2015. Det mangler fortsatt desisjonsvedtak fra Fylkesmannen for tre overformynderier for regnskapsåret 2013. Vi tar sikte på å få kontrollert alle opplysningene og godkjent disse regnskapene i første halvdel av 2016.

Saker om fratakelse av rettslig handleevne: I Vestfold har vi hatt en ny sak om fratakelse av rettslig handleevne for domstolene (tingrett og lagmannsrett etter anke). Personen ble fratatt rettslig handleevne i økonomiske forhold. I tillegg har fylkesmannen opphevet to fratakelse i medhold av vergemålsloven § 63 andre ledd andre punktum. Disse var begge umyndiggjorte etter gammel ordning.

Spesielle risikoforhold:

Det største risikomomentet for den lokale vergemålsforvaltningen vil være langvarig nedetid i dataapplikasjonen. Vi vil imidlertid kunne håndtere en slik driftsstans ved at hver saksbehandler har laget en manuell oversikt over sine søknader/begjæringer. Det vil være mulig å supplere denne listen med opplysninger fra

ephorte. Det vil også være mulig å skrive brev utenfor dataapplikasjonen, og som arkivet legger inn i ephorte i ettertid. Opplysninger om de ulike vergemålene vil kunne hentes ut fra dokumentene som ligger på mappen i ephorte. Nye søknader/begjæringer vil kunne fordeles fysisk til saksbehandlere.

I tillegg ligger det en stor risiko i kapitalforvaltningen hos Fylkesmennene, bl.a. ved at regnskapsmedarbeider har mulighet til å overstyre agressosystemet på egen hånd, helt uavhengig av aktiviteter i ARVE eller reserveløsningsrutinene. Her er det etter vårt syn en stor svakhet i regnskapssystemet.

Et annet stort risikomoment er at vi er sårbare hvis nøkkelpersoner slutter eller blir langtidssykemeldt. Mest utsatt er behandlinger av søknader om godtgjøring og utgiftsdekning og regnskap. Hvis vi fordeler saksbehandlingsoppgavene på flere vil effektiviteten gå ned, noe som vi ikke har råd til med et svært stort saksomfang.

Vi rapporterte i 2014 om at manglende finansiering av reformen er også et alvorlig risikomoment, og vi har sett i 2015 at nøkkelpersonell har sluttet og har vært preget av mange sykemeldinger. Se om dette også ovenfor.

Konklusjon:

Vår vurdering av måloppnåelse og resultatkrav vil være subjektiv, spesielt med henblikk på at kravene også for 2015 er skjønnsmessig utformet. Forholdene tatt i betraktning mener vi å ha levert mer enn tilfredsstillende i så måte.

Oppgaver etter vergemålsloven

Embeter	Antall saker	Antall tilsyn
FMVE		
Sum	0	0

51.3 Forlikrådene

5 saker behandlet

51.5 Tomtefesteloven

Ingen saker.

Resultatområde 52 Borgerrettigheter

52.1 Fri rettshjelp

810 arbeidsoppgaver, 195 søknader, 18 fri sakførsel, 120 kontrollkommisjonsaker

52.3 Navneloven

Vi har hatt 4 navnelovsaker i 2015

Resultatområde 53 Forebyggende samfunnssikkerhet

Fylkesmannen prioriterer forebyggende arbeid med kommuner, regionale etater, frivillige og næringslivet. Fylkesmannen ønsker å prioritere næringslivets deltakelse og arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Vestfold har et av landets største kompetansemiljø innen samfunnssikkerhet og beredskap, i tillegg til en rekke større bedrifter som har fokus eller leveranser innen temaet beredskap. I tillegg vil etableringen av Høgskolen SørØst gi muligheter for økt satsing på kunnskapsdrevet arbeid.

For å drive aktiviteter innen forebygging er prosjektmidlene fra DSB helt sentrale. Uten disse midlene (45 000 kr i 2015) ville det ikke vært mulig å gjennomføre flere eksterne aktiviteter.

53.1 Oversikt over risiko og sårbarhet

53.1 Oversikt over risiko og sårbarhet

a) FylkesROS for Vestfold ble revidert i 2012,

b) Det er utarbeidet en oppfølgingsplan for fylket som er gjennomgått. Erfaring fra oppfølging viser at tiltakspunkter identifisert i fylkesROS som innebærer økonomiske eller annen betydelig ressursforpliktelse fra andre etater er vanskelig å drive gjennom. Øvrige regionale statsetater har for eksempel egen styringsdialog med egen etat og handlingsrommet er begrenset av denne. Eksempel er flomvern, som er betinget av midler over statsbudsjettet. Da hjelper det ikke å vise til sårbarhet og behov for å lukke oppfølging i en fylkesROS.

c) Embetet har en årlig gjennomgang av oppfølgingsplanen. Den tas også med i hoved-rulleringen som er startet i januar 2016.

d) Både fylkesROS og oppfølgingsplanen er forankret i fylkesberedskapsrådet, sist på møtet i november 2015.

53.2 Samfunnssikkerhet i planlegging etter plan – og bygningsloven

a)

1) Alle kommuner er veiledet i oppstart av planprosess i 2012-2014 og ved utgivelse av ny veileder i 2015.

2) Som over

3) Som over

b) i 2015 ble det rettet innsigelse til Hof kommune i en reguleringssak om bebyggelse i nærheten til en av fylkets to råvannskilder. Grunnlaget var at kommunen ikke har en godkjent overordnet ROS-analyse og manglet gjennom dette kunnskapsgrunnlag for å konkludere at det ikke var fare for forurensing av råvannskilden.

53.3 Tilsyn

Fylkesmannen gjennomfører tilsyn som systemrevisjon, og som felles tilsyn med lover under fylkeslegens tilsynsområde. Tilsyn er fortløpende meldt inn i DSBs tilsynsrapportering.

Fylkesmannen har rapportert tilsyn med fire kommuner i 2015 i DSBs innmeldingsløsning. Utfordringer ligger også i å håndtere og følge opp status på lukking av avvik.

Resultatområde 54 Beredskapsplanlegging

Nødnett er tatt i bruk i hele fylket av primærbrukere og enkelte tilleggsbrukere i 2015. Imidlertid vil Fylkesmannen understreke behovet for at det etableres regionale talegruppestrukturer og plan for opplæring/vedlikehold, samt sambandsreglement før videre utrulling til øvrige tilleggsbrukere. Dersom dette mangler og Nødnett brer om seg i beredskapsmiljøet vil det ha potensiale til å gi et stort vakuum for å styre bruk. Arbeidet må forankres og styres nasjonalt via regionale ledd og til den lokale beredskap.

Fylkesmannen fokuserer på etablering av god grunnberedskap. I dette ligger etablering og vedlikehold av nettverk, regulære øvelser, og vedlikehold og øvelse av beredskapsplanverk. Vestfold har omfattende ressurser, korte avstander og god infrastruktur, men det er allikevel behov for å forberede neste store hendelse. Veivalget dit er god grunnberedskap lokalt og regionalt. Fylkesmannen ønsker avslutningsvis å understreke at premisene for håndtering av de aller fleste større hendelser er lagt i forkant lokalt og regionalt/nasjonalt nivå vil unntaksvis være i stand til å påvirke selve håndteringen av en hendelse.

54.1 Fylkesmannens egen beredskapsplanlegging

a) Fylkesmannen i Vestfold anser ressursbehov for trening av basisferdigheter/rolletrening til å være den største utfordringen for egen kriseorganisasjon.

- b) Beredskapsplanverket ble sist oppdatert i desember 2015. Embetet har innført fargeskalering for ulike beredskapstrinn (grønn, gul, oransje og rød) Dette i tråd med andre etaters skalering på varsler.
 - c) Embetet tok i bruk gradert samband i juni 2015. Opplæring er gjennomført og det er integrert i eget graderte planverk.
 - d) Eget personell har kompetanse til å motta og vurderer SBS-meldinger. Det er videre kompetanse til å vurdere regionale tiltak, men det er ikke utarbeidet en egen fylkesplan.
 - e) Embetet har tilstrekkelig kompetanse til å bruke CIM
 - f) Embetet har gjennomført veiledningsaktiviteter for alle kommunene i 2015 i CIM.
 - g) Følgende er gjennomført i 2015:
 - Embetet inkludert fylkesberedskapsrådet deltok på Øvelse Oslofjord. Øvelse Oslofjord var en sivil-militær øvelse hvor det ble gjennomført to møter i fylkesberedskapsrådet i Vestfold.
 - En medarbeider deltok på planlegging og ledelse av Harbourex. I tillegg responderte embetet på meldinger fra andre embeter.
 - Vi gjennomførte øvelse for informasjonsmedarbeidere i kommuner og fylkesberedskapsrådet. Det var en egen krisekommunikasjonsøvelse med trusselsituasjon på skole var tema.
 - Det er i 2015 gjennomført fire korte diskusjonsøvelser for egen kriseledelse. Tema som er øvet er: Industriulykke, tilstrømming av flyktninger, cyberangrep mot embetet og trussel i skolen.
 - Det ble gjennomført øvelse for atomulykkesberedskapsrådet. Tema var utslipp og radioaktiv forurensing av et større område.
 - Det må legges til at i 2015 ble det som del av egen krisehåndtering ved flere anledninger satt stab/kriseledelse og fylkesberedskapsrådet ble brukt aktivt ved flere anledninger. Dette omtales andre steder i rapporten.
- Funn fra øvelser er integrert i eget planverk.

54.2 Regional beredskapsplanlegging

Fylkesmannen finansierer skogbrannovervåking i sommerhalvåret

- a) Det gjennomføres nå årlige regulære møter i fylkesberedskapsrådet, det samme i 2015. I tillegg ble fylkesberedskapsrådet involvert i to øvelser og fire reelle hendelser i 2015. Det var øvelse Oslofjord i juni 2015 og atomhendelse i januar 2015. Ordinære møter gjennomført i mai og i november. For øvelser 2012-2014 viser vi til tidligere årsmeldinger. I tillegg ble Beredskapsdagen gjennomført i juni 2015. Fylkesberedskapsrådet deltok. Beredskapsdagen 2015 samlet 300 deltakere, bla 50 fra næringslivet.
- b) Ut over øvelsene beskrevet i pkt a) og 54.1 deltok FM på den årlige samvirkeøvelsen med trafikkulykke og planla/ledet øvelser i fire kommuner. Alle øvelsene involverer regionale aktører. Læringspunkter tas med i rullering av fylkesROS.

54.3 Kommunal beredskapsplikt og kommunenes samfunnssikkerhetsarbeid

- a) Alle kommuner er veiledet i oppfølging av kommunal beredskapsplikt i 2015
- b) Fylkesmannen planla og ledet øvelser i Andebu kommune, Hof kommune, Tønsberg kommune, Stokke kommune og Horten kommune. Øvelsen med Stokke kommune var et pilotprosjekt sammen med Høgskolen hvor det ble gjennomført ledertrening med fokus på dilemma, beslutningstrening, veiledning mm.
- c) alle kommuner bruker CIM
- d) Alle kommuner har deltatt i varslingsøvelser i CIM og kartlagt bruk av CIM i kommunene. Dette gjentas hvert andre år.

Fylkesmannen har ledet og deltatt i flere større hendelser i fylket i 2015. Dette redegjøres for under de respektive punkt.

Resultatområde 55 Regional og kommunal krisehåndtering

Fylkesmannen har ledet og deltatt i flere større hendelser i fylket i 2015. Dette redegjøres det for under de respektive punkt.

55.1 Håndtering av uønskede hendelser

Fylkesmannen har gjennomført evaluering av regional betydning i 2015 slik:

- Grunnbrudd på E-18 i februar. Evalueringsrapporten er delt med DSB i CIM. Evaluering av flyktninghåndteringen er under utarbeidelse og deles med DSB i CIM.

-Fylkesmannen har bedt om og mottatt dokumentasjon fra alle kommuner på at de har evaluert hendelsen med ekstremvær i fylket i 2015, dvs i august/september 2015. Alle berørte kommuner rapporterer at hendelsene er evaluert. Fylkesmannen har ikke bedt om å få evalueringsrapporter tilsendt, kun dokumentasjon på at det er gjennomført.

-Embetet har evaluert egen håndtering av ekstremvær i september.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
51.2 Vergemålsloven	kr -113 590,00	kr 8 889 575,11
51.9 Annen siviladministrasjon (rest 51)	kr 0,00	kr 0,00
52.1 Fri rettshjelp	kr 1 038 681,16	kr 18 132,78
53 Forebyggende samfunnssikkerhet	kr 834 823,42	kr 0,00
54 Beredskapsforberedelser	kr 902 165,55	kr 0,00
55 Regional og kommunal krisehåndtering	kr 459 768,10	kr 0,00
Andre oppgaver under JD	kr 0,00	kr 0,00
Sum:	kr 3 121 848,00	kr 8 907 707,00

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Resultatområde 60 Ledelse, virksomhetsstyring og administrasjon

60.1 Helhetlig ledelse

Embetet har gjennom mange år hatt sterkt fokus på å se oppgaver og utfordringer i sammenheng. Dette er foregått i ledergruppen samlet, men også i faste og temporære sammenhenger internt mellom avdelinger. Ledergruppen samles to ganger i året til bredere drøftinger om blant annet slik utfordringer - i tillegg til at ledergruppen samlet er tett involvert i styringen av embetet som sådann.

Virksomhetsstyringen inneholder en overordnet virksomhetsplan og avdelingsvise virksomhetsplaner der risikostyring er integrert. Fra 2016 skjer dette ved bruk av Riskmanager.

Det er etablert interne rutiner for styringsoppfølging gjennom året, både i ledermøter og mellom embetsledelse og

den enkelte avdelingsdirektør. Dette i tillegg til involvering av tillitsvalgte etter avtaleverket.

Håndtering av flyktningesituasjonen har vist i praksis at embetet er godt rustet ledelsesmessig til å agere samlet i samme retning på kort varsel og med mange ukjente faktorer. Det oppleves som bra.

Embetets ledergruppe har gjennom 2015 i felere omganger øvet beredskapsfunksjonen i form av kort øvelser/tester i ledermøtene. Dette har gjort gruppen mer kompetent som gruppe. Øvingsformen fortsetter i 2016.

Embetet jobber kontinuerlig med forenkling og effektivisering, både knyttet til forslagene som ble spilt inn i tidstyvprosessen vi gjennomførte i 2014, men også uavhengig av dette. I dette ligger også at digitalisering blir innført løpende der det er mulig.

I flukt av effektiviseringsatsingen har embetet planlagt for en slanking fra årskiftet 2015-2016 med tre årsverk.

60.2 Likestilling

Tabell 1 Tilstandsrapport kjønn

År 2014: Sykemeldte dager og Avtale arbeidsdager for M/K ble ikke innrapportert i 2014. Disse rubrikkene er derfor ikke utfylt.

Tabell 2 Tilstandsrapport - nivå delt

År 2015: Stillingskodene 1072, 1113 og 1538 mangler i oversikten. Gjennomsnittslønnen for disse stillingskodene er h.h.v. kr 560400, kr 494340 og 735501.

Tabell 1, Tilstandsrapport - kjønn

År	Kjønnsbalanse		Månadslønn - Total sum lønn pr. heltidsekvivalent		Deltid - antall av hvert kjønn		Midlertidig ansettelse - antall av hvert kjønn		Foreldrepermisjon - antall av tatt uttak av permisjon		Legemeldt sykefravær - Menn		Legemeldt sykefravær - Kvinner	
	M	K	M(KR)	K(KR)	M	K	M	K	M	K	Sykedager	Avtalte Arbeidsdager	Sykedager	Avtalte Arbeidsdager
2015	36	64	30	61	6	17	35	65	70	699	189	1260	609	8762
2014	37	63	0	0	0	0	29	71	0	100	0	0	0	0

Tabell 2, Tilstandsrapport - nivå delt

	År	Kjønnsbalanse			Månadslønn - Månedsfortjeneste pr.	
		M%	K%	Total	M(KR/%)	K(KR/%)
Totalt i virksomheten	2015	36	64	100	100	81
	2014	34	66	100	100	84
Toppledelse, kategori 1	2015	75	25	100	100	89
Embetsledelse/direktør	2014	75	25	100	100	0
Mellomledelse, kategori 1	2015	100	0	100	100	0
Seksjonssjef, ass dir	2014	50	50	100	100	0
Kategori 3	2015	41	59	100	100	96
Saksbehandler 1	2014	40	60	100	100	0

Kategori 4	2015	34	66	100	100	101
Saksbehandler 2	2014	0	100	100	100	0
Kategori 5	2015	0	100	100	100	100
Kontorstillinger	2014	0	100	100	100	0
Kategori 6	2015	17	83	100	100	71
Fagarbeiderstillinger	2014	17	83	100	100	0
Kategori 7	2015	0	0	100	100	0
Unge arbeidstakere, inkl. lærlinger	2014	0	0	100	100	0

Tabell 3, Ansatte

År	Ledere med personalansvar i %			Ledere - lønn i forhold til kjønn		Medarbeidere uten personalansvar			Medarbeidere - lønn i forhold til kjønn	
	M%	K%	Antall Totalt	M%	K/M%	M%	K%	Antall Totalt	M%	K/M%
2015	75	25	100	100	86	33	67	100	100	86
2014	80	20	100	100	0	32	68	83	100	83

60.3 Informasjonssikkerhet og IKT

Embetet har innmeldt bruk av Microsoftlisenser ifm felles revisjon. Embetet har rapportert til KMD om status på arbeidet med informasjonssikkerhet.

De fleste av embetets programvarelisenser er registrert i felles lisensportal.

Vi har gjennomført fire møter i sikkerhetsutvalget, hvor avviksmeldinger innen informasjonssikkerhet er fulgt opp. Embetets retningslinjer for informasjonssikkerhet utvikles videre og opplæring av alle brukere har vært gjennomført. ROS-modulen i RiskManager er tatt i bruk.

Embetet er godt rustet for uavbrutt service med dublerede internettlinjer, strømaggregat som dekker det meste av huset og alle datasystemer. Arbeidsplassene dekkes med "virtuelle klienter", dvs at pc-ene kjøres virtuelt på server på datarom med tynnklienter på kontor. Systemet gir effektiv og sikker drift og gode fjernaksesmuligheter.

Embetet har etablert et avansert videokonferanserom som fungerer som krisestabsrom.

Bidrag til å øke porteføljen av felles datatjenester ved å utvikle kartløsningen OslofjordGis i FRI Datasenter hos FM Hedmark. Løsningen leverer digitale kartløsninger for fylkene Oslo Akerhus, Østfold og Vestfold. Agderfylkene kom også med på slutten av året. Løsningen utvikles nå videre med etablering av en løsning med virtuelle klienter i Fri Datasenter. Dette gir muligheter for å utvikle løsningen videre med stor datakraft og potensiale for å ta med flere embeter.

Krav om godtgjørelser og honorar fra eksterne, gjøres nå via E-skjema III som er utviklet av DFØ. Dette gir god kvalitet på data som rapporteres inn.

Vi har sagt opp alle abonnementer på papiraviser til fordel for e-aviser.

60.4 Embetsspesifikke oppdrag på IKT-området

Ingen

Resultatområde 61 Samordning og modernisering

Kommunerettet samordning og modernisering omtales i neste punktene. Fylkesmannens samordnings- og initiativfunksjon rommer imidlertid mye mer enn det som spesifikt er kommunerettet. Fylkesmannen i Vestfold har i mange år arbeidet med og for utvikling og fornying av den statlige forvaltningen i regionen, i samarbeid med næringslivet, der hensikten rett og slett er "bedre og mer samordnet forvaltning. I det følgende omtales virksomheten i 2015:

Stat- Næringsliv 2015 - forenkling og fornying av statlige etater i samarbeid med næringslivet

Stat-næringslivssamarbeidet i Vestfold har vært etablert siden år 2000 og har hele tiden hatt som mål å forenkle og fornye saksbehandlingen i statlige etater – i tett dialog med brukere som næringsliv og øvrig offentlig sektor. Samarbeid og samordning mellom forvaltningsnivåer, erfaringsoverføring og kunnskapsdeling, er eksempler på virkemidler som tas i bruk. Kommuner og fylkeskommune deltar der det er naturlig. Det store nettverket som etter hvert er opparbeidet, har vært viktig for de resultater som så langt er skapt.

Høgskolen i Sørøst-Norge (HSN) har i 2015 vært en viktig samarbeidspartner i stat-næringslivssamarbeidet. Skreddersømstudium for linjeledelse, forskning på relevante utfordringer, faglige innlegg, i tillegg til planlegging og gjennomføring av konferanser på høgskolen – er eksempler på samarbeidsområder. Det har vært gjennomført flere store konferanser i løpet av året, som også har vært preget av aktiviteter og prosjekter som har fått mye nasjonalt oppmerksomhet. Eksempelområder beredskap, areal og Akrim Vestfold (bekjempe arbeidslivskriminalitet i byggebransjen). Prosjektet Akrim Vestfold videreføres til 2017 – fylkeskommunen og kommunesamarbeidet KIV deltar fra 2016. Den årlige strategisamlingen med deltagelse fra statsetatsleder, NHO, LO og de største næringsforeningene i fylket, ble gjennomført i september. Ingelin Killengreen, direktøren i DIFI, deltok på samlingen.

Eksempler på aktiviteter i samarbeider stat-næringsliv

- **Kontaktforum:** HSN, NHO, LO og næringsforeningene i fylket. Dialogmøter for samarbeidsaktiviteter
 - **Arealkonferansen 2015** – 150 deltagere fra næringsliv og offentlig sektor i Vestfold

Oppfølgingsaktiviteter i samarbeid med Brukerforum Areal: Høringsuttalelser, gjennomføring og oppfølgingsaktiviteter etter konferansen, som: utvikling og gjennomføring av lederutviklingsprogram i samarbeid med HSN, kommunikasjon og samhandling i plan og byggesak, standardisering på kommunalt nivå, fleksible planer og tidlig dialog.

- **Beredskapskonferansen 2015** – 300 deltagere fra næringsliv og offentlig sektor i Vestfold

Oppfølgingsaktiviteter: Øvelse- og høringsuttalelser, lederutviklingsprogrammer for kommuner i samarbeid med HSN, NHO og næringslivsrepresentanter i Brukerforum Beredskap.

- **HSN konferansen - Mat- og opplevelsesnæringen i fremtidens Vestfold** – 100 deltagere fra næringsliv og offentlig sektor i Vestfold. Oppfølgingsaktiviteter: Videreutvikling av samarbeidet
- **Innovasjon- og velferdsteknologikonferanse – 340 deltagere, primært fra kommunene, bistand til Helse- og sosialavdelingen**

Oppfølgingsaktiviteter: Videreutvikling i samarbeid med kommunene

- **Høstkonferanse stat-næringsliv** - 30 deltagere representert ved toppledere fra statsetater, NHO; LO og næringsforeninger i fylket. Oppfølgingsaktiviteter: Veien videre i samarbeidet
- **Prosjekt Akrim Vestfold** – Et samarbeid som startet i 2013 mellom Fylkesmannen, Arbeidstilsynet, Politiet, Skatteetaten, KS, partene i arbeidslivet og byggebransjen og som i 2015 er utvidet til også å gjelde fylkeskommunen og alle kommunene i fylket. Eksempler på aktiviteter er utvidet tipssamarbeid, bedre kontrakter for byggeprosjekter i regi av kommuner og fylkeskommunen, utvikling og forankring av holdningskampanje som gjennomføres fra våren 2016 - i tillegg til andre holdningsskapende aktiviteter som konferanser og øvrig samarbeid mellom offentlig sektor og næringslivet.

61.1 Kommunerettet samordning

Fylkesmannen i Vestfold tar utgangspunkt i lokaldemokratiet og det kommunale selvstyrets plass i den norske modellen når vi samhandler med kommunene for å følge opp embetsoppdragene som departementer, direktorater og tilsyn tildeler embetet i gjennomføringen av nasjonal politikk. Samordnings-, initiativ- og effektiviseringsoppdraget i Fylkesmannsinstruksen gir også åpning for felles initiativ og felles handling mellom Fylkesmannen / regional stat og Vestfoldkommunene, jf. det tiårige handlingsprogrammet for god oppvekst, som nå har pågått siden 2008, og skal avrundes i 2018. Forsøket med samordnet innsigelse, initiert av Fylkesmannen i Vestfold, er et ferskt eksempel, som allerede gir meget gode resultater. Kommunenes aktiviteter er for det aller meste lokal gjennomføring av nasjonale velferds- og myndighetsoppgaver, pålagt kommunene ved lov gitt av Stortinget, og, som må løses innenfor økonomiske rammer gitt av det samme Stortinget (både "bestiller og finansieringskilde"). Oppdragene til embetene fra den lange rekken av departementer og direktorater som tildeler

Fylkesmannen oppgaver, knytter seg i all hovedsak til oppfølging, kontroll, tilsyn og klagebehandling på de samme områdene der kommunene er førsteinstans myndighet og tjenesteproducent. Derfor er det helt avgjørende at staten har én felles kanal til kommunene, der økonomikontrollen, fagtilsynet og rettssikkerheten kan ses i sammenheng. Funksjonaliteten i systemet avhenger av at kommunene opplever en stat som henger sammen, og der sektordelingens oppsplittende sider holdes i tømme av aktive samordningstiltak. Fragmenteringen på statens hånd holdes bl.a. i sjakk av at Fylkesmannen har ansvar for tilsyn og klagebehandling med samtlige velferdstjenester der kommunene er førstelinje, sammen med økonomitilsynet. Kommunene er den viktigste operative samordningsinstitusjonen i den norske forvaltningen. Etter integreringen av Fylkeslegen og Utdanningsdirektøren representerer Fylkesmannen et avgjørende knutepunkt for kommunesamhandlingen fra statens side, og et helt nødvendig regionalt samordningsledd for å avbøte den sterke sektoriseringsen på sentralt nivå.

Fylkesmannen i Vestfold arbeider systematisk med dialog, både med faglig/ administrativt og politisk nivå i kommunene. Mye kunnskapsformidling om fag, saksbehandlings- og myndighetskrav til administrasjon og virksomhetsnivå, går parallelt med formidling og drøfting av lovforståelse med politisk nivå, for eksempel om areal, plan og byggesaksbehandling og oppfølging av tilsyn på velferdsområdene. Et konstruktivt samspill mellom staten og kommunene er et avgjørende bidrag til at nasjonale velferdsordninger kan gi likeverdige tjenester i hele landet, slik Stortinget forutsetter. Systemet tilføres merverdi ved at velferdsstaten får lokal tilpasning og forankring. Samtidig påvirkes den nasjonale politikken av de erfaringene som gjøres lokalt, og som formidles til nasjonalt nivå, blant annet ved fylkesmennene.

Fylkesmannen i Vestfold har gjennom årene gjort flere henvendelser til sentrale myndigheter på grunnlag av problemstillinger som var aktuelle i kommunene. Denne kanalen er viktig. Fylkesmannen i Vestfold vil poengtere at ev manglende respons på denne type innspill og tilbakemeldinger, som tidvis erfares, kan oppleves frustrerende både for kommune og Fylkesmann.

Norges egenskaper, som et stort, geografisk særdeles variert land, med lange avstander og en liten spredtbodd befolkning gjør at gjennomføring og forankring av nasjonal politikk regionalt og lokalt er helt avhengig av en godt fungerende toveis samhandling og kommunikasjon mellom det nasjonale og det lokale demokratiet. Det krever en stat som er tilstede, synlig og tilgjengelig regionalt, og som samtidig er utstyrt med en nødvendig initiativ- og handlekraft, samtidig som styringskjeden fra Stortinget er klar. I løpet av de senere år er det blitt stadig tydeligere at det har utviklet seg en betydelig skjevhet mellom kapasiteten på «bestillernivå», (voksende sentrale direktorater), og «utførernivå», (kommuner som førstelinje og Fylkesmannen som tilsyns- og klagemyndighet). Dette har skapt en ubalanse i den norske forvaltningsmodellen, og er omtalt i en Difi-rapport om temaet fra et par år tilbake. Det er behov for en bedre avstemming mellom sentrale styringskapasitet og regional og lokal oppfølgingskapasitet.

Fylkesmannen i Vestfold kjenner seg godt igjen Riksrevisjonens gjennomgang av Helsedirektoratet fra et par år tilbake, som viste til flere utfordringer: 1) Lovfortolkninger tar for lang tid og gjøres ikke godt nok kjent, 2) Helsedirektoratet undersøker ikke systematisk hvordan tilskudd til kommunene treffer målgruppen og hvilke resultater tilskuddsordningene fører til, 3) arbeidet med nasjonale planer bygger i liten grad på tidligere erfaringer, 4) arbeidet med å implementere retningslinjer og veiledere er lite systematisk. En mer omfattende og frem for alt systematisk bruk av Fylkesmannen kan være ett av svarene på disse og liknende utfordringer.

Oppsummert vil Fylkesmannen i Vestfold framheve implikasjonene av at Norge er en enhetsstat der kommunene får sine viktigste oppgaver delegert fra Stortinget gjennom lov. Der kommunene i dag gjennomfører nasjonal politikk, slik som på de grunnleggende velferdsog utdanningstjenester, der styrer staten gjennom rettighetslovgivning eller lovpålegg til kommunene om plikt til å yte tjenester, og gjennom de økonomiske rammene Stortinget vedtar for kommunesektoren. Statens egen forvaltning skjer ofte gjennom Fylkesmannen, som står i en direkte styringslinje via direktorater og departementer til regjeringen og Stortinget. Fylkesmannen skal se til at kommunene gjennomfører Stortingets lovgivning. Fylkesmannen utfører oppdraget gjennom tilsyn og klagesaksbehandling, (rettssikkerhetsfunksjonen), samt veilednings- og pådriverfunksjoner. Gjennom omfattende bruk av kommunene som instrument til å tilpasse og gjennomføre nasjonal politikk på lokalt nivå, skapes et interessefellesskap mellom staten og kommunene om resultatet av politikken, (tjenestenes omfang, innhold og kvalitet, rettssikkerhet, osv). Kommunal oppgaveløsning og gjennomføring av Stortingets og regjeringens politikk er således tett koplet sammen. Nivåene er gjensidig avhengige av hverandre, både for lokaldemokratiets funksjonsevne og for statsmyndighetenes evne til å få gjennomført nasjonale mål. Det krever både styring og samordning ovenfra, og tilrettelegging og utvikling nedenfra. Derfor bør det vies betydelig oppmerksomhet til samhandling som kan bidra til felles virkelighetsforståelse og gjensidig læring. Det vil si at kontakten mellom staten og kommunene bør ha karakter av felles søking etter gode løsninger. For å få gode systematiske prosesser som kopler opplevd rettssikkerhet og kvalitet i kommunal førstelinje med nasjonale politiske myndigheter som oppdragsgiver og finansieringskilde, så trengs en robust regional stat som er nær

I det følgende utdypes kontakten med kommuner, fylkeskommune og statsetater i Vestfold. Et svært viktig kontakt- og samhandlingspunkt mellom Fylkesmannen i Vestfold og kommunene har gjennom mange år vært de såkalte fredagsmøtene for ordførere og rådmenn. Siste fredag hver måned, i samarbeid med KS-Vestfold og fylkeskommunen arrangerer møter om tema av felles interesse. I 2015 har bl.a. følgende områder stått på dagsorden:

Kommunereformen,

Folkehelse,

Arbeidslivskriminalitet/bekjempelse av,

Lærlingesituasjonen,

Landbruket og kommunene,

Arealforvaltning,

Brann og redning,

Flyktninger og bosetting og tjenester

Dagsorden for møtene settes opp på grunnlag av innspill fra KS-V, kommunene, Fylkesmannen og fylkeskommunen, og har både et top-down formidlingsperspektiv og et bottom-up perspektiv der kommunene gir tilbakemeldinger, utfordringer og ideer tilbake. Det kan være både faglige og politiske innlegg fra nasjonale og lokale kapasiteter. Det legges til rette for mye dialog. Behovet for utvikling, omstilling og fornying på de respektive temaområdene er ofte gjennomgående perspektiver i de forberedte innleggene.

Fylkesmannen har i mange år hatt en samarbeidsavtale og en utviklingskontrakt med fylkeskommunen. Avtalen gir en oversikt over løpende samarbeid om lovpålagte forvaltningsoppgaver, og presenterer et antall tidsavgrensede samarbeidsprosjekter og utviklingstiltak. Samarbeidet er tett, ikke minst på areal, folkehelse, og oppvekst /skole. Fylkesmannen deltar i Verdiskaping Vestfold, som er fylkeskommunens partnerskapskonstruksjon. Fylkesmannen møter også et par ganger i året i styret for KSVestfold, som embetet samarbeider godt med.

Fylkesmannen har forholdsvis mye kontakt med lokalpolitikkerne. I 2015 har folkevalgtopplæringen hatt sterk oppmerksomhet og tilbudet fra fylkesmannen har vært sterkt etterspurt fra kommunene. Denne kontakten gir Fylkesmannen i Vestfold en anledning til å tematisere de mange sammenhengene mellom stat og kommune, og gi en gjennomgang av fylkesmannsrollen. Et viktig mål er å unngå senere misforståelser om grunnlaget for embetets klagebehandling, tilsyn og innsigelser der kommuner kan bli overprøvd av Fylkesmannen, men også å snakke om de betydelige felles interessene mellom stat og kommune, som krever felles grep og aktiv samhandling. Fylkesmannen tilbyr kommunene følgende liste over mulige tema i folkevalgtopplæringen:

- Den norske forvaltningsmodellen; integrasjon og balanse mellom lokalt folkestyre / kommunalt selvstyre og nasjonal politikk / statlig styring. Kommunelov og særlovgivning
- Rettssikkerhetssystemet i forvaltningen; Fylkesmannens kontroll-, innsigelser, klage- og tilsynsoppgaver
- Etikk, åpenhet og god forvaltningsskikk
- Kommuneøkonomi og Fylkesmannens oppgaver
- Kommunens plass i plansystemet, arealforvaltningen og miljø- og naturforvaltning; samhandling med Fylkesmannen
- Kommunens rolle på samfunnssikkerhet og beredskap og Fylkesmannens oppgaver
- Kommunens rolle som landbruksmyndighet og Fylkesmannens oppgaver

Tilbakemeldingene fra folkevalgtopplæringen er entydig positive.

Embetet har som vanlig laget et forventningsbrev for 2016. Kommunene har uttrykt ønske om et slik årlig systematisk oppspill av strategisk viktige statlige styringssignaler, organisert i meningsfulle kategorier slik kommunene ser det. Det betyr at forventningene ikke blir presentert sektorvis, men gruppert slik at de henger sammen. Et eksempel kan være at vi tar utgangspunkt i begrepet *areal*, og samler der landbruk, vei, miljø, med flere. Viskiller skarpt mellom lovpålagte oppgaver og oppfordringer av rådgivende karakter i vår kommunikasjon med kommunene. Forventningsbrevet er i all hovedsak konsentrert om lovpålagte oppgaver, samtidig som vi påpeker hvor det er lokalt handlingsrom. I den grad vi formidler faglige råd av "børkarakter", så er de tydelig atskilt fra de lovpålagte oppgavene.

Kostrarapporteringen går bra i Vestfold, og mange kommuner er flinke til å bruke Kostra i sin styring. Fylkesmannen bruker Kostra og GSI data regelmessig i kommunesamtalene. Samtalene gir rom for både embetets forståelse av kommunens utfordringer, og for kommunens spørsmål til oss. Vi lytter også til hvordan kommunen opplever samarbeidet med andre statsetater. Hovedmålet for kommunesamtalene er at vi oppnår en felles virkelighetsforståelse. Viktige inntrykk fra samtalene blir formidlet videre til embetets oppdragsgivere.

Spesielt om flyktnings situasjonen: I september ble det etablert et akuttmottak for flyktninger på Oslofjord Convention Center (OCC) i Stokke kommune. Konferansesenteret undertegnet en avtale med UDI om å innlosjere inntil 1000 flyktninger, og var dermed et av de største mottakene i landet. Fylkesmannen bisto Stokke kommune på flere måter under etablering og drift. Stokke kommune fikk blant annet støtte fra Fylkesmannens kommunikasjonsrådgiver. Kommunen fikk hjelp til utarbeide den første informasjonen til pressen om at flyktninger ble innkvartert på Brunstad, og til å gjennomføre en pressekonferanse og et folkemøte. Opprettelsen av mottaket ble omtalt i lokale og nasjonale medier, og det var i perioder stor pågang av journalister. Det oppsto flere situasjoner ut over høsten som ble omtalt i mediene, og Stokke kommune og OCC fikk flere ganger bistand fra Fylkesmannen

Det er fortsatt god oppslutning om Fylkesmannens statsetatsjefsmøter. Samfunnssikkerhet, beredskap og kriminalitetsbekjempelse var tema i 2015, med vekt både på det nasjonale bilde og på situasjonen i Vestfold, jf. felles tema med fredagsmøtene, om bekjempelse av arbeidslivskriminalitet. Også kommunereformen i fylket sto på dagsorden. Statsetatsjefsmøtene brukes også regelmessig til å styrke etatenes kunnskap om kommunesektorens betydning i det samlede forvaltningssystemet.

Spesielt om krisekommunikasjon: Ved en uønsket hendelse er det avgjørende at offentlige etater samordner sin kommunikasjon til publikum. Dette gjelder både Fylkesmannen, kommunene, regional stat, brann, politi og helse. For å sikre at vi skal være i stand til å opptre samordnet i Vestfold, har Fylkesmannen tatt initiativ til et nettverk av personer som er ansvarlige for krisekommunikasjon i alle offentlige etater i fylket.

Det arrangeres årlig et fagseminar eller en øvelse i krisekommunikasjon. I 2015 ble det arrangert en diskusjonsøvelse der temaet var skoleskyting. Vi initierer også andre former for kompetanseheving og -deling. Fylkesmannen inviterer regelmessig til uformelle treff som sikrer at de kommunikasjonsansvarlige kjenner hverandre, og dermed har en lav terskel for å ta kontakt i en unntakssituasjon

61.2 Modernisering i kommunene

Embetets arbeid med innovasjon og modernisering har to viktige utgangspunkt, utover departementets retningslinjer: 1) skjønnsmidlene er en del av de samlede kommunale inntekter; derfor skal kommunene ha betydelig innflytelse på bruken. 2) kommunene er 'going concerns' med løpende tjenesteproduksjon, med større eller mindre innslag av utvikling og omstilling som del av daglig drift, for en stor del etter egne initiativ, men dels også stimulert av departementale handlingsplaner og/eller KSprogrammer, osv. Embetet søker å kople moderniseringsarbeidet til denne kontinuerlig pågående virksomhet. Kommunene klager ellers ofte over at statens ene hånd, ikke vet hva den andre gjør. Hovedsaken for embetet er kommunens ståsted og å linke prosjektskjønnet til den lokale problemforståelsen, beslutnings- og mulighetshorisonen og opplevde situasjon; ofte supplert med informasjonsformidling og bidrag til å sette nye spørsmål, utfordringer og muligheter på dagsorden lokalt, fra embetets side, via "fredagsmøter", (se foran), osv.

Søknadene om fornyingsmidler fra kommunene gjelder noen ganger reellt nyskapende prosjekter (innovasjon), andre ganger er det kommuner som ønsker å prøve å få til tjenesteforbedring etter mønster/inspirasjon fra andre, såkalt sekundærinnovasjon. Fylkesmannen er veldig opptatt av at kommunene sikrer/bereder grunnen for overgang fra utviklingsarbeid til drift.

I søknadsinvitasjonen til kommunene om 2015 midlene henviste vi til KMD's retningslinjer, på vanlig måte, samt krav til hva en søknad bør inneholde. Dernest omtalte vi kommunereformen og ev kommunestrukturprosjektsøknader særskilt.

I 2015 kom det inn mange prosjektsøknader, for til sammen ca. 10 mill. kr., mens 5 mill. kr. var satt av til fordeling. Vi sikrer videreføring av allerede igangsatte flerårige prosjekter, forutsatt tilfredsstillende framdrift og rapportering. På dette punktet er retningslinjene, etter Vestfolds mening, for stramme. Tidsbegrensningen undervurderer kraftig betydningen av tid for å få til reell endring og nyskaping.

Fornyng, sett fra lokalt ståsted, er hovedsaken, men Fylkesmannen må også alltid tillegge kommunefordelingen en viss vekt. For, med mindre hele kommuneVestfold i hovedsak oppfatter prosjekttildelingene som legitime over tid, så vil ordningen bli utfordret, med krav om å la hele skjønnet fordeles ordinært.

Drøyt 15 prosjekter fikk støtte i 2015. Kun to gjaldt kommunereformen, mens det i 2014 gjaldt ca. en fjerdedel, noe som speiler Vestfolds raske respons på dette initiativet. Fylkesmannens erfaring er at kommunene har vært svært opptatt av prosesskostnadene her og nå (ikke minst politikerfrikjøp til pågående forhandlingsprosesser), og i mindre grad utredningsoppdrag, (mye mindre enn tilsvarende tidligere), samt noe kjøp av konsulenttjenester for å avhjelpe kapasitetsmangel hos rådmannen til å følge opp politiske bestillinger. Vår vurdering har derfor vært at vi ikke ville risikere at skjøre prosesser stoppet opp pga. av manglende prosessstøtte i innledningsfasen, før en ser konturene av et sluttresultat. Den sentrale engangsstøtten kommer jo først til utbetaling ved et ev positivt sammenslåingsvedtak. Noen av kommunene har også brukt prosjektskjønnstøtte til å finansiere tidlige opnionsundersøkelser blant innbyggerne, for å avklare grunnlag for retningsorientering og valg av utredningspartnere. Kmd's støtte på kr. 100 000 kommer først til ev anvendelse / utbetaling atskillig lenger ute i løpet. Fylkesmannen ser at en del av disse tidlige innbyggerundersøkelsene har hatt helt avgjørende betydning for å utløse en videre oppfølging. Liste over fjorårets tildelinger:

- Horten, ny modell for sykehjem 300 000
 - detektorer til bruk for inneklimatemåling 100 000
- Holmestrand 4k, - kommunereformprosessen, arbeidet m politisk plattform 150 000
- Sandefjord, Kystarena, sysselsetting ungdom 400 000
 - Ferdighetssenter, oppfølging av tidl bevilgninger 300 000
- Larvik, Brukerstyring av hso-tjenester via app for mob og nettbrett 500 000
 - ByLab Larvik, mobilisere til deltakelse i planprosesser 300 000
 - Digital appløsning for tilbakemelding på tjenester, i 2015 og 16 100 000
 - Applikasjon for å kartlegge nettverk i Barnevernet, to år 100 000
- Sande, Kommunereformen, ytterligere utredninger 100 000
 - Oppfølging av ulovligheter i Sande, fordelt over tre år 150 000
- Re, Etisk refleksjon, audiovisuell teknologi i eldreomsorgen 100 000
 - Doktorgradsprosjekt, smArt oppvekst 100 000
- Stokke, Din fremtid, ungdomsprosjekt 200 000
- Lardal, Barn / unge - samtalemmodell 200 000
- Svelvik, Kvalitetsutvikling i skolen 400 000
- Tjøme, Færder Nasjonalpark 700 000
- Nøtterøy, Lavterskel mestringscenter 250 000

FM-V har fortsatt å vektlegge flerkommunale prosjekter. For 2015 vil vi trekke fram fullføringen av Ferdighetssenteret, i regi av utviklingssenteret for pleie og omsorg for alle Vestfold-kommunene, i Sandefjord. Det vil bety mye for kompetanseutviklingen hos de ansatte i eldreomsorgen i Vestfold-kommunene i årene som kommer. Vi trekker også fram Sandefjord sitt engasjement for arbeid / utdanning for for å motvirke utenforskap.

Ellers vil vi trekke fram prosjekter rettet mot barn og unge, i Lardal, og skoleutvikling, i Svelvik. Dette er ledd i en langvarig satsing på barn og unge i Vestfold, ved bruk av prosjektskjønn. Overfor Svelvik har vi fortsatt å gi nødvendig omstillingsstøtte. Kommunen er i ferd med å få kontroll over økonomien og på vei mot en helt nødvendig samtidig utvikling, og kvalitetsstyring av tjenestene.

Til sist vil vi trekke fram flere velferdsteknologiprojekter, ikke minst i Larvik. Brukerstyring av hso-tjenester via app for mobil og nettbrett er i ferd med å utvikle seg til en spennende nasjonal pilot.

Erfaringene fra moderniseringsprosjektene spres og formidles i fagnettverk og lederfora, på "fredagsmøter" og i mange andre sammenhenger, lokalt, regionalt og nasjonalt.

Ellers er kommunereformen en viktig paraply for å stimulere kommunene til aktivt å tenke innovasjon. Sammenslutning av kommuner er først og fremst en anledning til å tenke langsiktig fremover, gjennom anledningen til å bygge en **ny kommune, for å møte morgendagens utfordringer**. Disse prosessene inviterer til en grundig situasjonsanalyse, til nødvendig loftsrydding, til å hente ut det beste fra de eksisterende kommunene og til å komme opp med nye løsninger.

61.3 Samordning av statlig tilsyn

I 2015 har Fylkesmannen i Vestfold videreført samarbeidet og kontakten med kommunene om tilsyn. Dette arbeidet bygger på embedets egen prosjektrapport " *Slik kommunene ser det*" (2010) og Fylkeslegens oppfølging i rapporten " *Bedre tilsyn*". Det er utviklet nye rutiner for sikre at kommunene tidlig blir involvert i planlegging av tilsyn. I etterkant av gjennomføres det evalueringsmøter med kommunene som har vært direkte involvert. I tillegg arrangerer vi erfaringskonferanser der også kommuner som ikke har hatt tilsyn kan delta for å lære. Dette systemet gir kommunene både mulighet til såvel å forberede seg bedre, og forbedre seg, før tilsyn, og for kollektiv læring i etterkant. Oppfølgingen av enkeltkommuner der tilsyn har avdekket betydelige utfordringer, for eksempel innen barnevern, eller elevenes psykososiale miljø, er styrket med dialogmøter i etterkant. Oppvekst- og opplæringsavdelingen har gjennomført et internt utviklingsarbeid på sine tilsynsområder (prosjekt: "Et enda bedre tilsyn"). Det bygger på en tilnærming formulert slik av utdanningsdirektøren, i tilknytning til observasjonen av at kommuner i enkelte av tilsynene tydelig har uttalt at de ikke er enige i tilsynets konklusjon: *Istedenfor å tenke at det er kommunene som tar feil og vi har rett, bestemte vi oss for å stille spørsmålet: "Hva er det vi ikke har lykkes med når tilsynsobjektene ikke er enige i våre konklusjoner, eller på annen måte uttrykker frustrasjon eller misnøye med våre tilsyn?" Det befriende med å ta utgangspunkt i egne svakheter, er at de kan vi gjøre noe med.* Erfaringen fra Vestfold de siste 5 årene er følgelig at våre tilsyn og tilsynsformer er i kontinuerlig utvikling. Framover vil vi antakelig i sterkere grad hente brukererfaringer som informasjonsgrunnlag ved tilsyn. Dernest arbeider vi systematisk for en bedre samordning mellom Fylkesmannens tilsyn og den kommunale egenkontrollen, blant annet ved at embedet systematisk bruker oversikten over planlagte forvaltningsrevisjoner for Vestfoldkommunene de nærmeste årene, og over gjennomførte revisjoner de foregående årene. Denne oversikten brukes i embedets planlegging av egne tilsyn. Vi er nøye med å be rådmennene orientere kontrollutvalgene om våre tilsynsrapporter og vi gjør KU sekretariatene oppmerksom på dem. Kommunene orienteres om Fylkesmannens tilsynsplaner. De orienteres også om Fylkesmannens samordningsrolle og om kommuneloven kapittel 10 A. Kommunene blir også orientert om tilsynsoppdragene embedet får fra Helsetilsynet og Utdanningsdirektoratet, Miljødirektoratet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, om Arbeidstilsynets tilsynsprogrammer for kommunene og aktuell informasjon fra Mattilsynet. På denne måten synliggjør vi Fylkesmannens plass i styrings- og tilsynssystemet, og kommunene får et felles bilde av det sammensatte og svært komplekse, statlige systemet for tilsyn.

I samband med folkevalgtopplæringen høsten 2015 holdt den ansvarlige fagdirektøren et innlegg om statlig tilsyn og forholdet til den kommunale egenkontrollen for medlemmer av 11 nye kontrollutvalg, i regi av styret for Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat (VIKS).

Et interessant trekk de senere år er at Vestfold kommunerevisjon tidvis etterspør opplysninger om embedets tilsyn i kommuner der revisjonen har fått i oppdrag fra kontrollutvalget å gjennomføre et forvaltningsrevisjonsprosjekt på et område der revisjonen antar at embedet nylig har vært ute. Tegn tyder på at samordningen begynner å gå begge veier.

Som kjent fra tidligere årsrapporter har KS-Vestfold uttrykt tilfredshet med Fylkesmannens tilsyn i fylket, særlig med tanke på den vekten som nå legges på læring og forbedring. Tilsvarende tilbakemeldinger har kommet under folkevalgtopplæringen høsten 2015.

Det arbeides kontinuerlig med forbedring av tilsynsoppdragene, men det er fortsatt krevende å koordinere så godt som kommunene ønsker det. Vi har opplevd det utfordrende å harmonisere planleggingen med Arbeidstilsynet, i de årene de har stor aktivitet rettet mot kommunene. Dette kan ikke løses på lokalt eller regionalt nivå. Det er behov for sentral oppmerksomhet om hvor krevende det er å få tilstrekkelig regional og lokal koordineringseffekt, siden mangelen på sentral samordning mellom de ulike direktorater og tilsyn er så åpenbar. Dette handler imidlertid ikke bare om tid for tilsyn, men også om tematiske sammenhenger. Vi viser for eksempel til at Arbeidstilsynet i perioden 2013 - 2014 prioriterte tilsyn i helse- og omsorgssektoren. Sentrale problemstillinger har vært samhandlingsreformens konsekvenser for de ansatte, behovet for omstillinger, hvordan dette er håndtert osv. Her er det så nær sammenheng mellom HMSperspektiver og helse- og omsorgsfaglige utfordringer - at Arbeidstilsynet og Helsetilsynet sentralt burde ha lagt til rette for en mulig felles tilnærming, eller i det minste ha en tydelig arbeidsdeling. Vi har tidligere vist at inn klima i offentlige bygg er et typisk område som bør legges til rette for god kontakt mellom embedene og Arbeidstilsynet, fordi fylkesmennene har så mye tilsyn med skoler og sykehjem. For at kommunene skal kunne oppleve to statsetater som er godt samkjørt, bør KMD fortsette å trykke på for bedre sentral samordning på slike felles områder. Her ligger det vel til rette for å fange mange tidstyver! Selv om om informasjonsflyt og kontaktrutiner blir godt tilrettelagt regionalt og lokalt, så vil mangel på sentral harmonisering av tilsynsplanprosesser fortsatt være til hinder for samordning.

I tillegg er det fortsatt mangel på samordning av språkbruk på tvers av tilsynsområder. For eksempel brukes "lovbrudd" brukt på skolesiden og "avvik" på helsesiden. Det er også litt ulike maler for oppsett av rapporter, og på metodesiden. Dette er en kilde til irritasjon og usikkerhet i kommunene. Det bør være mulig å gjøre noe med dette på sentralt nivå. Mangelen på enhetlighet er ikke bare en plage for kommunene, men utsetter også

Fylkesmennene for å tape kommunenes tillit, fordi det lett oppfattes at manglende harmonisering skyldes rot fra embetenes side, mens det i virkeligheten handler om mangel på sentrale fellesgrep. Dette handler også om tidstyver og forvaltningsregimer som virker unødige kompliserte, ikke minst på grunn av språklige variasjoner.

Resultatområde 62 Kommuneøkonomi

Kommuneøkonomi – hovedgrep og vurderinger i 2015

Vestfold hadde ved årsskiftet to kommuner i Robek-registeret – Svelvik og Tønsberg. Sistnevnte vil sannsynligvis kunne meldes ut av registeret etter bystyrets behandling av regnskapet våren 2016.

Embetet opprettholder fortsatt sitt klare mål om å forebygge økonomisk ubalanse, heller enn å reparere i etterkant. Dette klare målet for 2015 blir videreført i 2016. Vår bekymring per nå gjelder først og fremst Re kommune, som hadde negativt netto driftsresultat i 2014, har svært høy lånegjeld og kommer dårlig ut av de foreslåtte endringene i inntektssystemet.

Fylkesmannens hovedpoeng til alle lokalpolitikere er å presisere behovet for langsiktig robust økonomistyring, balanse og formuesbevaring. Dette var et sentralt budskap da vi gjennomførte folkevalgtopplæring av de nyvalgte kommunestyrene i fylket i høst. Her var vi tydelige med å presisere kommunens eget ansvar for kommunens økonomiske situasjon, sammenhengen mellom tidligere vedtak og dagens konkrete økonomiske situasjon, og plikten til å finne bærekraftige løsninger for fremtiden.

Den økonomiske situasjonen for Vestfold-kommunene var også i 2015 preget av press mot de kommunale tjenestene. Vi har tidligere redegjort for hvordan den økonomiske situasjonen de seneste årene har preget av jakten på ytterligere innsparinger, effektiviseringstiltak og mulige kutt i de kommunale tjenestene.

Til tross for dette arbeidet har regnskapsresultatene variert betydelig de seneste årene. Flere kommuner leverte svært knappe driftsresultater i 2014 – hele ti av fjorten kommuner lå under anbefalte 1,75 %. Dette året kan den svake skatteinngangen spesielt ha trukket i negativ retning. For 2015 ble skatteinngangen bedre enn fryktet for kommunene.

62.1 Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i kommuneloven

1. Behandling av kommunale budsjettvedtak, jf. kommunelovens § 59 og 60. *Antall*

- a) Hvor mange budsjetter har Fylkesmannen behandlet i 2015? 2
- b) Budsjettet ble opphevet på grunn av formelle feil. 0
- c) Budsjettet ble opphevet på grunn av budsjettets økonomiske innhold. 0
- d) Budsjettet ble opphevet av andre årsaker. 0

2. Godkjenning av kommunale låneopptak, jf. kommunelovens § 50. *Antall*

- a) Etter hvor mange søknader om godkjenning av kommunale låneopptak har fylkesmannen truffet vedtak i 2015 (i tillegg til låneopptak i forbindelse med budsjettgodkjenning, jf. punkt 1)? 3.

Alle søknadene har kommet fra Tønsberg. Samlet omfang var 105 mill. kroner. Formålene med lånene var bygging av leiligheter til vanskeligstilte, bygningsareal kommunen selv skulle benytte og innkjøp av elbiler til hjemmetjenesten.

- b) Hvor mange av disse låneopptakene godkjente Fylkesmannen? 3
- c) Hvor mange av låneopptakene ble ikke godkjent av Fylkesmannen? 0

3. Godkjenning av kommunale garantier, jf. kommunelovens § 5: 5

I tillegg har Fylkesmannen behandlet og godkjent én sak om låneopptak i interkommunale selskaper.

62.2 Økonomiforvaltning - veiledning

Veilede og formidle kunnskap om regelverk på økonomi, rapportering og planlegging og føre tilsyn med at bestemmelsene etterleves

En av Fylkesmannens sentrale oppgaver er å formidle kunnskap om budsjett og regnskapsbestemmelsene i lov og forskrift, herunder notater, høringsutkast og standarder for god kommunal regnskapskikk. Dette er oppgave som løses løpende. Særlig i de tilfeller der denne typen materiale ikke også direkte sendes til kommunene, vil Fylkesmannen ha et særlig ansvar for informasjon og veiledning. I 2015 har det fortsatt vært behov for tolkning av det økonomiske regelverket, og Fylkesmannen mottar og håndterer løpende henvendelser fra kommunene.

Vi har også i 2015 drevet en aktiv rådgivning, både knyttet til den generelle økonomiske situasjonen i kommunene, og til kommuner med særlige økonomiske utfordringer. Behovet for oppfølging og aktiv rådgivning til Vestfolds Robek-kommuner Svelvik og Tønsberg, har blitt lavere de siste to årene. Oppmerksomheten er således i like stor grad knyttet til kommuner som har levert svake driftsresultater de siste årene.

Folkevalgtopplæringen av nyvalgte kommunestyrerepresentanter var en sentral del av vår veiledning høsten 2015. Her la vi blant annet vekt på å formidle de sentrale økonomibestemmelsene, forståelsen av disse, samt implikasjonene for vervene som kommunestyrerepresentanter. Vi understreket også betydningen av å benytte Kostra som verktøy for å analysere kommunens situasjon med hensyn til både økonomi, prioriteringer og tjenesteproduksjon. I tillegg presenterte vi en analyse av den økonomiske situasjonen i hver av kommunene.

Folkevalgtopplæringen var et tilbud fra Fylkesmannen. Alle kommunene takket ja. Tilbakemeldingene har vært gode.

Følge opp Robek-kommunene i Vestfold

Det har lenge vært Fylkesmannens uttalte mål at ingen Vestfold-kommuner skal være registrert i Robek-registeret. Alt tyder nå på at antall Robek-kommuner vil bli redusert til én våren 2016.

Tønsberg kommune ble meldt inn i Robek i 2013 etter at kommunen vedtok at underskuddet fra 2011 ikke skulle dekkes inn før i 2014. Kommunen kvalifiserte da for Robek etter kommuneloven §60 nr. 1 c. Etter at regnskapet for 2013 ble lagt fram, ble det klart at kommunen ikke ville klare å dekke inn underskuddet i 2014. Kommunen kvalifiserte da også for Robek etter §60 nr. 1 d. Prognosene for regnskapet for 2015 tyder på at kommunen vil kunne dekke resterende underskudd i 2015, og således bli utmeldt av registeret etter bystyrets behandling av regnskapet våren 2016.

I 2010 ble Svelvik kommune notert i registeret for andre gang. Kommunen har siden vært registrert i Robek. Fram til 2014 ble kommunens økonomiske ubalanse betydelig forverret. Fylkesmannens aktiviteter dreide seg i betydelig grad mot rådgivning og støtte til Svelvik, slik at retningen kunne snus og økonomisk balanse og kontroll gjenvinnes. I 2013 og ved inngangen til 2014 var oppfølgingen av kommunen spesielt tett, som redegjort for i årsrapporten for 2013.

Siden den gang har embetet i større grad latt kommunen jobbe på egen hånd med nødvendige økonomiske grep. Regnskapsresultatet for 2014 og prognosene for 2015 tyder på at kommunen nå følger inndekningen av underskudd som planlagt.

Fagavdelingene har ellers bistått kommunen ved nødvendige omstillinger på ulike tjenesteområder.

Fylkesmannen skal følge opp og veilede Robek-kommunene, mens også andre kommuner med økonomisk ubalanse. Ingen andre kommuner i Vestfold enn Robek-kommunene hadde opparbeidet seg regnskapsmessig merforbruk etter behandlingen av regnskapene for 2014. To kommuner hadde negative driftsresultater i 2014 – Re og Hof kommune. Hof danner ny kommune med Holmestrand fra 2018.

Som nevnt har Re kommune høy gjeld. I tillegg vil den kunne tape betydelige inntekter på de foreslåtte endringene i inntektssystemet. Kommunen vedtok å innføre eiendomsskatt i 2015.

Fylkesmannen har, utover veiledningen, dessverre ikke særlig virkningsfulle hjelpemidler, verken økonomiske eller juridiske, i arbeidet med Robek-kommunene. I kommunereformen savner vi i enkelte tilfeller lovlighetsgodkjenning av låneopptak.

Fordele skjønnsmidler til kommunene med utgangspunkt i retningslinjene for skjønnsfordelingen

Departementets retningslinjer for tildeling av skjønnsmidler har blitt betydelig forenklet de siste årene. Innenfor denne rammen har det vært avgjørende for Fylkesmannens å hensynta kommunenes påpekte kostnadsforhold og særlige behov, som ikke fanges opp og kompenseres gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet

Videre er en del av skjønnsmidlene holdt tilbake og øremerket kommunale utviklingsprosjekter. Dette er gjort fordi vi regner nytteverdien av de begrensede skjønnsmidlene som stor når de benyttes målrettet til utviklingsarbeid i en eller flere kommuner. Denne vurderingen er hittil støttet av KS Vestfold, og vi har ikke mottatt signaler om endring på dette punktet.

Formålet med skjønnsmidlene er å fange opp kostnadsforhold som ikke ivaretas godt nok i inntektssystemet. Fylkesprofilen for fordelinger av skjønnstilskudd fra Fylkesmannen er svært lik profilen for regionalpolitiske tilskudd. Vestfold får gjennomgående blant de laveste skjønnstilskuddene per innbygger. Det er ikke dokumentert at Vestfold har lavere omgang av «skjønnsutfordringer» enn andre fylker. Derimot tyder den årlig publiserte folkehelseprofilen til Folkehelseinstituttet på det motsatte.

Den samlede tildelingen av skjønnsmidler til Vestfold-kommunene har heller ikke i 2015 vært tilstrekkelig til å korrigere verken påviste «skjønnsmessige utfordringer», eller de betydelige tjenesteutfordringene som følger av Vestfold-kommunenes lave inntektsnivå og dokumenterte dårlige levekår. Rammen for 2016 er uendret fra 2015.

Fylkesmannen har ved flere anledninger kommentert Vestfold-kommunenes lave inntektsnivå og de betydelige utfordringene dette medfører for å kunne gi et likeverdig tjenestetilbud. For en nærmere redegjørelse av dette viser vi også til vår høringsuttalelse til forslaget til nytt inntektssystem for kommunene.

Oppfølging av Kostra-data, legge til rette for at kommunene bruker Kostra som styringsinformasjon i egen kommune og aktivt bruke Kostra-data i styringsdialogen med kommunene

Fylkesmannen har tidligere lagt til rette for intensiv opplæring i Kostra i kommunene. Kostra, som rapporteringssystem i kommunene, har nå kommet langt i den betydning at den kommunale kompetansen knyttet til utfylling av skjema og innsending av data fungerer godt.

Etter publiseringen av foreløpige Kostra-data i mars 2015, satte vi i gang en bred gjennomgang av nøkkeltall for å identifisere vesentlige feil og mangler. Alle fagavdelingene ble involvert i arbeidet. Tilbakemeldingen fra fagavdelingene var at arbeidet opplevdes som nyttig og bidro til økt Kostra-kompetanse, ikke minst som følge av dialogen med og veiledningen av kommunene etter at feilene var oppdaget og kommunisert. De endelige Kostratallene som ble publisert i juni viste at noen feil og mangler ble rettet opp, men langt fra alle. Vi fortsetter dette arbeidet i 2016.

Fylkesmannen bruker Kostra-data aktivt i styringsdialogen med kommunene. Blant annet derfor var Kostra et tema under folkevalgtopplæringen av kommunestyrerepresentantene høsten 2015.

Som regel bruker vi Kostra sammen med fagstatistikk eller sammen med lokalt innhentet statistikk. Det er vår erfaring at en aktiv bruk av denne typen data øker graden av legitimitet i styringsdialogen. Både forventningsbrev, særlige analyser av enkeltkommuner og presentasjoner i kommunesamtaler o.l. bygges opp med utgangspunkt i denne typen data.

Vi oppfordrer ellers kommunene særlig til bruk av tilgjengelige Kostra-data i sine styringsdokumenter, beslutningsgrunnlag og ulike analyser internt i kommunene. Det er vanskelig å gi konkrete pålegg om dette, men vi oppmuntrer alltid kommunene – for eksempel i kommunesamtaler eller folkevalgtopplæring – til å sammenligne egen kommune med andre og viser i denne forbindelse ofte til kommuner som vi mener har fått dette til på en god måte. Et eksempel på det siste er Svelvik, som i sin økonomiske snuoperasjon brukte Kostra på en god måte til å identifisere og kommunisere hvor innsparingspotensialet var.

Informere kommunene om statsbudsjettet og inntektssystemet og bistå departemenet i innsamling av informasjon fra kommunene

Fylkesmannen organiserer orienteringsmøter knyttet til fremleggelsen av kommuneproposisjonen i mai og statsbudsjettet i oktober. Vi har også i 2015 oppfylt vårt mål om å presentere innholdet i kommuneproposisjonen og statsbudsjettet samme dag som disse dokumentene legges frem, eller senest med en dags opphold. En betingelse for å kunne gi denne servicen til kommunene er at KMD sørger for å informere Fylkesmennene noe i forkant av fremleggelsen. Vi er derfor glade for opplegget i forbindelse med framlegget av statsbudsjettet i oktober 2015.

I 2015 hadde vi en todelt presentasjon av statsbudsjettet. Først en gjennomgang av hovedinnhold og konsekvenser for kommunene ved økonomisjefene. Deretter – to dager senere – i samarbeid med KS, arrangerte vi et større møte for politisk og administrativ ledelse i kommunen, der KMD, KS og fylkesmannen deltar, og også presse og stortingsbenken er invitert. Det er en klar positiv tilbakemelding fra kommunene om at dette

Ambisjonen er at vi skal ha samme opplegg rundt kommuneproposisjonen. Men i 2015 ble det ikke holdt et eget informasjonsmøte med økonomisjefene. Dette har sammenheng med at informasjonen fra KMD til Fylkesmennene ble gitt samme dag som proposisjonen ble lagt frem, og at møtet for politisk og administrativ ledelse ble holdt allerede dagen etter fremleggelsen. Økonomisjefene kunne delta der.

Fylkesmannens samarbeid med andre for å øke kunnskap og bevissthet rundt økonomiske problemstillinger

Fylkesmannen i Vestfold deltar i en rekke sammenhenger der målet er å øke kunnskap og bevissthet omkring økonomiske og driftsmessige utfordringer i kommunene. Vi har nedenfor nevnt en del av de organene og sammenhengene dette skjer i:

- Regionalt økonomiforum – et samarbeid med KS. Deltakere fra Fylkesmennene i Buskerud, Telemark og Vestfold, i tillegg til deltakere fra kommunene og fylkeskommunene i de samme tre fylkene. Forumet har flere møter i året, tar opp aktuelle økonomiske problemstillinger og arrangerer også fagdager for kommunene. Forumet har også vært engasjert som referansegruppe for større utredningsarbeider i regi av KS.
- Fylkesmannen er representert og deltar aktivt i et økonomisjefsforum i Vestfold. Her settes aktuelle økonomiske problemstillinger på dagsorden for kommunenes økonomisjefer og -medarbeidere. Vi hadde ikke slike møter i 2015, men arrangerte ett om forslag til nytt inntektssystem rett over nyttår.
- Vi deltar også i den aktiviteten som arrangeres av Kemner- og kommunekassererforbundet i Vestfold. Fylkesmannen treffer her en sentral målgruppe for vår kommunikasjon om endringer og nyheter innenfor regnskap og lignende. I 2015 var spesielt spørsmål om økonomiregelverk knyttet til kommunesammenslåing på dagsorden. Forbundet har savnet mer veiledning fra KMD rundt enkelte problemstillinger.

Andre forhold

Vi vil igjen peke på et viktig overordnet prinsipp som er av stor betydning for kommunal finansiering og tjenesteyting. Kommunenes kjerneoppgaver er i sin natur relativt faste og forutsigbare over tid. Oppgavens omfang og nivå er i stor grad relatert til for eksempel folketall, befolkningsstruktur og innbyggernes rettigheter. Store svingninger i de kommunale inntektene fra år til år, uten sammenheng med tilsvarende endringer i faktorene over, er uheldig. Kortvarige økninger i inntektsnivået vil i slike situasjoner kunne føre til at det iverksettes driftstiltak som ikke er økonomisk bærekraftige over tid, eller at det foretas investeringer som kommunen ikke kan tåle uten at den langsiktige bæreevnen forbedres. Tilsvarende vil kortvarige reduksjoner i inntektsnivået føre til kortsiktige innsparingstiltak som i stor grad rammer mottakerne av tjenestene.

Over tid vil slike inntektssvingninger ha negative effekter på organisasjonen, med konsekvenser som redusert fagmiljø og økt gjennomtrekk, som igjen vil gå ut over tjenestemottakerne. Et jevnt og forutsigbart inntekts- og tjenestenivå er å foretrekke, fremfor store svingninger.

Vi viser ellers til vår høringsuttalelse til forslag til nytt inntektssystem for kommunene.

Resultatområde 63 Kommunalrett, forvaltningsrett, kommuneinndeling og valg

63.1 Kommunalrett

Vi får en god del henvendelser om habilitet og lukking av møter. Dette skjer muntlig over telefon og besvares av flere saksbehandlere. Umulig å si antall henvendelser, men anslagsvis 25 for 2015.

Lovlighetskontroll

Embeter	Saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i			Lovlighetskontroll initiert av fylkesmannen			Vedr. habilitet	Vedr. lukking av møter
	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig		
FMVE	3	3		1		1	4	0
Sum	3	3	0	1	0	1		

Sum	5	5	0	1	0	1			
-----	---	---	---	---	---	---	--	--	--

63.3 Kommuneinndeling

Arbeidet med kommunereformen i Vestfold har hatt høyt trykk gjennom hele 2015. Fire søknader er sendt i fase 1. Rundt årsskiftet 2015/2016 har Fylkesmannen gjort en oppsummering av situasjonen i Vestfold-kommunene. Vi legger særlig vekt på å oppfordre de kommunene som har valgt null-alternativet etter folkeavstemninger ved valget høsten 2015, om å se på saken på nytt. Dette fordi forutsetningene er nokså endret etter 14. september. For det første har flere kommuner vedtatt sammenslutning etter valget. For det andre vil endringer i inntektssystemet kraftig kunne påvirke kommunenes framtidige inntekter.

Status i Vestfold

Småkommuneutfordringene i Vestfold i all hovedsak er løst gjennom de allerede vedtatte og omsøkte sammenslutningene, med et lite forbehold for Svelvik, dersom prosessen med Drammen skulle støte på hindre i månedene som kommer.

Stokke, Andebu og Sandefjord

Kommunene er vedtatt slått sammen fra 1. januar 2017.

Lardal og Larvik

Kommunene er vedtatt slått sammen fra 1. januar 2018.

Hof og Holmestrand

Kommunene har søkt om sammenslåing fra 1. januar 2018.

Tjøme og Nøtterøy

Kommunene har søkt om sammenslåing fra 1. januar 2018.

Svelvik

Svelvik har et intensjonsvedtak om sammenslåing med Drammen fra 1. januar 2018. Det pågår forhandlinger om sammenslåing med Drammen fra 1. januar 2020. Fylkesmannen har bedt om at Svelvik kommunestyre innen 1. juli fatter endelig vedtak om sammenslåing.

Hovedutfordringen i denne prosessen er, slik Fylkesmannen i Vestfold ser det, at Drammen vegrer seg for en endelig beslutning, i påvente av at andre randkommuner bestemmer seg. Dette rammer Svelviks interesser og behov unødig hardt.

Fylkesmannen i Vestfold har hittil opplevd Drammen som nokså lite imøtekommende i prosessen med Svelvik. Svelvik hadde i utgangspunktet ønske om et raskt løp, men har avfunnet seg med Drammens behov for en samtidig avklaring av forholdet til Lier, Nedre Eiker, Røyken og andre. Verre er det at Svelvik ikke blir behandlet som en likeverdig partner i arbeidet med å tilrettelegge plattformen for å bygge en ny kommune med Drammen, og evt. andre.

Sande

Sande kommune avholdt folkeavstemning på valgdagen. 53 pst. svarte at Sande bør bestå som selvstendig kommune. I valget mellom Drammen og Holmestrand/Hof/Re, ga folkeavstemningen tilnærmet dødt løp. Kommunestyret har tatt resultatet av folkeavstemningen til orientering.

Etter folkeavstemningen i Sande, har Hof og Holmestrand søkt om sammenslåing. Etter kommunestyrets vedtak om å ta resultatet av folkeavstemningen til orientering, har regjeringen, som varslet i kommuneproposisjonen for 2015 (fremmet i mai 2014), lagt frem forslag til nytt inntektssystem for kommunene.

Før vi gir vår anbefaling om den fremtidige kommunestrukturen i fylket, slik Stortinget har bedt om, har vi bedt om at kommunestyret i Sande gir oss synspunkter på hvilken retning som er foretrukket, dersom en sammenslutning skulle bli aktuelt. Vi har også anmodet kommunen å vurdere om de endrede rammebetingelsene gir grunnlag for å vurdere spørsmålet om sammenslåing på nytt.

Re

Re kommune avholdt folkeavstemning på valgdagen. 55 pst svarte at kommunen bør bestå som egen kommune. Kommunestyret har på denne bakgrunn fattet vedtak om at kommunen ikke skal slås sammen med andre kommuner.

Etter folkeavstemningen i Re, har Hof og Holmestrand søkt om sammenslåing. Etter kommunestyrets vedtak om at kommunen ikke skal slås sammen med andre, har regjeringen lagt frem forslag til nytt inntektssystem for kommunene. Det er også igangsatt en prosess for å vurdere en grensejustering mot Holmestrand. Vi har anmodet kommunen å vurdere om de endrede rammebetingelsene gir grunnlag for å vurdere saken på nytt, eventuelt om kommunestyret ønsker å peke på foretrukket retning dersom sammenslåing skulle bli aktuelt.

Horten

Horten kommune har utredet kommunesammenslåing, men har ikke vært i prosess med andre kommuner. Som grunnlag for Fylkesmannens anbefaling til regjeringen om fremtidig kommunestruktur i Vestfold, har vi bedt om at Horten kommune på selvstendig grunnlag fatter vedtak om den ønsker sammenslåing med andre kommuner, og i tilfelle hvilke kommuner Horten ønsker sammenslåing med.

Tønsberg

Tønsberg har utredet sammenslåing med Tjøme og Nøtterøy, men er ikke i prosess om sammenslåing. Som grunnlag for Fylkesmannens anbefaling til regjeringen om fremtidig kommunestruktur i Vestfold, har vi bedt om at Tønsberg kommune på selvstendig grunnlag fatter vedtak om den ønsker sammenslåing med andre kommuner, og i tilfelle hvilke kommuner Tønsberg ønsker sammenslåing med.

Grensejustering mellom Tønsberg og Stokke

Også en uhensiktsmessig deling av ett lokalsamfunn på to kommuner, Vear (Stokke) og Hogsnes/Bjelland (Tønsberg) er vedtatt eliminert, ved at Vear overføres til Tønsberg f.o.m. 1. januar 2017, det vil si fra samme tidspunkt som nye Sandefjord er en realitet.

Gjenstående utfordringer

Det gjenstår fortsatt utfordringer som ikke er løst, når vi legger Stortingets og regjeringens hovedmål for reformen til grunn. Den ene gjelder en uhensiktsmessig deling av bysamfunnet Tønsberg (kommunegrensen mellom Tønsberg og dagens Nøtterøy/nye Færder kommune). Den andre gjelder Sande og Re sine posisjoner som fylkets fremtidige potensielt sårbare kommuner - både faglig og som tjenesteprodusenter. Det samme gjelder økonomisk, ikke minst om revisjonen av inntektssystemet til slutt følger den fremlagte skissen. I så fall vil de to kommunene tape betraktelig.

Punktene nedenfor oppsummerer noen sentrale perspektiver fra Fylkesmannens ståsted, et snaut halvt år før den lokale vedtaksfristen går ut:

- Uten flere sammenslåingsvedtak, vil tre Vestfold-kommuner fortsatt være for små og sårbare til å garantere innbyggerne lovpålagte tjenester og rettssikre myndighetsvedtak
- Grensene gir mye administrasjon og vanskeliggjør valg av skole og barnehage. Nærskoleprinsippet gjelder ofte ikke, fordi nærmeste skole ligger på den andre siden av grensen
- Interkommunale samarbeid uthuler lokaldemokratiet ved å tømme kommunestyret for makt og ansvar, og rådmannen for mulighetene for betryggende kontroll og økonomistyring
- Flere steder kan det være aktuelt med grensereguleringer. Innbyggerne synes å ha et mer nøkternt forhold til slike spørsmål, fordi de ser på nærhet til tjenestene som viktigst, mens det politiske lederskapet ser ut til helst å ville holde de etablerte kommunene samlet, også ved sammenslutninger
- Det finnes fortsatt flere alternative kommunekonstellasjoner i Vestfold som kan oppfylle Stortingets intensjoner, og mulighetene er ikke uttømt, jf. statusen ovenfor
- Nullalternativet har fått for mye oppmerksomhet i enkelte kommuner, også fordi en kommune kan være delt om lag på midten, både for/mot sammenslutning, og også med tanke på retningsvalg
- Folkeavstemningen 14. september 2015 har gjort det svært krevende for et par kommunestyre å forholde seg aktive i slutfasen, fordi de har tatt knappe flertall for å gå videre som egen kommune til følge/til orientering. Etter 14. september har det imidlertid skjedd endringer i omgivelser og rammebetingelser, dels ved at kommuner rundt har vedtatt å gå sammen i større enheter, og dels ved at revisjon av inntektssystemet vesentlig kan endre kommunenes økonomiske situasjon, se foran
- Kommunereformen bygges nedenfra. Det gir på den ene siden en veldig viktig anledning til samfunnsutvikling i regi av kommunene selv. På den annen side gir metoden den eller de som vil minst, størst makt, ved en de facto vetorett. Det kan føre til at vi fremover får ufrivillig små kommuner, fordi

naboen(e) ikke ville, med negative konsekvenser for både tjenester og økonomi

- Politisk lederskap og politisk viljedannelse er helt avgjørende for konstruktive utfall; for stor vekt på eksterne utredninger av mange alternativer kan i mange tilfelle fungere som avledningsmanøvrer og ansvarsfraskrivelse

63.4 Valg

I forbindelse med valget h-15 hadde Fylkesmannen noe veiledning på grunnlag av innkomne spørsmål, men langt mindre enn ved tidligere valg.

63.5 Forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kommunesektoren

Vi har behandlet 15 saker i 2015.

Resultatområde 66 Planlegging, bolig- og bygningsrett

66.1 Byggesaker

255 byggesaker. 38 opphevet og 30 omgjort. I tillegg 20 klager på reguleringsplaner.

66.2 Saker om ekspropriasjon

Behandlet 3 saker om ekspropriasjon.

66.3 Klage etter eierseksjonsloven og lov om kommunal forkjøpsrett til leiegårder

Ingen saker

Klage etter eierseksjonsloven - antall

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMVE	0	0	0	
Sum	0	0		

66.5 Planlegging, byutvikling og geodata

66.5.1 Planlegging

På samme måte som i 2014 har det også i 2015 vært et høyt aktivitetsnivå i planleggingen i fylket, både hva gjelder kommuneplaner og reguleringsplaner. Fylkesmannen har avgitt uttalelser til 128 varsler om regulering, 78 reguleringsplaner til offentlig ettersyn, 10 kommuneplaner (arealdelen) og 6 kommunedelplaner. Det ble fremmet innsigelser til alle kommuneplanene, 3 reguleringsplaner og 2 kommunedelplaner. 7 av innsigelsene er relatert til strandsonen, 8 til landbruk, 7 naturmangfold, 4 barn og unges interesser og 2 er relatert til nasjonalt kulturlandskap.

Vestfold er med i forsøket med samordning av statlige innsigelser. Fylkesmann Erling Lae har avskåret 1 innsigelse fra miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen i løpet av 2015. Innsigelsen var begrunnet med hensynet til barn og unge.

Miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen er opptatt av å komme i tidlig dialog med kommunene i konkrete saker. Dialogen oppstår enten gjennom presentasjon av saken i Planforum, allerede før varsel om oppstart, eller det kan etableres kontakt når det er sendt ut reguleringsvarsel. Erfaringen vår viser at mange konflikter kan avverges dersom konfliktene avdekkes så tidlig i prosessen som mulig. Dialogen med kommunene i Vestfold er svært positiv og i svært mange saker oppnås det enighet før innsigelse fremmes. Gjennom denne formen for dialog driver Fylkesmannens plangruppe miljøfaglig veiledning utenfor de formelle kanalene i planprosessen.

Det samlede antallet innsigelser fra miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen har ikke nødvendigvis gått ned i 2015, men dette mener vi har sammenheng med det høye antallet kommuneplaner som har vært ute til offentlig ettersyn i løpet av 2015. Samtidig har vi erfart at regjeringsskiftet høsten 2014 førte til flere utfordrende arealforslag fra lokalpolitikere, med henvisning til det kommunale selvstyret og et ønske om å få sakene «sine» prøvd av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i en innsigelsessak.

I 2015 har vi avgitt uttalelse til 291 dispensasjonssaker. Hoveddelen av sakene gjelder dispensasjon fra byggeforbudet i 100-metersbeltet. I strandsonen ble 5 dispensasjonsvedtak påklaget av oss, mot 17 i 2014. Begrunnelsen er ofte relatert til landskapseffekt, men også naturverdier nær sjøen.

Utbygging av Vestfoldbanen medførte stor planleggingsaktivitet i kommunene også i 2015. I tillegg jobbes det fremdeles med ny veiforbindelse mellom Nøtterøy og Tønsberg. Flere av alternativene berører Ramsarområdet Ilene. Vi har aktivt bidratt med innspill og vurderinger.

Fylkesmannen finner at enkelte deler av embetsoppdraget fra Klima- og miljødepartementet er utfordrende å følge opp i praksis. I henhold til embetsoppdraget for 2015 skal Fylkesmannen gjennom plansakene påse at regionale og kommunale planer bygger opp under «et bærekraftig utbyggingsmønster med vekt på en samordnet areal- og transportplanlegging». Vi skal også påse at fortetting skjer med kvalitet, i forhold til grønnsstruktur, naturmangfold, lokal luftkvalitet, støy, framkommelighet for syklende og gående, uterom, landskap mv. Gjennom avgjørelser i innsigelsessaker i Kommunal- og moderniseringsdepartementet har vi imidlertid sett gjennom 2015 at svært få innsigelser tas til følge. Innsigelser begrunnet med miljøhensyn er i enkelte saker heller ikke anbefalt tatt til følge av eget fagdepartement. Dette gjør at terskelen for å fremme innsigelser er svært høy, og det er vanskelig å «påse» at kommunene følger opp nasjonal politikk. Faglige råd har ikke samme tyngden som en innsigelse. Det er nødvendig at Klima- og miljødepartementet sørger for kompetanseheving i kommunene, hvor beslutningene nå primært skal treffes.

Fylkesmannen har selv satt i gang prosjekter og tiltak for å gjøre kommunene i stand til å treffe avgjørelser i tråd med nasjonal politikk uten at det fremmes innsigelser. Blant annet vil vi reise ut til kommunene for å ha dialog og erfaringsutveksling om klimahensyn i planlegging. Både reduksjon av utslipp og tilpasning til endret klima. Samtalene skal bidra til å øke Fylkesmannens kunnskap om tilstanden i kommunene og hvilke tiltak det er hensiktsmessig å iverksette fremover i tid.

Videre arrangerte Fylkesmannen en arealkonferanse med over 100 deltakere i april 2015. Både ordførere, rådmenn, lokalpolitikere, kommuneadministrasjon, statsetater og næringsliv var til stede. Tema for konferansen var «mer effektiv plansaksbehandling» og målsettingen var å komme frem til konkrete forslag til forbedring. Sammen med fylkeskommunen og representanter fra lokalt næringsliv ble det besluttet å gå videre med tre av prosjektene; lederutviklingsprogram for kommunale mellomledere, utarbeiding av mer fleksible planbestemmelser, samt utforming av likere bestemmelser i alle kommunene innenfor tema barn/unge/uteoppholdsareal i bysentrum. Fylkesmannen bidrar aktivt i arbeidsgruppen for alle tre prosjektene. Kommunene er viktige bidragsytere i prosjektgruppene.

Både prosjektet med fleksible planbestemmelser og bestemmelser for byrom berører samtidig temaer som fortetting i by, bokkvalitet, grønne felles uterom i by for rekreasjon, klimavennlig transport, klimavennlige energiløsninger, overvannshåndtering m.m.

Et annet tiltak har vært et kurs om utvalgt naturtype *hule eiker* for kommunene. Miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen har reist til alle kommunene for å informere om naturtypen og hvordan ivareta den i arealplanleggingen. Kurset har blitt veldig godt mottatt i kommunene.

Avslutningsvis vil vi påpeke at konsekvensutredninger i planer ofte er svært mangelfulle. Dette skyldes som oftest at kommunen har for svar faglig kompetanse. Enten har de et dårlig grunnlag for å gjøre vurderingene selv, men det er også et problem der kompetansen kjøpes eksternt. Kommunene har ofte ikke ressurser til å komme med en tydelig og konkret bestilling, og når den ferdige utredningen leveres, har ikke kommunene ressurser til å kontrollere om varen svarer til forventningene. Ofte får kommunene et svært dårlig produkt i forhold til prisen de har betalt. For å bøte på dette, bør kommunenes kompetanse heves. Enten i forhold til miljøhensyn som fag, i forhold til utarbeidelse av KU generelt eller heve bestillerkompetansen for de tilfeller utredningen skal gjøres av en ekstern konsulent.

Miljøhensyn i planlegging

Fylkesmannen skal rapportere på følgende for perioden 1.1.2015 – 31.12.2015: antall planer (kategorier) som er til behandling (uttalelse) hos Fylkesmannen, antall innsigelser (temafordelt), antall klager på dispensasjon (temafordelt) og resultat, antall meklinger og resultat av meklingene, samt antall avgjørelser til KMD.

Vi ber om at rapporteringsmalen under benyttes. Rapporteringsmalen er på et mer detaljert nivå, med flere underkategorier, enn ved tidligere rapporteringer. Vi ber derfor Fylkesmannen rapportere på underkategorier så langt det lar seg gjøre.

Antall

Antall planer til behandling (uttalelse)

Kommuneplaner 10

Kommunedelplaner 6

Reguleringsplaner 78 (128)*

Antall saker etter energiloven (vindkraftverk og kraftlinjer)

-

Antall innsigelser (temafordelt, mulig med flere pr. plan)

Naturmangfold 7

Landskap 2

Friluftsliv 7**

Grøntstruktur

Vann og vassdrag

Klima: klimagassutslipp og/eller klimatilpasning

-

Grunnforurensning

Støy

Luft

Vindkraftverk og kraftlinjer

Resultat

Antall klager på dispensasjon

Naturmangfold

Landskap

Friluftsliv 5**

1 under arbeid, 1 omgjort av kommunen, 2 sendt settefylkesmann i Østfold og fått medhold.

Grøntstruktur

Vann og vassdrag

Forurensning

1***

Omgjort av kommunen

Klima: klimagassutslipp og/eller klimatilpasning

Grunnforurensning

Støy

Luft

Antall meklinger

10****

Antall avgjørelser til KMD

MERKNADER:

* Antall varsler om oppstart av reguleringsplan oppgitt i parentes.

* * Innsigelsene og klagene som er ført på «friluftsliv» omhandler strandsonen. De er hjemlet i plan- og bygningsloven § 1-8 og omfatter alle hensynene bak; friluftsliv, natur og landskap.

Fylkesmannen har mottatt totalt 291 søknader om dispensasjon i 2015.

*** Klage på vedtak om dispensasjon for etablering av massedeponi begrunnet med både forurensning, naturmangfold, barn og unge og friluftsliv.

**** 4 meklinger på reguleringsplaner, 6 på kommuneplaner.

66.5.2 Geodata

Vi er i kontinuerlig dialog med Kartverket ang. oppfølging av restansene i kommunenes delingssaker. Fylkesmannen har tilskrevet alle kommunene i Vestfold ang. restansene i delingssaker. Samtlige kommuner har gitt tilbakemelding og synes å ha god kontroll på restansesituasjonen.

66.5 Planlegging, byutvikling og geodata - Faste oppgaver

Geodata

FMVE har ikke erfart at det er spesielle utfordringer knyttet til det regionale kartsamarbeidet. Vi har klart, og det er avgjørende for et godt samarbeid, at det settes av tid til å delta på møtene som Kartverket innkaller til, slik at de ulike partene i Geovekst får forståelse for og innsikt i hverandres arbeid og behov.

Når det gjelder kommunenes arbeid med ajourføring av AR5, er det en utfordring å få kommunene til å prioritere AR5 i en hverdag der matrikkelsaker og andre oppmålingssaker virker mer presserende. Kommunikasjon mellom landbruks- og geodataforvaltningen i kommunene er en nøkkel for å oppnå god kvalitet i ajourføringsarbeidet. FMVE arrangerte derfor i 2015 felles kompetansesamling om AR5 for ansatte innenfor landbruk og geodata i kommunene. Fra 2015 har FMLA sendt kopi til geodataansvarlig i kommunen av all informasjon om AR5 som har gått til landbrukskontorene.

Planlegging

På samme måte som i 2014 har det også i 2015 vært et høyt aktivitetsnivå i planleggingen i fylket, både hva gjelder kommuneplaner og reguleringsplaner. Fylkesmannen har avgitt uttalelser til 128 varsler om regulering, 78 reguleringsplaner til offentlig ettersyn, 10 kommuneplaner (arealdelen) og 6 kommunedelplaner. Det ble fremmet innsigelser til alle kommuneplanene, 3 reguleringsplaner og 2 kommunedelplaner. 7 av innsigelsene er relatert til naturmangfold, 8 til landbruk, 7 strandsonen, 4 barn og unges interesser og 2 er relatert til nasjonalt kulturlandskap.

I samtlige innsigelsessaker er det foretatt en konkret vurdering av nasjonale interesser versus lokalt selvstyre. Terskelen for å fremme innsigelser er høy.

I 2015 har vi avgitt uttalelse til 291 dispensasjonssaker. De aller fleste omhandler byggeforbudet i 100-metersbeltet. 5 av disse dispensasjonsvedtakene påklaget av oss, mot 17 i 2014. Begrunnelsen er ofte landskap, men ofte i kombinasjon med naturmangfoldet nær sjøen.

Planlegging av veiforbindelse mellom Nøtterøy og Tønsberg. Flere av alternativene berører Ramsarområdet Ilene. Vi har aktivt bidratt med innspill og vurderinger.

Vestfold er med i forsøket med samordning av statlige innsigelser. Samordningen av statlige innsigelser har ført til en kvalitetssikring av innsigelsene. 3 innsigelser ble avskåret av fylkesmann Erling Lae i 2015; 1 innsigelse fra Statens vegvesen, 1 fra Jernbaneverket og 1 fra Fylkesmannen ved miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen. Innsigelser fra miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen begrunnet med naturmangfold har ikke blitt avskåret. I dialog med kommunene har vi kommet frem til gode løsninger for å ivareta naturinteressene.

Resultatområde 68 Samepolitiske hensyn

Resultatområde 69 Partistøtte

Opplysningene må hentes fra Fylkesmannen i Sogn- og Fjordane

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
Ressursbruk knyttet til adm/felles oppg./drift	kr 19 409 631,41	kr 0,00
Embetsspesifikke landsdekkende oppgaver (f.eks. FRI og trippelnett)	kr 0,00	kr 0,00
62 Kommuneøkonomi	kr 390 605,59	kr 733 191,85
66 Planlegging, bolig- og bygningsrett	kr 5 849 958,75	kr 0,00
Konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sameting	kr 0,00	kr 0,00
Andre oppgaver under KMD	kr 1 054 577,96	kr 793 780,80
Sum:	kr 26 704 773,00	kr 1 526 972,00

Kulturdepartementet

Resultatområde 95 Tros- og livssynssamfunn

8 søknader behandlet

Resultatområde 96 Gravferdsloven

139 saker behandlet. Alle innvilget

Resultatområde 97 Lov om helligdager og helligdagsfred

7 saker behandlet

Kunnskapsdepartementet

Resultatområde 31 Forvaltningsoppgaver - barnehagen og grunnsopplæringen

Oppgaver i embetsoppdraget er besvart i de følgende kapitlene.

Fylkesmannen i Vestfold har i 2015 videreført arbeidet med å implementere Barnekonvensjonen. Barnets beste og barnets rett til å bli hørt er sentrale begrep og hensyn i vår saksbehandling. Vår erfaring er at også kommunene etterhvert er mer oppmerksomme på Barnekonvensjonen, og vurderer hva som er til barnets beste og innarbeider dette i enkeltvedtak.

31.1 Tilsyn

Samordning av tilsyn

Fylkesmannen har samordnet sine tilsyn internt der det er hensiktsmessig for å unngå at kommuner får unødig mange tilsyn samme år, og for å sikre at tilsyn i forhold til samme kommune ikke faller tett sammen i tid. Samordning av tilsynsaktiviteten er viktig sett i lys av at Vestfold bare har 14 kommuner, noe som kan medføre hyppige tilsyn og dermed fare for tilsynstretthet. Det foregår også et koordineringsamarbeid med Arbeidstilsynet, som de siste årene har hatt skoletilsyn innen helse, miljø og sikkerhet, samt Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat, som fører tilsyn med den kommunale og fylkeskommunale forvaltning.

Publisering av tilsynsrapporter

Fylkesmannens tilsynsrapporter blir rutinemessig publisert på vår nettside. Dette med unntak av hendelsesbaserte tilsyn dersom rapporten etter et slikt tilsyn inneholder taushetsbelagte opplysninger.

Tilsynsystema i 2015

Barnehage

Fylkesmannen i Vestfold gjennomførte tre stedlige og ett skriftlige tilsyn i 2015, og vi har dermed oppfylt embetsoppdragets krav. Vi viser til egen særreportering til Utdanningsdirektoratet per 28.2.15. Vi nevner likevel at det er ført tilsyn med disse temaene etter barnehageloven:

- kommunen som tilsynsmyndighet
- kommunens håndtering av regelverket om pedagogisk bemanning, herunder pedagognorm, dispensasjoner og organisering av styrerressurser
- Kommunens håndtering av regelverket om pilitiattest
- kommunens håndtering av regelverket om opplysningsplikt til barneverntjenesten

Skole

Når det gjelder beskrivelse av gjennomførte tilsyn i 2015, viser vi til egen rapportering til Utdanningsdirektoratet pr 28.02.2016, som vi regner med blir sammenholdt med årsrapporten. Av denne særreporteringen framgår at vi har overholdt poengkravet i 2015. Vi nevner likevel at det er ført tilsyn med disse temaene:

- Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen (FNT)
- Kommunenes forvaltningskompetanse (FNT)
- Elevenes psykososiale miljø (hendelsesbasert)
- Melding til barnevernet (hendelsesbasert)
- Oppfølging av lærlinger (hendelsesbasert)
- Spesialundervisning (hendelsesbasert)

Opplistingen over er ikke et uttrykk for antall gjennomførte tilsyn, men det er en tematisk oversikt.

Selv om tilsyn vil bli rapportert særskilt, ønsker vi her å si noe mer om ett tilsyn:

Felles nasjonalt tilsyn om skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen

Ved felles nasjonalt tilsyn i 2015, var tilsynsystemet det samme som i 2014. Alle fylkets skoleeiere og

skoleledere hadde i 2014 deltatt på våre veiledninger og gjennomgang av regelverket knyttet til tilsynstemaet. De utvalgte kommuner og skoler for tilsyn i 2015, var derfor godt kjent med hva vi skulle føre tilsyn på.

Den 6. februar 2015 hadde vi et utvidet lederforum hvor vi gjennomgikk erfaringer fra tilsynet året før. To skoler bidro med sine erfaringer fra tilsynet. Fra kommunene og skolene fikk vi positive tilbakemeldinger på tilsynstemaene og at temaene var relevante.

Skolenes erfaring med egenvurderingsspørsmålene var i 2015 bedre enn året før. Dette henger nok sammen med at spørreskjemaene er endret, og at tilsynsobjektene benyttet RefLex.

Egenvurderingsskjemaene sammen med intervjuene var nyttige informasjonskilder i tilsynet. Som året før har vi intervjuet lærere, skoleledelse, foreldre og elever. Arbeidet med rapportskrivning har vært, som året før, omstendelig. Dette skyldes mye informasjon som skal vurderes, i tillegg til at Utdanningsdirektoratet har kommet med noen presiseringer/ endringer underveis i 2015. Med unntak av ett tilsyn, ble alle foreløpig rapporter sendt ut i 2015. Den siste rapporten ble sendt ut medio januar.

Metode

Barnehage

Vi har brukt Utdanningsdirektoratets håndbok i metode for tilsyn etter barnehageloven. Alle saksbehandlerne på området har deltatt på Utdanningsdirektoratets kurs i tilsynsmetode. Tilsynskurset har gitt oss økt kompetanse og bevissthet om de ulike elementene i tilsynsprosessen. Vi har i 2015 bistått Utdanningsdirektoratet i utviklingen av tilsynet på barnehageområdet ved å være aktive deltakere på tilsynskursene og gi tilbakemelding på utkast til kontrollspørsmål.

Skole

Alle saksbehandlere på området har deltatt på Utdanningsdirektoratets kurs i tilsynsmetode. Vi benytter Utdanningsdirektoratets veiledere og materiale ved det Felles Nasjonale tilsynet. Ved andre tilsyn benytter vi Utdanningsdirektoratets håndbok i metode som et utgangspunkt for gjennomføringen av tilsynet, men tilpasser bruken etter type sak. Hendelsesbaserte tilsyn gjennomføres ved vurdering av dokumentasjon og skolens og kommunens egenvurdering/redegjørelse. I de aller fleste tilfeller finner vi det også nødvendig med samtale/intervju med skolen, foresatte og elever.

I 2015 har vi særlig hatt fokus på å vurdere om vi skal snakke med eleven, ref. barnekonvensjonen artikkel 12. Vi har derfor gjennomført samtaler med elever i flere saker enn tidligere.

I saker som gjelder enkeltelevers psykososiale skolemiljø, har vi hatt både et individperspektiv og et systemperspektiv, jf. oppl. §§ 9a-4 og 13-10, når vi har behandlet tilsynsklagene.

Valg av tilsynstema og tilsynsobjekt

Barnehage og skole

Valg av tema er gjort på bakgrunn av en risikovurdering. Til hjelp i dette arbeidet har Fylkesmannen utarbeidet et eget dokument der våre risiki noteres, som for eksempel:

- oppslag i mediene som man mener det er nødvendig å følge med på
- henvendelser fra foresatte og andre
- funn under klagebehandling
- statistikk i BASIL/GSI/elevundersøkelsen
- gjentatte veiledninger som ikke fører til forbedring av saksbehandling
- erfaringer fra tidligere tilsyn

Hvorvidt det åpnes tilsyn, vurderes i et tilsynsteam og konkluderes av utdanningsdirektøren.

Når det gjelder de felles nasjonale tilsynene på skole, er tilsynstema gitt av Utdanningsdirektoratet. Valg av tilsynsobjekt skjer etter en kombinasjon av ROSanalyse og en vurdering av øvrig tilsynsaktivitet i kommunene.

Ved klager som ikke gjelder enkeltvedtak, vurderer vi alltid om klagen skal være grunnlag for et tilsyn. I noen tilfeller vurderer vi at klagens innhold krever mer effektiv og rask behandling, da kan vi invitere partene inn til et møte for på den måten å få avklaringer. Vi har god erfaring med å behandle klager (som ikke er enkeltvedtak) med andre virkemidler enn tilsyn. Tilsyn alene er derfor ikke et fullstendig bilde av vår aktivitet i forhold til klager og henvendelser

Retting av lovbrudd

Ved gjennomført tilsyn hvor vi konkluderer med lovbrudd, vil kommunens plan for retting være relevant i vår vurdering om vi kan anse lovbruddet for rettet og avslutte tilsynet. Vi har god og løpende kontakt med de fleste kommuner i denne perioden. Både kommunen og Fylkesmannen ønsker å bidra til at tilsynet avsluttes på en god måte. Når det gjelder de hendelsesbaserte tilsynene, kan vår faktabeskrivelse noen ganger være gjenstand for diskusjon.

Godkjenning av friskolors skoleanlegg

I 2015 har Fylkesmannen fattet vedtak om godkjenning av skoleanlegg for to friskoler etter retningslinjer gitt av Utdanningsdirektoratet. Den ene av disse søkte om godkjenning allerede i 2013, men ble forsinket på grunn av manglende dokumentasjon. Dette gjaldt blant annet brukstillatelse/ferdigattest, som vi i embetene opplever kan være en utfordring når det gjelder eldre bygg. Den andre friskolen ble godkjent i juni 2015, med vilkår om ettersending av godkjenning fra blant andre miljørettet helsevern. Dette fordi godkjenning etter regelverket om miljørettet helsevern i skoler og barnehager i Vestfold ikke blir gitt før skolen har vært i drift. Nødvendig dokumentasjon ble ettersendt innen utgangen av 2015.

Spredningsarbeid, informasjon og veiledning

Barnehage

I etterkant av sluttmøtene i hver kommune, tilbyr vi alltid veiledning. Som regel gir vi veiledning ut fra konkrete temaer som én eller flere av tilsynsdeltakerne har bedt om, men vi velger også å gi veiledning ut fra hva vi vurderer som behov. Dette oppfatter vi at kommunene opplever som et godt tilbud. Videre har vi satt av mye tid til veiledning i våre møter med barnehagemyndighetene (Barnehageforum) på de ovennevnte tilsynstemaene. Vår erfaring er at det fortsatt er nødvendig med veiledning. Vi har i en kommune veiledet i reglene knyttet til opplysningsplikt til barneverntjenesten i forbindelse med tilsyn.

Skole

I Lederforum for oppvekst og opplæring, som er et møte med skoleledelsen i kommunene og fylkeskommunen, informerte Fylkesmannen sammen med et av tilsynsobjektene om erfaringene med gjennomføring av felles nasjonalt tilsyn i 2014.

Vi har deltatt på flere møter/samlinger i kommuner og ved skoler, hvor vi har snakket om regelverket som gjelder elevenes psykososiale miljø.

Utdanningsdirektøren holder svært mange innlegg, åpner konferanser, eller holder foredrag, både i eget fylke og i andre fylker. Tilsynserfaringer danner ofte et utgangspunkt for disse innleggene m.m., og dermed er det god grunn til å si at også denne delen av Fylkesmannens arbeid bidrar til spredning, informasjon og veiledning. Temaer som ofte går igjen er "Barns beste" og barns rett til å bli hørt, opplysningsplikt til barnevernet, arbeid med 9a m.m. I 2015 har utdanningsdirektøren også vært ekstern foredragsholder (Troms og Buskerud) ift tematikk samordning (felles embetsoppdrag 0-24). De samme temaene er gjenstand for en årlig forelesning på Høgskolen i Sørøst-Norge, for sisteårsstudenter i lærerutdanningen.

Områdeovervåking

Fylkesmannen følger med i mediene og noterer seg oppslag som er relevante i forhold til våre fagområder. Tilsvarende noterer vi henvendelser fra foreldre og elever som ikke er å anse som klage. Vi knytter notatet til kommunen det gjelder. Da kan vi følge med på om det er tendenser i en kommune eller skole som er verdt å følge opp. Annenhver uke gjennomgår vi de noterte sakene og vurderer eventuelle oppfølginger. Funn under klagebehandling og statistikk i Skoleporten og Basil er også viktige kilder.

Varsling til Utdanningsdirektoratet ift privat-/friskoler

Fylkesmannen har varslet Utdanningsdirektoratet om mulig lovbrudd ved en friskole i løpet av 2015.

En friskole har særlig skilt seg ut når det gjelder sin forståelse og anvendelse av regelverket. Dette har bekymret oss. Vi har behandlet flere klager fra denne skolen, og har forsøkt å invitere oss dit for å gi veiledning på regelverket. Dette har vi per i dag ikke fått gjennomført. Vi har varslet Utdanningsdirektoratet om vår bekymring. Vår erfaring er at Utdanningsdirektoratets terskel for å åpne tilsyn er høyere enn vår, i hvert fall når det gjelder denne saken.

Måloppnåelse

Aktivitetskravet for 2015 er gjennomført. I 2015 har to av våre mest erfarne medarbeidere på skolefeltet sluttet. De har begge vært sentrale i forhold til både klagesaksbehandling, felles nasjonalt tilsyn og hendelsesbaserte tilsyn. Vi har likevel hatt ressurser og kompetanse tilstrekkelig til å gjennomføre våre tilsyn. I alt arbeider 11 personer deltid med tilsynsvirksomhet. Fylkesmannen vurderer måloppnåelsen som god.

31.2 Klagesaksbehandling

Barnehage

Antall klager, typer klager og resultat av behandlingen:

Fylkesmannen hadde i 2015 tre klagesaker til behandling. En av sakene har omhandlet forskrift om foreldrebetaling etter barnehageloven § 15. To saker omhandlet kommunens vedtak med pålegg om retting etter gjennomført tilsyn etter barnehageloven § 16. Vi har behandlet den ene klagesaken i samsvar med gjeldende regelverk, herunder forvaltningslovens saksbehandlingsregler.

Når det gjelder klager på kommunens vedtak med pålegg om retting etter gjennomført tilsyn etter barnehageloven § 16, har Fylkesmannen bedt Utdanningsdirektoratet om en vurdering av sakens forhold og dermed ikke oppfylt hovedkravet om å behandle klagesaker innen 3 mnd.

Antall klagesaker er gått ned i 2015. En av tre klagesaker mottatt i 2015 er ferdig behandlet. I den klagesaken som ble behandlet, ble vedtak stadfestet.

Ressurser og kompetanse: B

På barnehageområdet er det to ansatte med barnehagefaglig utdanning, og som kun, eller i all hovedsak, arbeider på dette feltet. I tillegg har en jurist en omfattende del av sitt arbeid på barnehageområdet, mens ytterligere to jurister har deler av sitt arbeid på området. Barnehagelaget har også knyttet til seg en pedagog med bred erfaring fra mange områder. Vi samarbeider fortsatt med de øvrige embedene i region øst for å sikre en felles praksis i de fem embedene, både på direktør- og saksbehandlernivå, og vi opplever dette samarbeidet som svært nyttig.

Skole

Ressurser og kompetanse:

I 2015 har vi hatt tre jurister som har jobbet på skolefagområdet. Sensommer 2015 ble den 4. juristen ansatt. Disse juristene jobber imidlertid også med andre fagområder som avdelingen har. I tillegg har ytterligere 4 ansatte kompetanse til å jobbe med både klage- og tilsynssaker på sine fagområder. Siden flere ansatte jobber med klage og tilsynssaker, er vi robuste i forhold til fravær. Vi får behandlet klagen innen fristen på tre måneder med mindre helt spesielle forhold begrunner lengre saksbehandlingstid.

Metodikk

Forvaltningslovens regler om klage er styrende for vår klagesaksbehandling. Hver klagesak ivaretas av to saksbehandlere. Dette sikrer forsvarlig saksbehandling. Saker som skiller seg ut både i forhold til lovområde, faktum eller kompleksitet, drøfter vi i skolearbeidslag. Det bidrar til ytterligere kvalitetssikring og kompetansedeling. Utdanningsdirektøren involveres også i disse sakene. I forhold til enkelte spørsmål, har vi hatt kontakt med Utdanningsdirektoratet for regelverkstolkning og drøfting.

Avdelingen er organisert i arbeidslag. Arbeidslag skole består for tiden av 9 ansatte. Vi har en praksis at enkeltsaker drøftes og vurderes i arbeidslaget. Som nevnt ovenfor sikrer dette kvalitetssikring og kompetansedeling, og bidrar til enhetlig praksis. Vi benytter maler ved klagesakbehandling.

Særskilte saker

Vi har i 2015 behandlet en klage som gjelder skolebytte mot elevens ønske. Vi opphevet vedtaket, og begrunnet dette med at flyttetiltaket ikke var nødvendig, da ikke andre tiltak i tilstrekkelig grad var forsøkt før skolen besluttet å flytte eleven. I denne saken hadde vi samtale med både skole, skoleeier, elev og foresatte. Utover dette er det et økende antall klager på enkeltvedtak knyttet til § 9a.

Vi får flere klager på områdene skyss, spesialundervisning og voksenopplæring, som ikke direkte gjelder enkeltvedtak. I disse sakene er spørsmålene knyttet til tilfeller der kommunene utfører hverandres kommuneplikter, og hvor uenigheten dreier seg om økonomiske oppgjør. Vi ser en økning i antall klager som gjelder ønske om å gå på en annen skole enn kommunes skolekretsgrenser legger opp til. I de fleste sakene blir det ikke gitt medhold.

I 2015 har vi ikke fått henvendelser på nytt i saker hvor skole/skoleeier ikke har fulgt opp våre vedtak. Når det gjelder standpunktklager har fått tilbakemelding fra foresatte i etterkant av skolens nye behandling, der fastsettelse av ny karakter heller ikke er i tråd med regelverket. Vi er derfor bekymret for skolens praksis knyttet til enkeltelevers rettssikkerhet. I denne konkrete saken har vi fulgt opp kommunen det gjelder med tett dialog.

Måloppnåelse

Aktivitetskravet for 2015 er gjennomført. Som nevnt ovenfor har to sentrale saksbehandlere sluttet i 2015: To nye saksbehandlere er ansatt i løpet av året. Vi vurderer likevel at vi har hatt tilstrekkelig kompetanse og ressurser til å behandle alle innkomne klager innenfor klagefristen på tre måneder.

Klage i grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Type Klage	Sum	Medhold/Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist	Kommentar
Bortvisning, § 2-10	1	0	1	0	0	
Grunnskoleopplæring for voksne, § 4A-1	3	0	3	0	0	
Permisjon fra opplæringen, § 2-11	8	1	5	2	0	
Psykososialt skolemiljø, § 9a-3	11	0	6	5	0	
Skoleplassering, § 8-1	20	3	11	1	5	I tillegg mottok vi en sak som ble trukket.
Skyss, § 7-1	12	3	8	0	1	
Spesialundervisning for voksne, § 4A-2	1	1	0	0	0	
Spesialundervisning, § 5-1	10	3	6	0	1	
Særskilt språkopplæring, § 2-8	1	0	1	0	0	
Standpunkt i fag	42	0	8	31	3	
Sum	109	11	49	39		

Klage i videregående opplæring (opplæringsloven med forskrifter)

Type Klage	Sum	Medhold/Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist	Kommentar
Rett til ett/to ekstra år i vgo, § 3-1 femte ledd	1	0	1	0	0	
Psykososialt skolemiljø, § 9a-3	1	1	0	0	0	
Videregående opplæring for voksne, § 4A-3	4	0	4	0	0	
Sum	6	1	5	0		

Klage i private grunnskoler (privatskoleloven med forskrifter)

Type Klage	Sum	Medhold/Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist	Kommentar
Psykososialt skolemiljø, § 2-4, jf	1	0	0	1	0	

oppl § 9a-3

Sum	1	0	0	1
-----	---	---	---	---

Klage i forbindelse med spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder (opplæringsloven)

Type Klage	Sum	Medhold/Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist	Kommentar
Spesialpedagogisk hjelp, § 5-7	2	0	2	0	0	
Sum	2	0	2	0		

Type Klage	Medhold/delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist	Sum
Barnehageloven § 10	0	0	0	0	0
Barnehageloven § 16	0	0	0	0	0
Forskrift om familiebarnehager § 7	0	0	0	0	0
Forskrift om foreldrebetaling § 5	1	0	0	0	1
Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd	0	0	0	0	0
Forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak frå utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder § 4	0	0	0	0	0
Forskrift om pedagogisk bemanning § 3	0	0	0	0	0
Forskrift om regnskapsplikt for godkjente ikke-kommunale barnehager § 6	0	0	0	0	0

31.3 Statistikk og kvalitetsvurdering

Barnehage

Årsmeldingsskjemaet i BASIL

Fylkesmannen har kvalitetssikret og godkjent data som fremkommer i årsmeldingsskjemaene innen fristen. Vi inviterte barnehagemyndighetene til en gjennomgang av årsmeldingsskjemaet tidlig i januar 2015 og fremhevet sentrale punkter som barnehagemyndighetene måtte kontrollere. Vi opplevde en helt klar forbedring med å flytte gjennomgangen til januar, altså etter at barnehagene hadde startet sin rapportering. Resultatet fikk vi i form av at vi kunne godkjenne 60 prosent av skjemaene uten korreksjoner eller kommentarer. I all hovedsak var feilene knyttet til skjemaets punkt 3 (familiebarnehagens godkjenning og forveksling mellom dispensasjon fra utdanningskravet og pedagognorm), punkt 5 (minoritetsspråklige barn), og punkt 8 (ikke samsvar mellom rapportering i ramme A, B og C).

Vi hadde en god dialog med barnehagemyndighetene og noen barnehageeiere underveis i kvalitetsarbeidet. Vi benyttet saksbehandlingsmerknadene i BASIL som verktøy i kommunikasjonen. Videre opplevde vi at barnehagene i større grad enn tidligere benyttet seg av merknadsfeltet i skjemaet for å forklare for eksempel for lite pedagogisk bemanning. Barnehagemyndighetene var aktive brukere av sitt nye felt "kommentarer fra kommunen". Dette feltet lettet Fylkesmannens kontrollarbeid ved at barnehagemyndigheten kunne opplyse om utførte undersøkelser og kontroller fra deres side, noe som vi ellers ikke ville sett. Både barnehagene og barnehagemyndighetene virker fornøyde med denne løsningen.

Utdanningsdirektoratet gjennomførte en evaluering av rapporteringen i februar 2015. Vi hadde underveis i rapporteringen notert oss ulike punkter som vi ønsket å melde tilbake på, i tillegg til at noen av våre kommuner hadde endringsønsker. Vi vurderer selv at vi hadde mange innspill til forbedringer i systemet, både hva gjaldt den tekniske løsningen, flere kontroller og den faglige veiledningen til utfyllingen av skjemaene. Vi setter pris på at flere av våre endringsforslag ble hørt og innarbeidet i skjemaet per 15. desember 2015.

Årsregnskapsskjemaet i BASIL

Vi har fulgt opp at kommunene overholder fristen for innlevering av resultatregnskap for ikke-kommunale barnehager. Dette har vært en enkel oppgave. Alle barnehagene ble ferdig innen fristen.

Faggruppe for BASIL

En medarbeider fra Vestfold (jurist) er regionens representant i faggruppen for BASIL. Faggruppen ledes av Utdanningsdirektoratet på en profesjonell og strukturert måte, og vi opplever at alle innspill blir tatt på alvor og

vurdert, at det er rom for gode diskusjoner, og at det faktisk skjer fremdrift i arbeidet og endringer i BASIL. Dette opplever vi som et nyttig og inspirerende arbeid.

BASIL-samling

Utdanningsdirektoratet gjennomførte i november 2015 en BASIL-samling. Vår opplevelse er at dette var en svært nyttig samling. Testversjonen av BASIL-systemet er både nyttig og viktig for at Fylkesmannen bedre kan utføre både veiledning og kvalitetssikring av skjemaene.

Fylkesmannen i Vestfold fikk i år også muligheten til å bruke testversjon av BASIL-skjemaet tidlig i desember 2015 i møte med barnehagemyndighetene. Tilbakemeldingene fra barnehagemyndighetene var veldig positive, da de selv kunne også ha samlingene med kommunale og ikke-kommunale eiere med en gang BASIL-skjemaet åpnet i desember og dermed kunne veilede i forkant. På denne samlingen veiledet fylkesmannen barnehagemyndighetene også om praktisk bruk av UBAS, Statistikkportalen og Barnehagefakta.no. Videre ble vi enige med våre kommuner om at alle barnehager og kommuner begynner å bruke UBAS for å få tilgang til BASIL når de innrapporterer dataene for 2015.

Måloppnåelse

To medarbeidere fra embetet ivaretar denne delen av oppfyllelsen av embetsoppdraget. Vi fordelte alle barnehagene mellom oss og kontrollerte hver enkelt årsmelding, og ivaretok dialogen med barnehagemyndighetene og barnehageeiere underveis. Rent praktisk gjør vi det slik at vi har et felles regneark der vi noterer oss spørsmål og kommentarer som må avklares med den enkelte barnehage. Dette gir oss i ettertid en god oversikt over hvilke områder det er mest usikkerhet knyttet til rapporteringen, noe som i neste omgang gir oss et grunnlag for å melde endringsforslag til Utdanningsdirektoratet. Systemet gir oss også anledning til å følge opp "hverandres barnehager" ved eventuelt fravær fra kontoret. Videre fulgte vi opp innlevering av årsregnskapsskjemaene innen fristen. Dette blir primært ivaretatt av én saksbehandler i form av epostkontakt med barnehagemyndighetene. Vi vurderer måloppnåelsen på området som god.

Grunnskole

Fylkesmannen opplever å ha god kontakt med Utdanningsdirektoratets avdeling for statistikk i forbindelse med spørsmål knyttet til GSI. Kontakten har handlet om innspill til forbedring av skjema og veiledninger til skjema, men også ved utfordringer som har dukket opp underveis i kommunenes rapportering, eller ved vår gjennomgang av GSI-tallene.

To medarbeidere fra embetet har ansvaret for lokal statistikkinnsamling og deltok på direktoratets årlige GSI-samling i september. Embetet er av den oppfatning at det var en god ide å slå sammen samlingen med Skoleportensamlingen, men at programmet kunne vært mer komprimert. Embetet er veldig fornøyd med samarbeidet og organiseringen av kompetansehevingen som Utdanningsdirektoratet gir. Fylkesmannen arrangerte også høsten 2015 en vellykket samling for alle kommuner og skoler i fylket i etterkant av direktoratets samling der vi videreformidlet endringer i skjemaet og ga veiledning til enhetene.

Fylkesmannen i Vestfold har innen fristene sørget for at det forelå kvalitetssikret data fra alle enheter til GSI. Fristene oppleves som tilstrekkelig til at vi kan gjøre en grundig jobb med kvalitetssikringen, både på kommunalt nivå og i embetet.

I embetet blir GSI-tallene brukt som grunnlag for utvelgelse av tilsynsobjekter og i embetets generelle arbeid med egen risiko- og sårbarhetsanalyse.

Den nye statistikkportalen som åpnet i høst har vi foreløpig ikke aktivt informert om. Vi planlegger imidlertid en samling for skoleeiere/-leder i 2016 hvor vi har fokus på analysekompetanse og statistikk fra lokale enheter. Fylkesmannen i Vestfold er aktiv deltaker i en egen analysegruppe for embetene i femfylket. Gruppen har hatt møter i 2015 med hensikt å øke analysekompetanse og sikre felles forståelse og utveksling av erfaringer.

Måloppnåelse:

Vi mener å ha meget god måloppnåelse på dette resultatområdet.

31.4 Informasjon, veiledning og kunnskapsinnhenting

daglige henvendelser på telefon og e-post fra enkeltpersoner, skoleeiere, skoleledere, barnehagemyndigheter og aktuelle målgrupper. Vi opplever at vi mottar et relativt høyt antall skriftlige forespørsler som kommer inn fra enkeltpersoner og kommunene. Vi jobber for at våre nettsider skal være en viktig informasjon- og veiledningskanal for brukerne. De sakene som ikke har en lokal vinkling og der det er naturlig, lenker vi videre til artikkelens kilde, som f.eks. Udir.no og Kunnskapsdepartementet – Regjeringen.no.

Kontakt og samarbeid med kommunene og fylkeskommunen

Kontakt og dialog med kommunene og fylkeskommunen ivaretas på mange måter; muntlig, skriftlig og gjennom Fylkesmannens nettsted. I tillegg er Lederforum for oppvekst og opplæring, kontaktmøter med fylkeskommunen og Barnehageforum viktige arenaer for informasjon og drøfting.

Barnehageforum

Barnehageforum har kvartalsvise dagsamlinger der barnehagemyndighetene, KS, representanter fra Høgskolen i Buskerud og Vestfold, Utdanningsforbundet og Fagforbundet deltar. I 2015 har vi valgt å utvide målgruppa på fire av samlingene til også å omfatte barnehageeiere og styreere i de kommunale og ikke-kommunale barnehagene. Dette er svært positivt mottatt. Det er opprettet et arbeidsutvalg som har representanter fra barnehagemyndigheten i en liten, en mellomstor og en stor kommune. Arbeidsutvalget møtes tre uker før hvert Barnehageforum og har som mål å komme med innspill til struktur og innhold på kommende Barnehageforum.

I januar ble det arrangert et møte i Barnehageforum med hovedvekt på BASIL-rapporteringen. Vi har fått god tilbakemelding fra kommunene om at dette var nyttig, da de lettere kunne følge opp barnehager i egen kommune. Videre bidro denne gjennomgangen til at vi kunne godkjenne 60 prosent av skjemaene i BASIL uten korreksjoner eller kommentarer. Det andre temaet vi hadde i denne samlingen, var tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet der Fylkesmannen formidlet resultatene fra tilsynet i 2014. Andre delen av dagen ble brukt til gjennomgang av endringene i forskrift om likeverdig behandling, hvor omlegging fra budsjett til regnskap var tema. Til slutt orienterte God oppvekst-koordinator Eldar Dybvik hos Fylkesmannen i Vestfold, om innsatsområder for God oppvekst i 2015 og fikk innspill fra kommunene i forhold til arbeid rundt barnekonvensjon og tidlig innsats.

Som en oppfølging av Fylkesmannens tilsyn med kommunens oppfølging av barnehagelovens § 22 om opplysningsplikten til barneverntjenesten, og som ledd i et tiltak som er rettet mot tidlig innsats for barn og unge, arrangerte vi i slutten av januar utvidet Barnehageforum hvor også barnevernledere var invitert. 160 styrere i kommunale og ikke-kommunale barnehager, barnehagemyndigheter, kommunalsjefer og barnevernledere fikk høre foredraget «Hvordan kan forskning om omsorgssvikt og tilknytning hjelpe oss til å se de barn som strever, og hvordan kan vi forholde oss?» av dr.philos. Kari Killèn.

Temaet Tidlig innsats ble videre fulgt opp på Barnehageforum i juni 2015, ved at Fylkesmannen gikk gjennom sentrale dokumenter og saksbehandling når det gjelder spesialpedagogisk hjelp før opplæringspliktig alder. Under denne økten ble det særlig lagt vekt på spørsmål om, og eksempler på, hvordan «fange opp» tidlig. Rådgiver Christine Scott fra pedagogisk-psykologisk tjeneste for Andebu, Hof, Holmestrand og Re tok opp et tema som omhandlet om hvordan på best mulig måte skape felles forståelse mellom PPT, barnehager og vedtaksmyndighet. Videre ble bakgrunn for SEVU/PPT-strategien nevnt og knyttet opp mot systemrettet arbeid i barnehage. Andre delen av dagen tok vi for oss tema tverrfaglig samarbeid i kommunene. Asker kommune var invitert for å informere om deres modell og erfaring med tverrfaglig samarbeidssystem i et fireårsperspektiv. Til slutt fikk vi høre om ulike tiltak for «Barn som pårørende» prosjektet de hadde i Asker kommune. Deltagerne fikk mange praktiske tips for å utvikle og lage gode samarbeidsrutiner og nettverk.

Den 23. oktober 2015 valgte vi igjen å invitere til utvidet Barnehageforum, hvor et av temaene var samarbeid og kommunikasjon mellom barnevernet og barnehage innenfor taushetsplikt. Dette ble etterfulgt av eksempler fra psykolog spesialist Kjersti Hildonen som snakket om tryggere barndom og hvordan Lørenskog kommune hadde fått til godt samarbeid mellom etatene på forebygging av psykisk helse blant barn og unge. Den andre delen av møtet ble viet til OECD-rapporten »For store forskjeller i barnehage-Norge«, ved seniorrådgiver Tove Mogstad Slinde fra Kunnskapsdepartementet. I ettertid har vi fått gode tilbakemeldinger fra kommunene og barnehageeiere om at dette var nyttig og at de ønsker å bringe disse tilbakemeldingene videre til politikere og sektoren i den enkelte kommunen. To førsteamanuensiser ved Høgskolen i Buskerud og Vestfold hadde disputert, og Barnehageforum fikk høre deler av Trine Solstads disputas « Snakk om bildebøkene! En studie av barnehagebarns resepsjon» og Mari Pettersvold sin disputas «Barnehagelæreres demokratiforståelser – betydning for arbeidet med barns medvirkning. Fra en doktoravhandling om vilkår for barns demokratiske deltakelse i barnehagen».

Barnehageforum i begynnelsen av desember var også to-delt. Alle aktører i sektoren var invitert til den første delen av dagen, mens den andre delen av dagen var forbeholdt barnehagemyndighetene. Temaet for første del av dagen var prosjekt fra IMDI «Gratis kiertid i barnehagen» som ble fulgt opp med en foredrag fra prosjektleder

Dagen var prosjekt fra EMDI «Gratis kjernetid i barnehagen» som ble lagt opp med en foredrag fra prosjektleder i Drammen kommune Wenche Aasland. Hun delte sine erfaringer fra prosjektet om gratis kjernetid som ble til gratis barnehage i Drammen kommune for mange innbyggere. Andre delen av dagen brukte vi til gjennomgang av ny forskrift om «Finansiering av private barnehager». Dette er et vanskelig tema for alle aktører, og vi får en god del henvendelser når det gjelder forskriften. Vi har fått tilbakemelding fra kommunene og barnehageeiere om at dette var nyttig. Siste delen av dagen ble ny testversjon av BASIL-skjema gjennomgått og vi fikk til en god diskusjon rundt statistikkens dilemma og utfordringer. Videre ble de nasjonale systemene (Barnehagefakta.no, KIB, NBR og UBAS) vist og diskutert.

I midten av desember hadde vi felles Barnehageforum og Lederforum. Ett av temaene var grunnverdier i barnehageloven og opplæringsloven og regelverkets betydning i et demokratiperspektiv, ved Geir Lippestad. Resten av dagen ble viet til det store realfagsprosjektet som Fylkesmannen i Vestfold skal drive sammen med 21 barnehager i 7 av kommuner fra og med høsten 2015 til sommer 2016. Målet er å utarbeide en brosjyre om realfagsarbeid i barnehagen. Denne vil bli distribuert til alle ansatte i barnehagene i Vestfold. I tillegg presenterte Vestfold fylkeskommune sitt arbeid med regional plan for helhetlig opplæring.

Fylkesmannen har fortløpende informert kommunene om ny informasjon knyttet til forskrift om finansiering av private barnehager.

Vi har en del veiledning ved henvendelser per telefon og e-post fra barnehagemyndigheter, barnehager, barnehageeiere og foreldre. Når det gjelder henvendelsene fra foreldre, handler disse om at de gjerne ønsker støtte og/eller veiledning før de går i dialog med kommunen eller barnehagen. I tillegg mottar vi enkelte henvendelser fra media som bekrefter vår opplevelse av at det er en økt samfunnsinteresse knyttet til utviklingen i barnehagesektoren.

Fylkesmannens nettside blir tatt i bruk for å legge ut generell informasjon og informasjon om kurs (interne og eksterne) o.l.

Lederforum

Lederforum for oppvekst og opplæring drives av Fylkesmannen og KS i samarbeid, og hadde 5 møter i 2015, inkludert en studietur. Faste deltakere i Lederforum er de skoleansvarlige i kommunene og fylkeskommunen, Høgskolen i Vestfold, Utdanningsforbundet, KS og Fylkesmannen.

Lederforum for oppvekst og opplæring behandlet i møtene blant annet disse temaene:

- Felles nasjonalt tilsyn 2014-17 - erfaringsdeling fra Fylkesmannen og skoler/kommuner som ble plukket ut til de første tilsynene med tema skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringsloven og forvaltningskompetanse.
- Innføring i verktøyet RefLex
- Orientering/veiledning på områdene gratisprinsippet og ordensreglement
- Regional plan for et helhetlig opplæringsløp v/ Vestfold Fylkeskommune
- Læringsmiljø. Informasjon og erfaring fra Læringsmiljøsenenteret ved Janne Støen og deltakere i Læringsmiljøprosjektet pulje 2, Re kommune, Kirkevoll skole og Revetal ungdomsskole
- Fremtidens kompetanse v/ Sten Ludvigsen
- Etter- og videreutdanning

Punktene over har vært programposter med et visst omfang. I tillegg er det en fast post, «Nytt fra Fylkesmannen», der det gis kortere orienteringer om aktuelle temaer. Noen temaer åpnes for en bredere deltakelse, og for 2015 var det blant annet utvidet deltakelse på områdene nasjonalt tilsyn, fremtidens skole, gratisprinsippet og ordensreglement. Det ble gjennomført et fagseminar våren 2015 i Sogn og Fjordane, der fokus var på partnerskapssamarbeid og kvalitetsutvikling. Dette inspirerte til en prosess med det formål å revitalisere Lederforum for oppvekst og opplæring. Dette har blant annet ført til at Høgskolen og Utdanningsforbundet fra 1. januar 2016 blir en permanent del av arbeidsutvalget for Lederforum. I forlengelse av dette er styringsgruppen for GNISTsamarbeidet ikke lenger et eget forum, men en del av tematikken i ordinært lederforum.

Felles Barnehageforum og Lederforum

En gang i året har Lederforum for oppvekst og opplæring og Barnehageforum et felles møte. Målet på disse møtene er å forene og inspirere barnehagestyrere og skoleledere, i tillegg til de faste deltakerne i de to foraene med utgangspunkt i ett hovedtema. I 2015 inviterte vi Geir Lippestad til å snakke om grunnverdiene i barnehageloven og opplæringsloven og regelverkets betydning i et demokratiperspektiv. I tillegg, hadde vi på bakgrunn av realfagssatsingen invitert representanter fra Matematikkbølgen og vi fikk en statusoppdatering i arbeidet med regional plan for et helhetlig løp fra Vestfold fylkeskommune (jf rapp. under barnehageforum).

Kontakt og samarbeid med andre aktuelle målgrupper

Fylkesmannen har også løpende kontakt med Høgskolen i Buskerud og Vestfold som bidrar med faglig kompetanse i flere sammenhenger på barnehageområdet. Høgskolen møter fast i Lederforum for oppvekst og opplæring og Barnehageforum. De deltok også i de regionale styringsgruppene for GNIST og GLØD. Ellers deltar utdanningsdirektøren i formalisert samarbeid med høgskolens ledelse om aktuelt samarbeid mellom partene. I tillegg har Fylkesmannen jevnlig kontaktmøter med ledelsen i Utdanningsavdelingen i Vestfold fylkeskommune.

Fylkesmannen har jevnlig møter med ledernetverket for voksenopplæringen. I disse møtene gis det blant annet informasjon om nasjonale satsninger, regelverk og kommende kurs. I 2015 deltok en medarbeider i embetet på 5 slike nettverksmøter. Vi har merket oss at det stadig er utfordringer knyttet til ansvarsforholdet mellom kommuner og Helfo når det gjelder logopedhjelp. Fylkesmannen har gjennomført veiledningsmøter på voksenopplæringsområdet i flere kommuner.

Fylkesmannen har deltatt på samtlige samlinger som Vox har arrangert i forbindelse med både grunnleggende ferdigheter og opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Som tidligere år arrangerte Fylkesmannen en todagers samling for alle ledere og lærere i voksenopplæringen og norskopplæringen.

De tre siste veiledningen i forbindelse med kompetanse for mangfold ble gjennomført i 2015.

Veiledning i saksbehandlingsreglene etter forvaltningsloven og opplæringsloven har blitt gjennomført både på telefon, i brev og ved regelverksamlinger for skoleledere og skoleeiere i kommunene. I tillegg har vi veiledet ansatte i Stat.ped om saksbehandlingsreglene etter forvaltningsloven og opplæringsloven gjennom 2 heldagsfagsamlinger i Statpeds sine lokaler i Oslo. Vårt inntrykk er at informasjonen og veiledningen av forvaltningslovens saksbehandlingsregler har vært nyttig og nødvendig, da det innrømmes manglende kunnskap på dette området.

Kurs og konferanser i regi av Fylkesmannen

Her gjentas ikke temaer som er nevnt under Lederforum for oppvekst og opplæring og Barnehageforum. Opplistingen er dermed andre kurs og konferanser i Fylkesmannens regi. Av disse kan opplistes:

- Samling om internasjonalisering i grunn- og videregående skole med innlegg fra Den norske EU-delegasjonen, Sentoer for internasjonalisering av utdanning og Senter for IKT i utdanning, samt praksiseksempler fra skoler i Vestfold
- God skole er godt barnevern
- Etterutdanningskurs for ledere og lærere i norskopplæringen og grunnskoleopplæring for voksne
- GSI for skoleeiere og skoleeiere
- Skolering for sensorer i matematikk 2015
- Erfaringskonferanse God oppvekst - "Gjennombruddet"
- GNIST-samling

Veiledning på manglende regelverksetterlevelse

I år som ifjor opplever vi at kommunen som barnehagemyndighet har relativt lav kompetanse når det gjelder forvaltningsrett. I tillegg er kompetansen på barnehagelovens bestemmelser mangelfull. I all hovedsak er det manglende kompetanse som har ført til lovbrudd i våre tilsyn. For eksempel ser vi ofte at det er mye uformell kontakt mellom barnehagemyndigheten og barnehagene. Dette fører til at saksbehandlingen ikke skriftliggjøres, og at formelle vedtak ikke blir fattet. Derfor har vi på to møter i Barnehageforum også i 2015 hatt gjennomgang av forvaltningsloven, og knyttet den opp mot barnehagemyndighetens saksbehandling.

I tillegg vil Fylkesmannens tilsyn innebære veiledning knyttet til de utvalgte regelverksområdene vi fører tilsyn med. Dette vil i all hovedsak være knyttet til gjennomføringen av åpnings- og sluttmøter hvor vi gjennomgår gjeldende regelverk på området. Vår erfaring er at særlig sluttmøtene oppleves som en nyttige og verdifulle fordi vår veiledning knyttes direkte opp mot de lovbruddene som eventuelt er avdekket gjennom tilsynet. I tillegg til barnehagemyndigheten deltar vanligvis både representanter fra kommuneledelsen og eiere / styrere fra både kommunale- og ikke-kommunale barnehager (som vi har intervjuet under tilsynet) på disse møtene. Vi er av den oppfatning at dette kan bidra til at kommunen blir gjort mer oppmerksom på de sentrale delene av regelverket.

Kap 9a i opplæringsloven, om elevene sitt skolemiljø, har fra vår side blitt viet mye oppmerksomhet. Vi har gitt informasjon og veiledning på dette område ved mange anledninger for skoleeiere, skoleledere og skolens ansatte, blant annet ved at vi har besøkt skoler og veiledet på regelverk. Flere av disse veiledningsmøtene er som resultat av tilsyn og klagebehandling. Vårt inntrykk er at denne form for veiledning og informasjonsdeling er nyttig og blir svært godt mottatt.

Oppfølging av kommuner som står i fare for ikke å oppfylle retten til barnehageplass

Våre kommuner rapporterte tidlig i 2015 at de kommer til å oppfylle retten til barnehageplass og at enkelte kommuner hadde ledig kapasitet slik at de kunne ha fortløpende opptak igjennom høsten.

Iverksatt informasjons- og veiledningstiltak innenfor nasjonale satsingsområder

Vi følger generelt med på situasjonen rundt tilpasset opplæring og spesialundervisning i kommunene, men har ikke laget en samlet oversikt over hvilke tiltak kommunene gjennomfører rundt dette. Flere kommuner har gitt politiske signaler om at fokus skal dreies fra spesialundervisning til tilpasset opplæring, dels gjennom budsjettvedtak. Vi har i forbindelse med tilsyn med elevenes utbytte sett eksempler på at skoler legger terskelen for å gi spesialundervisning høyere enn tidligere, uten at det gis tilsvarende ressurser innen for tilpasset opplæring.

Bistand i forbindelse med bl.a. nominasjoner

Fylkesmannen har informert om Dronning Sonjas skolepris for inkludering og likeverd, og motivert skoleeiere og skoler til å melde sitt kandidatur. Vi fikk i 2015 ingen søknader.

Måloppnåelse

Avdelingen er inndelt i tre arbeidslag: barnehage, skole og barnevern. Både jurister og pedagoger deltar i arbeidslagene.

Arbeidslag barnehage består av seks saksbehandlere mens det i arbeidslag skole for tiden er 9 saksbehandlere. Alle har hele eller deler av sin stilling knyttet til de to lagene. Utdanningsdirektøren deltar i alle tre lagene. Vi mener å ha god og bred faglig kompetanse på plass i alle tre lagene.

Vi har i det ovenstående gjort rede for høy aktivitet i henhold til resultatkrav på alle punktene under 31.4. Fylkesmannen mener å ha god måloppnåelse, og vi opplever i stor grad at enkeltpersoner, skoleeiere/skoleledere eller barnehagemyndighetene uttrykker tilfredshet med den veiledningen som blir gitt telefonisk og skriftlig, eller som informasjon og veiledning på samlinger.

Vi ønsker å fremheve at vi blir mye etterspurt på tematikk som samarbeid barnehage og barnevern, barnevern og skole, meldeplikt, barns rett til å bli hørt m.m. Det kan være i form av innledninger på konferanser, på samlinger i kommunene med de aktuelle ansatte eller som informasjonsøker. Vi mener at dette over tid har god effekt, noe også barnehage- og skolesektoren gir uttrykk for.

31.5 Eksamen og prøvelfeltet

PAS og PGS

En stor del av ressursbruken på eksamen og nasjonale prøver går til brukerstøtte og administrasjon. Denne høsten var vi ekstra spente grunnet innføring av ny eksamenstjeneste, men det har gått helt fint og har ikke medført flere henvendelser enn tidligere. Samarbeidet med fylkeskommunen har vært godt.

For første gang gjennomførte vi ikke en fellessamling for skoleeiere og skoleledere med informasjon og oppfølging i PAS. Systemet er godt kjent, og tross manglende fellessamling økte ikke antallet henvendelser nevneverdig. Det er imidlertid forskjell på hvor mye kunnskap/bistand hver enkelt skoleeier kan bidra med overfor skoleledere, og det er derfor store variasjoner i bistandsbehov fra oss til brukerstøtte.

Nasjonale prøver

Nasjonale prøver er gjennomført i henhold til sentrale retningslinjer. Fritaksprosenten varierer fra skole til skole og kommune til kommune. Regler for fritak er godt kommunisert til skolene i Vestfold, og vi opplever at skoleledere forsøker å holde fritaksprosenten nede.

Fylkesmannen fulgte opp alle skoleeiere per epost i tilknytning til hver frist for de nasjonale prøvene høsten 2015, etter mønster fra 2014. Resultatet ble særdeles godt, og de fleste registreringer kom på plass. Registreringene fra Vestfold er tilnærmet fullstendig for høsten 2015 og bedre enn noen gang tidligere.

Vi forventet økning i antall henvendelser i forhold til at det denne gangen var mulig å sammenligne resultater fra det ene året til det neste, men det virker som om Utdanningsdirektoratets veiledningsmateriell er godt, da embetet fikk få henvendelser på dette.

Kartleggingsprøver er gjennomført i henhold til sentrale retningslinjer.

For å øke fokuset på skolenes tiltak for elever med lave score på de obligatoriske kartleggingsprøvene, ba vi etter en diskusjonsrunde i Lederforum for oppvekst og opplæring, alle skoler rapportere om de gjennomfører prøvene etter intensjonen. Fylkesmannen har jo ingen tilgang til informasjon om gjennomføring av prøvene eller resultat av prøvene. Alle skoler ble også bedt om å beskrive mulige tiltak overfor de lavt presterende elevene. Noen skoleeiere skisserer flere tiltaksvarianter og synes å ha en bredere tiltaksmeny enn andre. Resultatet av denne kartleggingen inngår i vår totale ROS-vurdering.

Sentralt gitt eksamen i grunnskolen

I regionen Buskerud-Vestfold-Telemark videreførte vi ansvarsfordelingen for grunnskoleeksamen fra 2014. Ansvarsfordelingen ble meldt til Utdanningsdirektoratet innen fristen. I 2015 ble det oppnevnt 40 sensorer i sentralt gitt eksamen i matematikk for sensurregionen.

Sensorskoleringen ble gjennomført etter eksamen, men før forhåndssensuren etter råd fra oppmannsgruppa. Vi fikk positive tilbakemeldinger på sensorskoleringen, og vil gjenta dette etter samme mønster også i 2016.

Sentralt gitt eksamen i grunnskolen er gjennomført etter sentrale retningslinjer. Fylkesmannen har hatt løpende kontakt med skoleeierne angående eksamensavvikling i form av informasjon og veiledning. Veiledningen har i hovedsak dreid seg om forståelsen av retningslinjer spesielt i forhold til bruk av hjelpemidler, tilrettelegging og fritaksbestemmelser.

Lokalt gitt eksamen

Kommunene i Vestfold har ansvaret for lokalt gitt muntlig eksamen i grunnskolen. Det er etablert tre regioner i fylket som har etablert et jevnlig og godt samarbeid. I 2014 kom nye regler for gjennomføring av lokalt gitt muntlig eksamen. Vi valgte å informere om dette på våre nettsider ved å lenke til Utdanningsdirektoratets hjemmeside. Vi har ikke fått mange spørsmål knyttet til dette, og har veiledet i forhold til de få henvendelsene som kom.

Våren 2015 gjennomførte vi en liten kartlegging av hvordan skoleledere i tre av kommunene var fornøyd med organiseringen rundt lokal gitt eksamen. Noen spørsmål og utfordringer ble da konkretisert. Spørsmålene ble utgangspunktet for at dette også var tema på en fagdag om sluttvurdering arrangert av fylkesmannen for skoleeiere/skoleledere i fylket i januar 2016.

Sentralt gitt eksamen i videregående opplæring

Sentralt gitt eksamen i videregående skole er gjennomført etter sentrale retningslinjer. Fylkesmannen har hatt løpende kontakt med fylkeskommunen angående eksamensavvikling i form av informasjon og veiledning. Fra 2016 innføres to årlige samarbeidsmøter mellom representanter fra fylkesmannen og eksamenskontoret i Vestfold for å øke samhandling og utveksling av informasjon rundt eksamensavvikling.

Fylkesmannen i Vestfold bistår Fylkesmannen i Buskerud hvert år på fellessensur i videregående skole i januar og juni, samt at vi bistår Fylkesmannen i Østfold på hurtigklagebehandlingen i juli. I tillegg videreformidler vi behov for sensorer.

Måloppnåelse

Fylkesmannen har hoveddelen av året hatt to personer som har jobbet med eksamen, nasjonale prøver og kartleggingsprøver. Dette er organisert slik at én person til enhver tid hadde hovedansvaret for fagområdet. Vi vurderer måloppnåelsen som svært god og at resultatkravet i høy grad er innfridd.

Fylkesmannen i Vestfold

Særskild Rapportering	Spesifiser dersom avvik fra lands-gjennomsnittet totalt eller på enkeltprøver)	Spesifiser dersom stor variasjon mellom skoleeiere innad i fylket	Vurdering av årsak til avvik	Beskrivelse av tiltak over skoleeiere med høy andel elever med fritak
	Fritaksprosenten i Vestfold ligger litt under/på	Det er noen variasjoner mellom		Retningslinjene for

Hvor stor andel av elevene har fått fritak fra deltakelse på nasjonale prøver	landsgjennomsnittet på 5. trinn, og litt over på 8. og 9. trinn. På 5. og 9 trinn har fritaksprosenten gått litt opp fra i fjor, mens den har gått ned på 8. trinn.	skoleeierne, men det er ikke et entydig bilde fordi fritaksprosenten kan variere mellom trinnene ved samme skole.	Vår vurdering er at fritaksprosenten varierer med andel elever med spesialundervisning	ittak kommuniseres i direkte kontakt med skoleeiere og skoleledere og gjennom utsending av informasjon gjennom prøveperioden.
---	---	---	--	---

31.6 Barn og unge – tidlig innsats, spesialpedagogisk hjelp, tilpasset opplæring og økt gjennomføring

Fylkesmannen i Vestfold har hatt stor aktivitet på området tidlig innsats, spesialpedagogisk hjelp, tilpasset opplæring og økt gjennomføring. Det har blitt arbeidet med de ulike tematikker gjennom direkte kontakt med kommunene, konferanser, møtepunkter med PP-tjenesten og Statped. Fylkesmannen har også behandlet flere enkeltsaker på området. Innenfor gitte rammer har det bidratt til at man har et godt bilde av situasjonen rundt om i kommunene.

Felles embetsoppdrag

Oppvekst- og opplæringsavdelingen og hels- og sosialavdelingen har arbeidet sammen om hvordan vi skal løse felles embetsoppdrag, 0-24 satsingen. Det ble i januar 2015 nedsatt en arbeidsgruppe på tvers av våre to avdelinger, med 4 representanter fra hver avdeling. Møtene har bidratt til en mer omforent forståelse av hvilke områder embetet bør samarbeide og samordne sitt arbeid både internt og ut mot kommuner og fylkeskommunen. Samordningstematikken er nå løftet inn i et møteorgan vi kaller Ovalen. I den sammenheng har Ovalen blitt utvidet fra to, til nå fire, medlemmer fra hver avdeling. Fylkeslegen og utdanningsdirektøren leder gruppa et halvt år av gangen.

Internt mellom avdelingene hos Fylkesmannen drøftes forhold knyttet til utsatte elevgrupper.

Prosjekt NAV-veileder i videregående skole er i Vestfold et samarbeid mellom Nav Nøtterøy, Nav Tønsberg og Færder videregående skole. Prosjektet er organisert med to NAV-veiledere som jobber på Færder 4 dager i uken og en dag i uken på sitt lokale NAV kontor. Etter en vår med planlegging og ansettelse, var det oppstart av prosjektet ved skolestart 2015. Prosjektet er organisert med en styringsgruppe og en prosjektgruppe. I styringsgruppen sitter leder av NAV Nøtterøy, avdelingsleder fra NAV Tønsberg, rådgiver fra NAV Vestfold, rektor og studierektor fra Færder videregående skole, rådgiver/nettverkskoordinator fra Vestfold fylkeskommune og rådgiver fra Fylkesmannen. Styringsgruppen har hatt faste møter gjennom hele høsten.

Prosjektgruppen er satt sammen av de to NAV-veilederne, avdelingsleder fra NAV Nøtterøy, avdelingsleder fra NAV Tønsberg, representant fra Oppfølgingstjenesten, studierektor, leder av elevtjenesten og ansvarlig for lærlinger og VG 3 i skole fra Færder videregående skole. Ved årsskiftet ble det utarbeidet årsrapport som ble videreformidlet til Arbeids- og velferdsdirektoratet, med kopi til de to kommunene, NAV fylke, Fylkesmannen, fylkeskommunen og Utdanningsdirektoratet.

SEVU-PPT

Fylkesmannen har i samarbeid med Statped Sørøst etablert en ressursgruppe for gjennomføring av SEVU-PPT i Vestfold. Gruppen består av skoleeiere, barnehagemyndigheter, PP-ledere, UH-sektoren, Statped og Fylkesmannen. Ressursgruppa har utarbeidet et startegidokument for gjennomføringen av SEVU-PPT i Vestfold. Til grunn for dokumentet ligger blant annet en lokal kartlegging av PP-tjenestens kompetanse og kompetansebehov knyttet til de forventningene tjenesten møter ute i kommunene. Strategidokumentet har blitt sendt til kommunene og fylkeskommunen, samt formidlet i aktuelle fora som del av implementeringsarbeidet.

Fylkesmannen ivaretar sekretariatsfunksjonen i ressursgruppa. I tillegg følger Fylkesmannen opp søknader om deltakelse i de statlige videreutdanningstilbudene, samt fordeling av midler til lokale etterutanningstiltak som omhandler systemrettet arbeid. Et av disse tiltakene var en todagers konferanse for alle fagansatte i PP-tjenesten i hele Vestfold, med fokus på systemrettet arbeid. Fylkesmannen deltar i tillegg i nettverk for PP-ledere, for å kunne veilede på aktuelle problemstillinger og skaffe en oversikt over utfordringer på feltet.

Konferanser

Fylkesmannen har arrangert og deltatt på flere konferanser knyttet til 31.6-området.

"God skole er godt barnevern" ble arrangert i samarbeid med BLIEDIP, og var en svært vellykket konferanse som

God skole og god barnevern ble arrangert i samarbeid med BODIN, og var en svært vellykket konferanse som ga praktiske verktøy for samhandling mellom skole og barnevern for barn under tiltak av Barnevernet. Samme type konferanse ble arrangert i alle landets fylker og resulterte i en Veileder på området.

Et av årets barnehageforum hadde temaene tverrfaglig samarbeidssystem og barn som pårørende.

I tillegg har Fylkesmannen deltatt som veileder og foredragsholder i forhold til tematikken "Samarbeid barnehage og barnevern" (Nøtterøy kommune og Stokke kommune) og Utsatte barn og unge (møte med Barnehuset – 26.2.15)

God oppvekst

Fylkesmannen har i 2015 videreført handlingsprogrammet "God oppvekst 2008 – 2018" i samarbeid med kommunene, fylkeskommunen, statlige etater og partene i arbeidslivet. Handlingsprogrammet skal:

- sikre et felles løft for god oppvekst i Vestfold
- sikre at barn og unge mestrer livet
- sikre at alle barn og unge i fylket får tidlig hjelp og et tilpasset tilbud
- forhindre frafall i skole
- sikre at barn og unge blir rustet til å gå ut i arbeidslivet
- sikre langsiktig innsats og samarbeid på tvers av nivåer og etater

Fylkesmannen er sekretariat for styringsgruppa, koordinerer arbeidet med God oppvekst og har ansvar for årlige erfaringskonferanser.

Tema for erfaringskonferansen i 2015 var «Gjennombruddet», med hovedfokus på Utenforskap, Minoritetsspråklige barn og unge og flyktningsituasjonen ble særskilt omtalt på konferansen. 318 deltakere fra offentlig og privat sektor deltok for å lære om hva der er som gjør at noen barn og unge blir stående utenfor skolen, og senere utenfor arbeidslivet og jobbe for å få til et gjennombrudd som sikrer at de blir med i fellesskapet. Blant foreleserne var forsker og samfunnsdebattant Lars Gule, direktør Geir Barvik i IMDI og Inge Nordhaug fra Ressurssenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging. Fra Irland kom Rachel Collier, president i Young Social Innovators, som fortalte om hvordan dette prosjektet som del av Transition Year Irland tar i bruk barn og unges ressurser i samfunnet, og hvordan de hjelper unge til å skape et bedre liv for seg selv og andre. Konferansen la vekt på å undersøke hvordan vi kan få til grunnleggende endringer som sikrer at flere blir inkludert, herunder et kritisk søkelys på hvilke mekanismer i samfunnet som kan føre til at noen blir satt utenfor, og som vi derfor må være oppmerksomme på. På deltakerlista stod mange politikere som er nye etter valget i høst. Dette vitner om stort politisk samfunnsengasjement. Den samme interessen viste fagfolk fra kommuner og statsetater, rådmenn og andre kommunale og statlige ledere, politi, helse og næringsliv. Det var hele 11 påmeldte deltakere fra NHO Vestfold.

Fylkesmannen var også medarrangør i Vestfold fylkeskommunes konferanse for oppfølging av Ungdataundersøkelsen fra 2013. Tema for denne konferansen var Kunsten å Tenke selv. Lederen for fylkeselevrådet oppsummerte innspill og forslag fra konferansen for styringsgruppa i God oppvekst under disse hovedoverskriftene:

- Førstehjelp for fysisk helse
- Betydningen av sosiale relasjoner. Sosiale arenaer og debatter.
- Relasjonsbygging på alle nivåer
- Medbestemmelse
- Praktisk rettet utdanning
- Mentorordning, Kulturmøter for flyktninger og nyankomne
- Mer filosofi, refleksjon og debatt i fagene og timene
- Hvordan inkludere elever med funksjonshemninger
- Bruke lederemner blant de unge mer aktivt. Den naturlige enheten for team i næringslivet er på inntil 8 medlemmer. Gjennom elevmedvirkning kan dette oppnås i klassen.
- Dersom relasjonsbygging er det viktigste, må det settes av tid til dette. Henger sammen med trivsel, læring og gjennomføring. Nøkkelen er å sette det i system for en hel skole.
- Oppsummeringen ble overlevert til ass utdanningsdirektør i Vestfold fylkeskommune for oppfølging i de videregående skolene..

En viktig arena for å ta opp utsatte barn og unges situasjon i Vestfold er Fylkesmannens nettverk for lokale kontaktpersoner i God oppvekst. Her etterspør embetet jevnlig samhandling på tvers av nivåer og profesjoner, med fokus på sosial utjevning, tidlig innsats og intervensjon, barnevern, psykisk helse og folkehelse.

I 2015 har Fylkesmannen gjennom God oppvekst også videreført samarbeidsrelasjoner til de nasjonale prosjektene Ungdom i svevet og Sjumilssteget. Fylkesmannen har deltatt i nettverkssamlinger på tvers av embedene, bla nasjonal konferanse i Tromsø i september 2015 og avslutningskonferanse for Ungdom i svevet i Oslo november 2015. Internt i embedet har vi kartlagt status for implementering av barnekonvensjonen og gitt innspill til den nasjonale rapporten til BLD:

Måloppnåelse

Fylkesmannen opplever at oppdraget som helhet er løst på en god måte. Samarbeidet og samhandlingen på tvers av fagavdelingene er integrert hos Fylkesmannen i Vestfold, og Oppvekst- og opplæringsavdelingen har også som egen avdeling vært aktiv i veiledningssammenheng ute i sektor. Vi opplever at vi ikke tilstrekkelig grad har oversikt over alle tiltak ute i kommunene, men at vi gjennom deltakelse i lederforum, barnehageforum, PP-lederforum og God oppvekst, kjenner de viktigste tiltakene som etableres i våre kommuner.

Vi vurderer videre at arbeidet med Fylkesmannens oppgaver på området utsatte barn og unge er organisert på en slik måte at sektoroppdragene sees i sammenheng, men ut fra ovennevnte manglende kartlegging/oversikt over kommunenes samordningsevne, er det vanskelig å konkludere med sikkerhet i hvilken grad måloppnåelsen er nådd, da denne forutsetter en slik oversikt. Fylkesmannen skal i mars 2016 vie en hel dag til dialog om samhandling. Denne dagen vil også bidra til bedre oversikt.

Implementering av barnekonvensjonen er et kontinuerlig arbeid. Vi anser egen avdeling for å ha kommet langt i dette arbeidet, men at det fortsatt gjenstår et stykke arbeid før en kan si det samme for hele embedet. Utdanningsdirektøren har løftet fram Barnekonvensjonarbeidet i ledergruppen ved flere anledninger i 2015.

31.7 Tilskuddsforvaltning

Barnehage

Statlige tilskudd på barnehageområdet består av investeringstilskudd, tilskudd til midlertidige lokaler og tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder. De to førstnevnte tilskuddsordningene eksisterer ikke lenger, og vi har ikke hatt noe etterslep av ubehandlede saker. Hva gjelder tilskuddet til å bedre språkforståelsen, overtok Utdanningsdirektoratet utbetalingen fra og med 2013. Fylkesmannen har fortsatt en oppgave med å kontrollere foreløpig rapport fra BASIL. Vi rapporterte til Utdanningsdirektoratet innen fristen 15. februar 2015.

Klager på vedtak om tilskudd

Vi mottok ingen klager på statlige tilskudd.

Kontroller

Vi gjennomfører tilskuddskontroller i form av stikkprøvekontroller med to kommuner hvert år. Kontrollene omfatter alle de tre tilskuddsordningene. I 2015 gjennomførte vi stikkprøvekontroller med Tønsberg og Horten kommune. Funnene etter tilskuddskontrollene viste at Horten kommune ikke følger retningslinjene for forvaltningen av investeringsstilskudd til nye barnehageplasser, jf. rundskriv F-01/2011 punkt 3.7. Vi fant at det er grunnlag for å kreve midlene tilbake. Fylkesmannen i Vestfold vil i eget vedtak i løpet av våren 2016 foreta en vurdering av spørsmålet om tilbakebetaling av hele eller deler av investeringstilskuddet til nye barnehageplasser.

Alle tilskuddskontrollene blir gjennomført som dokumentkontroller. Vi produserer rapporter fra stikkprøvekontrollene. Hele tilskuddskontrollen, inkludert rapportene, arkiveres i ePhorte. Hvis vi mottar beskjed om barnehager som legger ned virksomheten, kontrollerer vi om barnehagen har mottatt investeringstilskudd eller tilskudd til midlertidige lokaler, slik at vi forsikrer oss om at tilskuddet benyttes i tråd med retningslinjene.

Måloppnåelse

To saksbehandlere ivaretar oppgavene på området. Saksbehandlerne har jobbet på feltet i flere år, og har god kompetanse. Sett i lys av ovennevnte vurderer vi resultatoppnåelsen samlet for embetsoppdraget som god.

Grunnskole

Fylkesmannen i Vestfold har rapportert om forvaltningen av tilskudd til opplæring av barn og unge asylsøkere i mottak (kap. 225 post 64), tilskudd til leirskoleopplæring (kap. 225 post 66), tilskudd til deltakelse for skoler i ungdomstrinn i utvikling (kap. 226 post 21) og tilskudd til Re kommune for arbeidsgiveransvar for

Vi har forvaltet statlige tilskudd etter retningslinjene som gjelder for tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge og tilskudd til leirskoleopplæring, herunder utbetaling, kontroll og rapportering. Vi har påsett at forutsetningene og kriteriene for ordningene er til stede. Vi har beskrevet saksbehandlingsrutinene og kontrollhandlingene i tertialrapporteringen til Utdanningsdirektoratet. Veiledning og informasjon til sektoren angående tilskuddene er gitt løpende.

Vi fikk i 2015 i oppdrag å lyse ut midler til svømmeopplæring for nyankomne minoritetspråklige elever. Innen vår frist den 1. oktober, hadde seks kommuner i Vestfold søkt om midler for til sammen 250 000,-. Dette skal omfatte om lag 170 deltakere. Hvor mange som faktisk har gjennomført svømmeopplæringen har vi per dags dato ikke oversikt over, da flere av kommunene ikke skulle gang med svømmeopplæringen før i 2016.

Måloppnåelse

Det er to saksbehandlere som har jobbet med tilskuddsordningene i noen år og har god kompetanse på området. Vi vurderer måloppnåelsen som god.

Folkehøgskoler

Fram til høsten 2015 var det fire folkehøgskoler i Vestfold. Fylkesmannen i Vestfold fikk gjennom sin årlig kontroll av årsregnskapet og årsmeldinger fra folkehøgskolene kjenskap til at Stiftelsen Smyrna Bibelinstituttet hadde et underskudd på kr. 955 837,-. Hovedårsaken til det store negative resultatet var den betydelige reduksjon i elevtallet høsten 2014, fra 23 elever i vårsemester til 10 elever i høstsemester, samt kostnader med lederskifte i midten av året. Ut fra de endrende forutsetningene besluttet styret ved skolen å selge eiendommen på Solvoll i Re kommune og flytte drift til Drammen kommune i Buskerud fra høsten 2015.

Kontroller

Fylkesmannen har i 2015 foretatt en kontroll av innsendte årsregnskap og årsmeldinger til de fire folkehøgskolene i Vestfold. Ut fra den innsendte dokumentasjonen har vi ikke sett at det er noe som skiller seg ut og trenger ekstra oppfølging.

Vi har rapportert om gjennomført kontroll av tilskudd til folkehøgskoler (kap. 253 post 70) til Utdanningsdirektoratet innen fristen 1. september 2015.

Måloppnåelse

Det er en saksbehandler som har jobbet med tilskuddsordningene i noen år og har god kompetanse på området. Vi vurderer måloppnåelsen som god.

Resultatområde 32 Oppgaver for økt kvalitet i barnehagen og grunnpoplæringen

Kompetansemidler er svært viktig for å øke kvaliteten i barnehagene. De statlige midlene har vært et godt bidrag til kvalitetsarbeidet. Kommunene bruker i tillegg egne ressurser til formålet. Fylkesmannen oppfatter, blant annet som en konsekvens av ressursinnsatsen på området, at kvaliteten på fylkets barnehager er god.

2015 har vært preget av et stort antall mindreårige asylsøkere som har kommet til Vestfold. Vi har veiledet kommunene i deres plikt til å gi opplæring til barnet når det er sannsynlig at barnet skal oppholde seg i Norge lengre enn tre måneder. Vi har også i år hatt fokus på barn og ungdom i barnevernsinstitusjoner og deres skoletilbud. Temaet er tatt opp i samtaler med fylkeskommunen, og i samarbeid mellom barneverns- og skoleansvarlige ble det arrangert informasjonsmøter i regi av BLD i januar 2015.

32.2 Kompetanseutvikling og rekruttering

Barnehage

Kompetanse for framtidens barnehage. Strategi for kompetanse og rekruttering 2014-2020

Fylkesmannen i Vestfold har i løpet av 2015, både i utvidet Barnehageforum og gjennom GLØD-nettverket, gjort kjent og motivert til deltagelse i strategien «Kompetanse for framtidens barnehage - Strategi for kompetanse og rekruttering 2014-2020». Vi har gjennom disse kontaktmøtene, samt veiledning generelt presentert strategien.

plassere ansvar hos alle aktørene i sektor og motivert til igangsetting av kompetansehevingssprosesser i Vestfold.

I februar 2015 sendte Fylkesmannen epost til alle kommunene for å kartlegge kompetansebehovet for å sette i gang kompetansehevingstiltak som er i tråd med kompetansestrategien «*Kompetanse for framtidens barnehage*»:

- Barnehagefaglig grunnkompetanse – fem-dagers kurs for å sikre barnehagefaglig basiskompetanse for assistenter i barnehagen – Kari Pape eller HBV
- Kompetansehevingstudier for assistenter og fagarbeidere (KOMPAS) – 15 studiepoeng – HBV
- Barnehagebasert fagbrev – assistenter som ønsker å ta fagbrevet – Kompetansebyggeren i Vestfold/egene utdanning
- Pedagogisk utviklingsarbeid for barnehagelærere i barnehagen (PUB) – videreutdanning for barnehagelærere 30 studiepoeng – HBV

Alle kommunene svarte positivt på kartleggingen, og det ble satt i gang flere tiltak i løpet av 2015. Utfyllende kommentarer rundt det enkelte tiltak kommer listet opp videre i teksten.

Fylkesmannen tenker at strategien er god og vil ivareta alle barnehageansatte i sektoren, samtidig som man løfter sektorens kompetanse. Den ansattes kompetanse er den viktigste enkeltfaktoren for at barn skal trives og utvikles. Kompetent personale ser, anerkjenner og følger opp barna i deres utvikling. Strategiens fire tematiske satsningsområder vil bidra til å øke kompetansen hos den enkelte barnehageansatte, og på sikt håper vi med dette å øke kvalitet i den enkelte barnehage.

Kompetansemidler

Fylkesmannen har fordelt de statlige midlene på forskjellige kompetanseområder ut fra søknader fra kommuner.

Midlene som skulle bidra til gjennomføring av satsningen «*Kompetanse for framtidens barnehage - Strategi for kompetanse og rekruttering 2014-2020*», gikk til alle kommunene i Vestfold. Kommunene fikk midler på bakgrunn av søknader og egne utarbeidede kommunale handlingsplaner for kompetanseheving for kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Fylkesmannen har lagt til grunn følgende kriterier for tildelingen av midlene:

- *at kommunen utarbeider årets- og langsiktig plan for kompetanseheving i henhold til Utdanningsdirektoratets strategi «Kompetanse for framtidens barnehage – Strategi for kompetanse og rekruttering 2014-2020»*
- *at kommunen tydeliggjør hvordan tiltakene ivaretar lokale kompetansebehov innenfor de nasjonalt prioriterte områder*
- *at kommunen synliggjør hvilke grupper av ansatte i både kommunale og ikke-kommunale barnehager inkluderes*
- *rapport om bruk av kompetansemidler 2014*

Midlene til barnehagens arbeid med likestilling og realfag i 2015 var også inkludert i årets utlysning. Søknadsfrist ble satt til 1. juni 2015. Kommunene satte ned kompetansegrupper bestående av kommunale og ikke-kommunale barnehager for å jobbe med strategien. Dette resulterte i at samtlige kommuner rapporterte på bruken av midlene for 2014, planene for 2015 og på langsiktig plan for 2015 - 2020. Alle planene inkluderer både rekrutterings- og kompetansehevingstiltak.

Rapportene for 2015 viser at i alle kommuner deltar både kommunale og ikke-kommunale barnehager i de fleste kompetansetiltakene det rapporteres om. Noen kommuner har også valgt å samarbeide på tvers av kommunegrensene, da det er samme temaer de jobber med. Rapporteringen fra kommunene til Fylkesmannen viser også at det er et stort mangfold av kompetanseutviklingstiltak som settes i verk lokalt, alt fra dagskurs til etter- og videreutdanningstilbud i samarbeid med høyskoler.

Samtidig viser rapportene at 6 av 14 kommuner har så dårlig kommune økonomi at kommunen ikke bidrar med egne kompetansemidler. Det samme tallet gjelder mangel på bidrag på kompetansemidler fra barnehageeiere. I arbeid med strategien har Fylkesmannen fått flere tilbakemeldinger om at den dårlige kommune økonomien ikke tillater den enkelte kommunale eller ikke-kommunale eier å sende ansatte på kurs/kompetanseheving fordi de ikke har midler til å sette inn vikar for vedkommende.

GLØD-nettverket i Vestfold ble opprettet høsten 2012. Nettverket i Vestfold består av sentrale aktører fra ulike fagområder som har god kunnskap om sektoren. Fagområder som er representert er kommunene v/barnehagemyndigheten, KS, Høgskolen Buskerud og Vestfold, Utdanningsforbundet, Fagforbundet og en privat barnehage som representerer PBL-Vestfold. Noen av kommunene som deltar i nettverket har særlig fokus på likestillingsarbeid. Nettverket er ansvarlig for å iverksette lokale tiltak i Vestfold i tråd med GLØD-kampanjens formål. Noen av tiltakene vi har gjennomført i 2015, er omdømmebygging av barnehagelæreryrket og barnehagen som arbeidsplass, oppfølging av følgegruppens evaluering av ny barnehagelærerutdanning, videreføring og utvidelse av lekeressursprosjekt og veiledning av nyutdannede. Arbeidet med implementering av strategien «Kompetanse for framtidens barnehage» er videreført gjennom rekruttering av assistenter til å ta barne- og ungdomsfaget og KOMPAS, samt gjennomføring av kurs i barnehagefaglig grunnkompetanse. I 2015 har Fylkesmannen møtt deltagerne på kurs i barnehagefaglig grunnkompetanse. Her ble den helhetlige strategien for kompetansen og rekruttering 2014-2020 «Kompetanse for framtidens barnehage» gjennomgått. Fylkesmannens inntrykk er at disse kursene oppleves som nyttige i sektoren.

Angående rekruttering av barnehagelærere er Vestfold i en heldig situasjon hvor det er svært få dispensasjoner fra utdanningskravet og hvor kommunene melder tilbake at det er stor søknad til ledige stillinger i barnehagene. Dette har ført til at GLØD-nettverket har hatt mindre innsats på rekruttering og stor fokus på omdømmebygging av barnehagelæreryrket og barnehagen som arbeidsplass.

Samtidig ser vi at Vestfold ikke oppfyller nasjonal målsetting om andel menn i barnehage. Statistikken viser at Vestfold ved utgangen av 2014 hadde 11,8 % menn i barnehagene. Dette har vi også hatt fokus på. GLØD – Vestfold har i 2015 utlyst midler til prosjektet «Lekeressurs» ved to anledninger. Totalt 41 ungdomsskolegutter har fått jobb som lekeressurs i Vestfoldbarnehager i 2015. Det er tildelt kr. 235 065,- til formålet, som dekker lønn og administrering av prosjektet.

Dette er det andre året med Lekeressursprosjekt i Vestfold, og det er gode tilbakemeldinger fra barnehagene som har vært involvert. Lokale medier har også hørt om dette prosjektet. En av barnehagene i prosjektet fikk stor omtale i dagspressen hvor ungdomsskolegutter fortalte om de positive sidene av å jobbe i barnehage. Prosjektbarnehagene har tiltro til at dette tiltaket vil føre til økt rekruttering av menn i barnehageyrke. GLØD-nettverket vil i 2016 se nærmere på disse påstandene. For øvrig følger Fylkesmannen i Vestfold prosjektet tett med rapporteringskrav og statistikk over gjennomføring. Alle involverte ønsker at prosjektet videreføres.

Medlemmer fra GLØD nettverket i Vestfold deltok på følgegruppe for BLU sin konferanse i Drammen 5. oktober 2015. Vi har lyst til å særlig framheve tilbakemelding fra studentundersøkelsen som påpekte viktigheten av veiledning til nyutdannede barnehagelærere. Disse erfaringene og tilbakemeldingene ble tatt opp på etterfølgende GLØD-nettverkets møte. Dette resulterte i at det ble satt i gang flere tiltak i fylket.

Et av disse tiltakene er igangsetting og tildeling av midler til gjennomføring av samlinger «Veiledning av nyutdannede barnehagelærere». Fylkesmannen inviterte kommuner til å søke midler til gjennomføring av inspirasjonssamling med PhD Liv Torun Eik. Fem kommuner søkte om midler og gjennomførte slike samlinger i 2015. I tillegg fikk alle barnehagene som deltok faglitteratur som omhandlet tema.

To av andre kommuner hadde allerede igangsatt slike tiltak og valgte ikke å søke midler til dette, men jobber systematisk med veiledning av nyutdannede. Men som et ledd i oppfølging vil disse kommunene sette i gang samarbeid på tvers av kommunegrensene.

GLØD-nettverket har i gjennom 2015 bidratt på Barnehageforum med "GLØDende" innlegg. I tillegg brukes Fylkesmannens nettside til å støtte opp om tiltakene i GLØD-kampanjen både nasjonalt og lokalt.

Mangfolds- og likestillingsperspektivet

Fylkesmannen etablerte i 2009 et Fyrtårnsprosjekt med tre kommuner innenfor Handlingsplan for likestilling. Dette arbeidet resulterte i 2011 i arbeidsbrosjyren «Jenter og gutter med like muligheter – om likestilling, likeverd og mangfold». Alle tre fyrtårnskommunerne sitter i GLØD-nettverket i Vestfold. Arbeidet som gjøres blir tatt opp og videreformidlet både i GLØD-nettverket og på fylkesvise samlinger med barnehagemyndigheter og styreere.

I 2014 ble det igangsatt kurs:» *Å arbeide med likestilling, likeverd og mangfold i barnehagen, der IKT og digitale medier er verktøy*». Dette ble videreført i 2015.

Målgruppen for kurs i » *Å arbeide med likestilling, likeverd og mangfold i barnehagen, der IKT og digitale medier er verktøy*» er pedagogiske ledere i kommunale og ikke-kommunale barnehager i Vestfold. Kurset har som mål å gi pedagogiske ledere opplæring og egentrening i å bruke digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet i barnehagen, der likestilling, likeverd og mangfold er tema. Ett av delmålene er å trekke barna med i arbeidet

barnehagen, det ikkestilling, ikkevergd og mangfold er tema. Ett av delmålene er å trekke barna med i arbeidet gjennom lydjaktt, lydlotto, opptak av sang/spill/fortellinger og eventyr fra hele verden. Videre ønsker man at hele personalgruppa bruker digitale verktøy i sitt arbeid med barna, både med overnevnte tema, men også ellers. Undervisningen, som består av fem samlinger, er på Høgskolen i Buskerud og Vestfold og foregår fra september 2015 til april 2016. Det er 25 pedagogiske ledere fra fire kommuner som har meldt seg på kurset. Tilbakemeldingene i halvevalueringen av studiet er svært gode. Dette er positivt, ikke minst med tanke på at den helhetlige kompetansestrategien «Kompetanse for framtidens barnehage» tar opp IKT i barnehage som tema og gir en overordnet føring på at kunnskap og ferdigheter i kreativ og kritisk bruk av digitale verktøy skal inngå i alle satsningsområder.

Fylkesmannen følger opp Handlingsplan for likestilling i grunnskole og barnehage. Se for øvrig kommentarer under pkt. 33.3.

Fylkesmannen har gjennom informasjon på våre nettsider og veiledning i Barnehageforum oppfordret alle kommuner til å slutte opp om Manifest mot mobbing gjennom å undertegne lokale avtaler.

Studieplasser i kompetanseheving for assistenter i barnehagen -KOMPAS

Utdanningsdirektoratet ga midler i 2015 til en klasse for kompetanseheving av assistenter i barnehager i Vestfold. Dette er fjerde gang dette kompetansehevingstilbudet blir gitt, og evalueringene som referansegruppen mottok i 2015, viste at dette er et populært tilbud og at studentene prater positivt om tiltaket og anbefaler det til sine kollegaer. Barnehageeiere ser også positivt på tiltaket og melder om at noen av studentene ønsker å ta videreutdanning som barnehagelærer, enten på fulltid eller deltid. Ikke alle eiere har tilrettelagt for at assistenter får fri med lønn til å delta på studiet, det visste seg ved årets lave søkertall.

Fylkesmannen sendte et kartleggings skjema til kommunene i februar 2015 hvor et av spørsmålene var om hvor mange assistenter og/eller barne- og ungdomsarbeidere ønsker å ta KOMPAS-utdanningen på Høgskolen i Buskerud og Vestfold. Til sammen var det 36 barnehageansatte i kommunale og ikke-kommunale barnehager som ønsket å delta på studiet. Fylkesmannen synes at dette var positivt og inviterte til et nytt studium med oppstart desember 2015. Ved søknadsfrist 1. november 2015 var det dessverre bare seks søkere. Vi tok på nytt kontakt med våre kommuner og informerte at søknadsfristen ble utsatt til 1. november 2015. Dette for å få rekruttert flere søkere. Etter denne runden ble antallet deltagere 13. I samråd med Utdanningsdirektoratet ble vi enige om å starte en KOMPAS-klasse med 13 deltagere desember 2015. I tillegg tildelte Fylkesmannen i desember 5 000 kroner per. student til den enkelte barnehagen for kjøp av bøker, materiell, støtte og veiledning av studenter for å kunne delta på KOMPAS-studier.

Vi har i ettertid fått tilbakemeldinger fra barnehagemyndigheter og styrere at det er ønskelig, både fra de ansatte og ledelsen, at flere skal ta KOMPAS-utdanningen fordi den inkluderer hele personalgruppa, men i og med at det ikke følger vikarmidler med tilbudet, er det vanskelig å sende personalet på kurs. Som et eksempel kan vi fortelle at enkelte av årets deltagere har søkt om fri uten lønn for å få være med på studiet. Fylkesmannen synes at dette er uheldig og ønsker med dette å be Utdanningsdirektoratet om å vurdere om det kunne følge en del statlige vikarmidler for å styrke deltagelse i dette prosjektet.

Kompetansetiltak for å sikre barnefaglig basiskompetanse for assistenter i barnehagen

Fylkesmannen etablerte, i samarbeid med 7 kommuner, tre klasser til kompetansehevingstiltak for assistenter i kommunale og ikke-kommunale barnehage med ingen eller begrenset barnehagefaglig erfaring fra barnehage. Det ble valgt ulike tilnærminger til et femdagers kompetansetiltak. 6 kommuner valgte å ha Kari Pape som kursholder og gikk til innkjøp av boken «Den gode barnehageassistenten», mens en kommune valgte å samarbeide med Høgskolen i Buskerud og Vestfold. Studentene fikk da et samlet kompendium med utvalgte temaer. Tiltaket har blitt godt mottatt, og barnehageeiere har tilrettelagt for at assistenter får fri med lønn for å gå på kompetansetiltaket. Styrere som har assistenter på dette tiltaket deltar også. Dette for å følge opp temaene assistentene jobber med på kurset videre i den enkelte barnehagen. Mange av de samme kommunene har som et oppfølgingstiltak bestilt tilsvarende kursrekke for pedagogiske ledere i kommunen.

Bidra til at flere tar fagbrev som BU-arbeider gjennom praksiskandidatordningen

Fylkesmannen har i løpet av 2015 videreført samarbeidet med kommunene om tilrettelegging for at assistenter i barnehager kan avlegge fagprøve i barne- og ungdomsarbeiderfaget. I kartlegging i februar 2015 meldte kommunene at 39 assistenter ønsket å ta studiet. Når fylkesmannen utlyste midler til å få flere til å ta fagbrev som barne- og ungdomsarbeidere, var det 20 som ønsket å ta fagbrev. På bakgrunn av denne påmeldingen inngangsatte Kompetansebyggeren i Vestfold en klasse høsten 2015 som skal føre fram mot privatisteksamen i barne- og ungdomsarbeiderfaget (fagkode BUA3102) høsten 2016. Kompetansebyggeren sitt tilbud inkluderer eksamensavgift og lærebøker.

I tillegg har to ikke-kommunale eiere fra to forskjellige kommuner søkt og fått midler for å gjennomføre eget godkjent opplæringsløp inkludert lærebøker og eksamen for 10 assistenter.

Fylkesmannen mener at dette er et viktig tiltak for å øke antall ansatte med barnefaglig kompetanse i fra barnehagene.

Realfagprosjektet «Tett på realfag i barnehagen»

Fylkesmannen varslet i utlysning av kompetansemidler for kommunen at realfagstrategien som også favner barnehagen skal gjennomføres i perioden 2015-2019. I den forbindelsen ønsket Fylkesmannen å sette i gang et prosjekt om realfag i barnehagen hvor barnehager og kommuner i Vestfold skulle delta over en lengre periode.

I samtalene med kommunene ble vi enige om at prosjektet skulle være to-delt. Den generelle delen skulle styrke den overordnede arbeid i kommunene når det gjelder igangsetting og motivasjon for arbeid med realfag i barnehage. 5 av våre kommuner søkte om midler til kompetansetiltak for de ansatte i kommunale og ikke-kommunale barnehagene i henhold til kommunens planer for realfag strategien. Disse kommunene kommer til å rapportere på disponering av midler og måloppnåelse i 2016.

Den andre delen av prosjektet skulle være utviklingsprosjekt i barnehager og kommuner. Vi lyste ut midler og 21 barnehager i 7 kommuner søkte for å være med i prosjektet som heter " Tett på realfag i barnehagen". Samtlige barnehager ble med i prosjektet som hadde oppstart i desember 2015. Det ble satt en styringsgruppe bestående av to barnehagemyndigheter fra deltagene kommuner og to representanter hos Fylkesmannen. I tillegg til fagsamlinger, som Fylkesmannen har ansvar for, fikk den enkelte barnehage i prosjektet midler til arbeidet i prosjektet. Deler av fagsamlinger vil omhandle implementeringsteori og Pål Roland ved Universitetet i Stavanger står ansvarlig for denne delen. Alle barnehagene har i den forbindelsen fått boka "Implementering".

Målet med prosjektet er:

- barns og barnehagansatte sin kompetanse i realfag skal forbedres
- arbeidsmåter i barnehagen skal styrkes

Videre satser styringsgruppa på å lage en brosjyre om arbeidsmåter med realfag i barnehagen som skal deles ut til alle ansatte i Vestfold barnehagene.

Stipendordning for ABLU og TIB

I oktober 2015 fikk Fylkesmannen gjennom fullmakstbrev i oppgave å utbetale stipend for ABLU og TIB-studenter i Vestfold. I den forbindelsen informerte Fylkesmannen de aktuelle barnehageeiere om ordningen samt inhentet bekreftelse at de ansatte var tatt opp til studier som var oppført i oversikten. Vi utbetalte samtlige midler i desember 2015.

Måloppnåelse barnehageområdet

Fylkesmannen har igangsatt flere tiltak på dette resultatområdet. Evalueringene i prosjektene våre, samt rapporteringer fra kommuner på bruk av kompetansemidler, viser at dette er nødvendige tiltak som ønskes velkommen. Alle barnehagene får samme tilbud og kan øke sin kunnskap innenfor temaene. Dette hever statusen til barnehageyrket, og bidrar til økt kvalitet i de kommunale og ikke-kommunale barnehagene i fylket.

Enkelte kommuner rapporterer om at likestilling og mangfold er et vanskelig tema å jobbe alene med, og de gir uttrykk for at tiltakene vi har satt i gang har bidratt til nettverksbygging, erfaringsdeling og at det har satt i gang arbeid med nye prosjekter.

Spesielt har vi lyst å framheve tiltakene knyttet til assistentene. Dette har vært et godt mottatt tiltak som har resultert i stor oppslutning. Vi har fått tilbakemelding fra kommunene om at alle ansatte føler at de får et kompetanseløft innenfor faget.

Vi mener å ha hatt god måloppnåelse.

Grunnopplæringen

Når det gjelder kompetansehevingstiltakene Videreutdanning for lærere - Kompetanse for kvalitet, Ungdomstrinn i utvikling, Strategi for etter- og videreutdanning av ansatte i PPT og Vurdering for læring 2014-2017 er disse grundig berørt i egne særreporteringer.

Kompetanse for mangfold

To medarbeidere hos Fylkesmannen i Vestfold har ansvaret for å følge opp satsningen Kompetanse for mangfold. I tillegg deltar to medarbeidere til når det har vært naturlig å trekke inn mer kompetanse. Dette gjelder spesielt innenfor regelverk knyttet til satsningen. De to medarbeiderne som har hovedansvaret, har deltatt på alle samlinger i regi av Utdanningsdirektoratet, hvorav den ene også deltok på samlingen i Tromsø i juni 2014. Fylkesmannen har utarbeidet et kursopplegg hvor tema er regelverk knyttet til minoritetsspråklige barn, unge og voksne for de involverte kommunene, fylkeskommunen og høgskolen. Gjennomføring av regelverksamlingene vil skje fra tidlig januar til medio april.

Læringsmiljøprosjektet – målrettet mot mobbing

Fylkesmannen i Vestfold deltar med en kommune og til sammen to skoler i læringsmiljøprosjektet. En representant fra embetet har ansvaret for å følge opp prosjektet og har deltatt på åpningssamlingen for deltakerkommunen i prosjektet, samt de øvrige nasjonale samlingene som har vært gjennomført i regi av Utdanningsdirektoratet. Vi har gjennom vår kontakt med deltakerkommunen forstått at prosjektet, selv om det også oppfattes som krevende, er meget bra, og gir skolene gode verktøy i arbeidet med blant annet avdekking og stopping av mobbing.

Som et del av spredningsarbeidet i fylket gjennomførte vi en økt i Lederforum for oppvekst og opplæring, der Læringsmiljøsentret orienterte om prosjektet og der de to deltakende skolene orienterte om det arbeidet de til da hadde gjort.

Resultatkravet for dette tilleggsoppdraget er innfridd idet oppgavene er utført. Vi kunne ønsket en enda tettere oppfølging av kommunene, men pga kapasitet har vi holdt oss til å gjennomføre tiltakene ovenfor.

Veilederkorps

Svelvik kommune deltar i 2015 porteføljen for nasjonalt veilederkorps. Midtveisevaluering vil bli sendt fra kommunen til Utdanningsdirektoratet 15. april 2016, med kopi til Fylkesmannen.

Veiledning av nyutdannede lærere og barnehagelærere

Den lokale høgskolen vår, nå Høgskolen i Buskerud og Vestfold, har en egen ansvarlig for veiledning av nyutdannede lærere. Hun har deltatt i møter med skoleeiere, skoleledere og barnehageeiere og holdt en presentasjon i Lederforum. Fylkesmannen i Vestfold deltok også i et regionalt heldagsmøte med dette som tema i Drammen sammen med representanter fra Buskerud, Telemark, Vestfold og Østfold.

Se for øvrig kommentarer under punktet 32. om GLØD.

Sensorskolering

Sensorskoleringa for 2015 er kommentert i årsrapporten for 31.5. under «Sentralt gitt eksamen i grunnskolen».

Regelverk i praksis

Vi har deltatt på de samlingene Utdanningsdirektoratet har arrangert og er i all hovedsak fornøyd med det faglige utbyttet. Det må likevel nevnes at omfanget av tilbud innenfor Regelverk i praksis, er så omfattende at Fylkesmannen også ser at vi bruker store ressurser på denne satsingen. En regelverksamling som var rettet mot embetene som målgruppe, var dessuten preget av en svært elementær innføring i Opplæringslovens innhold og prinsipper. Dette traff ikke målgruppen, og var svært uheldig.

Utdanningsdirektøren deltar i et delprosjekt, "Ekspertrolleutvalget". Arbeidet her har vært både faglig krevende og arbeidskrevende. Arbeidet er nå inne i et godt spor, og utdanningsdirektøren oppfatter derfor deltakelsen nå som meningsfull.

Måloppnåelse grunnopplæring

Flere personer har arbeidet med oppgaver innenfor dette resultatområdet og vi anser at vi har god kompetanse på området. Embetet har deltatt på samlinger i regi av Utdanningsdirektoratet knyttet til hvert av disse områdene.

Vi anser måloppnåelsen som god.

32.6 Urfolk og nasjonale minoriteter

Vi hadde pr 1.10.15 seks elever, og per 1.10.15 fem elever i grunnskolen med opplæring i nordsamisk og sørsamisk som andrespråk 2 og 3. De aktuelle kommuner har fått veiledning på regelverket og informasjon om tilskudd og ansvarlige fylker er videreformidlet.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
31.1 Tilsyn	kr 2 311 034,03	kr 0,00
31.9 Andre forvaltn.oppg. - barnehagen og grunnopplæring (rest 31)	kr 3 163 277,06	kr 918 597,41
Økt kvalitet i barnehage og grunnopplæringen	kr 182 147,73	kr 662 874,59
36 Landsdekkende oppgaver KD	kr 0,00	kr 0,00
Sum:	kr 5 656 458,00	kr 1 581 472,00

Landbruks- og matdepartementet

Resultatområde 21 Matsikkerhet

21.1 Økt matproduksjon og trygg mat

- **Beskriv kort sentrale utviklingstrekk og drivkrefter i utviklingen av jordbruket.**

Gode kornavlinger i 2014 og 2015 har bedret økonomien i kornproduksjon og ført til mer optimisme i en presset produksjon. Det har vært en nedgang i kornarealet og økning i grasarealet de siste 25 årene. Kornarealet er redusert med 20 % de siste 12 årene. Vestfold produserer halvparten av alt engfrø i fylket og nesten alt av konserveserter og bønner. Grønnsaksarealet øker og står for en stor andel av verdiskapingen i planteproduksjonen i fylket.

Antall mjølkekuer har vært stabilt rundt 2500 kuer de seinere årene, men antall foretak med mjølkeproduksjon er halvert de siste 15 årene. Antall ammekuer har økt betydelig over mange år, men ser nå ut til å stabilisere seg på ca. 3000 kuer. Siste året var det en kraftig nedgang i antall purker. Det skyldes antakelig sykdom og en periode med overskudd av gris og lave priser. Antall purkebesetninger er stabilt. Overskudd av kylling skaper bekymring i produsentmiljøet.

Den største endringen i husdyrholdet de seinere årene er det økende antallet sauer. Det er 40 % økning i saueholdet i Vestfold de siste 5 år. Økningen skyldes både at etablerte produsenter utvidere og at nye produsenter starter. Økningen kan blant annet skyldes bedret økonomi i saueholdet og at det satses på produksjonen som hovednæring på gården.

- **Beskriv kort fylkesmannens arbeid for å nå målene om økt og trygg matproduksjon og økt matmangfold.**

Landbruksavdelingen satser fortsatt på økt grøfning som et viktig tiltak for å øke matproduksjonen og redusere klimagassutslipp. I 2015 ble ikke hele fylkets tildeling brukt, i motsetning til de to årene før da hele tildelingen ble brukt. Vi mener behovet for drenering fortsatt er stort, men økonomien er for dårlig uten økt tilskudd. Avlingene vil synke hvis grøfteaktiviteten avtar. Økonomien i kornproduksjon er svak ved normale avlinger. Korn har en nøkkelrolle for å opprettholde selvforsyningsgraden. Vi har initiert et agronomiprojekt med fokus på jordpakking. Jordpakking er en utfordring med store maskiner og kompromisser med rettidsfaktor på store enheter på leiejord.

Fylkesmannen har en satsing på frukt- og bær dyrking og ser en god utvikling og godt samarbeid mellom produsentene også utover fylkesgrensa.

- **Beskriv kort hvordan samarbeidet med regionale aktører og Mattilsynet fungerer.**

Vi har et systematisk samarbeid med Innovasjon Norge Buskerud Vestfold og fylkeskommunen i næringsutviklingsarbeidet, blant annet med jevnlig møter for saksbehandlerne. Hensikten å samordne arbeidet. Med Mattilsynet har vi sammen med Fylkesmannen i Telemark og Buskerud to faste møter pr år hvorav det ene inkluderer lederne. Hensikten er å drøfte aktuelle saker og ha et godt samarbeid, det har vi både på plante- og dyreområdet. Vegvesenet/jernbaneverket møter vi i arealsaker. Fra landbrukssynspunkt samarbeidet vi godt. Fylkeskommunen har Fylkesmannen samarbeidsavtale med, den fornyes hvert år.

- **Beskriv kort hvordan tilgangen på tjenester fra dyrehelsepersonell er i fylket.**

Vestfold består av to veterinær distrikt, Søndre- og Nordre Vestfold. Det er totalt 10 veterinærer med på ordninga om kommunal veterinær vakt, og det er god nok dekning med veterinærer som kan komme på forholdsvis kort varsel. Det var ikke positivt at smådyrvakta ble lagt ned, men det er flere klinikker med døgnvakt. Så også for kjæledyr oppfattes dekningen som god.

Resultatområde 22 Landbruk over hele landet

22.1 Bruk av landbruksarealer

Vi har ikke organisert beitebruk Vestfold for småfe.

Beskriv utviklingen i beitebruk og utarbeid statistikk over bruk av beiteareal og tapsutvikling

Saueholdet i fylket har økt med 40 % de siste 5 år. Det har vært en økning av antall produsenter, og de som allerede har drevet har økt antall dyr. Det har også vært en økning i produsenter med Gammelnorsk spelsau de siste år.

Rapporter på omfang av samfinansiering med midler til forebyggende tiltak mot rovviltskader over Klima- og miljødepartementets budsjett

Det har ikke vært aktuelt.

Beskriv utfordringer i arbeidet med å ivareta landbrukets interesser i det regionale kartsamarbeidet, og utfordringer knyttet til kommunenes arbeid med ajourføring av arealressurskart (AR5)

FMVE har ikke erfart at det er spesielle utfordringer knyttet til det regionale kartsamarbeidet. Vi har klart, og det er avgjørende for et godt samarbeid, at det settes av tid til å delta på møtene som Kartverket innkaller til, slik at de ulike partene i Geovekst får forståelse for og innsikt i hverandres arbeid og behov.

Når det gjelder kommunenes arbeid med ajourføring av AR5, er det en utfordring å få kommunene til å prioritere AR5 i en hverdag der matrikkelsaker og andre oppmålingssaker virker mer presserende. Kommunikasjon mellom landbruks- og geodataforvaltningen i kommunene er en nøkkel for å oppnå god kvalitet i ajourføringsarbeidet. FMVE arrangerte derfor i 2015 felles kompetansesamling om AR5 for ansatte innenfor landbruk og geodata i kommunene. Fra 2015 har FMLA sendt kopi til geodataansvarlig i kommunen av all informasjon om AR5 som

har gått til landbrukskontorene.

Tapstatistikk sau på utmarksbeite

Embeter	Antall sau sluppet (innen organisert beitebruk)		% tilslutning til org. beitebruk i fylket	Tapsprosent		Total tapsprosent	
	Sau	Lam		Sau	Lam	2015	2014
FMVE							
Sum	0	0	0	0	0	0	

22.2 Eiendomspolitikk

Kort beskrivelse av kompetansehevede tiltak overfor kommunene innen eiendomslovgivningen.

Det er gjennomført en fagsamling med kommunal landbruksforvaltning som hovedmålgruppe knyttet til eiendomslovgivningen og vist blant annet til Landbruksdirektoratets avgjørelser. For øvrig så er dette kanskje det fagområdet hvor landbruksavdelingen hyppigst svarer på spørsmål fra kommunene.

Rapportere til Landbruksdirektoratet om saker behandlet etter jord-, odels- og konsesjonslov, jf. eget rapporteringsskjema.

Utført

22.3 Forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak og kontroll

Gi en oversikt over erfaringer knyttet til fylkesmannens og kommunenes forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak

Det har vært flere forskriftsendringer på området de siste to årene, som igjen har generert nye rundskriv og presiseringer av regelverk fra Landbruksdirektoratet. FMVE har prioritert tett oppfølging av kommunene i den forbindelse, både gjennom kompetansesamlinger og gjennom hyppig informasjon til kommunene i løpet av saksbehandlingsperiodene. I 2015 har vi fortsatt arbeidet med å påse at kommunene gjør avkortingsvurderinger når de fatter vedtak som avviker fra omsøkte data. Omfanget av avkortinger i PT har vært langt høyere i Vestfold i søknadsomgangen pr. 31.7.2015 enn i tidligere år. Avkorting har vært tema på kompetansesamling. Vi skrev dessuten om avkorting og søkers ansvar for å gi riktige opplysninger i FMLAs informasjonsskriv til bøndene i forkant av "sommeromgangen" for PT.

Gi en oversikt over omfang av gjennomførte kontroller og oppfølging av eventuelle avvik i eget skjema, og gi en vurdering av kontrollresultatene

Kontrollvirksomheten er rapportert i eget skjema. Vi har også i 2015 økt innsatsen i kontrollarbeidet. Våre forvaltningskontroller er risikobaserte. Vi prioriterer kontrollbesøk i kommuner med nyansatte, slik at kontrollen kan kombineres med veiledningsarbeid. Kontrollresultatene viser i hovedsak at kommunenes forvaltning skjer i tråd med regelverket. Kommunene har størst forbedringspotensial når det gjelder å dokumentere all vesentlig informasjon som er vurdert i forbindelse med saksbehandlingen, og å dokumentere kommunens vurderinger. Innenfor skogfondsordningen gjør nyansatte ofte feil som har betydning for tilskuddsutmåling og skattefordel. Det er derfor viktig å påpeke kommunens ansvar for opplæring av nyansatte og tilby bistand i opplæringsarbeidet.

FMLAs foretakskontroller innenfor husdyrkonsesjon/produksjonstilskudd er svært ressurskrevende. Én kontroll som sto i embetets kontrollplan for 2015 er ikke gjennomført. Den vil bli overført til kontrollplanen for 2016.

Omtale antall saker som er vurdert for politianmeldelse og hvor mange som er anmeldt. Resultat av påtalemyndighetens behandling omtales kort der resultatet er klart

Vestfold har i 2015 ikke hatt saker som er vurdert for politianmeldelse.

Utarbeide oversikt over og vurdering av klager og dispensasjonssøknader behandlet av Fylkesmannen for samtlige tilskuddsordninger på landbruksområdet der kommunen er førsteinstans

Slik oversikt er gitt i tabell.

FMLA har i 2015 behandlet én sak om dispensasjon fra søknadsfrist for PT, som ble innvilget. Innenfor RMP-ordningen ble én søknad om dispensasjon fra frist for miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel avslått, mens én

søknad om dispensasjon fra kravet til antall uker på beite ble innvilget. Innenfor SMIL-ordningen ble det gitt én dispensasjon fra bestemmelsen om at arbeidsfristen maksimalt kan settes 5 år frem i tid.

Innenfor ordningen tilskudd til avløsning ved sykdom mv. ble det gitt én dispensasjon fra kravet om næringsinntekt og én dispensasjon fra bestemmelsen om at det kun kan gis ett tilskudd pr. foretak for samme periode. Det er grunn til å påpeke at ingen av disse dispensasjonene er i konflikt med innstrammingene i dispensasjonspraksis, som er beskrevet i rundskriv 2015-43, som ble sendt ut 19.11.2015.

FMLA har ikke behandlet klagesaker innenfor tilskuddsordningene i 2015. Mulige årsaker til dette kan være tilfeldigheter, at kommunenes vedtak er i tråd med gjeldende regelverk og søker derfor ikke finner grunn til å klage, eller at kommunene gir informasjon som fører til at søker velger å ikke klage.

På erstatningsområdet må embetene gjennom dialog med kommunene være forberedt på rapportering

I september sendte vi en prognose til Landbruksdirektoratet over omfanget av erstatningssaker for klimabetinget avlingssvikt. 2015 var et år med gode avlinger. Lokal flom etter mye nedbør i august førte til noen få erstatningssaker.

Oversikt over behandling av klager og dispensasjonssøknader 2015 - antall

Klagebehandling

Produksjonstilskudd		Miljøvirkemidler		Andre tilskuddsordninger	
Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått
0	0	0	0	0	0

Dispensasjonssøknader

Produksjonstilskudd			Miljøvirkemidler			Andre tilskuddsordninger		
Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått
1	0	0	2	0	1	2	0	0

Fylkesmannens kontroll av landbruksvirksomheten i 2015

1. Hvor mye ressurser er avsatt til kontroll?

Årsverk: 0,5

Antall personer: 8

2. Gjennomførte kontroller av kommunenes landbruksforvaltning(forvaltningskontroller)

Kommune:	Andebu kommune
Orninger/omfang:	Tilskudd til avløsning ved sykdom. Dokumentkontroll av alle saker i perioden 15.5.2015-15.11.2015. Tre saker i perioden.
Registrerte avvik:	To avvik: 1. Kommunen hadde ikke innhentet dokumentasjon for at kravet til næringsinntekt var oppfylt. 2. Mangelfull utfylling av saksbehandlingsblankett 1 og 2, slik at det ikke var dokumentert at nødvendige opplysninger var innhentet og vurdert.
Oppfølging av avvik:	Avvik lukket og tilskuddsbeløp korrigert for utbetaling, ved at kommunen fatte nye vedtak.

Kommune:	Horten kommune
Orninger/omfang:	Tilskudd til avløsning ved sykdom. Dokumentkontroll av alle saker i perioden 15.5.2015-15.11.2015. Én sak i perioden.
Registrerte avvik:	Ett avvik: Kommunen hadde ikke trukket sykepenger for siste del av perioden, fordi det ikke var innhentet tilstrekkelig dokumentasjon

	fra NAV.
Oppfølging av avvik:	Avvik lukket og tilskuddsbeløp korrigert før utbetaling, ved at kommunen fattet nye vedtak.
Kommune:	Horten kommune
Orninger/omfang:	Produksjonstilskudd og regionalt miljøprogram. FMLA observerte kommunens stedlige kontroll ved ett foretak som søkte om PT og to foretak som søkte om RMP.
Registrerte avvik:	Produksjonstilskudd: Ingen avvik. Regionalt miljøprogram: To avvik: 1. Kommunen godkjente et tiltak som ikke oppfylte vilkårene i forskriften. 2. Miljødokumentasjon i forbindelse med kulturlandskapstiltakene ble ikke kontrollert, slik det etter forskriften skal.
Oppfølging av avvik:	Det første avviket ble lukket gjennom saksbehandlingsprosessen. FMLA vil påse at det andre avviket er lukket i neste søknadsomgang.
Kommune:	Lardal kommune
Orninger/omfang:	Tilskudd til avløsning ved sykdom. Dokumentkontroll av alle saker i perioden 15.5.2015-15.11.2015. Én sak i perioden.
Registrerte avvik:	Ingen avvik.
Oppfølging av avvik:	
Kommune:	Re kommune
Orninger/omfang:	Tilskudd til avløsning ved sykdom. Dokumentkontroll av alle saker i perioden 15.5.2015-15.11.2015. Seks saker i perioden.
Registrerte avvik:	To avvik. Begge dreide seg om at kommunen hadde beregnet feil dagsats for lønn til fradrag i tilskuddet, slik at tilskuddsutbetalingen ville blitt for høy.
Oppfølging av avvik:	Avvik lukket og tilskuddsbeløp korrigert før utbetaling, ved at kommunen fattet nye vedtak.
Kommune:	Re kommune
Orninger/omfang:	Produksjonstilskudd, SMIL, drenering, NMSK og skogfond. FMLA observerte kommunens stedlige kontroll ved ett foretak som søkte om PT, to foretak som mottok SMIL-midler i henholdsvis 2013+2015 og 2015, to foretak som mottok tilskudd til drenering i 2013 og fire foretak som brukte skogfond til å finansiere skogkulturtiltak i 2015, hvorav 2 med NMSK-tilskudd. Kontroll av kommunens forvaltning av skogfondsordningen sammen med revisor. (Re behandler landbrukssaker for Re, Hof og Holmestrand kommuner.)
Registrerte avvik:	Produksjonstilskudd: Ingen avvik. SMIL: To avvik: 1. Manglende miljødokumentasjon, som kreves etter forskriften. 2. Ikke innhentet tillatelse fra miljømyndighet til å gjennomføre hydrotekniske tiltak i sjørretførende elver. Drenering: Ingen avvik. NMSK: Ingen avvik.

	Skogfond: Ingen avvik.
Oppfølging av avvik:	Fylkesmannen vil påse at avvikene lukkes i kommende saker.
Kommune:	Sandefjord kommune
Orninger/omfang:	Produksjonstilskudd og regionalt miljøprogram. FMLA observerte kommunens stedlige kontroll ved ett foretak som søkte om PT og to foretak som søkte om RMP.
Registrerte avvik:	Produksjonstilskudd: Ett avvik: Kommunen etterspurte ikke gjødslingsplan for engarealene som foretaket bruker som hestebeite, selv om foretaket hadde gitt informasjon om at de brukte kunstgjødsel. Regionalt miljøprogram: Ingen avvik.
Oppfølging av avvik:	Avviket ble lukket i den videre saksbehandlingen etter kontrollen.
Kommune:	Tønsberg kommune
Orninger/omfang:	NMSK og skogfond. (Tønsberg behandler landbrukssaker for Tønsberg og Tjøme kommuner.)
Registrerte avvik:	NMSK: Ingen avvik. Skogfond: Tre avvik. 1. Flere tilfeller av feilføring av mva., slik at skogeier fikk for høyt tilskudd og for høy skattefordel. 2. Ett tilfelle av godkjent mva. på eget arbeid, som førte til at skogeier fikk for høyt tilskudd og for høy skattefordel. 3. Konto med negativ saldo. Kommunen hadde utbetalt et refusjonskrav det ikke var dekning for på konto (50 % av kravet ble dekket med tilskudd).
Oppfølging av avvik:	Avvikene er lukket, enten direkte i ØKS hos FMLA eller ved at skogeier har innbetalt beløpet som var urettmessig utbetalt.

3. Gjennomførte foretakskontroller. Foretakene kan anonymiseres ved A, B, C etc.

Foretak:	A,B
Orninger/omfang:	Husdyrkonsesjon og produksjonstilskudd
Hjemmel for kontroll:	Forvaltningsloven § 17, Forskrift 2014-12-19 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket § 10, Forskrift 20040401 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen § 11.
Registrerte avvik:	Ingen avvik. Foretakene vil bli fulgt opp med kontroller også kommende år, med tanke på om foretakene fremdeles kan dokumentere at de drives klart adskilt.
Oppfølging av avvik:	
Foretak:	C,D,E,F,G,H,I,J
Orninger/omfang:	NMSK - tilskudd til vegbygging. Vedlikeholdskontroll av alle veger som fikk ble godkjent og fikk utbetalt tilskudd i 2011.
Hjemmel for kontroll:	Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket § 12
Registrerte avvik:	Ingen avvik.
Oppfølging av avvik:	

4. Andre kommentarer/ innspill:

22.4 Ei livskraftig reindrift

Vi vi ikke reindrift i Vestfold.

Resultatområde 23 Økt verdiskaping

23.1 Næringsutvikling innen jordbruk og bygdenæringer

Egen rapport om bruken av IBU-midlene sendes LMD innen 28.2.2016 med kopi til Innovasjon Norge. Det skal gis en kort omtale av den helhetlige bruken av IBU-midler i fylket, samt en detaljert rapportering på bruken av utrednings- og tilretteleggingsmidler i henhold til rapporteringskravene i brev til Fylkesmannen av 12.12.2014

BU-tilskudd (Utrednings- og tilretteleggingsmidler). Bevilgingen var i 2015 lik summen i 2014 på kr 2 230 000,-. I tillegg ble det overført kr 103 835 fra 2014 og kr 218 209 inndratte midler fra prosjekter som ble trukket og avsluttede prosjekter som fikk lavere kostnader enn budsjettet. Totalt hadde vi kr 2 552 044,- til disposisjon i 2015.

Til sammen ble det bevilget kr 2 303 750,- fordelt på 27 søknader. To søknader ble avslått. Regionalt næringsprogram for Vestfold 2012 -2015 har ligget til grunn for innvilgede søknader (RNP). Fordelingen på RNP's satsingsområder har i kroner fordelt seg slik:

Volumproduksjon kr 1 095 250,-

Matspesialiteter kr 18 000,-

Økologisk produksjon kr 375 000,-

Skog og trebruk kr 97 600,-

Landbruksbaserte opplevelser og reiseliv kr 175 000,-

Inn på tunet kr 312 900,-

Bioenergi kr 160 000,-

Kompetanse kr 70 000,-

Beskrive kort tiltak for økt satsing innen landbruksbasert vare- og tjenesteproduksjon innenfor Regionalt næringsprogram

Økt satsing på frukt- og bær gjennom opprettelse av klynge i Oslofjordregionen. Videreutvikle egnethetskart for grønnsaker til bruk av stat, kommuner og rådgivingstjenester. Videreført satingen på jordkultur og agronomi for å forbedre produktiviteten i planteproduksjonen. Utvikling av veksthuskonsept knyttet til biogassanlegg. Bruk av UV-B mot soppsykdommer i veksthus. Satsing på dyrkingsteknikk og sorter for å utvide jordbærsesongen. Egne ressurser og delbetaling av IGW Osloregionen. Utvikling av seterdrift og matkultur på 4H seter.

Beskrive tverrsektorielt samarbeid og resultater i arbeidet med Inn på tunet generelt og Inn på tunet-løftet i kommunene spesielt

Det ble i 2015 etablert et Inn på tunet Nettverk for til tilbydere i Buskerud og Vestfold sammen. Dette vil gi tilbydere et utvidet faglig nettverk som vil styrke tilbyderne/produsentene av IPT i begge fylker. I tillegg har Innovasjon Norge i Buskerud Vestfold sammen med Fylkesmannen i Buskerud utarbeidet et Bedriftsutviklingsprogram for IPT-gårder i begge fylker hvor hver enkelt deltager får delta i IN sitt mentorprogram. Dette er viktig fordi vi ser at tilbyderne er sårbare i forhold til kortsiktige avtaler med

kommunene.

Utarbeide oversikt over antall årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene og i Fylkesmannens landbruksavdeling per 31.12.2015. Oversikten presenteres i årsrapporten

Kommunene har 21,3 stillinger fordelt på omlag 18,6 årsverk knyttet til landbruk. Fylkesmannen har 13 personer fordelt 12,1 årsverk, inklusive 0,9 årsverk GIS-stilling for embetet. I tillegg hadde vi ved årsskifte en person engasjert i forbindelse med IGW. Plangruppen i Miljø og samfunnsikkerhetsavdelingen utfører i størrelsesorden 3/4 årsverk som kan ses som landbruksarbeid knyttet til arealsaker.

Rapportere om bruken av midlene til arktisk landbruk og fjellandbruket

Gjelder ikke Vestfold

Beskriv hvilke tiltak som er gjennomført for å styrke kommunenes arbeid innenfor landbruks- og matområdet, herunder omfanget av den landbrukspolitiske dialogen med kommunene og det landbrukspolitiske engasjementet i kommunene

Våre kompetansesamlinger for kommunenes landbruksforvaltning er med å skape bevissthet i administrasjonen. I 2015 hadde vi to samlinger med tema knyttet til det internasjonale Jordåret hvor og arealplanleggerne var invitert. Videre et seminar «landbrukspolitikk og muligheter for landbruket i Vestfold». På politisk nivå er det arealforvaltning og jordbrukets posisjon der som er av størst interesse. AgriAnalyse (rapport 7-2014) presenterte «Verdiskaping fra jord til bord – om landbruk og matindustri i Vestfold» på et av våre månedlige «fredagsmøter» hvor politisk og administrativ ledelse i kommuner og fylkeskommune deltar. Rapporten er delfinansiert av Fylkesmannen og viser betydningen av landbruket i fylket samlet og hver enkelt kommune. Statistikk utarbeidet av oss er en del av faktagrunnlaget.

I 2015 oppdaterte vi oppgaveoversikten som vi har laget for kommunene på landbruksområdet etter mal fra embetsoppdraget. Den ble sendt rådmenn. På oppsummeringsmøtet etter forvaltningskontroller i kommunene møter landbruksdirektøren kommuneledelsen og her tas blant annet kommunens landbrukspolitiske engasjement opp. Generelt møter landbruksdirektøren ordførere/rådmenn i mange sammenhenger. Vestfold er et lite fylke hvor det er mange arenaer og lett å samle folk.

Beskriv prioriteringer og konkret bruk av midler over kap. 1144 post 77 Regionale og lokale tiltak i landbruket til kommunerettet arbeid, inkludert en regnskapsmessig oversikt og vurdering av arbeidet

2015 var det internasjonale Jordåret og vi valgte ha det som tema både med jordkvalitet og arealforvaltning i flere samlinger. I 2015 arrangerte vi en tre dagers studietur for kommunal landbruksforvaltning sammen med landbruksavdelingen til Vesterålen og Lofoten for å få innblikk i landbruket i en annen del av landet, hvordan landbruksforvaltningen arbeider der og for å bygge nettverk mellom deltagerne. I tillegg hadde vi 13 dagsamlinger samt Kola Viken over to dager i Langesund, Telemark. Berørte tema var skogbruk, tilskudd og kontroll, juss, kart, næringsutvikling og bynært landbruk.

Vestfold fikk kr. 160 000 over kap. 1144 post 77. Vi brukte tilsammen 157 975 kr. Det fordelte seg slik: Studietur 75 823 kr, Jordåret 32 862 kr, Tilskudd og kart 13 866 kr, næringsutvikling 10 984 kr, skogbruk 3 596 kr, øvrige samlinger 15 468 kr.

23.2 Skogbruk

Rapporter kort utfordringene på skogområdet og hvordan Fylkesmannens arbeid har bidratt til resultater og aktivitet

Skogbruksaktiviteten i Vestfold fortsatte trenden med en økning fra foregående år både hva gjelder avvirking og investeringer i infrastruktur, og det å etablere ny skog. Avvirkingen av barskogen er tilnærmet optimal i forhold til tilveksten, mens det er en klar underavvirking av lauvskogen. Avsetningsmulighetene for lauvtømmeret og prisnivået som tilbys skogeierne forklarer mye av underavvirkingen. De milde vinterene de siste åra har også resultert i et labert vedmarked, samtidig som forbruket av lauvtømmer til flisproduksjon til anvendelse i fjernvarme- eller nærvarmeanlegg aldri har tatt av i Vestfold.

Planteaktiviteten tok seg godt opp i 2015. Prosjektsatsingen for økt skogkulturaktivitet, et samarbeidsprosjekt mellom Viken skog, kommunene og fylkesmannen, har vært en suksess. Ungskogarealene som sprøytes med kjemiske midler har hatt en gjennomgående ønsket nedgang de siste 6-7 årene.

Gjennomgang av det offentlige veinettet som har betydning for tømmertransporten i fylket, resulterte i en betydelig oppskrivning til 60 tonn og 24 meters vogntoglengde på det fylkeskommunale veinettet. Utfordringen er standarden på det kommunale veinettet. Som innspill til den nye stortingsmeldingen ønsker derfor "Østlandsskogbruket" en finansieringsordning/tilskuddsordning med formål å få utbedret flaskehalser for tømmertransporten på det kommunale veinettet.

Skogeierne i Vestfold investerer stadig mer i oppgradering og nybygging av skogsveier. I 2015 ble det bevilget hele 4,8 mill. kroner i tilskudd til skogsveiformål, fordelt på 26 veiprojekter.

Fylkesmannen i Vestfold tok i 2015 initiativ til et pilotprosjekt for å undersøke mulighetene for å gjøre aldersuavhengig og mer nøyaktig bonitering basert på data fra enkelttre-lasertakst. Målinger av mer enn 8.000 overhøydetrær i 2009 og 2014 i både unge og gamle bestand, viste at produksjonsevnen nå er ca. 40 % større enn det boniteten i gamle takster viser. Hvis den høye tilveksten i perioden 2009 til 2014 er en varig endring i produksjonsevnen, vil det ha stor betydning for forvaltningen av skogressursene framover. Dette understreker i enda sterkere grad skogens rolle i klimasammenheng.

Rapportere om skogbruksplanlegging med miljøregistreringer og tilskudd til miljøtiltak i skogbruket gjennom fagsystemet TSKOG

Rapportering er utført i ØKS, etter at TSKOG ble nedlagt i juli 2015.

Resultatområde 24 Bærekraftig landbruk

24.1 Samfunns- og arealplanlegging

Beskriv hovedtrekk i arealbruksutviklingen og aktivitetene som er iverksatt for å sikre at landbrukets og reindriftens arealinteresser og utviklingsmuligheter blir ivaretatt i samfunnsplanleggingen

Kommunene har nå revidert sine arealplaner og det har de gjort innenfor rammene i retningslinjene i fylkeskommunens Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA). Det er imidlertid grunn til å bekymre seg for husholdningen av den planlagte omdisponeringen i RPBA som gjelder fram til 2040. Mye av totalrammen er allerede tatt med i de nye arealplanene i kommunene.

152 daa ble omdisponert i 2014 og samferdselsanlegg stod for 92 daa. Av de 152 var 121 daa dyrka og 31 daa dyrkbar mark. Dette er den laveste omdisponeringen i perioden etter 1991. Med de reviderte arealplanene i kommunen må vi imidlertid forvente en større omdisponering de neste årene.

Når Stortinget har besluttet at omdisponeringen av dyrka mark skal reduseres fra 6000 daa til 4000 daa pr år innen år 2020 innebærer det at Fylkesmannen må legge betydelig vekt på jordvernet fremover.

Vi ser det som en av våre viktigste oppgaver å holde omdisponeringen så lavt som mulig. Den nylig vedtatte jordvernstrategien styrker jordvernet. Kommunepolitikernes holdning er avgjørende for å nå målet om sterkt redusert bruk av dyrka mark til annet enn jordbruksproduksjon. Vi er veldig bevist på å komme tidlig inn i kommunale planprosesser for holde fram nasjonale mål i arealbrukspolitikken, og lykkes etter vår vurdering ganske bra med det.

Bruken av innsigelser knyttet til landbruk og reindrift i saker etter plan- og bygningsloven

Det ble fremmet 8 innsigelser knyttet til landbruk til regulerings- og kommunedelplaner. Ingen av innsigelsene knyttet til landbruk ble avskåret av fylkesmann Erling Lae gjennom forsøket med samordning av statlige innsigelser. Alle innsigelsene ble løst før mekling eller gjennom mekling, alle innsigelsene ble imøtekommet av kommunen.

Beskriv aktivitet og status i dialogen med kommunene for å nå de nasjonale målene om å ivareta jord- og kulturlandskapsressursene

I forbindelse med fylkeskommunens utarbeiding av Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA) fikk fylkesmannen utarbeidet et verdiklassekart over arealene i Vestfold. Dette brukes aktivt av kommunene i plansaker. Kvaliteten på KLU knyttet til landbruk varierer veldig fra kommune til kommune. Enkelte kommuner

planisaker. Kvadranten på K0 knyttet til landbruk var det viktigste fra kommunene til kommunene. Likene kommuner gir en bred redegjørelse for både størrelse, type, kvalitet, effektivitet m.v., samt en tydelig verdisetting i forhold til konsekvens. Det er tydelig å se hvilke kommuner som har en aktivt landbrukskontor med høy kompetanse og med god lokalkunnskap knyttet til hvert enkelt arealinnspill. Andre kommuner gir en mer overflatisk vurdering, ofte basert på opplysninger i offentlige databaser, f.eks. Skog og landskap (NIBIO)

Beskriv kort sentrale utviklingstrekk for jordbruket i fylket, hovedutfordringer i virkemiddelbruk og tiltak knyttet til omdisponering av dyrka og dyrkbar jord

Situasjonen er som tidligere år. Grasarealene har økt og kornarealene er redusert. Grønnsaksarealet øker. Tilgroing er et lite problem i Vestfold. Jordbruksarealene er gode og klimaet godt slik at det er interesse for å dyrke alle arealene. I noen få tilfeller er det forsøk på å la arealer ligge brakk i håp om å få omdisponert arealene, men dette er landbruksforvaltningen i kommunene oppmerksom på.

Gjennom Planforum, kommunedialog og i møte med kommunene i enkeltsaker er jordvern nesten alltid tema. I RPBA er det krav om at matjord på omdisponerte arealer skal brukes til matproduksjon andre steder. Hvordan dette skal skje i praksis er utfordrende for kommunene, selv noen kommuner har tatt det inn i sine utfyllende bestemmelser i kommuneplan. Derfor tok vi initiativ til å utarbeide en veileder for "matjordplan". Arbeidet fullføres i 2016.

Organisasjonen Jordvern Vestfold bidrar til å holde jordvernet varmt i samfunnsdebatten.

Beskriv status og erfaringer i arbeidet med verneplaner, energisaker og konsekvensutredninger

Prosessen knyttet til frivillig skogvern går sin gang. De nasjonale økonomiske rammene er nå på plass og ikke lenger til hinder for en normal framdrift.

Beskriv status for samfunnssikkerhetsarbeidet på landbruks- og matområdet.

Landbruksdirektøren sitter i fylkesmannens kriseledelse og i fylkesberedskapsrådet. Fylkesberedskapssjefen holdt foredrag på Vestfold Bondelagets ledersamling høsten 2015 om beredskapsarbeid og landbrukets plass. Vi har samarbeid med Mattilsynet og landbruksnæringen om temaet. Vestfold sin risiko og sårbarhetsanalyse skal rulleres i 2016. Hendelser sin virkning på landbruk vurderes også i denne sammenheng.

Beskriv kort erfaringer og resultater med iverksetting av tiltak for utvalgte kulturlandskap i jordbruket

Erfaringene er gode. UKL-satsningen har ført til økt stolthet og mer aktivitet. Gjennom midlene til Utvalgte kulturlandskap åpnes gjengrodde slåttemarker, hagemarker, naturbeitemarker, strandenger mm opp igjen, og det settes igang riktig skjøtsel av områdene etterpå. Det gamle kulturlandskapet gjenskapes med synlige elementer i form av steingjerder, store tær, tun, gravrøyser, biomangfold mv.

Skjærgården øst for Nøtterøy og Tjøme er et flittig benyttet område for friluftsliv, og beitingen og skjøtselen gir friluftslivet flere muligheter og større opplevelser. Området er også pekt ut som spesielt verdifullt av Genressursenteret. Skjøtselen i regi av UKL bidrar til å ta vare på disse genressursene. Flere åpne områder gir også muligheter for flere dyr på beite pga økte beiteressurser.

Resultatene av UKL-satsningen samsvarer med målene i den nye forvaltningsplanen for Færder nasjonalpark, som dekker mesteparten av UKL. Samarbeidet med nasjonalparken er meget godt.

Beskriv kort om arbeidet med å oppdatere og kvalitetssikre reindriftens arealbrukskart

Uaktuelt i Vestfold.

24.2 Klimautfordringene

Beskriv utfordringer i arbeidet med klimatilak innenfor landbrukssektoren

Fylkesmannen i Vestfold tok i 2015 initiativ til et pilotprosjekt der formålet var å dokumentere bedre vekstvilkår for skogen (bonitet). Målinger av mer enn 8000 overhøydetrær i 2009 og 2014 i både unge og eldre bestand, viste at produksjonsevnen nå er ca. 40 % større enn i tidligere kartlagt. Hvis den høye tilveksten i perioden 2009 til 2014 er en varig endring i produksjonsevnen, vil det ha stor betydning for forvaltningen av skogressursene framover, som understreker i enda sterkere skogens rolle i klimasammenheng.

Drenering er et viktig tiltak for redusere lystgasstapet fra jord fordi luftvekslingen i jorda blir bedre og

jordpakkingen mindre. Etter stor interesse de to første årene med tilskudd, ser det ut til at grøfteaktiviteten kommer til å avta hvis ikke tilskuddet økes.

Arealet med miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel er 5-doblet de siste tre årene. Det gis tilskudd til spredning med slepeslanger/tilførselsslanger når gjødsla samtidig nedlegges eller nedfelles. Da unngår en jordpakking gjennom tunge tankvogner og dermed mindre lystgasstap og mindre tap til luft.

Det nye store biogassanlegget omtalt lenger ned er et godt klimatiltak.

Beskriv kort aktiviteten knyttet til økt bruk av trevirke og satsing på bioenergi, samt gjør rede for status og utfordringer på området

Samarbeidsprosjektet med nabofylkene for å øke bruken av bioenergi går sin gang. Siste året har prosjektet bidratt til etablering av gårdsvarmeanlegg på ti gårdsbruk i Vestfold.

Fylkesmannens arbeide med økt bruk av trevirke i byggerier går videre og behovet for å øke "bestillerkompetansen" i offentlige byggeprosjekter er stor. Tredriverprosjektet som er et spleiselag med Innovasjon Norge, fylkeskommunen og Fylkesmannen har som oppgave blant annet å øke bestillerkompetansen hos "byggherren". Dette viser seg å være helt nødvendig for at tre skal velges som byggemateriale. Uten dette kompetansebidraget har beslutningstagere lett for å velge tradisjonelle byggeløsninger i stål og betong.

Beskrive kort oppfølging av arbeidet med biogassanlegg i fylket

21. desember ble den første biogassen levert fra det nye store biogassanlegget på Rygg i Tønsberg. Biogassen brukes foreløpig som drivstoff for renovasjonsbilene. Etter hvert også for bussene i fylket. Jordbruket har vært involvert i arbeidet med biogassanlegget helt fra 2009 og er en sentral aktør i den «Den Magiske fabrikken» som GreVe Biogass kaller seg. Etter planen kommer 30 % av all husdyrgjødsel i Vestfold til å gå til anlegget i 2016. Da vil klimameldingens 30 prosentmål i 2020 allerede nås i år for Vestfold. All bioresten brukes direkte som biogjødsel i jordbruket. Biogassanlegget slipper da en kostbar og energikrevende tørking av bioresten for å lage et gjødselprodukt. Samlet gjør dette biogassanlegget til et svært godt klimatiltak, og det er derfor valgt til å være et nasjonalt pilotanlegg.

Kjær Gartneri, Skalleberg Gartneri og Skjærgaarden Gartneri har nå startet et felles selskap Veksthusgruppa. Veksthusgruppa har som mål å starte produksjon av fortrinnsvis grønnsaker i et 100 dekar stort veksthus tilknyttet biogassanlegget. Veksthuset vil kunne bruke overskudd av CO₂, varme og biogjødsel fra anlegget. Det gir en optimal sirkulær økonomi, som det er planer om å presentere i et undervisningssenter på anlegget.

24.3 Produksjon av miljøgoder og reduksjon av forurensninger

Gi en vurdering av måloppnåelse for miljøvirkemidlene

Utsatt jordarbeiding er det viktigste og det dominerende tiltaket og utgjør nesten 50 % av hele RMP-tildelingen. Arealet i stubb er stabilt over mange år. Svært lite areal direktesås. Bøndernes erfaringer med ulik jord, avlastning i ei travel våromn ved å pløye om høsten, erfaring med at høstpløying er best til potet og grønnsaker og mye høstkorn er de viktigste årsakene til at bare 40 % av kornarealet vårployes året etter. Sterk differensiering med høye satser i erosjonsklasse 3 og 4 er videreført fordi det gir best kostnadseffektivitet å endre jordarbeidingen i disse klassene. RMP-tiltakene er svært viktige i arbeidet med vannforskriften.

De hydrotekniske tiltakene er svært viktige da de er rettet mot punkter med stort forurensningspotensiale. Kombinasjonen av mer heftige nedbørsepisoder og gamle hydrotekniske anlegg er krevende. Kommunene opplever at de på langt nær kan dekke etterspørselen for investeringsstøtte til hydrotekniske tiltak. 69 % av SMIL-midlene brukes til tiltak mot forurensning, og denne andelen har økt de siste 5 årene. Dette er i tråd med tiltakspakkene som er laget som en oppfølging av vannforskriften. I Vestfold er det stort potensiale for oppgradering og anlegging av hydrotekniske anlegg.

17 % av RMP-midlene og vel 30 % av SMIL-midlene brukes på kulturlandskapstiltak. Beiting er det viktigste kulturlandskapstiltaket. Med SMIL-støtte er kulturlandskapet åpnet opp og beitearealer tatt i bruk igjen i store deler av fylket. Årlig tilskudd gjennom RMP bidrar til beiting av disse områdene i årene etter. Tilskuddene har også ført til at kulturlandskapet ivaretas gjennom aktiv beiting og skjøtsel i kulturlandskapet på øyene i skjærgården langs hele Vestfoldkysten.

Gjennom midlene til Utvalgte kulturlandskap åpnes gjengrodde kulturmarker opp igjen, og elementer i landskapet synliggjøres. Dette fremmer både naturmangfold kulturminner og friluftsliv, og gir økte beiteressurser. Det er ønsket, og et viktig bidrag til skjøtselen i Færder nasjonalpark. Se mer i eget pkt.

Beskriv status og behov for oppfølgingstiltak fra forvaltningens side i miljøplanarbeidet

Etter avviklingen av miljøplan 1 og 2 har vi sett behov for å informere om viktigheten av miljødokumentasjon og gode planer når det søkes tilskudd til RMP, SMIL og drenering. Vi har utarbeidet flere maler for miljødokumentasjon som kommunene krever når det søkes tilskudd. Miljøkravene i søknad om produksjonstilskudd og konsekvensene ved ikke å oppfylle kravene, krever ekstra oppmerksomhet. Vi har planer om å følge opp dette spesielt i 2016.

Tilskudd fra regionalt miljøprogram utbetalt 2015 etter søknadsomgang 2014 - kroner utbetalt til hovedområder

Embeter	Kulturlandskap	Biologisk mangfold	Kulturmiljøer og kulturminner	Friluftsliv og tilgjengelighet	Avrenning til vassdrag og kyst	Utslipp til luft	Plantevernmiddel	Andre miljøtiltak
FMVE	1966750	27800	514790	266560	12725330	808725	743570	
Sum	1966750	27800	514790	266560	12725330	808725		

24.4 Økologisk landbruk

Beskriv kort status, utfordringer og resultater knyttet til arbeidet med økologisk landbruk

I Vestfold er 29 % av hønene økologiske og utgjør hele 21 % av den totale økologiske eggproduksjonen i landet. 21 % av melkekuene i fylket er økologiske, og det er også 14 % av ammekuene. Det er viktig med gras i vekstskiftet i økologisk produksjon, og i plantefylket Vestfold er det positivt at så stor andel av grovfôrdyra, og dermed også grovfôrproduksjonen er økologisk.

Grønnsaksproduksjonen er forholdsvis stabil, men vi ser utfordringer i logistikken. Produsentene har varer de ikke får solgt, mens butikken sier det ikke er varer å få tak i. Andre utfordringer er at butikkene gjerne vil kjøpe fra få produsenter og det blir fort billigere og enklere å kjøpe inn importerte økologiske varer framfor å kjøpe inn norske.

Andelslandbruk er en voksende nisje. Dette er positivt for å kunne spre kunnskap om landbruk ut til flere, samtidig som andelsgårder vanligvis er økologiske og vi dermed kan få opp produksjonen.

Beskrive hvordan utvidet nasjonalt ansvar for satsingen er ivaretatt

Samarbeid med Norsk landbruksrådgiving lokalt i Foregangsfylkearbeidet. All veiledning på økologiske grønnsaker og potet i Norge skjer i samarbeid med lokal rådgivingsenhet. I markedsarbeidet skjer alt arbeidet i samarbeid med eller i forståelse med markedsaktørene sentralt. Foregangsfylkene har egne nettsider der all info blir publisert <http://prosjekt.fylkesmannen.no/Okologiske-foregangsfylker/>

Ressursrapportering

Resultatområde Kapittel 0525 Fagdep.

Oppgaver under LMDkr 6 970 296,16 kr 0,00

Sum: kr 6 970 296,00 kr 0,00

Klima- og miljødepartementet

Resultatområde 01 Naturmangfold**Vannforvaltning**

Innenfor 'Helhetlig vannforvaltning' har FMVE bistått Vannregionmyndigheten (VRM; Buskerud fk) med å forbedre dokumentet *Regionalt tiltaksprogram* med sikrere tall for investeringskostnader. *Vann-nett* er oppdatert høsten 2015, forut for politisk behandling av vannforvaltningsplan og tiltaksprogram. Som foregående år ble det i 2015 gjennomført et relativt ambisiøst overvåkingsprogram etter retningslinjer fra regionalt overvåkingsprogram, i samarbeid med lokale vannområder, vannverk, kommuner m.fl. Overvåkingsdata fra 2015 registreres av FMVE fortløpende i databasen *Vannmiljø*, og det vil våren -16 bli behov for omfattende oppdatering av miljøtilstand i vannforekomstene.

Med tanke på fortsatt samarbeid med lokale vannområder om overvåking, gjennomføring av tiltak m.m. stimulerer FMVE og VRM til videreføring av vannområdeutvalgene inn i neste vannforvaltningsperiode; 2016 - 2021

Naturmangfold**Skogvern:**

Det ble vedtatt fire nye naturreservat i Vestfold i desember 2015. Alle på privat grunn. Det bidro til at om lag 1,4 % av den produktive skogen i Vestfold er vernet. Det ligger inne 7 nye tilbud om frivillig vern på privat grunn til behandling per dags dato. Fylkesmannen har mål om å ferdigbehandle 6 av disse til vedtak i løpet av 2016. Vi har årlige møter med Viken skog som etterspør tilbud fra grunneiere, særlig i områder med kartlagt edelløvskog. Begrensende faktor for skogvernet i Vestfold er arbeidskapasitet hos Fylkesmannen (derav GIS kapasitet for kartproduksjon) og tilsvarende i Viken skog.

Naturoppsyn og samarbeid med SNO:

Fylkesmannen samarbeider godt med SNO om oppsyn, skjøtselstiltak og bestillingsdialogen.

Forvaltning av anadrom laksefisk og innlandsfisk:

Fylkesmannen har et godt samarbeid med kommunene og Sjøørretprosjektet i Vestfold med sikte på å bevare og oppdatert status for små kystnære anadrome vassdrag. Biotopforbedrende tiltak gjennomføres i flere av vassdragene.

Fylkesmannen samarbeider med Fylkesmenn i nabofylker, vannområdene (fylkeskommunen), Mattilsynet og Veterinærinstituttet for å forhindre smitte fra vassdrag infisert med *Gyrodactylus salaris* i regionen. Fylkesmannen deltar i koordineringsgruppe for *G. salaris*-relaterte problemstillinger i Drammensregionen og sitter i styringsgruppe for det 3-årig prosjekt Gyrofri (prosjektet har fått 4 millioner i støtte fra Oslofjordfondet). Det er blitt samlet dna-materiale fra laks i Sandevassdraget til bevaring i Genbank.

Forskrift om fiske etter anadrom laksefiske er revidert i 2015/16.

Arbeid med og forvaltning av trua arter:

Fylkesmannen har hatt et generelt fokus på truede arter i forvaltning av verneområder og innspill i plan og byggesaker i 2015. Andre UN/PA eller kandidater til slike har vært fulgt opp gjennom kartlegging og tilskuddsforvaltning. Herunder kartlegging av stor salamander og elvemusling mv.

Handlingsplanene for hule eiker og eremitt har vært gjenstand for en oppsummering og evaluering, og er levert direktoratet i oktober 2015. I samarbeid med direktoratet vil Fylkesmannen revidere handlingsplanene i 2016.

Fylkesmannen i Vestfold fordelte rundt 400 000 kr til eikekart-legging i andre fylker i 2015. Det ble også opprettet en informasjonsside på nett om hule-eiker (<http://www.hule-eiker.no/>).

Det er gjennomført en rekke gode tiltak gjennom handlingsplanen for flaggermus. Det er ønskelig at handlingsplanen for flaggermus fullføres og vedtas i 2016.

Skjøtselsplan for to nye slåttemarker er satt i arbeid og planene ferdigstilles våren 2016.

Arbeidet med truede arter og øvrig viltforvaltning har vært i henhold til embetsoppdraget.

Fremmede organismer:

Et bekjempelsesforsøk av Parkslirekne ved Presterødkilen NR i Tønsberg kommune er videreført fra 2014. Dette er et samarbeid mellom Fylkesmannen, Statens vegvesen og Tønsberg kommune. Forsøket gjennomføres av Bioforsk og skal videreføres i 2016. I arbeidet med fremmede arter har fokuset vært størst innenfor verneområdene, mens en del pågående prosjekter har vært videreført i 2015 (bla bekjempelse av Kjempespringfrø i Vassås).

Fylkesmannen har i samarbeid med Vestfold fylkeskommune og Havforskningsinstituttet kartlagt lokaliteter av Stillehavsosters langs Vestfoldkysten i 2015. Dette er en art som sprer seg raskt og truer stedegne arter og friluftsinnteresser i skjærgården. Fylkesmannen vil sammen med Vestfold fylkeskommune ha fokus på denne arten i 2016, og avventer Miljødirektoratets ferdigstilling av Handlingsplan mot Stillehavsosters som vil være et styrende dokument for miljøforvaltningen.

Kulturlandskap:

Skjærgården øst for Nøtterøy og Tjøme er fylkets utvalgte kulturlandskap. Fylkesmannens landbruksavdeling leder arbeidet og miljøvernavdelingen er aktivt med. Dette samarbeidet på tvers av avdelingene er godt. Det er stor aktivitet i området i form av skjøtselarbeid, beiting og investeringer. Det er god erfaring med samarbeidet med forskjellige aktører, som kommunene, SNO, fylkeskommunen, gårdbrukere og grunneiere.

Forvaltningsplaner og skjøtelsesplaner utarbeidet for verneområdene på øyene brukes som grunnlag for skjøtelsen. Størstedelen av området inngår nå i Færder nasjonalpark.

Viltforvaltning:

FM samarbeider med SNO og NINA om overvåking av grågåsebestanden i regionen. Det har i en periode over ca. 20 år vært en raskt voksende grågåsebestand i regionen (og nå er også bestanden av hvitkinngås i vekst i regionen), og store bestander av gås fører med seg en del problemer i et viktig landbruksfylke som Vestfold (bla beiteproblematikk på innmark). Det er igangsatt et samarbeid med Vestfold Bondelag og flere kommuner om bedre organisering av jakt, for å få en bedre beskatning av bestandene gjennom ordinær jakt. Det er også igangsatt et samarbeid med NINA for å finne gode tiltak for å redusere beiteproblematikken på landbruksarealer.

Det er etablert et godt samarbeid med fylkeskommunen innenfor vilt og fiskeforvaltning (bla tilskuddsforvaltning).

Roviltforvaltning:

Arbeidet med rovviltforvaltning er begrenset i fylket, men de siste årene har vi sett en tendens til økt arbeidsmengde på dette området.

Forvaltning i verneområder:

Det ble ferdigstilt forvaltningsplan for Langøya LVO og for Ramsarområdene Ilene NR og Presterødkilen NR. I tillegg er det gjort mye arbeid med en rekke andre forvaltningsplaner som kan ferdigstilles i 2016 (deriblant Storemyr-Fagerbakke LVO, Mølen fuglefredningsområde og Langøya NR). Det er også arbeidet bevisst med besøksforvaltning i verneområdene og flere prosjekter er påstartet og utført, bla flere stiprosjekter og informasjonstiltak.

Friluftsliv

Samarbeidet med Miljødirektoratet, Statens Naturoppsyn, kommunene, skjærgårdstjenesten og Oslofjordens friluftsråd er godt. Forholdet til disse partene er avgjørende for å løse oppgavene på en god måte.

Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon

Fylkesmannen i Vestfold er medlem i det regionale GIS-samarbeidet i Buskerud, Vestfold og Telemark.

Fylkesmannen i Vestfold holder seg oppdatert på kvalitetssikringsrutinene og tekniske løsningene for innlegging av data i Naturbase, men har for liten kapasitet til å følge opp dette på en god måte. Fylkesmannen håper at den nye kartleggingsmetodikken (NiN) vil bidra til at miljødata raskere blir tilgjengelig i Naturbase.

Resultatområde 03 Friluftsliv

Kysten brukes svært mye, både til lands og med båt.

Stillehavsøsters vil kunne være en trussel mot friluftslivet som drives i Vestfold, særlig hva gjelder bademuligheter.

Godt samarbeid med Skjærgårdstjenesten og SNO, og med kommunene. Øyene er lagt til rette for sjøfugljakt.

Resultatområde 04 Forurensning

Vi har høy aktivitet på forurensningsområdet innen saksbehandling og tilsyn, og en hverdag som i stor grad er styrt av innkomne saker (nye/endrede/oppfølging av tillatelser mv). Det er derfor utfordrende å følge opp embetsoppdraget i sin helhet, se under

Sedimenter

Oppfølging av skipsverftene krever betydelige ressurser og kompetanse, og vi er ikke i rute mht. pålegg om tiltaksplan for to av verftene (4.2). I 2015 har vi vurdert forurensningssituasjonen på land og i sedimenter inngående, hatt møter med aktuelle grunneiere og konsulenter for gjennomgang av datamaterialet, mottatt sluttrapporter i hht. forurensningsforskriften kap. 2 (4.4) og rapportert til Miljødirektoratet (4.6). På det ene av disse to verftene (Kaldnes) er det gjennomført betydelige oppryddingsarbeider på land i forbindelse med utbygging av området, men noen delområder med forurenset grunn gjenstår. Kildekontroll ved skipsverftet Horten Industripark følges opp av Fylkesmannen gjennom sedimentarbeidet som pågår i Horten Indre Havn.

Tiltaksplanen for opprydding av forurensete sedimenter i Sandefjordsfjorden er ferdigstilt, og prosjektet er prioritert på statsbudsjettet. Nå arbeides det ift. lokal finansiering og detaljprosjektering. Oppryddingsarbeidene skal etter planen ha oppstart høsten 2016. Fylkesmannen er i god dialog med kommunen og øver påtrykk for at søknad om gjennomføring av tiltak blir ferdigstilt og oversendt til oss.

Tiltaksplanen i Horten Indre Havn er i ferd med å bli ferdig. Rapport om kartlegging av kilder til miljøgiftbelastning i havnebassenget foreligger. Fylkesmannen deltar i en arbeidsgruppe for sedimentoppdyddingen.

Vi har mange mudre-, dumpe- og utfyllingssaker, som behandles fortløpende og som totalt sett er tidkrevende (18 vedtak i 2015).

Grunnforurensning

Oppfølging av store grunnforurensningssaker er generelt krevende, og vi har ikke hatt kapasitet til å følge opp resterende prioriterte grunnforurensningslokaliteter - men videreføring av dette arbeidet er påbegynt i 2016 (4.18). Grunnforurensningssaker følges også opp i plansaker.

Vi har nedlagt en del arbeid med oppdatering/tilrettelegging for oppdatering av grunnforurensningsdatabasen, men er ikke i mål (4.19). På grunn av svakheter med databasen imøteser vi en ny versjon. Kommunene benytter den ikke.

Akutt forurensning

I samarbeid med Kystverket lager vi «tiltakskort» for utvalgte holmer i Færder nasjonalpark. Tiltakskort er detaljerte aksjonsplaner for prioritering av praktisk innsats mot akutt forurensning. Kortene gir anvisning på tekniske forberedelser og detaljert oversikt over utstyr og hvilke miljøhensyn som skal ivaretas, samt sikkerhet. Dette er et pilotprosjekt som vil gi en mal for tilsvarende forberedelser av tiltak i prioriterte miljøårbarbare områder i resten av landet.

Avfall og gjenvinning

På grunn av mange endringer innen avfallsbransjen har vi en betydelig saksmengde på avfallsfeltet; vi arbeider mye med nye/endrede tillatelser og oppfølging av virksomhetene. Men erfaringen er at utviklingen mht standarden på anleggene går i riktig retning.

Vi møter utfordringer med manglende oversikter og innsendinger av avfallsplaner i havner, til tross for vår

oppfølging mot kommunene/ havneansvarlig. Dette er generelt tidkrevende oppfølginger, og vi ser at det vil ta tid å få dette arbeidet «i havn». Vi har prioritert de større havnene; industrihavnene og de kommunale trafikkhavnene er nesten på plass. (4.20)

Avløp

Fylkesmannen har gjennomført tilsyn på fire kap. 14-anlegg. Påpekte avvik og anmerkninger er fulgt opp på vanlig måte.

Vi følger opp aktuelle kommuner/renseanlegg mht. innføring av biologisk rensetrinn. Det er behov for å etablere/revidere 5 tillatelser mhp. ledningsnett for anlegg som utvides/rehabiliteres. Dette arbeidet ble påbegynt i 2015, og vil innebære en del arbeid i 2016.

Vurdering av målinger av miljøgifter i avløpsvann vil følges opp i 2016 i hht. brev fra Miljødirektoratet (4.26).

Støy og luftforurensning

Støy, lukt, støv mm. fra virksomheter der vi er forurensningsmyndighet følges opp gjennom krav i tillatelser og kontroll/tilsyn.

Resultatområde 05 Klima

Fylkesmannen har en klimakoordinator som samordner embetets klimaarbeid.

Alle kommunene i Vestfold har utarbeidet klima og energiplaner. Det er en utfordring at disse planene føles opp i for liten grad. Vi anmoder kommunene om å innarbeide målsettingene i klima og energiplanene i kommuneplanene. Vi etterlyser dette i høringsprosessen dersom fylkesmannens anmodning ikke følges opp.

Fylkesmannen har deltatt i utarbeiding av fylkeskommunens planprogram for regional plan for klima og energi. Vi har vært prosjektleder for temaet klimatilpasning.

I samråd med Larvik kommune og Miljødirektoratet gjennomførte vi kurs for kommunene om klimatilpasning. Evalueringsrapporten konkluderte bla. med at det er behov for bedre kontakt mellom de ulike fagetatene i kommunene, spesielt plan og avløp og at det er viktig å styrke kompetansen i kommunene spesielt på saksbehandlernivå. Erfaringen fra prosessen viste også at det er behov for bedre samordning mellom regionale og statlige etater i arbeidet mot kommunene.

Fylkesmannen er med i styret for Vestfold klima og energiforum. Forumet består av 13 kommuner, fylkeskommunen og ca 20 private bedrifter. Fylkesmannen har vedtatt å støtte forumet i neste periode dvs i 5 år fra 1.7.2016. Målet er å utvikle forumet til et enda bedre klimanettverk for kommunene.

Fylkesmannen har fokus på veiledning av kommunene. Vi planlegger møte med hver kommune for å orientere om de nasjonale føringene i klimaarbeidet og for å få et bedre bilde av kommunenes utfordringer og ikke minst forventninger til staten/ fylkesmannen i klimaarbeidet.

Resultatområde 00 Tverrgående virkemidler

FMVE arrangerer kurs i Det offentlige kartgrunlaget for Vestfoldkommuner, gjennom GIS-samarbeidet som organiserer kommuner og regionale etater i Buskerud, Vestfold og Telemark. Høgskolen i Sørøst-Norge (Bø i Telemark) har sekretariatet for GIS-samarbeidet. Videre deltar FMVE i Regionalt Geodatautvalg og plan-/temadatautvalg i regi av Kartverket Skien.

12.1 Miljøhensyn i planlegging

På samme måte som i 2014 har det også i 2015 vært et høyt aktivitetsnivå i planleggingen i fylket, både hva gjelder kommuneplaner og reguleringsplaner. Fylkesmannen har avgitt uttalelser til 128 varsler om regulering, 78

reguleringsplaner til offentlig ettersyn, 10 kommuneplaner (arealdelen) og 6 kommunedelplaner. Det ble fremmet innsigelser til alle kommuneplanene, 3 reguleringsplaner og 2 kommunedelplaner. 7 av innsigelsene er relatert til naturmangfold, 8 til landbruk, 7 strandsonen, 4 barn og unges interesser og 2 er relatert til nasjonalt kulturlandskap.

I samtlige innsigelsessaker er det foretatt en konkret vurdering av nasjonale interesser versus lokalt selvstyre. Terskelen for å fremme innsigelser er høy.

I 2015 har vi avgitt uttalelse til 291 dispensasjonssaker. De aller fleste omhandler byggeforbudet i 100-metersbeltet. 5 av disse dispensasjonsvedtakene påklaget av oss, mot 17 i 2014. Begrunnelsen er ofte landskap, men ofte i kombinasjon med naturmangfoldet nær sjøen.

Utbygging av Vestfoldbanen medførte stor planleggingsaktivitet i kommunene også i 2015. I tillegg jobbes det fremdeles med ny veiforbindelse mellom Nøtterøy og Tønsberg. Flere av alternativene berører Ramsarområdet Ilene. Vi har aktivt bidratt med innspill og vurderinger.

Vestfold er med i forsøket med samordning av statlige innsigelser. Samordningen av statlige innsigelser har ført til en kvalitetssikring av innsigelsene. 3 innsigelser ble avskåret av fylkesmann Erling Lae i 2015; 1 innsigelse fra Statens vegvesen, 1 fra Jernbaneverket og 1 fra Fylkesmannen ved miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen. Innsigelser fra miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen begrunnet med naturmangfold har ikke blitt avskåret. I dialog med kommunene har vi kommet frem til gode løsninger for å ivareta naturinteressene.

Tidvis opplever vi at Naturbase har feil eller mangler. Blant annet gjelder dette størrelsesangivelsen på bløtbunnsområder i sjøen. Størrelsen på naturtypen spiller inn på hvilket verdi arealet settes til, så feil eller mangler kan få uheldige konsekvenser. Det er viktig at Naturbase oppdateres og gir et sanntidsbilde av virkeligheten, og på den måten kan være et forutsigbart verktøy ikke bare for miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen, men også for kommunene og befolkningen.

12.2 Tilsyn og konsesjonsbehandling

Tilsyn

I hovedsak følges tilsyn opp i samsvar med tilsynsplanen. Vi deltar på de sentrale tilsynsaksjonene, på felles HMS-tilsyn og gjennomfører egeninitiert tilsyn. Ingen anmeldelser eller innkreving av tvangsmulkt.

Konsesjonsbehandling

Vi har generelt et høyt trykk på innkomne konsesjonssøknader (ikke minst innen avfall og steinindustri), noe som har resultert i redusert framdrift på enkelte særskilte oppdrag for 2015 knyttet til IED og treimpregnering (T.2), overvåking (T.4) og oversikt over tillatelser med utslipp i nasjonale laksevassdrag/-fjorder (T.5). Deler av dette ble imidlertid påbegynt.

Gebyrinntektene ble som budsjettert.

12.3 Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon

Fylkesmannen i Vestfold holder seg oppdatert på kvalitetssikringsrutinene og tekniske løsningene for innlegging av data i Naturbase. Miljødirektoratet har fra 2016 begynt med NiN-kartlegging. Dette overtar for den gamle naturtypekartleggingen. I NiN-kartleggingen foregår kvalitetssikring gjennom app og på pc hos kartlegger før dataene sendes direkte til Miljødirektoratet. Fylkesmannen slipper derfor å kvalitetssikre/korrigere nye innsamlede data. Det er allikevel fortsatt et etterslep på gamle data som skal kvalitetssikres og som ligger i kø hos Fylkesmannen.

Nye/endrede tillatelser, rapporter m.v. legges stort sett fortløpende inn i forurensningsdatabasen. Noe etterslep på tidligere innlagte data.

Ressursrapportering

12.1 Miljøhensyn i planlegging

På samme måte som i 2014 har det også i 2015 vært et høyt aktivitetsnivå i planleggingen i fylket, både hva gjelder kommuneplaner og reguleringsplaner. Fylkesmannen har avgitt uttalelser til 128 varsler om regulering, 78

reguleringsplaner til offentlig ettersyn, 10 kommuneplaner (arealdelen) og 6 kommunedelplaner. Det ble fremmet innsigelser til alle kommuneplanene, 3 reguleringsplaner og 2 kommunedelplaner. 7 av innsigelsene er relatert til naturmangfold, 8 til landbruk, 7 strandsonen, 4 barn og unges interesser og 2 er relatert til nasjonalt kulturlandskap.

I samtlige innsigelsessaker er det foretatt en konkret vurdering av nasjonale interesser versus lokalt selvstyre. Terskelen for å fremme innsigelser er høy.

I 2015 har vi avgitt uttalelse til 291 dispensasjonssaker. De aller fleste omhandler byggeforbudet i 100-metersbeltet. 5 av disse dispensasjonsvedtakene påklaget av oss, mot 17 i 2014. Begrunnelsen er ofte landskap, men ofte i kombinasjon med naturmangfoldet nær sjøen.

Utbygging av Vestfoldbanen medførte stor planleggingsaktivitet i kommunene også i 2015. I tillegg jobbes det fremdeles med ny veiforbindelse mellom Nøtterøy og Tønsberg. Flere av alternativene berører Ramsarområdet Ilene. Vi har aktivt bidratt med innspill og vurderinger.

Vestfold er med i forsøket med samordning av statlige innsigelser. Samordningen av statlige innsigelser har ført til en kvalitetssikring av innsigelsene. 3 innsigelser ble avskåret av fylkesmann Erling Lae i 2015; 1 innsigelse fra Statens vegvesen, 1 fra Jernbaneverket og 1 fra Fylkesmannen ved miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen. Innsigelser fra miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen begrunnet med naturmangfold har ikke blitt avskåret. I dialog med kommunene har vi kommet frem til gode løsninger for å ivareta naturinteressene.

Tidvis opplever vi at Naturbase har feil eller mangler. Blant annet gjelder dette størrelsesangivelsen på bløtbunnsområder i sjøen. Størrelsen på naturtypen spiller inn på hvilket verdi arealet settes til, så feil eller mangler kan få uheldige konsekvenser. Det er viktig at Naturbase oppdateres og gir et sanntidsbilde av virkeligheten, og på den måten kan være et forutsigbart verktøy ikke bare for miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen, men også for kommunene og befolkningen.

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
Naturmangfold	kr 3 704 879,61	kr 1 218 139,64
4 Forurensing	kr 1 436 999,37	kr 0,00
Andre oppgaver under KLD	kr 945 884,54	kr 0,00
11 Klima	kr 570 990,91	kr 0,00
12.2 Tilsyn og konsesjonsbehandling	kr 913 844,99	kr 1 002 792,65
12.3 Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon	kr 328 834,02	kr 0,00
Sum:	kr 7 901 433,00	kr 2 220 932,00

Samferdselsdepartementet

Resultatområde 91 Oppdrag for samferdselsdepartementet

Det er ikke behandlet saker etter veiloven.

91.1 Avkjørselssaker etter vegloven

Ingen saker behandlet

91.2 Konsesjon til anlegg og drift av taubaner

4 saker behandlet

Statens Helsetilsyn

Resultatområde 41 Tilsyn og klagesaksbehandling etter barnevernloven

Fylkesmannen i Vestfold deltar i samarbeidsprosjektet "Godt tilsyn er godt barnevern". Prosjektet er en del av Helsetilsynets Involveringsprosjekt, og drives i samarbeid mellom Helsetilsynet, 7 fylkesmannsembeder og Forandringsfabrikken. Fylkesmannen i Vestfold har deltatt på flere kick-off og samlinger, både i regi av Forandringsfabrikken og Helsetilsynet i 2015. Det har videre vært direkte treff mellom proffene i FF og Fylkesmannen. Formålet med treffene har vært å innhente direkte tilbakemeldinger og innspill fra proffene, med tanke på hvordan tilsynet kan organiseres og forbedres slik at barnets stemme kommer tydeligere frem.

Formålet med å delta og å engasjere seg i prosjektet, er fokus på brukermedvirkning, fokus på barns selvstendige status som subjekt i offentlig saksbehandling, og for å sikre at barnets stemme er hørt også i vår behandling av klagesaker og i tilsyn generelt. Det er lagt opp til flere kontaktpunkter i 2016.

Kommunene forteller at de har stor pågang fra media og "private hjelpere". Dette har for flere kommuner gitt seg utslag i uthengig og sjikanering av barnevernansatte på sosial medier, samt ukritisk deling av informasjon som gjelder barn i barneverntjenestene. Dette er belastende og ressurskrevende for tjenestene.

Flyktningsituasjonen i Norge har medført økte plasseringer av enslige mindreårige asylsøkere fra august. Vi har veiledet kommunene i deres plikt til å yte tjenester til barn som oppholder seg i kommunen, herunder barn i akuttinntak.

Vi viser forøvrig til egen årsrapportering til Helsetilsynet, dato 27.01.2016.

41.1 Hendelsesbasert tilsyn

Saker vi åpner tilsyn i registreres fortløpende i NESTOR ved innkomst og saksavslutning. Vi har åpnet tilsyn i 25 saker. I de fleste sakene har vi vurdert flere bestemmelser etter barnevernloven og forvaltningsloven. I ca. halvparten av sakene har vi konstatert ett eller flere lovbrudd. I de øvrige sakene har vi ikke gitt merknader.

22 klager er oversendt kommunen til lokal avklaring.

I forbindelse med en klage som gjaldt Bufetat og manglende tiltak i ettervernsperioden, innkalte vi Bufetat og barneverntjenesten til møte, noe som medførte at saken der og da ble løst.

Det har vist seg at flere klager har sitt utspring i dårlig kommunikasjon og samarbeid mellom barneverntjenesten og foreldrene.

41.2 Planlagt tilsyn

I Vestfold fylke var det ved inngangen av 2015 fire statlige og to private barneverninstitusjoner. Den ene private institusjonen, Løft AS, besto av fire avdelinger.

I løpet av året har det vært følgende endringer:

- I januar etablerte Bufetat Drammen et TFCO behandlingsfosterhjem (TreatmentFosterCareOregon) i Vestfold, som tar imot ungdom som er plassert med hjemmel i bvl § 4-26.
- En av kommunene fikk godkjent en egen barneverninstitusjon for ungdom med omsorgsvedtak.
- Aleris Ungplan åpnet sommeren en avdeling i Horten, som enetiltak.
- Ved utgangen av året var det opprettet seks omsorgssentre for mindreårige.
- I desember fikk Fylkesmannen beskjed om at det var etablert en ny privat barnevernsinstitusjon, Roberg gård, som ikke hadde barn i 2015 og som vi derfor ikke førte tilsyn med.

I tillegg til barneverninstitusjonene er det etablert seks omsorgssentra for enslige mindreårige asylsøkere:

- Bufetat Sandefjord omsorgssenter, avdeling under Sandefjord Multifunc, ble åpnet høsten 2015.
- Videre ble to av avdelingene under Løft i høst omgjort fra barneverninstitusjoner til omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere. De har også opprettet et nytt omsorgssenter, Vivestad.
- Gemt, avdeling Skoppum omsorgssenter
- OFU A/S, avdeling Pers vei omsorgssenter ble godkjent i desember 2015, men mottok ingen barn i 2015.

Fylkesmannen skal gjennomføre to uanmeldte og to meldte individtilsyn i året på barneverninstitusjonene i fylket som har barn plassert etter barnevernloven §§ 4-24, 4-25 og 4-26, samt et uanmeldt og et meldt tilsyn på institusjonersom som tar imot ungdom etter barnevernloven §§ 4-4, 5. ledd og 4-12 . Dette målet er nådd.

På institusjonstilsynene (barneverninstitusjoner og omsogssentra tilsammen) har Fylkesmannen hatt 97 samtaler med beboere. Videre har Fylkesmannen gjennomgått 651 tvangsprotokoller under tilsynsbesøkene. Alle tilsynsrapportene fra individtilsynene blir sendt til Bufetats regionkontor.

Fylkesmannen har, som ledd i landsomfattende tilsyn 2015, gjennomført systemrevisjon med en kommunes arbeid med meldinger til barneverntjenesten og tilbakemelding til melder. Kommunen fikk et avvik. Videre takket fire av fem inviterte kommuner ja til å delta i tilsynet ved hjelp av egenvurderinger. Alle kommunene avdekket områder med svikt og sominnen kort tid ble brakt i orden.

Vi har to familie- og barnsenter i Vestfold, Vilde og Holtanløkka(Bufetat). Vi har ikke i 2015 hatt tilsyn med disse, da vi gjennomførte systemrevisjon med sentrene i 2014. Vi planlegger systemrevisjon i 2016.

På bakgrunn av tall fra kommunenes rapporteringer om meldinger og undersøkelser, besluttet Fylkesmannen å åpne et egeninitiert tilsyn ovenfor en kommune. Bakgrunnen for dette var en bekymring for om kommunen henla for mange meldinger og undersøkelser. Rapporten fra dette tilsynet er ikke ferdigstilt.

41.3 Klagesaker

Klagene gjelder enkeltvedtak fattet av den kommunale barneverntjenesten etter barnevernloven og klage på barneverninstitusjoners vedtak etter rettighetsforskriften.

Fylkesmannen har mottatt 9 klager på enkeltvedtak etter barnevernloven. Av disse har 67% blitt stadfestet, 11% er gitt medhold og 22% er sendt tilbake til ny behandling.

Fylkesmannen har behandlet 18 klager på bruk av tvang etter rettighetsforskriften. Av disse har 33% fått medhold.

41.9 Andre oppdrag

Fra kommunenes 1/2 års rapportering på barnevernområdet ser vi fra første halvår 2015 at kommunene tilsammen henla 16,4 % meldinger og hadde 0,6 % fristoversittelser, mens fristoversittelser i landet lå på 1,6%. Når det gjelder undersøkelser henla Vestfold fylke 60,5 % og landet 57,8 % av undersøkelsene. Det er forholdsvis få fristoversittelser i Vestfold fylke sammenlignet med landet, henholdsvis 2 % i Vestfold og 9 % i landet.

Fylkesmannen har ikke ilagt noen kommuner mulkt.

Resultatområde 73 Klager på individuelle tjenester etter lov om sosiale tjenester i Nav

73.1 Klager på individuelle tjenester etter lov om sosiale tjenester i Nav

Behandling av rettighetsklager, hendelsesbasert tilsyn og planlagt tilsyn blir løpende rapportert til Statens helsetilsyn gjennom NESTOR (jf. rapporteringskrav i embetsoppdraget).

Vi behandlet 223 rettighetsklager i 2015 der gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 0,3 mnd. 212 saker hadde en saksbehandlingstid under 1 mnd.

Resultatområde 74 Tilsyn etter lov om sosiale tjenester i Nav

74.1 Hendelsesbasert tilsyn

Sakene registreres fortløpende i NESTOR.

Det er avsluttet 1 tilsynssak med en saksbehandlingstid på 3,6 mnd.

74.2 Planlagt tilsyn

Ingen rapporteringsplikt i årsrapporten . jfr oppdraget fra Statens helsetilsyn

74.9 Andre oppdrag

Ingen rapporteringsplikt - jfr oppdraget fra Statens helsetilsyn

Resultatområde 82 Tilsyn og klagesaksbehandling som gjelder helse- og omsorgstjenest

82.1 Hendelsesbasert tilsyn

Sakene registreres fortløpende i NESTOR.

Vi har realitetsbehandlet 114 saker med en median saksbehandlingstid på 4,1 mnd. Det er en nedgang på 32 saker sammenlignet med fjoråret.

Vi har levert en anmeldelse og bedt om etterforskning fra politiet i 2015 og politiet har hatt to henvendelse til fylkesmannen.

82.2 Planlagt tilsyn

Omfanget av tilsynsaktiviteter:

Kommunale helse- og omsorgstjenester: 16

Spesialisthelsetjenester 3

Det er gjennomført landsomfattende tilsyn med samhandling og oppfølging av pasienter utskrevet fra sykehus til hjemmet. Videre har det vært gjennomført tilsyn med private leverandører av helse- og omsorgstjenester på oppdrag fra kommunene. I spesialisthelsetjenesten har det vært tilsyn ved medisinsk avdeling og ved DPS.

82.3 Klager på helse- og omsorgstjenester etter pasient- og brukerrettighetsloven m.fl.

Sakene registreres fortløpende i NESTOR 167 saker er realitetsbehandlet i 2015. Det er en nedgang på 7 saker siden i fjor. 96 % ligger innenfor pålagt saksbehandlingstid på 3 mnd. Det er en økning på ca 2 %.

82.9 Andre oppdrag

Fylkesmannen har rapportert inn utførte oppgaver i Nestor. I 2015 gjennomførte Fylkesmannen 3 stedlige tilsyn og 4 selvvalgte systemrevisjoner rettet mot kontroll av bruk av tvang og makt. Vi har deltatt på samling i regi av Helsedirektoratet og SHT, vært aktive i embetenes (innen Sør-Øst) samarbeid rundt kapittel 9 og bistått i arbeidsgruppen for LOT16. I 2015 mottok vi klage på 1 vedtak. Klagen ble oversendt -og avgjort av Fylkesnemnda. Klager fikk ikke medhold og anket videre til Sandefjord tingrett.

se ellers 76.6

Resultatområde 83 Folkehelse

83.2 Planlagt tilsyn

Ingen tilsyn på området i 2015.

83.3 Klagesaker

Fylkesmannen har i 2015 behandlet 6 saker knyttet til miljørettet helsevern.

Utenriksdepartementet

Resultatområde 92 Oppdrag for Utenriksdepartementet

92.1 Apostiller

Det har vært behandlet 1634 apostille saker i 2015. Sakene blir behandlet fortløpende.

92.2 Forberedelse av saker om honorære konsuler

Ingen saker

Andre

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525 Fagdep.
Andre faglige oppg. på oppd. for statlige virk.	kr 581 604,09 kr 0,00
Andre faglige oppgaver for ikke-statlige virk.	kr 206 485,00 kr 0,00
Sum:	kr 788 089,00 kr 0,00